

Josip Pečarić: BRANILI SMO STEPINCA

JOSIP PEČARIĆ

BRANILI SMO STEPINCA

ZAGREB, 2021.

© Josip Pečarić

KAZALO

UVOD	9
OBRANA STEPINCA OD NAPADA BULAJIĆA	10
OBRANA STEPINCA OD NAPADA GOLDSTEINA	46
GOLDSTEIN OPET VRIJEĐA HRVATE	46
TKO BRANI GOLDSTEINE	51
ODGOVORNI SU USTAŠE, A MOŽDA I NIJEMCI!?	54
SPAŠAVANJE GRUPE ZAGREBAČKIH LIJEČNIKA	61
STEPINAC I ŽIDOVİ	67
ZNANOST NA TEMELJIMA IDEOLOGIJE	67
ISKRIVLJENJE I ZLONAMJERNE INTERPRETACIJE STEPINCA	71
PROSVJED PROTIV PROGONA ŽIDOVA	74
GOLDSTEINOVA MRŽNJA PREMA STEPINCU	78
SMIJEŠNI PRIGOVORI STEPINCU	82
GOLDSTEIN I BULAJIĆ O STEPINCU JEDNAKO LAŽU	86
STEPINAC POMAŽE PREBJEGLIM NJEMAČKIM I AUSTRIJSKIM ŽIDOVIMA 1936. GODINE	90
SPAŠAVAO JE LJUDE U VRIJEME DIVLJAŠTVA	94
HAJKA NA DR. KRIŠTA	99
GOLDSTEIN: REVIZIONIST, DOGMATIK ILI JUGOSLAVEN?	99
PORNOGRAFIJA U POVIJESTI	109
GOLDSTEIN U KOMISIJI ZA UTVRĐIVANJE RATNIH I PORATNIH ŽRTAVA	116
NADBISKUP STEPINAC: VELIKI BRANITELJ ŽIDOVA ILI MOŽDA – ANTISEMIT?	118

ZAR JE PISANJE O NESTRUČNOSTI JUGOKOMUNISTA – ANTISEMITIZAM?	122
TEKST POSLAN VJESNIKU ZA «STAJALIŠTA»	125
SMIJEŠNI GOLDSTEINOV NAPAD NA NADBISKUPA BOZANIĆA ...	128
(NE)OBJAVLJENO PISMO «GLOBUSU»	132
JE LI ISTINA KONTRAPRODUKTIVNA?	136
NEIZBOR GOLDSTEINA U HAZU	139
HINA: PEĆARIĆ IMA OZBILJNIH PRIMJEDBI NA RAD IVE GOLDSTEINA	139
GOVORI LI AKADEMIK SILOBRČIĆ O VAŠEM NEPOŠTENJU ILI O NEDOVOLJNOJ INTELIGENCIJI?	141
PRIZNAJEM: ANTISEMITIZAM VLADA U HAZU-U!	144
PAMFLET JE KOJI VRJEĐA ŽIVE I MRTVE!	148
DIRLJIVA GOLDSTEINOVA BRIGA	152
GOLDSTEIN NIJE U HAZU-U ZBOG NESTRUČNOSTI, A NE ZBOG ANTISEMITIZMA!	157
UMJESTO ZAKLJUČKA: „NETOLERANTNI“ REVIZIONISTI	164
GOLDSTEIN VAM JE PORUČIO DA STE GLUPI	172
STALNI NAPADI NA STEPINCA	175
IGOR VUKIĆ, VRIJEME JE ZA ISTINU O LOGORU JASENOVAC	175
PISMO RAVNATELJU NJEMAČKE TELEVIZIJE U POVODU KLEVETNIČKOGA PRILOGA ‘HRVATSKA: ŽIDOVSKO STANOVNIŠTVO U STRAHU’	187
IGOR VUKIĆ: HRVATSKI GRAĐANI SIGURNO SU ZRELI ZA PUNU ISTITU O LOGORU JASENOVAC	190
PISMO PROF. MARUŠIĆU	195
PRILOG: MATKO MARUŠIĆ, DR. ESTHER GITMAN I MI: VELIKI DAN HRVATSKE POVIJESTI	197
'SRPSKI SVET' I HRVATSKA	200
PORFIRIJEVA DALEKOVIDNICA	200
ZAHTJEV ZA KADROVSKIM SMJENAMA NA HTV-u	203
MEMORANDUM 2 („SRPSKI SVET“) NA DJELU	217
MOGUĆNOST POTPISIVANJA PETICIJE ZA ODGOVORNOST NA HTVU	220
GRAĐANSKA (DRŽAVLJANSKA) INICIJATIVA ZA UTVRĐIVANJE ODGOVORNOSTI NA HRT-U	223
PREDSTAVKA O HRVATSKOJ RADIOTELEVIZIJI I HINI	226
SMIJEŠNI STANKOVIĆ	229
ZDRAVKO GAVRAN: DESET PITANJA O KATOLIČKIM MEDIJIMA I CRKVI MEĐU HRVATIMA DANAS	233

EKSKLUSIVNO: ESTHER GITMAN TRAŽI ODGOVOR OD PATRIJARHA PORFIRIJA: ZAŠTO VAM JE JEDAN OD PRVIH ZADATAKA BIO NAPAD NA BLAŽENOG STEPINCA	239
STEPINAC: “PRAVI MUŽEVI NE SAGIBLJU KOLJENA PRED LAŽNIM DUHOM VREMENA.”	244
AKADEMIK JOSIP PEČARIĆ – ŽIVOTOPIS	254

UVOD

Danas su zahvaljujući Davidu Goldmanu mnogi u Hrvatskoj i van nje upoznati s lažima dr. sc. Iva Goldsteina. On po običaju u svom odgovoru optužuje sve druge za laž iako je još kao doktorand bilo jasno da su mu laži veoma važne u „znanstvenom“ radu. Zahvaljujući njegovim lažima i lažima njegovih kolega danas će se konačno slobodnije moći istraživati Radni logor Jasenovac. A sam Ivo Goldstein u hrvatskoj javnosti postao je poznat po najvećoj i najglupljoj svojoj laži pod imenom Ivo Drobilica.

Međutim, ima puno toga neistinitog u službenoj hrvatskoj povijesti na što se treba zahvaliti ocu i sinu Goldstein i njihovim sljedbenicima.

Naravno tu uvijek treba voditi računa da su oni to mogli raditi zbog velike podrške političara u Hrvatskoj, kojima su njihove laži pomagale očuvanje vladajućih pozicija.

Najgnusnije laži su one kojima su ocrnjivali jednog svetog čovjeka – blaženog Alojzija Stepinca.

Ova knjiga posvećena je tome.

Akademik Josip Pečarić

OBRANA STEPINCA OD NAPADA BULAJIĆA

SRPSKI MIT O JASENOVCU I. / SKRIVANJE ISTINE O BEOGRADSKIM KONC-LOGORIMA, ZAGREB, 1998.

“O POVIJESNOJ KRIVNJI KATOLIČKE CRKVE”

“Lihvarske cene” Engleza i Židova¹

---

¹ Šta je u snu video seljak Jovan Petrović? Str. 15, Inv. br. 9938/2-HPM.

Bulajić na str. 81-82. upozorava da Tuđman "otvoreno zastupa rehabilitaciju zagrebačkog nadbiskupa Stepinca. On prihvata činjenicu 'da je crkveni velikodostojnik Stepinac bio Hrvat, on to nije krio, bio je za slobodu hrvatskog naroda i *dosljedno je zagovarao pravo hrvatskog naroda za svoju samo-stalnu državu*' Nezavisnu Državu Hrvatsku!" Ovdje se odmah vidi sva pokvarenost i nemoralnost nositelja velikosrpske politike. Bulajić uz Tuđmanov tekst o pravu hrvatskog naroda za samostalnu državu - dodaje NDH, očito želeći time reći da je Stepinac želio takvu državu. On tu zapravo polazi od činjenice da je u velikosrpskoj politici upravo tako nešto i cilj - umjesto želje za svojom državom imamo želju za Velikom Srbijom, koju će napraviti etnički čistom koristeći najbrutalnije metode. To su pokazali i u Balkanskim ratovima i u Prvom svjetskom ratu i u Drugom svjetskom ratu i u ratu 1991.- 1995.! Pa onda ono što se odnosi na njih na ovaj način imputira Stepincu, premda je svakom iole pametnijem jasno da Stepinac nije mogao znati kakva će ta država biti, pogotovo što Hrvati čuvaju samo svoje ognjište, što je lijepo opisao upravo srpski književnik Jovan Jovanović Zmaj 1883. godine:

"Hrvat se ne bori da što otme kome, Čuva sveti oganj na ognjištu svome, I dok tako čini, u najteži dan,

*I Bog je i pravda na njegovoj strani. A kud će Srbin, zar on da se dade Putu, na kom nema ni Boga ni nade."*²

Bulajić, taj veliki progonitelj hrvatstva, okomio se poznatom mržnjom i na zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca, premda je upravo ovaj crkveni velikodostojnik hrabro i odlučno nastupio protiv nacističke i rasističke politike, zbog čega je bio u nemilosti i Hitlera i ustaša - čak su mu radili o glavi. Bulajić na str. 82. pokazuje da je šokiran činjenicom što Tuđman ne smatra da je povjesna krivnja nadbiskupa Stepinca i to što je bio "i protiv onodobne poslijeratne totalitarne komunističke vlasti". I to u knjizi tiskanoj 1997. godi- ne, kad je cijelom svijetu itekako poznata činjenica da je mnogo više ljudi pobijeno u totalitarnim komunističkim zemljama nego tijekom Drugog svjetskog rata! Iz Tuđmanove knjige koju koristi Bulajić vidljivo je koliko je Tuđman zaista u pravu u svojim prosudbama o zagrebačkom nadbiskupu. Vidljivo je i da Bulajiću "nije jasno" zašto Pavelić neće "*dopustiti postojanje srpske pravoslavne crkve koja djeluje kao strana politička organizacija na hrvatskom tlu*". Naravno, on računa na činjenicu da ni jedan čitatelj na zapadu neće moći shvatiti da bilo koja crkva može biti *politička organizacija*, pa neće moći shvatiti da Srpska pravoslavna crkva to zaista jest! Čitatelj sa zapada ne može shvatiti da su četnici popa Đujića bili ne samo politička organizacija, nego da su odmah krenuli u ubijanje Hrvata i da su izvodili najveća zvjerstva. Čitatelj sa zapada ne vjeruje ni u ono što je sam video tijekom Domovinskog rata, a to je činjenica da je Srpska pravoslavna crkva zaista djelovala kao strana politička organizacija na hrvatskom tlu! A Bulajiću je to normalno iz jednostavnog razloga jer, kao što smo vidjeli, njemu je to okupirano jugoslavensko područje i vjerojatno Hrvati mogu ići u Philadelphiju. Zato mu je:

² A. i J. Pečarić, *Strossmayer i Srbi*, Zbornik radova o Josipu Jurju Strossmayeru, HAZU, Zagreb, 1997., str. 81-96

“zagrebački nad-biskup - predsjednik biskupske konferencije, glavni vikar ustaške vojske, emesar za diplomatsko priznanje od strane Vatikana ‘Nezavisne Države Hrvatske’ - kriv ne zato što je katolik - mitropolit, već zato što se zalagao za ‘hrvatsku državu’ i što je bio ‘protiv komunizma’.” To vam je ’istočnjačko’ shvaćanje zalaganja za slobodu svoga naroda! Istina, oni Srbi ili Crnogorci koji su se svojedobno zalagali za stvaranje država Srbije i Crne Gore nisu krivci! Onima koji ne mogu vjerovati svojim očima da jedan doktor znanosti može napisati ovo, dat ćemo to isto u još vulgarnijem obliku:

*“General Tuđman bi trebalo da zna šta je zločin izdaje, da je njegov štićenik zagrebački nadbiskup dr Alojzije Stepinac 3. jula 1934. položio u Beogradu ’svečanu zakletvu na vernošć Njegovom Veličanstvu’ kralju Jugoslavije Aleksandru Karađorđeviću, da je kao vikar jugoslovenske vojske, priznanjem kvislinške Nezavisne Države Hrvatske, čak prije kapitulacije jugoslovenske vojske, posebno prihvatanjem dužnosti vikara ustaške vojske, prekršio zakletvu i izvršio zločin izdaje države, u stvari veleizdaje (podvukao J. P.). Zločin veleizdaje se ne može pravdati vjerskim razlozima. Tuđman, međutim, opravdava ovaj zločin veleizdaje.”³*¹⁰²

Ovom citatu po težini izrečenih gluposti, vjerojatno, nećemo naći ravnog u cijelokupnoj povjesnoj literaturi. Ali i pored toga, Bulajić ne može, a da nešto ne slaže. Zato on i ne citira literaturu iz koje bi se vidjelo da je Stepinac priznao NDH prije 10. travnja 1941. Poznato je da je on to učinio malo poslije uspostave NDH, 28. travnja, kad je uputio kleru Okružnicu koja počinje ovako:

“Časna braćo! Nema nikoga među nama, koji u ovo posljednje vrijeme nije bio svjedokom najzamašnijih događaja u životu hrvatskog naroda, među kojima sudjelujemo kao glasnici Kristova evanđelja. Događaji su ovo, koji su narod naš donijeli ususret davno sanjanom i željkovanom idealu. Časovi su ovo, u kojima više govorи jezik, nego krv svojom tajanstvenom povezanošću sa zemljom, u kojoj smo ugledali svjetlo Božje i s narodom iz kojega smo nikli. Je li potrebno isticati, da je i u našim žilama življe zakolala krv, da je i u našim grudima življe zakucalo srce? Nitko pametan toga osuditi ne može, jer je ljubav prema vlastitom narodu Božjim prstom upisana u ljudsko biće i Božja zapovijed!”⁴

A prema Bulajiću, ako želiš slobodu svom narodu, to je veleizdaja. On oči- to nije čitao Stepinčev dnevnik gdje on opisuje kako je bilo Hrvatima u toj državi, gdje opisuje zločine koji su izvođeni nad Hrvatima u toj državi koju je Stepinac “izdao”. Zaista je na rubu pameti misliti kao Bulajić da je odgovornost Stepinca prema (srpskom) kralju važnija od njegove odgovornosti prema vlastitu narodu. Sjetimo se da su u prošlom stoljeću Srbi i Crnogorci razbijali Otomansko Carstvo, a Bulajić bi vjerojatno našao opravdanje - jednostavno nisu znali za Philadelphiju. A možda postoji i drugi razlog zašto Bulajić “ne zna” za ovu Stepinčevu

³ M. Bulajić, Nezavisna država Hrvatska - Jasenovac - Sistem ustaških logora smrti - Tuđmanov jasenovački mit; “Jasenovački mit” Franje Tuđmana - Genocid nad Srbima, Jevrejima i Ciganima, Beograd, 1997., str. 111-112.

⁴ J. Krišto, *Katolička crkva u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj*, Časopis za suvremenu povijest, br. 3. (1995.), 461-474.

Okružnicu. Možda mu upravo smeta Stepinac pinčeva tvrdnja da je ljubav prema vlastitom narodu Božjim prstom upisana u ljudsko biće i Božja zapovijed. Može li se to odnositi na njega i njemu slične, koji, služeći velikosrpskoj politici, izravno rade i protiv svog crnogorskog naroda?

Ali tu nije kraj takvim bedastoćama. Čitajmo ga i dalje:

*"S obzirom na to da se Tuđman izjašnjava da nije Jugosloven, on ne smatra zločinom veleizdaje razbijanja Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, te 'proklete' Jugoslavije, bilo koje Jugoslavije, kako se neoustaše van granica Jugoslavije otvoreno izjašnjavaju. Razbijanje jugoslovenske države plaćeno je najsurovijom smrću stotina hiljada žrtava, među kojima i velikog broja nejake dece. Svako razbijanje jugoslovenske države bi imalo slične posljedice, tragediju za sve jugoslovenske narode. Zaboravljanje ili podcjenjivanje zločina razbijanja jugoslovenske države i izdaje, bez obzira o kojim ideoško-političkim razlozima se radi, značilo bi zločin."*⁵

Tu se Bulajić razotkriva u potpunosti! Očito poručuje da za učinjeni genocid nisu krivi oni koji su ga napravili nego oni koji su htjeli slobodu. Zaista vrhunski cinizam. Direktoru Muzeja žrtava genocida - glavnim krivci su te iste žrtve! U ovom tekstu također šokira činjenica da jedan doktor pravnih znanosti, i to stručnjak za međunarodno pravo, izdaje 1997. godine knjigu u kojoj kaže: "Svako razbijanje jugoslovenske države bi imalo slične posljedice, tragediju za sve jugoslovenske narode." Očito, prema njemu još uvijek postoji druga Jugoslavija i Hrvatska u njoj! Stručnjak za međunarodno pravo, dapače doktor znanosti, ne zna da su četiri bivše republike te druge Jugoslavije danas međunarodno priznate države i članice Ujedinjenih naroda!

Kad Bulajić može takvu činjenicu "ne znati", ne čudi da kaže i ovo: *"Istorijska je istina da se Sveti arhijerejski Sinod Srpske pravoslavne crkve sastao u Beogradu 30. aprila 1942. i donio odluku - da osnivanje 'Hrvatske pravoslavne crkve' predstavlja očiglednu i najgrublju povredu crkvenih kanona i opasnost za pravoslavnu vjeru i pravoslavnu crkvu uopšte. (...) Vojni sud Komande grada Zagreba studio je juna 1945. ustaškim genocidnim zločinci- ma, među kojima i predstavnicima tzv. Hrvatske pravoslavne crkve u NDH, što bi general Tuđman trebalo da zna. Germogen Maksimov osuđen je 'na kaznu smrti strijeljanjem, trajan gubitak građanskih prava i konfiskaciju imovine', Mifka Spiridon 'na kaznu smrti vješanjem, gubitak građanske časti i konfiskaciju imovine'*⁶. Treba li ovome uopće komentar? Možda jedino da je ipak gore izdati Srpsku pravoslavnu crkvu nego Jugoslaviju, ako usporedimo sudbine Germogena i Stepinca! Što i jest logično jer nositelj velikosrpske ideje i jest SPC, a Jugoslavija je bila do sada (i za uvijek, jer Srbima tek pred- stoje problemi i na Kosovu, i sa Crnom Gorom, možda i s Vojvodinom) najveće ostvarenje te politike! To slijedi i iz činjenice na koju je ukazao još službenik HPC Petar Lazić.⁷ Naime, samo u Jugoslaviji Pravoslavna

⁵ M. Bulajić, nav. djelo, str. 112..

⁶ Isto, str. 86-88.

⁷ J. Krišto, nav. djelo.

crkva ne zove se po imenu države, što je tradicija, nego je zadržala prijašnje ime Srpska pravoslavna crkva!

Budući da Bulajić ne zna protumačiti stvarne domete pojedinih događaja, on i ovaj odjeljak završava citatom iz pisma Andrije Artukovića o teškoćama funkciranja Hrvatske pravoslavne crkve: „*U svibnju t. g. nalazila se je u manastiru Šišatovac ustaška momčad iz Zagreba, koja je crkvu otvorila, nameštaj uništila, a iz groblja kosti mrtvaca porazbacala.*“⁸ A pasus prije toga navodi kako su njegovi partizani osudili na smrt i pogubili ljudi koji su vodili tu crkvu! Kako mu se tek uklapa ovo osnivanje HPC u tvrdnju o nasilnom prekrštavanju pravoslavaca u katoličanstvo?

„Povijesna krivnja katoličke crkve“ nije Srbima trebala samo radi optužbe cijele Katoličke crkve o genocidnosti čitavog hrvatskog naroda. Ona je Srbi- ma priješko potrebna i zbog skidanja vlastite odgovornosti. To izvire iz knjige Ljubice Štefan *Srpska pravoslavna crkva i fašizam*, napose kad Ljubica Štefan kaže:

„*Ali episkop Dionizije, član Svetog arhijerejskog sinoda Srpske pravoslavne crkve, koji živi daleko od Nijemaca, u slobodnoj zemlji, nije smatrao potrebnim obavijestiti svjetsku javnost o stradanju srpskog naroda u Srbiji. Čini se da je i on, kao i većina srpskih arhijereja, bio uvjeren u buduću Hitlerovu Europu i Nedječevu Veliku Srbiju u njoj* (podvukao J. P.), trudeći se da osiguraju što veće granice za svoju crkvenu nadležnost.“⁹

Izaista, Tuđman je potpuno u pravu kad tvrdi da je Stepinac u europskim okvirima bio „jedan od rijetkih crkvenih velikodostojnika koji je hrabro i odlučno nastupio protiv nacističke i rasističke politike“, i da su čuvene njegove propovijedi s tim u svezi, pa je zbog toga bio u „nemilosti i Hitlera i ustaša“ - „čak su mu radili o glavi“. U Srpskoj pravoslavnoj crkvi imamo potpuno suprotnu situaciju. To isto vrijedi i za razdoblje neposredno pred sam rat. Naime, kad je Hitler 1936. godine počeo progoniti narode nearijskoga podrijetla, mnogi su potražili utočište u Zagrebu. Već tada je sastavljen odbor za zaštitu bjegunaca, kojemu su članovi bili nadbiskupov tajnik Franjo Šeper, kanonik msgr. Milan Beluhan, župnik Sv. Marka msgr. Svetozar Rittig, N. Erber, ravnatelj zagrebačke štedionice i tajnica-voditeljica Tereza Škringer. Sam nadbiskup osobno je odlazio na kolodvor, čak i noću, te pružao pomoć i utjehu. Bjegunaca je bilo sve više, sredstva za materijalnu pomoć sve nužnija, pa nadbiskup šalje apel na razne adrese:

„Zagreb, 11. januara 1939. Poštovani Gospodine!

Usljed žestokih nečovječnih progona morao je veliki broj ljudi ostaviti svoju domovinu. Ti su jadnici i bez sredstava za život. Lutajući po svijetu da nađu zemlju koja će im dati mogućnost da stvore sebi i svojima novu egzistenciju. Mnogi su od njih sa ženom i djecom.

Svaki se dan obraća na nas veliki broj takvih emigranata tražeći savjeta, intervencije, preporuke, pripomoći u novcu ili u naravi. Naša je kršćanska dužnost da im pomognemo. Zato držim za potrebno obratiti se na ljudе dobra srca i plemenitih osjećaja s molbom za pripomoći bijednicima. Slobodan sam obratiti se

⁸ M. Bulajić, nav. djelo, str. 88.

⁹ Lj. Štefan, *Srpska pravoslavna crkva i fašizam*, Globus, Zagreb, 1996., str. 315.

i na Vas, Poštovani Gospodine, kao člana naše Crkve, da dадете svoju potporu fondu koji će biti upotrebljen u korist emigranata.

Molim da na priloženom listu označite svoj dobrovoljni mjesecni doprinos kojim ćete podupirati ovu tako potrebnu akciju.

Uz odlično poštovanje Dr. Alojzije Stepinac nadbiskup zagrebački".¹⁰

To je bilo vrijeme prve Jugoslavije, pa ne čude napadi na nadbiskupa nakon pojave ovog apela, a čudi da je nadbiskup bio i “farizej koji na grudima potajno nosi Davidovu Zvijezdu, a javno svećenički kolar”. Napomenimo, da je kasnije Gestapo zatvorio voditeljicu Odbora Tereziju Škringer, i punih pet mjeseci uzalud je silio da dade kakvu izjavu protiv nadbiskupa.

Kakvo je bilo ponašanje Katoličke crkve u Hrvata tijekom Drugog svjetskog rata izvrsno je analizirao Jure Krišto¹¹

Zato spomenimo dvije Stepinčeve propovijedi. Na blagdan Krista Kralja 1941. godine on će reći:

“Svaki narod i svaka rasa, kako se danas odrazuju na zemlji, ima pravo na život dostojan čovjeka i na postupak dostojan čovjeka. Svi oni bez razlike, bili pripadnici ciganske ili koje druge rase, bili Crnci ili uglađeni Europejci, bili omraženi Židovi ili ponosni Arijci, imaju jednako pravo da govore - “Oče naš, koji jesi na nebesima”.

Nadbiskup je zatim istaknuo da se to načelo primjenjuje i na Katoličku crkvu i u Katoličkoj crkvi: *Zato je Katolička Crkva uvijek osuđivala, a i danas osuđuje svaku nepravdu i nasilje, koje se počinjava u ime klasnih, rasnih ili narodnosnih teorija.* S jasnoćom i odlučnošću karakterističnima za proroke, Stepinac je zaključio:

Crkva Katolička je digla svoju riječ u obrani naših hrvatskih narodnih prava, čak i okrunjenim glavama. Ali ona bi se iznevjerila svojoj zadaći, kad ne bi s istom dosljednošću dizala i danas glas na obranu sviju, koji se žale na nepravde, bez obzira kojoj rasi ili narodu pripadaju. Nitko nema prava da na svoju ruku ubija ili na koji drugi način oštećeje pripadnike druge rase ili narodnosti.¹²

Prema svjedočenju francuskog konzula u Zagrebu u vrijeme NDH,¹³ još je jedna propovijed zagrebačkog nadbiskupa “duboko potresla sve”; bila je to propovijed na godišnjicu krunidbe Pape Pija XII., 14. ožujka 1943. Stepinac nije poštudio ni građanske ni okupacijske vlasti. Tu on naziva rasizam “najluđom materijalističkom doktrinom koja postoji na svijetu”. Primijetimo da se radi o francuskom konzulu - predstavniku režima u Vichy-u, koji je također surađivao s Nijemcima i sudjelovao u holokaustu. Međutim, zbog toga se danas ne optužuje cijeli francuski narod, kao što se optužuje hrvatski narod zbog NDH, unatoč činjenici što je antifašistički otpor u Hrvatskoj bio znatno veći nego u Francuskoj!

¹⁰ Lj. Štefan, Hrvatsko Slovo, 14. ožujka 1997.

¹¹ J. Krišto, nav. djelo.

¹² J. Krišto, nav. djelo: Katolička crkva i Židovi u Vrijeme NDH, str. 140-141.

¹³ Isto.

I njemački službeni krugovi na svoj su način posvjeđočili zauzimanje nadbiskupa Stepinca za Židove. Tako Hans Helm, policijski *attaché* pri njemačkom poslanstvu u Zagrebu, u svom izvješću od 25. ožujka 1943. veli da je “poznato da je nadbiskup Stepinac veliki prijatelj Židova”¹⁴. No, taj izvještaj interesantniji je zbog nečega drugoga. U njemu Helm kaže da je Stepinac za-prijetio zatvaranjem svih crkava u Hrvatskoj ako se budu primjenjivali proturasni zakoni na Židove u mješovitim brakovima. To je jedan od nekoliko slučajeva koji se mogu interpretirati kao nadbiskupova primjena građanske neposlušnosti i nenasilnog protesta protiv vlasti. Drugi slučaj, odmah poslije uspostave NDH, nalazi se u već spomenutom Stepinčevu pismu Artukoviću, u kojem je 22. svibnja 1941. upozorio na nepravdu zbog odredbe da Židovi nose raspoznajni znak. Nadbiskup prijeti da će u slučaju Židova katoličke vjere biti prisiljen upozoriti ih da u crkvi ne nose te znakove.

Poznati su mnogi slučajevi kada je i kako je Stepinac pomogao Židovima i Srbima. Često je nastupao zajedno s predstnikom Sv. Stolice (Heinrich Giuseppe Ramiro Marcone, koga su zvali ‘odvjetnikom Židova’, a kao što smo vidjeli, Stepinca su zvali ‘židovskim prijateljem’). J. Krišto navodi citat iz predstavke koju su biskupi uputili poglavniku sa sastanka Biskupske konferencije, održanog 17.-20. studenog 1941. godine:

*“Neka im /Srbima u Hrvatskoj/ se ne samo zajamče nego i dadu sva građanska prava i osobito pravo osobne slobode i pravo vlasnosti (...) Crkva mora sa stanovišta Evangelijsa osuditi zločinstva i ispadne neodgovornih elemenata i nezrelih mladića te zahtijevati puno poštovanje čovječje ličnosti bez obzira na dobu, spol, vjeru, narodnost ili rasu, jer su svi ljudi djeca Božja i za sve je umro Krist.”*¹⁵

Poznata je Stepinčeva uloga u spašavanju staračkog židovskog doma. Ljubica Štefan o tome piše:

“Vjerojatno prvo spominjanje tog staračkog židovskog doma i njegove sudbine u ratu 1941.-1945. nalazimo u svjedočenju jednog neimenovanog člana židovske općine Zagreb - koja je jedina u Europi radila cijelog rata - (ova činjenica od iznimnog je značenja za buduća istraživanja, J. P.) zapisanog u dokumentu Zemaljske komisije za ratne zločine iz 1945. godine. Tamo stoji: ’U staračkom 1941.- 52 osobe. Moralo se isprazniti dom još sredinom 1941. Unajmljene su 2 zgrade u Stenjevcu cca 5 km od Zagreba. Smjestili smo tamо starce u dosta skučene prostorije, ali je stanje sve u svemu bilo snošljivo. Uspjelo je da pod oznakom ’Dom staraca Crv. Križa’ (!?) očuvamo starce od odvođenja u logor. U mjestu Stenjevac gdje se nalazio dom bio je logor njemačkog Sicherheit- sdiensta (S. D.) sa zloglasnim Sturmführerem Schuckartom. Sredinom ljeta 1944. (pogrešno, treba 1943., op. a.) upali su njegovi ljudi u starački dom i odvukli u logor upravitelja Singera, Vilka Welasa i Zoru Hafner, gđu Neuman sa 2 djece. Odveli su ih u Njemačku i nikad više nismo o njima ništa čuli. Početkom septembra 1944. (pogrešno, treba 1943., op. a.) dolaze opet Schuckartovi ljudi i odvode u svoj logor 13 osoba. Pokušavamo sve da ih se spasi. Posredovanjem

¹⁴ Isto.

¹⁵ J. Krišto, nav. djelo: *Katolička crkva u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj*.

udove jednog zagrebačkog liječnika uspjelo je konačno oslobođiti jadnih 13 staraca. **Staviše nam uslov: Morate u roku od 10 dana isprazni- ti dom i odseliti starce sa područja Stenjevca, inače će ih odvesti u Njemačku u logor’.** Prema izjavi toga dužnosnika židovske općine, dom je mirno živio u Stenjevcu pune dvije godine, unatoč postojanju i hrvatske vlasti i vlasti njemačkog sturmführera u tom malom mjestu, i nije baš vjerojatno da ih je štitila oznaka Crvenoga križa kao kamuflaža. Upadi članova Sicherheitsdiensta počeli su, prema izjavi svjedoka, ljeta godine 1943. To je vrijeme kad je Himmler nezadovoljan ’rješavanjem’ židovskog pitanja u NDH, zahtijevao njihovo odvođenje u logore. Svjedok u svojoj izjavi Zemaljskoj komisiji nastavlja: ’Stavljeni pred skoro bezizgledan zadatak, obratili smo se zagrebačkom nadbiskupu Dru Stepincu, koji nam je stavio na raspolaganje jednu, doduše trošnu, kuću na svom posjedu u Brezovici kraj Zagreba.’¹⁶

8. prosinca 1943. u Brezovicu je u stvari stiglo 60 stanara Doma, gdje je do kraja rata - samo prirodnom smrću - umrlo pet osoba, a svi drugi su preživje- li rat: ’Te iste 1943. godine, kada je Himmler zatražio odvođenje svih Židova u logore, nadbiskup Stepinac ponudio je nadrabinu dr. Miroslavu-Šalomu Freibergeru da se s obitelji skloni k njemu u Nadbiskupski dvor do kraja rata. Poru- ku je prenio tadašnji nadrabinov tajnik dr. Amiel Shomrony, ali Freiberger je ponuđenu pomoć otklonio rekavši kako će dijeliti sudbinu svojega naroda. Odveden je u Auschwitz i odmah tamo ubijen.’¹⁷ Ne čudi zato zašto se dr. Shomrony već više od 50 godina bori za istinu o kardinalu Stepincu i zajedno s dr. Igorom Primorcem (profesor na sveučilištu Hebrew u Jeruzalemu, inače emigrant iz Beograda!) i drugima za proglašenje Stepinca pravednikom (na primjer, slično Stepincu djelovao je poglavatar Grčke pravoslavne crkve patrijarh Papandreu Damaskinosu i proglašen je pravednikom).¹⁸

Da, dokumenti zaista pokazuju i svjedoče kako je vodstvo Katoličke crkve u NDH ostalo na moralnoj visini. To su posvjedočili i objektivni promatrači! I mnogi vjernici slijedili su u tome svoju Crkvu. Postoji niz dokumenata koji pokazuju kako su se Hrvati zauzimali za svoje susjede Srbe. U prilogu dajemo dva takva dopisa (prilozi 5. i 6.). U prvome, primljenom 28. 6. 1941. u Predsjednički Ured u Zagrebu, jedanaestorica Hrvata moli da se njihov susjed Srbin pusti na slobodu (ne treba napominjati koliko je to u tim vremenima bilo rizično), a na drugom slično čini dvadeset Hrvata.

Tome treba dodati da je Izrael progglasio i najmanje 70 hrvatskih Pravednika, među kojima je i autorica često spominjane knjige ”Srpska pravoslavna crkva i fašizam”, gospoda Ljubica Štefan. Pri tome treba istaći da je mnogo veći broj onih Hrvata koji su tijekom Drugog svjetskog rata spašavali Židove, a nisu dobili takvo priznanje i da među njima ima puno katoličkih svećenika. Narav- no, poput molbi za spašavanje Srba, postoji brojna dokumentacija pohranjena u HDA, Arhivi NDH, Fond Ispostava ustaškog redarstvenog povjerenstva, o molbama Hrvata za

¹⁶ Lj. Štefan, Hrvatsko Slovo, 14. ožujka 1997

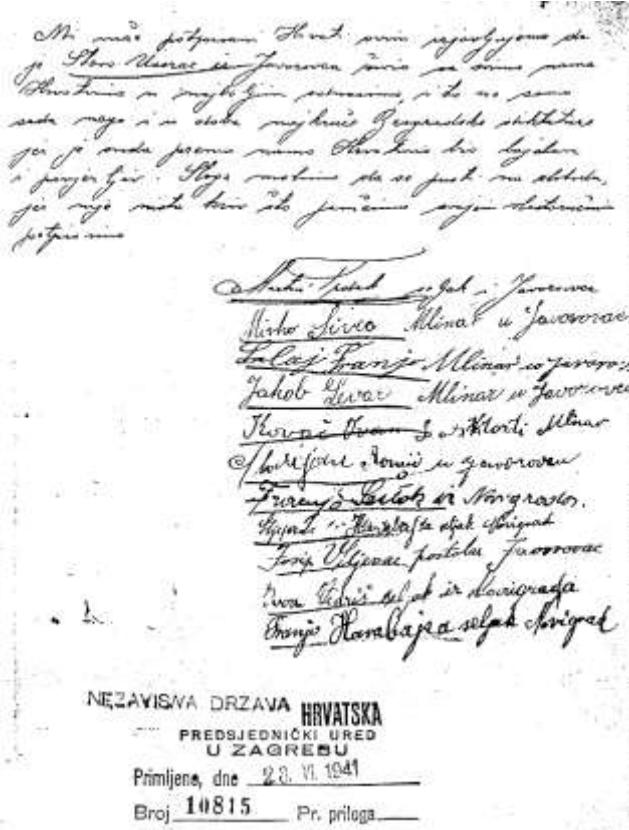
¹⁷ Lj. Štefan, Hrvatsko Slovo, 1. studenoga 1996.

¹⁸ Isto.

spašavanje njihovih susjeda Židova. Tako je za puštanje na slobodu obitelji Josipa Kleina interveniralo stotinjak Hrvata (okolica Krapine)¹⁹, za puštanje iz končlogora Arpada Sternu 31. 8. 1941. godine molilo je stotinjak žitelja Gradeca²⁰ (točnije 141, vidi prilog 7.), a za Dragutina Sternu²¹ isto tako mole žitelji Vidovca (kod Varaždina). Treba li uopće napomenuti da je svako takvo posredovanje za puštanje na slobodu moglo odvesti potpisnike u logore (dakle i u smrt)!

Ili recimo, 76 mještana zagrebačkih Šestina traži dozvolu da Židovi mogu obitavati na njihovom području²². A najtragičnije je to što se u bivšoj zemlji niti jedan povjesničar nije usudio objavljivati takve dokumente!

A kako je to bilo u Srpskoj pravoslavnoj crkvi, tj. u njezinom vodstvu? Već spomenuti Apel potpisala su tri člana Svetog arhijerejskog sinoda Srpske pravoslavne crkve: "episkop niški dr. Jovan", "episkop zvorničko-tuzlanski Nektarije" i "episkop budimljanski Valerijan, vikar Nj. Sv. Patrijarha". Njihovi su potpsi na prvom mjestu.

¹⁹ HDA, Arhivi NDH, Fond Ispostava ustaškog redarstvenog povjerenstva, Kolovoz 1941., kutija 281, br. 28.026.

²⁰ Isto, Rujan-Listopad 1941., kutija 282.

²¹ Isto, Listopad-Studeni 1941., kutija 283, br. dokumenta 28.293.

²² Isto, Listopad-Studeni 1941., kutija 283, br. dokumenta 28.338.

Prilog 5.

377

Boje potpisani osimini iz Gornjih Mređica, vjere rimokatoličke, Hrvati
potpisom viestoručnim potvrdjujemo, da su mojeni navod Zorid Matuljić
naše susjedinke istinati i da se njenim suprug Zorid Nikola nije nikada ogri-
jemo o hrvatski narod.

U Gornjim Mređicama, one 5. srpnja 1941.

<u>Matuljić Mati</u>	<u>Martin Matić</u>
<u>Tarag Josip</u>	<u>Matić Mati</u>
<u>Cokonaj Ljupan</u>	<u>Rauel Josip</u>
<u>Tarag Matuljić</u>	<u>Matuljić Kajo</u>
<u>Tarag Stevo</u>	<u>Pavlić Ivan</u>
<u>Tijepan Kali</u>	<u>Igrelićka Mati</u>
<u>Mato Drvenik</u>	<u>Stivo Landsteiner</u>
<u>Zinko Drvenik</u>	<u>Mato Landsteiner</u>
<u>Luko Drvenik</u>	<u>Sonja Kremimir</u>
<u>Andrija Igrelićnjak</u>	
<u>Vinko Šestak</u>	

Prilog 6.

Ministarstvu unutarnjih
poslova Republike Sjeverne Slovenije,

Zagreb.

Molba

Zdravje općine Gradačac,
koji može, daje korištenje
njihovom pomoći u pogledu
člana, koji je bio žrtva ko-
relacione koncentracije tijek
ne prošla godina.

Prilog 7.a

Gospodine ministru!

U Gradec se godine 1927 dosadio Tugovac Rudolf Stein, koji se rodio u selu Kolejanec opštine Klobouk kod Virovitice. Stein je u Gradcu preuzeo tajništu Rade Kruščića, koja je tada ujigore u prizre, te koja više nije živjela. Tako nego li tajnimom bavio se Stein obavještajnom službom, jer on pobjedjuje 17 putova, a zapovjeda Rade Kruščiću, tko je Stein je poput ostalih svjedaka crno, krapas, riječ, žeg, brzo, hodoč, sruši i povezao. Nakon novootvorenom i političkom radu njezi Stein uči, slavora od drugih svjedaka. On je bio radnik Željezne zavjednosti i ostalo u Željezničkim glasovima na listini, Željezničke stranke, i to je samo pod općinskim imenom, nego i pod imenom narodnih zastupnika 5. veljače 1928. i 11. prosinca 1933. Nekada nije Stein izbrisao svoju životnost ujedinjenjem sviđajući se uvođenju tajnog predstavnika, pa je dobio 300 dinara za vabljenu novoga zvana u tajnu jedinicu.

Stein je bio Željeznički radnik u koncentracijskoj jedinici na poslovima rad. Željeznički predstavnik. Steinovi domaćestvani i znane ujedno molim, da se Stein izmeni u koncentracijskoj jedinici, pa da se vrati u svoj obitelji u Gradec, gdje će i nadalje obavještajni posjeti biti omogućeni, da bi Stein znati mijenjati svu milost, pa da će se Željeznički predstavnik u koncentracijskoj jedinici mijenjati svu milost.

Gradec, dan 2. kolovoza 1941.

Rudolf Horvat
Tugovac

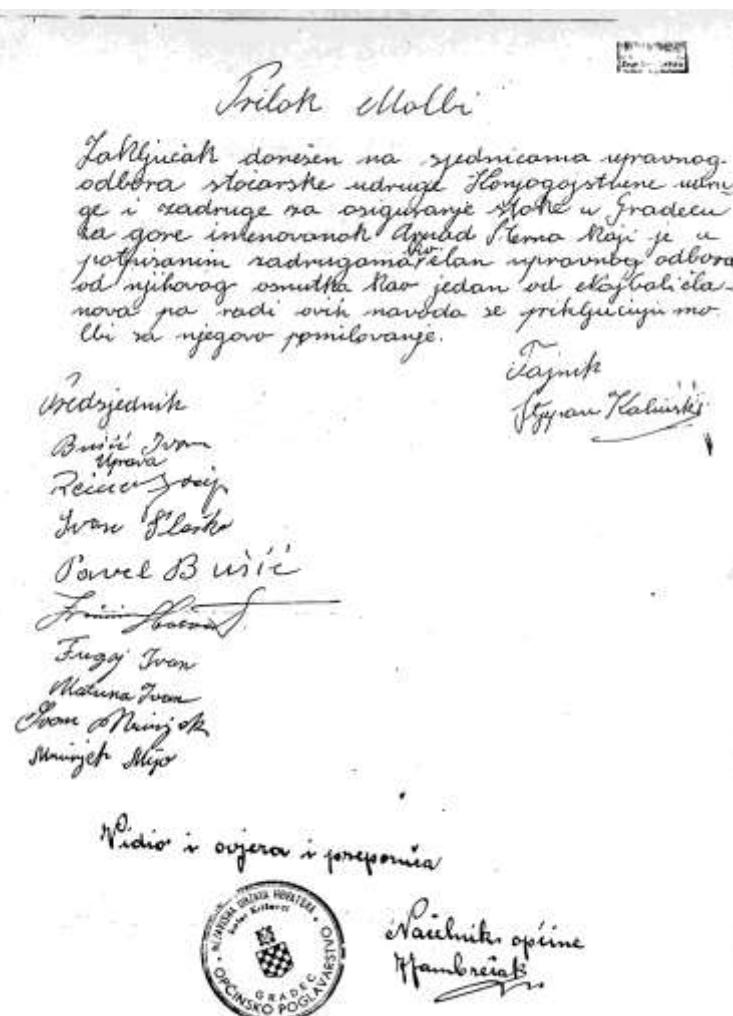
Nikola Trkalj
predstavnik tajne jedinice
Dobrodošla Matica

Prilog 7.b

Ustymyj Galar.	Fominyj Horvat
Ustymyj Janusz	mision
Durd Blatnik	
Cheon Rijan	Paracelgina
Hrochelinski	Turic Stepa.
Mijo Bedek	Josip Boric
Josko Rakos	Spiran Boic
Janek Hartinger	Zlati Jevolci
Zorij Humjane	Indro Zembo
Ivan Humberal	Ivan Jurica
Kukarec Stjepan	Rojnic Ivan
Kukarec Radovan	Billysic Roko
Blesimovic Sime	Miroslav Bilyric
Blesimovic Franjo	Spiran Mihal
Gregurec Stjepan	Stjepan Stjepic
Gregurec Ivan	+ Mijo Bilyric
Vid Solje	Krunis Stjepan starj
Mat Tomica	abuig Stjepan
Ivan Ivanovic	Stjepan B.
Stjepo Stjepan	
zelenec Ivan	
Benut Franjo	Duro Kral
+ Petar Petar	Petar B.
Vojko Reg	Piot Rybar
Gorovance Ivan	Antun Cacic Nenice
Vlado Jane	Ante Nenice val
Slateri Valdo	
Rubic Duro	Stjepan Stjepan
Baranis Stjepan	Jerko Jankov
Plesko Dragutin	Nikolic Zdrak
Stjepan Baran	Cindric Janko
Duro Rubicek	Mato Tomic
	Fano Gjuroleka
	Oto L.

Mihajlo Gundešević	Josko Tomačević
Đuro Glušović	Đoko Kumbijanec
Peter Benečić	Đorđe Kumbijanec
Stjepan Šarić	Nenad Stojanac
Tomo Šmit	Đurđe Ivan
Marko Šator	Đorđe Jagoš
Vinko Rović i Martin	Đorđe Peran
Vinko Rović i Lovre	Ante Lovrak
Vinko Rović i Franjo	Ivan Blažinović
Vinko Rović i Mato	Ivan Filipović
Vinko Rović i Stjepan	Franjo Šimunović
Luka Črnjatović	Stjepan Žembić
Humjanec Mijo	Mijo Lorković
Ivan Kalinski	Stjepan Stojanović
Zoja Krstac	Andro Patocić
Luka Črnić	Đurđe Kamenari
Stjepan Kalinski	Radek Čabrić
Stjepan Kalinski	Đorđe Šarić
Mijo Burić	Zdravko Matić
Stjepan Burić	Đorđe Parlić
Ivan Burić	Levičar Đorđe
Ivan Burić	Đorđe Blažić
Ivan Burić	Đorđe Čvrščić
Ivan Burić	Madžar Stjepan
Ivan Burić	Mato Šimbić
Ivan Burić	Kalinski Đan
Ivan Burić	Svetak Đorđe
Ivan Burić	Stjepan Glas
Ivan Burić	Kalinski Živoje
Ivan Burić	Stjepan Šimbić
Ivan Burić	Đorđe Čvrščić
Ivan Burić	Đorđe Šimbić

Prilog 7.d

Prilog 7.e

Episkop žički Nikolaj Velimirović, koga je Hitler odlikovao još 1934. g²³, u svojim brojnim nastupima i pisanim djelima isticao je vrijednosti nacionalizma i rasizma, pa je tako u Beogradu 1935. g., dakle samo dvije godine nakon dolaska Hitlera na vlast u Njemačkoj izdao knjižicu "Nacionalizam Svetog Save" i u njoj ističe: "Mora se odati poštovanje sadašnjem nemačkom Vođi, koji je kao prost zanatlija i čovek iz naroda u video, da je nacionalizam bez vere jedna anomalija, jedan hladan i nesiguran mehanizam. I evo u XX veku on je došao na ideju Svetog Save, i kao laik poduzeo je u svome narodu onaj najvažniji posao, koji priliči jedino

²³ Lj. Štefan, nav. djelo: *Srpska pravoslavna crkva i fašizam*, str. 223.

*svetitelju, geniju i heroju. A nama je taj posao svršio Sveti Sava, prvi među prosvjetiteljima, prvi među genijima i prvi među herojima u našoj istoriji. Svršio ga je savršeno, svršio ga je bez borbe i bez krvi, i svršio ga je ne juče ili prekjuge nego pre 700 godina. Otuda je nacionalizam srpski, kao stvarnost, najstariji u Evropi”.*²⁴

A 1939. g. u svom govoru u Ravanici povodom 550. obljetnice kosovske bitke ovaj svetac Srpske pravoslavne crkve ističe:

*“Mi smo deca Božja, ljudi arijevske rase kojoj je sudba dodelila časnu ulogu da bude glavni nosilac hrišćanstva u svetu (...) da plemena slabije rase i niže vere ne bi... ”.*²⁵

I dok su Židovi i ostali nearijevci stradali u Dachauu, Nikolaj Velimirović, smješten, kako je pokazala Ljubica Štefan, u “počasnom bunkeru” tog logora, piše: “U toku vekova oni koji su raspeli Mesiju Gospoda Isusa Sina Božjeg stvorili su od Evrope glavno bojište protiv Boga, a za đavola. To je danas glavno bojište Židova i oca židovskog đavola... To Evropa ne zna, i u tome je sva očajna sudba njena, sva mračna tragedija njenih naroda. Ona pre svega ne zna čija je. Onda ona ne zna ko joj je prijatelj, a ko neprijatelj... Ona ništa ne zna osim da oceni kao vrednost dok joj Židovi ne postave svoj kantar za meru vrednosti... njeni političari kao mesečari u zanosu govore o jednakosti (ignoranciji) svih verovanja i neverovanja, tj. ono što Židovi hoće i žele, jer im je potrebno prvo da se izjednače zakonski sa hrišćanstvom, da bi poslije potisli hrišćanstvo i učinili hrišćane bezvernim, i stali im petom za vrat. Sva moderna gesla evropska sastavili su Židi, koji su Hrista raspeli: i demokraciju, i štrajkove, i socijalizam, i ateizam, i toleranciju svih vera, i pacifizam i sveopštu revoluciju i kapitalizam i komunizam. Sve su to izumi Židova, odnosno oca njihova đavola... Ali je za čuđenje, da su se Evropejci, kršteni i miropomaza ni, potpuno predali Židovima, tako da židovskom glavom misle, židovske programe primaju, židovsko hristoborstvo usvajaju, židovske laži kao istine primaju, židovska gesla kao svoja primaju, po židovskom putu hode i židovskim ciljevima služe. To je za čuđenje u naše vreme, i ništa više u svetu. Sve drugo je manje važno ili ne važno. Ali je najvažnije kako je hrišćanska Evropa postala sluškinja Židova... O tome treba da mislite, braćo Srbi”.²⁶

Primijetimo da je u proljeće 1991., dakle prije napada na Hrvatsku, kad su Hitlerove metode neposredno primijenjene u Hrvatskoj i u nekim segmentima ih nadmašile, tijelo Nikolaja Velimirovića preneseno iz manastira Svetog Save, dakle iz manastira preteče nacionalizma, u američkom gradu Libertyvilleu, na groblje u njegovom rodnom selu Leliću blizu Valjeva u Srbiji. Tom prigodom glasilo Srpske patrijaršije u Beogradu “Pravoslavlje” piše: “Sveti Nikolaj je došao u svoj rodni Lelić, u svoju Srbiju, da svojim vaseljenskim duhom, filosofskom dubinom i moralnom snagom pomogne grešnicima, svojim progoniteljima i vaskolikom rodu. Sazvežđe Nebeske Srbije postalo je večno stanište Svetog

²⁴ Isto, str. 222.

²⁵ Isto, str. 222.

²⁶ Isto, str. 225.

Nikolaja.”²⁷ Da, zaista je trebalo imati “vaseljenski duh, filozofsku dubinu i moralnu snagu” onako pisati o Hitleru! A Philip J. Cohen piše: “U toku više od tri decenije nakon njegove smrti, episkop Velimirović i njegovi pogledi na svijet ostali su inspiracija za srpske emigrante. Nakon osude Srba kao agresora od strane UN, 31. maja 1992., emitirana je na srpskom jeziku kitnjasta antisemitska propovijed episkopa Velimirovića za vrijeme Srpskog časa na javnom radiju Clevelanda (WCPN-FM). Najavljavač je rekao da se nude slijedeće riječi ‘umjesto našeg komentara događaja u našoj otadžbini i osude srpskog naroda kao agresora’.”²⁸ Cohen potom daje cijelu tu propovijed²⁹.

I ondašnji patrijarh Srpske pravoslavne crkve Varnava trudio se da ne zao- stane puno za episkopom žičkim. “Glasnik, srpske pravoslavne patrijaršije” organ SPC prenosi dva intervjua koja je patrijarh dao njemačkoj agenciji “Deutsches Nachrichten Büro” (DNB) i novinama “Münchener Neueste Nachrichten”. Evo dva citata iz tih intervjua prema knjizi Ljubice Štefan:

“Führer velikog nemačkog naroda vodi borbu koja služi na korist celom čovečanstvu. Borba Adolfa Hitlera protiv boljševizma, koji je podjarmio ruski narod, potiče iz idealnih motiva i nema nikakve veze sa imperijalističkim ciljevima. Sa prijateljskim pozdravima velikom nemačkom narodu smatram, daopravdانا borba nemačkog naroda za ravnopravnost zасlužuje poštovanje svih naroda”.

“Ranije sam s teškom mukom mogao ustajati i govoriti u odbrani Rusije protiv komunizma i internacionalnih Jevreja (...) Bio sam upućen sasvim sam na sebe. Ali Bog je poslao nemačkom narodu jednog dalekovidnog Führera, koji zastupa isto mišljenje, koje sam i ja mnogo ranije stvorio u sebi. (...) Führer je svečano izjavio da on ne želi ni jednu stopu ruske zemlje. Mi Führeru verujemo i njegovoj iskrenoj reći”.³⁰

U govoru u Bitoli 7. studenog 1936. patrijarh Varnava kaže:

“Naša vlada, naš pokojni Kralj i današnje namesništvo ne priznaju vlast u Moskvi. (...) I oni koji su je priznali, danas se ljuto kaju, jer to nije ruska vlada, nego je internacionalna, jedno židovsko varalička banda”.³¹

S takovom SPC ne čudi izvješće Harolda Turnera generalu Alexanderu Löhru od 29. kolovoza 1942. u kome konstatira: **“Srbija, zemlja u kojoj je pitanje Jevreja i pitanje Cigana riješeno”**. Ljubica Štefan u knjizi *Srpska pravo-slavna crkva i fašizam* citira i Franca Redemahera, stručnjaka za židovska pitanja u nacističkom ministarstvu vanjskih poslova, koji je 29. svibnja 1942. g. zabilježio: “Jevrejsko pitanje u Srbiji nije više akutno sada samo preostaje rješavanje zakonskih pitanja koja se tiču imovine.” Takoder citira i Schäfera, vrhovnog šefa Službe bezbednosti u Srbiji, koji obavještava jedan skup njemačkih oficira, uključujući i tadašnjeg

²⁷ Isto, str. 221-222.

²⁸ Ph. J. Cohen, Serbia's secret war: propaganda and the deceit of history, David Rieman, ovdje koristimo prijevod s engleskog: Sarajevo: Ljiljan, 1996., str. 152.

²⁹ Isto, str. 152-153.

³⁰ Lj. Štefan, nav. djelo: *Srpska pravoslavna crkva i fašizam*, str. 224

³¹ Isto, str. 225.

zapovjednika generala Paula Badlera, da jevrejsko pitanje više ne postoji u Srbiji, a jednom njemačkom vojnog liječniku rekao je da je Beograd **'jedini veći grad Evrope očišćen od Jevreja, da je postao "Judenfrei"'**,¹³¹

Antimasonsку (bolje reći antižidovsku) izložbu³² srpske vlasti su organizirale od 22. listopada 1941. do 18. siječnja 1942. g. Tom prigodom tiskane su četiri protužidovske marke. U svim katalozima poštanskih maraka mogu se naći i dan danas ovjekovječene te četiri marke. (Zanimljivo je da postoji još jedna interesantna srpska poštanska marka iz Drugog svjetskog rata, izdana povodom "anglo-američkog terorističkog bombardovanja Niša" iz 12. mjeseca 1943.).

Takve i mnoge druge stvari koje bi morale interesirati jednog direktora Muzeja za genocid, očito ne interesiraju dr. Bulajića. Jer mnogo je veći zločin spasiti se iz države u kojoj su vladali i još uvijek vladaju takvi! Hrvatski narod napokon je raskinuo velikosrpske i svetosavske okove.

Očito, možda se i može govoriti o povijesnoj krivnji neke crkve. Katoličke, sigurno ne!

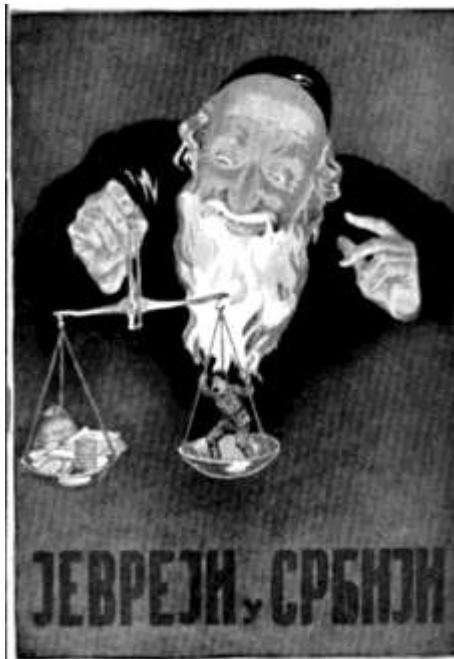
Geca Kon bio je glasoviti beogradski izdavač i vlasnik knjižare te je sa pet tisuća objavljenih naslova bio najveći nakladnik između Prvoga i Drugoga svjetskog rata u ondašnjoj Jugoslaviji. Kao pripadnik židovskog naroda ubijen je 1941. godine, ali o njegovoj smrti nema pouzdanih podataka. Jedni smatraju da je strijeljan među prvim Židovima u Beogradu, drugi da je ubijen u konc-logoru u Grazu.

Dr. Lazar Prokić, uz Stevana Kluića, bio je direktor velike antimasonske izložbe.

“Antimasonskom izložbom” i ovim markama mogla se u cijeloj Europi pohvaliti jedino Nedićeva Srbija

³² Isto, str. 246

Dr. Lazar Prokić: "Jevreji u Srbiji"

"Danas je dokazano da su sva dela sabotaže u našoj zemlji finansirali Jevreji. Isto tako kod pohvatanih komunističkih bandi nađeno je mnogo Jevreja. Kod pohapšenih zbog šverca - opet Jevreji!... Kod pohapšenih zbog širenja alarmantnih vesti - opet Jevreji!... Znači Jevreji, Jevreji i Jevreji!

Zato stvarajmo izrazito antijevrejsko raspoloženje, ukazujmo prstom na Jevreje i pratimo strogo njihov rad. Učinimo sve da za prvo vreme svi oni sa svojim potrebicama budu zbijeni na prinudnom radu negde - potpuno izdvojeni od nas, daleko čak i od naših očiju!

Dok se ne nađe način da uopšte nestanu sa našeg tla!" (str. 32)

Geca Kon stalno na udaru³³

³³ Dr. Lazar Prokić, "Jevreji u Srbiji", Inv. br. 9872/2-HPM.

KONC-LOGORI U BEOGRADU I JASENOVCU

Zadarska Smotra 1-3, 1998.³⁴

Knjiga *Srpski mit o Jasenovcu*, koja predstavlja odgovor na knjigu dr. Milana Bulajića, direktora beogradskog Muzeja žrtava genocida, kao i polemika koju sam imao s dr. Milanom Bulajićem na radiju "Slobodna Europa" u potpunosti su, čini mi se, razobličili taj srpski mit, mit koji je bio osnova u nečem što naš poznati novinar Željko Krušelj naziva velikosrpskom "pogibeljomanjom". Zaista, velikosrpski "ples brojkama" kada su u pitanju broj ubijenih u Drugom svjetskom ratu općenito na području Jugoslavije, i posebice broj stradalih u Jasenovcu, doveli su do "igara smrti", tj. do velikosrpskog genocida u Domovinskom ratu. Naime, umnožavanje stvarnih brojki imalo je za cilj mobiliziranje srpskog pučanstva u Hrvatskoj i izvan nje za rat protiv Hrvata, Muslimana i, kao što vidimo danas, i Albanaca. A učinak je poznat - načinjen je genocid i u Hrvatskoj, i u Bosni i Hercegovini, i na Kosovu!

Velikosrpsko uvećavanje broja srpskih žrtava tijekom Drugog svjetskog rata u NDH počelo je tijekom samoga tog rata. Tako je, po njima, već krajem 1941. bilo 382.000 ubijenih Srba, a već krajem veljače 1942. više od 518.000. U listopadu iste godine ta je brojka već bila 600.000, tijekom 1943. čak 800.000, a do kraja rata taj broj iznosio je više od milijun ubijenih Srba na području NDH. To njihovo uveličavanje broja žrtava prihvatali su i komunisti u drugoj Jugoslaviji. Samim tim oni su morali uveličavati i ukupan broj žrtava. Njihovi dodatni razlozi za to bili su preuvećavanje doprinosa Jugoslavije pobjedi saveznika, kao i ostvarenje što veće reparacije od Nje-mačke. Još je 1945. Tito u Ljubljani najavio cifru od 1,7 milijuna ukupnih žrtava rata u Jugoslaviji. Godine 1947. Vladeta Vučković, tada student druge godine matematike u Beogradu i zaposlen u Saveznom statističkom uredu Jugoslavije, izračunao je brojku od 1,700.000 demografskih gubitaka. Međutim, na konferenciji u Parizu Jugoslavija je izašla s tvrdnjom o 1,706.000 žrtava rata (E. Kardelj)! Kad je 1948. bio obavljen popis pučanstva, Dofne Vogelnik, direktor Saveznog ureda, morao je opravdati brojku koju je E. Kardelj iznio u Parizu, pa je u Statističkoj reviji 1/1952. objavio članak prema kome su

³⁴ Govor na predstavljanjima knjige *Srpski mit o Jasenovcu* u Senju i Zadru. Govor s predstavljanja u Zagrebu "Cionisti četnikuju po Jasenovcu", *Hrvatsko slovo*, 17. srpnja 1998. tiskan je u knjizi *Za hrvatsku Hrvatsku*. Govor s predstavljanja u Melbourneu "Članak pun neistina i nevjerojatnih interpretacija", *Spremnost, hrvatski tjednik*, 23.03.1999. objavljen je u knjizi *Pronađena polovica duše*. U istoj knjizi dan je i govor s predstavljanja knjige u Sydneyu: "Održano predavanje prof. Pečarića", *Spremnost, hrvatski tjednik*, 20.04.1999. Isti je tiskan i u knjizi *Sramotni sud u Haagu*. Govor s predstavljanja knjige *Srpski mit o Jasenovcu 1 i 2*, "U Hrvatskoj imamo mnogo Bulajićevih učenika", *Hrvatsko Slovo*, 21. srpnja 2000., dan je u knjizi *Za hrvatsku Hrvatsku*. Govor s predstavljanja knjige *Serbian myth about Jasenovac* u Sydneyu, "Sud u Haagu preuzima ulogu srpskog mita o Jasenovcu", *Spremnost, hrvatski tjednik*, 7. kolovoza 2001., dan je u knjizi *Sramotni sud u Haagu*. Govori s predstavljanja iste knjige u Geelongu ("Generalova bitka nad bitkama"), i Zagrebu ("Revizija povijesti ili ispravljanje neistine?", *Dom i Svijet, informativni tjedni prilog za iseljenike Večernjeg lista*, 22. listopada 2001.) objavljeni su u istoj knjizi.

demografski gubici u Jugoslaviji najvjerojatnije 3.250.000, a da donja granica ostaje 2.900.000. Na taj "znanstveni" članak reagirao je već u idućem broju Statističke revije (2/1952.) Ivo Lah, koji je konstatirao da je prema računici dr. Vogelnika prosječni godišnji priraštaj od 1941. do 1948. iznosio 2,13, a sigurno 1,86 posto, što Jugoslavija nije nikad imala. Naime, u razdoblju od 1921. do 1931. priraštaj je bio 1,5 posto, a nakon 1931. taj je postotak stalno u padu, te je 1939. bio samo 1,1 posto. Dvije godine kasnije izračunali su u američkom Birou za popis stanovništva da je broj žrtava rata u Jugoslaviji bio 1.067.000 (P. Mayers i A. Campbel). U tadašnjoj državi bilo je nakon toga jasno da se ne može od Njemačke zahtijevati ono što je izneseno na konferenciji u Parizu. Tako je već do godine 1963. jugoslavenska Vlada revidirala svoj zahtjev njemačkoj Vladi, smanjivši broj žrtava od prvotnih 1.706.000 na 950.000. Ta iznimno značajna činjenica ni danas se ne spominje u literaturi tiskanoj u Hrvatskoj, izuzev u prijevodu knjige Ph. Cohena *Srpski tajni rat!*

Koliko je važan taj podatak, pokazuje i dio mog razgovora na radiju "Slobodna Europa", koji je prenio *Novi list* od 28. srpnja 1998. (Interesantno je napomenuti da su taj razgovor prenijele i novine u BiH, Crnoj Gori i Srbiji.) Naime, Bulajić će reći: "Gospodine profesore, ja sam vjerojatno prvi u Jugoslaviji postavio pitanje da brojka od 1.706.000 žrtava nema pokriće u dokumentaciji." Vladimir Žerjavić će u *Novom listu* od 3. kolovoza u tekstu "Najveći zločinac je Bulajić" pokazati kako ta Bulajićeva tvrdnja ne odgovara istini. Međutim, vrlo je značajno istaknuti u kojem je kontekstu Bulajić bio prisiljen izreći tu laž. Naime, to je slijedilo nakon sljedeće moje tvrdnje: "Gospodin Bulajić je od 1948. do 1988. godine bio diplomata, bio je službenik Ministarstva vanjskih poslova Jugoslavije. To znači da je bio upoznat sa svim djelatnostima Ministarstva. On je stručnjak za žrtve. On zna što je radilo Ministarstvo vanjskih poslova. On nigdje neće reći da je Jugoslavija 1963. godine smanjila onaj službeni podatak od 1.700.000 žrtava na tlu Jugoslavije na 950.000 i takav dokument poslala Njemačkoj uz zahtjev za reparaciju. On nikada neće spomenuti taj dokument i taj podatak, ali će u svojoj knjizi optuživa-ti Tuđmana zbog toga što tvrdi da je ukupan broj žrtava u Jugoslaviji manji od 1.000.000." Odmah nakon laži koju je komentirao g. Žerjavić, Bulajić će reći: "Što se tiče broja od 950.000, to je samo ono s čim je dokumentacija tada raspolaga." Malo će kasnije o brojci 950.000 reći: "O tome ne pišem, jer o tome ne znam ništa (a malo prije je znao, J. P.). Nemam dokumentaciju o tome. Poznato je da je 1963. godine, kada su vođeni pregovori s Nijemcima, Jugoslavija imala pravo dobiti nekih 3 milijarde DEM po presedanu Francuske. Međutim, kada su Nijemci tražili dokumentaciju za 1.706.000 žrtava (naravno, Nijemci su tražili dokumentaciju za 950.000, J. P.), jugoslavenska vlada nije imala tu dokumentaciju da ponudi (primjetimo, da je u prvom odgovoru 950.000 ono čime je dokumentacija tada raspolagala, J. P.) i onda je došlo do ovoga popisa žrtava rata 1941.-1946. koji je obavljen 1964. godine i koji je bio katastrofalno loš (vjerovali ili ne - katastrofalno loš popis, a u "igri" je 3 milijarde DEM - sitnica za tadašnju Jugoslaviju, J. P.). Prema tome, gospodine profesore, ne mogu pisati o 950.000 žrtava, kad ni danas tu dokumentaciju nemam." Na kraju će taj isti dr. Bulajić tvrditi: "Ne, ne. Ja sve brojke spominjem, gospodine

profesore. Nema nijedne koju nisam spomenuo." Dakle, vidljivo je kako je dr. Bulajić sam sebe zapletao u svojim lažima samo na ovom podatku koji je značajan upravo stoga što je sama Jugoslavija smanjila svoju tvrdnju o 1.706.000 na 950.000 žrtava. Inače, Philip J. Cohen kao izvor za taj podatak navodi pismo dr. Hansa Jochena Pretscha iz Auswrtiges Amtes (Ministarstvo za vanjske poslove) Bonn, Njemačka, 8. srpnja 1992., u kome se kaže da je u lipnju 1963. jugoslavenska vlada objavila memorandum bez datuma u kojem se tvrdi da je u Drugom svjetskom ratu ubijeno 950.000 Jugoslavena.

Međutim, njemačka Vlada nije prihvatile ni taj zahtjev, nego je zahtijevala varijabilne podatke, te je 1964. obavljen popis žrtava rata, koji je dao brojku od 597.323 žrtve rata. Primijetimo da je razlika između brojke od 950.000 na koju je Jugoslavija već do godine 1963. revidirala broj žrtava rata, i brojke koja je dobivena popisom iz godi-ne 1964., jednaka ukupnim žrtvama koje je Velika Britanija imala u Drugom svjetskom ratu! Nema dvojbe da je popis iz 1964. bio vrlo značajan za tadašnju državu, pa je besmisleno i pomisliti da on nije dobro napravljen. Brojka je izazvala paniku, i problem je "riješen" idućom formulacijom: "Popisom je stvarno obuhvaćeno 597 hiljada poginulih žrtava rata, što znači 56-59 posto od onih koje je trebalo obuhvatiti popisom." Lako je provjeriti kako broj 597.323 jest nešto ispod 59 posto od broja 950.000, koji je već bio dostavljen Njemačkoj! Podatci su skriveni od javnosti! Zato su više od dvadeset godina kasnije Bogoljub Kočović i Vladimir Žerjavić, neovisno jedan o drugom došli do rezultata sličnih onima koje su američki stručnjaci imali godine 1954.! Srpski je demograf izračunao 1.014.000, a hrvatski 1.027.000 žrtava. Međutim, razlike između tih izračunatih brojki i onih dobivenih popisom iz 1964. tako su velike da je vjerojatno ipak realnija neka brojka između 600.000 i milijun. Naime, u svim proračunima osnova je popis pučanstva iz godine 1948., a u tom su podatku sadržane i žrtve Križnog puta. Kako popis žrtava iz 1964. nije uključivao suradnike okupatora, očito je da u toj velikoj razlici posebnu pozornost treba obratiti i žrtvama Križnog puta. To nam sugerira i uporno negiranje dr. Bulajića da je takvih žrtava uopće bilo! Lako je moguće da je taj broj zaista bio mnogo veći od onoga što se danas pretpostavlja, tj. da je mnogo bliži onoj brojki na koju nas je upozoravala iseljena Hrvatska!

Posebno je interesantan naslov odjeljka u Bulajićevoj knjizi u kome se analizira ukupan broj žrtava rata - "Broj žrtava ustaškog genocida". Dakle, po Bulajiću je ukupan broj žrtava u cijeloj Jugoslaviji bio (najmanje) 1,7 milijun i sve su pobili - ustaše. Vjerovali ili ne! Primijetimo, također, da je brojka od 1,7 milijun ušla u sve zapadne knjige i statistike, bez obzira na činjenicu da su bila poznata točna istraživanja američkih znanstvenika. To je smatrano iznimno značajnim za očuvanje Jugoslavije i "discipliniranje" Hrvata. U takvoj strategiji ostavljen je prostor za nekih 700.000 žrtava logora Jasenovac! Tako je već Zemaljska komisija NR Hrvatske za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača još 1946. izašla s cifrom od 500-600.000 ubijenih logoraša, iako je popis iz iste godine, naravno brižljivo prikrivan, za teritorij Hrvatske, bez BiH, za Jasenovac dao 15.792 žrtve, uz 2.927 onih iz logora Stara Gradiška. A Bulajić to opisuje ovako u svojoj knjizi: "Okružna komisija za utvrđivanje ratnih zločina Nova Gradiška

izašla je na stratište Jasenovac odmah poslije njegovog oslobođenja a nedjelju dana kasnije, 11- maja 1945, i Zemaljska komisija Hrvatske. 'Ona je bila i svestrano stručno ekipi-rana. U rezultatu odgovornog rada i tadanje spoznaje poslat je Među-narodnom vojnem sudu u Nirnbergu izvještaj o stratištu Jasenovac sa oko 500.000 do 600.000 umorenih zatočenika - žrtava fašizma.'" Dakle, Bulajiću je "odgovoran rad" kada na osnovi "tadanje spozna-je" od 15.792 (popis je nedavno pronađen u Hrvatskom državnom arhivu, ali za brojke se znalo, samo ih on nije želio navesti) pošaljete izvještaj od 500.000 do 600.000 žrtava. I to Međunarodnom vojnem sudu! Jasno je zato da je iz istog razloga i popis koji je 1950. izvršio Savez boraca NOR-a, postao "strog povjerljiv". Brojka od 700.000 žrtava Jasenovca najčešća je u srpskom mitu o Jasenovcu. Ali već nakon smrti Josipa Broza Tita 1980. slijedile su optužbe o 900.000, 1.100.000, pa čak i 1.500.000.

Popis iz 1964. dao je broj žrtava Jasenovca - 49.874, od kojih je bilo, kako se procjenjuje, oko 50 posto Srba, Židova 18 posto, Hrvata i Muslimana 17 posto, te Roma i ostalih oko 15 posto. Istraživanja ovog popisa, koji je bio skriven od javnosti, nedavno je publicirao Bošnjački Institut Zürich-Sarajevo. Uz 49.602 žrtve logora u Jasenovcu dan je i popis od 9.586 žrtava logora u Staroj Gradiški. U Predgovoru koji je napisao Meho Visočak, stoji: "Razlog da srpski/jugoslavenski vrh nije izašao u javnost s podacima, u koje je uložen ogroman rad državnog administrativnog, političkog i stručnog aparata, bez sumnje se krije u tome da su se rezultati istraživanja pokazali razočaravajućima za inicijatore dokumentacije. Dok se od kraja Drugog svjetskog rata pa sve do današnjih dana uporno ponavljaju pred čitavim svijetom ogromne brojke ratnih žrtava, daleko naj-više srpskih, prikupljeni stvarni podaci rezultirali su mnogostruko nižim brojkama. Ovi relativno egzaktni podaci do temelja ruše pomnivo podignutu i podržavanu zgradu žrtava, po kojoj su ionako stravične brojke žrtava terora bile do apsurda umnogostručene. Takve otrježnjavajuće rezultate, koji obaraju veliki mit, valjalo je po svaku cijenu sakriti od javnosti, te su dati na uvid samo nekolicini na vrhu države i partije u Beogradu." Hrvatski stručnjaci, da ne bi pogriješili u osjetljivom pitanju žrtava rata, dopuštaju i malo vjerojatnu dva puta veću brojku od one iz popisa - 85.000. Velikosrpski mit o Jasenovcu govori o 700.000 pobijenih Srba, i ta se brojka penje na više od milijun, a u New Yorku krajem godine 1997. Bulajić i njegov Muzej žrtava genocida izašli su s popisom od 77.200 ubijenih u Jasenovcu. Primijetimo da je iste godine objavljena njegova knjiga s kojom sam polemizirao, a Bulajić u svojoj knjizi taj podatak uopće ne spominje! On spominje da je Slobodan Milošević spomenuo brojku od 700.000. Tu brojku spominje i Ministarstvo vanjskih poslova. I Ministarstvo prosvjete i kulture. I Srpska Pravoslavna Crkva. On sve to navodi, a ne spominje popis kojim je, očito po njegovom prizna-nju, raspolagao i koji je sam stvarao. Naravno, upitna je činjenica kako je do te brojke mogao doći dr. Bulajić i njegov Muzej u Beogradu, kada su za takva izračunavanja potrebni popisi. Međutim, u spomenutom razgovoru dr. Bulajić će reći: "to je stanje prije godinu dana; vrlo brzo možemo doći do brojke veće od 100.000". Da, doista, dr. Bulajić, sjedeći u Beogradu, uz pomoć kompjutora, može vrlo brzo doći do brojke

veće od 100.000, pa i 700.000 ako treba. Popisi iz 1946., 1950. i 1964. to nisu mogli, ali dr. Bulajić to može.

Podnaslov je moje knjige: *Skrivanje istine o beogradskim konclogorima*. I zaista, malo ljudi i kod nas zna da su u Beogradu postojala tijekom Drugog svjetskog rata četiri konclogora (Banjica, Jajinci, Topovske šupe - Auto komanda, Sajmište - Miklića ciglana na Zvezdari) gdje je ubijeno više od 150.000 ljudi (*Jevrejski pregled broj 9-12* iz 1988., str. 6. i 7. i knjiga Dragi Jovanović, izdanje CIP, Zagreb). Gestapo je donio odluku za osnivanje logora "Sajmište" 28. listopada 1941. i on je u početku bio "judenlager", tj. logor isključivo za Židove. Iz njega, kao ni iz drugog beogradskog konc-logora "Banjica" (odluku o formiranju tog logora donio je Dragi Jovanović 5. 7. 1941., a zapovjednik logora bio je Svetozar Vuković), niti jedan Židov nije izišao živ. Ubijani su u plinskim vozilima i na ulicama Beograda, tako da je Beograd već 1942. postao "judenfrei", tj. prvi veliki europski grad "očišćen od Židova". Logor "Sajmište", koji je greškom savezničkih bombardera uništen 17. travnja 1944., ni dandanas nije obilježen, a kamoli obnovljen i dostupan rodbini ubijenih. Beogradske ulice gubilišta - također nisu obilježene! A žrtve su sahranjivane na raznim mjestima na području grada Beograda. U Jajincima najmanje 80.000, dakle, više nego što za Jasenovac ima najnoviji popis koji je pravio dr. Bulajić, a kome se očito ne može vjerovati! Ne zaboravimo - u Srbiji rata praktično nije ni bilo! Zato možemo slobodno reći da je grad Beograd jedinstveni konclogor. I to glavni grad jedne države. A dr. Milan Bulajić je i direktor Muzeja žrtava genocida u Beogradu. On se ne bavi tim logorima već - Jasenovcem. U Nedićevoj Srbiji stradalo je, prema Yad Vashemu, 95 posto od ukupnog broja židova koliko ih je u Srbiji bilo. I to uglavnom do 1942. U Hrvatskoj ih je bilo 40.000 i prema Yad Vashemu stradalo ih je 30.000 ili 75 posto. Pri tome treba posebno istaknuti dvije činjenice. Prvo, poznato je da je u Hrvatsku 1943. dolazio sam Himler, nezadovoljan rješavanjem "židovskog pitanja" u Hrvatskoj, dakle godinu dana pošto je Beograd postao "judenfrei". I drugo, ne manje važno, prema najnovijoj analizi Jakova Gumzeja (*Vjesnik*, 9. rujna 1998. i *Hrvatsko slovo*, 2. listopada 1998.) u NDH nije ubijeno 30.000 židova, nego oko 10.000, što je također užasna brojka, ali ipak znatno manja od stvarne brojke od oko 45.000 ubijenih židova u Srbiji. Naime, mnogi židovi iz NDH (iz Zvornika, Podrinja, Pomurja, Međimurja, Podunavlja, Baranje, Dalmacije, a posebno iz Splita, te iz Istre, Kvarnera, Gorskog kotara itd.) sprovedeni su i ubijeni u Nedićevoj Srbiji. Među njima i židovi emigranti iz Austrije.

Ne treba čuditi takav odnos prema židovima u Srbiji. Još od vremena Karadorda, kao što je pokazano u spomenutoj knjizi Philipa Cohena, ili još ranije Ljubica Štefan (vidjeti njezine knjige *Srpska pravoslavna crkva i fašizam*, Zagreb, 1996. i *Od bajke do holokausta*, Zagreb, 1993. ili pak *Pregled srpskog antisemitizma*, Zagreb 1992. Tomislava Vukovića i Eda Bojovića /tj. Ljubice Štefan/). Ali sjetimo se i "Apela srpskom narodu", tj. poziva na kolaboraciju s Nijemcima od 14. kolovoza 1941. Apel je potpisalo 545 najuglednijih srpskih znanstvenika, političara, kulturnih i crkvenih djelatnika, privrednika i drugih. Od potpisnika "Apela srpskom narodu" dvadesetosmorica su postali članovi SANU u toku

komunističkog perioda, a dvanaestorica su primila visoke državne počasti nakon rata, pa i Sedmojulsку nagradu, koja se dodjeljuje u čast ustanka u Srbiji 1941. čak i nagrade AVNOJ-a! A da i ne spominjemo "Veliku antimasonsку izložbu" - bolje reći veliku antižidovsku izložbu otvorenu u Beogradu 22. listopada 1941. Tom prigodom tiskane su čuvene protužidovske marke. Sjetimo se ponašanja mnogih velikodostojnika Srpske pravoslavne crkve, a posebice svetog Nikolaja, autora knjižice *Nacionalizam Svetog Save*, u kojoj on dokazuje da je "nacionalizam srpski najstariji u Evropi", a Hitler je "evo u XX veku došao na ideju Svetog Save". Nije zabilježen niti jedan slučaj da je nekog Židova spasio pravoslavni svećenik ili redovnik, čak nisu htjeli krstiti djecu rođenu u logoru Banjica, čije su majke Srpskinje kao komunistkinje osuđene na smrt, pismeno molile Patrijaršiju da im netko krsti djecu. Jednostavno ih "nisu priznavali za Srbe". Srpski metropolit Josif Cvijović potpisao je i zabranu prelaska Židova na pravoslavlje. Jedan od autora Velike antimasonske izložbe, na kojoj nije ni pravljena razlika između masona i Židova, dr. Lazar Prokić u knjižici *Jevreji u Srbiji* kaže: "Danas je dokazano da su sva dela sabotaže u našoj zemlji finansirali Jevreji. Isto tako kod pohvatanih komunističkih bandi nađeno je mnogo Jevreja. Kod pohapšenih zbog šverca - opet Jevreji!... Kod pohapšenih zbog širenja alarmantnih vesti - opet Jevreji!... Znači Jevreji, Jevreji i Jevreji! Zato stvarajmo izrazito antijevrejsko raspoloženje, ukazujmo prstom na Jevreje i pratimo strogo njihov rad. Učinimo sve da za prvo vreme svi oni sa svojim potrebitcama budu zbijeni na prinudnom radu negde - potpuno izdvojeni od nas, daleko čak i od naših očiju! Dok se ne nađe način da uopšte nestanu sa našeg tla!" Sve to trebalo je pomoći velkosrpskoj politici u stvaranju Velike Srbije unutar Hitlerova novog svjetskog poretka.

Treba li danas, nakon proglašavanja blaženim kardinala Alojzija Stepinca, uopće govoriti koliko je u najvećem dijelu Katoličke crkve u Hrvata bilo drugčije? Treba li ponovno podsjetiti da su zbog toga Nijemci zagrebačkog nadbiskupa nazivali "židovskim prijateljem"? Čovjeka, koji je spasio mnoge Židove i Srbe, javno protestirao protiv rasnih zakona, proglašili su ratnim zločincem. Čovjeka za koga je predsjednik Udruženja američkih židova Louis Breier davne godine 1946. rekao da je "uz papu Piu XII, bio najveći branitelj Židova u okupiranoj Europi"! Kada danas protiv uzdizanja na čast oltara kardinala Stepinca protestiraju neki Židovi, više govore o sebi samima nego o našem blaženiku. Stavljaju se u poziciju Srba, koje je također spašavao. Međutim, ponašanje Srba nešto je što ne treba iznenaditi. Sjetimo se samo kako je "platio" Kraljević Marko Novaku Kovaču, koji mu je iskovao dobru sablju, u pjesmi "Kraljević Marko i Musa Kesedžija", dakle, u pjesmi koja predstavlja osnovu u školovanju srpske djece:

"Pruži ruku, Novače Kovaču,
pruži ruku da ti sablju platim!"

Prevari se, ujede ga guja,
prevari se, pruži desnu ruku;
Manu sabljom Kraljeviću Marko,
ots'ječe mu ruku do ramena:

"Evo, sada Novače Kovače,
da ne kuješ ni bolje ni gore."

To mu valjda dođe kao izraz zahvalnosti, a zaista je istovjetnu vrstu zahvalnosti doživio i blaženi Alojzije Stepinac nakon Drugoga svjetskog rata od Srba, ali, kao što vidimo u posljednje vrijeme, ne samo od njih.

Ono što treba naglasiti, jer sigurno nije dobro poznato, jest da su primjer kardinala Stepinca u Hrvatskoj slijedili i mnogi drugi Hrvati. Na primjer, u mojoj knjizi prvi se put objavljuje jedan dokument u kome 141 žitelj jednoga hrvatskog sela moli da se jedan Židov, njihov sumještanin, pusti iz logora. Molbu je video i preporučuje načelnik općine. A takvih molbi s mnogo potpisa za spašavanje Židova i Srba ima mnogo. I to jedino u Hrvatskoj! Jedino u Hrvatskoj u cijeloj porobljenoj Europi! Nije ih se smjelo objaviti jer bi se otežalo stvara-nje srpskog mita o Jasenovcu. Jer bi bile besmislene tvrdnje o genocidnosti hrvatskog naroda! Jer bi se otežalo zadržavanje Hrvatske u Jugoslaviji, pa i genocidom ako treba!

Genocid je i napravljen! A glavni ideolog srpskog mita o Jasenovcu, koji je imao za cilj mobiliziranje srpskog pučanstva u Hrvatskoj i izvan nje za taj genocid, jest dr. Milan Bulajić. On je na taj način odigrao ulogu srpskog Göbbelsa, tj. njegova je uloga u zločinima počinjenim tijekom Domovinskog rata golema. I za razliku od Göbbelsa, koji je osuđen za svoja zlodjela, Bulajić nije, pa on i dandanas nastavlja svoju zločinačku djelatnost. Zato ga Hrvatska treba tretirati kao ratnog zločinca!

SRPSKI MIT O JASENOVCU, II O BULAJIĆEVOJ “IDEOLOGIJI GENOCIDA” HRVATSKIH AUTORA, ZAGREB, 2000.

BULAJIĆEVA ‘OBRANA’ SPC

Na stranicama 796-799 dr. Bulajić opisuje što o Srpskoj pravoslavnoj crkvi ima u mojoj knjizi. Konstatira što sam ja rekao ili citirao, i uglavnom ne pokušava osporiti navedene citate. Možda se i malo više trudi da nađe neku primjedbu na ono što sam napisao, odnosno citirao od drugih autora. Tako po njemu “predsjednik Jevrejske opštine u Beogradu odgovara” 1993. godine na ono što sam ja napisao 1998. a u svezi zabrane prijelaza Židova u drugu vjeru. Glavni argument dr. Bulajića je “navedeni broj naredena”³⁵, ali - jasno je zašto - uopće ne pokušava dokazati netočnost tvrdnje gospode Ljubice Štefan koju sam ja citirao: “nikad do danas nije objavljen, niti spomenut, neki akt njemačkih vlasti u Srbiji kojim bi se nešto naređivalo ili zabranjivalo Srpskoj pravoslavnoj crkvi, jer se Nijemci uopće nisu miješali u poslove Svetog Sinoda”³⁶.

Naravno, čim se dr. Bulajić poziva na broj dokumenta, to je znak da i u svezi s brojem ima nešto interesantno. I doista u “Naredbi vojnog zapovednika za Srbiju o zabrani prelaza Jevreja na drugu veru”, tiskanoj u “Glasniku, službenom listu SPC, 1. ožujka 1942. godine je dokument koji je potpisao “Za Pretsednika Svetog Arhijerejskog Sinoda, član, Mitropoliti skopski Josif”, spominju se brojevi akata Ministarstva Pravde, Ministarstva unutrašnjih dela, Nadleštva Podbana za Banat, **ali ne i Vojnog zapovednika za Srbiju**.

Također je smiješan komentar koji dr. Bulajić daje za činjenicu što Sv. Sinod SPC nije nikad intervenirao za nekog od 38 zatočenika logora Banjica, od kojih je 15 strijeljano: “Prozvan je i Zorkić u oblikovanju satanskog lika Srpske pravoslavne crkve koji je otkrio ‘strašnije saznanje kako za uhapšenike nije nikad intervenisao Sv. Sinod Srpske pravoslavne crkve, a u logoru ‘Banjica’ bilo je i 38 uhićenih svećenika, od kojih je 15 strijeljano.’ Zar upravo ovaj podatak ne negira optužbe o podršci nacistima u Srbiji od strane Srpske pravoslavne crkve?!”³⁷

Naravno teško je shvatiti što je pisac htio reći. Misli li da je ‘dokaz’ o nesuradnji to što nisu intervenirali za one svećenike koje je režim očito osudio jer nisu lojalni tom režimu, a Apelom je tražena suradnja s tim režimom?

Uvijek je interesantno vidjeti što Bulajić nije želio spomenuti, tj. citirati. Naime, dr. Bulajić je ‘zaboravio’ dio teksta koji je prethodio ovom citiranom: “ni ‘Banjica nije mnogo zaostajala: ‘Prilikom izdvajanja za streljanje ljudi iz uprave logora na čelu sa Vujkovićem maltretirali su zatvorenike, tukli ih, svirepo im lomili ruke i noge, rebra, kičme, tukli ih pendrecima i gvozdenim

³⁵ Dr. Milan Bulajić, nav. djelo, str. 797.

³⁶ Isto.

³⁷ Isto.

predmetima.’ Još je (i dalje slijedi ono što je citirao dr. Bulajić)³⁸. Dr. Bulajić je morao ovaj dio izostaviti i zbog čitatelja u Srbiji. Pa njima bi odmah bilo smiješno kada bi pročitali da je dokaz nesuradnje SPC s nacistima to što kod Vujkovića, ili generala Nedića, SPC nije pokušala spasiti svoje svećenike iz logora koji je bio pod njihovom upravom. A sigurno su znali da su i njihove svećenike, kao i druge koje su izdvajali za strijeljanje **tukli, svirepo im lomili ruke i noge, rebara, kičme, tukli ih pendrecima i gvozdenim predmetima.**

Bulajiću je ‘dokaz’ o nesuradnji to što SPC nije intervenirala za one svećenike koje je režim očito osudio jer nisu lojalni tom režimu, a Apelom, čiji su prvi potpisnici tri člana Svetog arhijerejskog sinoda SPC, je tražena suradnja s tim režimom? To po dr. Bulajiću negira suradnju s nacistima, a dr. Alojzije Stepinac, koji je spašavao Židove i Srbe, koji je držao proturasne propovijedi je ratni zločinac!

I dok dr. Bulajić opravdava SPC što nije pokušalo spasiti svoje svećenike iz končlogora, dotle mu je dr. Alojzije Stepinac kriv što je to pokušao u slučaju katoličkih svećenika iz Slovenije!!! Zašto? Jer je intervenirao navodno tek 42 dana (ČETRDESET I DVA DANA) pošto su oni uhapšeni.

Hapšenje je bilo 18. travnja 1942., a osuđeni su deset dana poslije ovog nadbiskupovog pisma, dakle 11. lipnja 1942. godine na vrijeme od 3 godine. Po Bulajiću je nadbiskup Stepinac morao intervenirati odmah. Naime, Bulajić želi time imputirati blž. Stepincu kako je on morao znati da će ti svećenici biti ubijeni, jer se navodno iz Jasenovca nije moglo izići živ, kao što izrijekom i tvrdi A. Miletić: “*To je bio pakao iz kojeg se nije izlazilo*”.³⁹

O tome Josip Jurčević kaže: “*Međutim, jednu i pol stranicu dalje sam Miletić svjedoči da se iz logora ipak izlazilo: ‘Sredinom 1942. počelo je spašavanje logoraša putem pregovora (...) tj. vršena je razmjena zarobljenih njemačkih i domobransko-ustaških oficira, vojnika i funkcionera za zarobljene i uhapšene članove KPJ i skojevce’.*

Osim toga, među objavljenim dokumentima se nalazi više izvornih dokumenata - ‘Otpusnica’ - koje dokazuju da su zatočenici otpuštani iz logora Jasenovac; kako pojedinačno, tako i grupno. Primjerice, dokumenti broj 162, 163, 174, 179, 186 i 202 u trećoj knjizi govore o pojedinačnim otpustima, iz različitih razloga. Iz tih se dokumenata vidi kako je u logoru vođena precizna evidencija, te da je postupak otpuštanja prolazio službenu, pravnu proceduru.

Zatim, dokument broj 196 je ‘Nalog Glavnog ravnateljstva za javni red i sigurnost od 14. jula 1944. da se 170 osoba puste na slobodu iz logora (...) povodom rođendana Poglavnika Nezavisne Države Hrvatske’. U dokumentu se pojedinačno navode imena i prezimena tih 170 osoba, datumi i mjesta rođenja, vjera, zanimanje i imena njihovih roditelja. U dokumentu broj 191 je ‘Spisak logorašica (31 osoba, op. a.) logora Stara Gradiška iz prve polovine 1944. kojima je za mesec-dva isticalo izdržavanje kazne u logoru’, a u dokumentu broj 192 je ‘Spisak logorašica (101 osoba, op. a.) iz prve polovine 1944. kojima je istekao rok

³⁸ Josip Pečarić, nav. djelo, str. 94.

³⁹ A. Miletić, Koncentracioni logor Jasenovac 1-3, Beograd, 1986 (1 i 2) i 1987 (3), str. 30.

*izdržavanja kazne u logoru'. Oba popisa sadrže i nekoliko osobnih podataka za svaku osobu.*⁴⁰

Dakle dr. Stepinac i nije morao istog trena intervenirati za uhapšene svećenike. Valjda nije trebao uopće intervenirati poput vrha SPC u slučaju srpskih svećenika? Tome je dr. Bulajić posvetio cijelu sekciju svoje knjige pod naslovom: **"Spašavanje" katoličkih svećenika iz Slovenije**, koju počinje ovako: "Zagrebački nadbiskup, dr Alojzije Stepinac, kada je utvrdio da su sedmorica katoličkih svećenika Slovenaca ubijeni u ustaškom logoru smrti Jasenovac napisao je tek (ovo 'tek' valjda da se usporedi s 'nikad' kod SPC, J.P.) 24. februara 1943, kako tvrdi Benigar⁴¹, pismo ustaškom poglavniku Paveliću: "Ovo je sramotna ljaga i zločin, koji vapi u nebo za osvetom, kao što je čitav jasenovački logor sramotna ljaga na Nezavisnu Državu Hrvatsku".⁴² Riječi blž. Stepinca sam posebno istaknuo, kao kontrast stravičnoj nebrizi SPC za njihovih 15 ubijenih svećenika, što je po dr. Bulajić dokaz nesuradnje SPC s Nijemcima. Međutim, ne iznenaduje nas da je i ovih ČETRDESET I DVA DANA dr. Bulajića potpuna neistina. To svjedoči, nitko drugi nego Eugen Dido Kvaternik: "A kako je bilo sa slovenskim svećenicima? Jednog dana, u travnju 1942., nazove me Andrija Artuković: 'Kod mene je bio njemački Polizeiattaché Helm i tužio se na protunjemačko djelovanje slovenskih svećenika u Zagorju, koji da podupiru i partizane u Sloveniji. Treba svakako nešto poduzeti da izbjegnemo neugodnosti sa Nijemcima'. Ja sam tada, sada više ne znam točno, ili preko Vas ili vlč. Masuccia ili Čubelića, zamolio Preuzv. da se te svećenike premjesti u Slavoniju, i da nam ne prave neprilike u onoj ionako teškoj situaciji. Ali već dva dana kasnije nazove me dr. Pavelić sa riječima: 'Tu je bio poslanik Kasche i tužio se, da nijesi ništa poduzeo u stvari slovenskih svećenika u Zagorju'. Na moj odgovor, da će ih Kaptol premjestiti u Slavoniju, odgovorio je: 'Kakav Kaptol!, treba ih sve odmah uhiti i smjesta prebaciti Talijanima u Sloveniju!' Računajući na brzu intervenciju Preuzv. nastojao sam dobiti na vremenu, i izdao nalog ravnatelju župskog redarstva u Varaždinu, g. Kruni Batušiću, neka ih sve koncentririra u jednoj školi, i čeka daljnje naloge. Dva ili tri dana iza toga nazove me opet dr. Pavelić: 'Kod mene je Preuzv. g. Nadbiskup. Što si učinio s onim slovenskim svećenicima? Kako si ih mogao uhiti? Odmah ih treba pustiti na slobodu i g. Nadbiskup će se za njih pobrinuti'."⁴³

Dakle, ne radi se o Bulajićevih 42 dana već je Nadbiskup odmah pokušao spasiti slovenske svećenike, iako su oni bili optuženi izravno od Nijemaca za protunjemačku djelatnost. To što nije bio uspješan samo pokazuje kakva je bila njegova pozicija u NDH. Međutim, vrh SPC nije ni pokušao spasiti svoje srpske svećenike. A oni bi bili sigurno mnogo uspješniji. Nisu ni pokušali jer su svoju

⁴⁰ Josip Jurčević, nav. djelo, str. 140.

⁴¹ O. Aleksi Benigar, "Alojzije Stepinac, hrvatski kardinal", ZIRAL - Zajednica izdavača ranjeni labud, Rim, 1974., str. 418. Il processo dell' Arcivescovo di Zagabria, Edizioni La Civilta cattolica, Roma, 1947., str. 278.

⁴² Dr. Milan Bulajić, nav. djelo, str. 586.

⁴³ Eugen Dido Kvaternik, Sjećanja i zapažanja 1925-1945, Prilozi za hrvatsku povijest. Uredio dr. Jere Jareb, Zagreb 1995, str. 147.

politiku vezivali u njemački Novi svjetski poredak i nalaženje bolje pozicije za Srbiju u okviru tog Poredka.

Iole pametnjem čovjeku jasno je kako je upravo činjenica da molbe dr. Stepinca nisu uspjele - svjedoči o tome da Katolička crkva u Hrvata nije suradnik tadašnjeg režima, a činjenica da su molbe pisali pokazuju da se ona i jest ponašala kao Crkva. To je ono što predstavlja problem dr. Bulajića. On mora napadati takvu crkvu, a braniti SPC koja nije ništa poduzela ni za svoje svećenike, pa je jasno zašto među pravoslavnim svećenstvom u Srbiji nije zabilježen niti jedan slučaj spašavanja Židova. Valjda bi spašavanjem Židova surađivali s Nijemcima, prema gornjem 'objašnjenju' dr. Bulajića. Zato citati g. Štefan o suradnji vrha SPC s Nijemcima dr. Bulajiću ne predstavljaju ništa. Čak ni to da je danas u SPC Nikolaj Velimirović postao svećem, a po tom sveću je sv. Sava preteča Hitleru. I onda mu ja sataniziram SPC, a ne ona sama sebe!?

Zbog ovakvih 'obrana' SPC dr. Bulajić će uglavnom preskakati činjenice da mi navodimo i literaturu za ono što tvrdimo, već će samo reći da mi to 'tvrdimo' i pozivat će u obranu SPC Jašu Almulija: "*oni pravoslavni sveštenici koji su u vreme okupacije govorili ili pisali* (dakle ipak je bilo i takvih, jasno je zašto g. Almuli ne smije konstatirati i njihove pozicije u SPC u odnosu na one svećenike iz Banjice, J.P.) *protiv Jevreja bili su izolirana pojava*",⁴⁴ tako da mi u stvari ne znamo brani li on SPC ili je napada. Pogotovo što je jedna od tih izoliranih pojava postao njihov svetac! Osim toga, poznata je činjenica da ne postoji niti jedan pravednik među srpskim pravoslavnim svećenstvom. Među hrvatskim katoličkim - da. A kako su Srbi pomagali Židovima tijekom Drugog svjetskog rata, najbolje pokazuje činjenica da u svojoj knjizi "Logoraš br. 179986", koju je izdao Savez jevrejskih općina u Beogradu 1985., američki Židov Natan Baruh tvrdi da su ga spasili "srpski seljaci na ostrvu Korčuli". Da "srpski seljaci" na hrvatskom otoku!⁴⁵

Brojne Hrvate koji su spašavali Židove nalazimo u svim staležima. Tu su redarstvenici Josip Oštarić, Ernest Gustović i Emil Perška, zvan Lalac, glasoviti nogometničar Građanskoga. Grof Alfred Gršić, diplomat NDH u bečkom konzulatu otkriven je od Gestapoa da pomaze Židovima, pa je u logoru Mathausen dočekao kraj rata. Kada je 1999. Godine u Zagrebu umrla Tea Berger, saznao se da je rat preživjela skrivena u ženskom samostanu na Korčuli. Da na hrvatskoj Korčuli gdje navodno žive srpski seljaci. Je li ona bila jedina Židovka koja je sa časnim sestrama dijelila i posljednju koricu kruha?⁴⁶

Bulajićev komentar na kraju ovog djela je: "*Ukratko, Srpska pravoslavna crkva je 'nositelj velikosrpske ideje', a Jugoslavija je bila 'najveće ostvarenje te politike'*".⁴⁷ Naravno, nemojte pomisliti: "Progledao dr. Bulajić". On misli da je jasno samo po sebi da to nije točno, što je i logično jer je jasno da su svi genocidi koje su Srbi napravili u ratovima 1991. - 1999. u stvari genocidi nad Srbima, a

⁴⁴ Dr. Milan Bulajić, nav. djelo, str. 798.

⁴⁵ Hrvatsko Slovo od 14. siječnja 2000.

⁴⁶ Isto.

⁴⁷ Dr. Milan Bulajić, nav. djelo, str. 799.

“’Knjiga’ profesora Josipa Pečarića, u izdanju Hrvatskog informativnog centra i Hrvatskog instituta za povijest, sve naprijed navedeno” ga je uvjerila “da postoji genocidna ideologija hrvatskih autora!” “Cohen (očito hrvatski autor, J.P.), Štefan i Pečarić pišu o Srpskom narodu kao entitetu, najcrnji zločini se pripisuju (to vam dođe ‘citiraju se dokumenti’, J.P.) srpskom narodu kao cjelini (to mu valjda dođe da su srpske narodne pjesme pisali svi Srbi odjednom). To je metod kolektivne odgovornosti nacističke ustaške Hrvatske.”⁴⁸

ŠTO KAŽU SRBI O SRPSKOM NARODU?

Kakva li je onda današnja Srbija, ako je predsjednik te države - ratni zločinac? Predsjednik koji je više puta biran na izborima! A dr. Pavelić nije! Međutim, možda doista je neprimjereno usporedjivati ponašanje Katoličke crkve u Hrvata, na čijem čelu se nalazio jedan sveti čovjek kao što je blž. Alojzije Stepinac, sa Srpskom pravoslavnom crkvom u kojoj je djelovao od Hitlera odlikovani “sveti Nikolaj”. “Svetac” koji je tvrdio da je Sv. Sava preteča Hitleru. Nebrigu koju je SPC pokazala prema svojim svećenicima zatočenim u konc-logoru “Banjica”, kao i prema Židovima uopće, trebalo bi komparirati s činjenicom da je u NDH morao dolaziti osobno Himmler, jer je bio nezadovoljan tamošnjim rješavanjem “židovskog pitanja”. Jedno je sigurno: S takvim ponašanjem SPC Himmler je sigurno bio itekako zadovoljan!

U stvari, sada je jasno zašto je dr. Bulajić u ovoj sekciji citirao Jovana Jovanovića Zmaja. Zbog njegovih stihova:

*A kud će Srbin, zar on da se dade
Putu, na kome, nema ni Boga ni nade.*

Naime, tu se zaista govori o svim Srbima, a genocidna ideologija je kada Hrvati ili neki Židov citiraju Srbe kad o svom narodu govore tako. Sjetimo se da je i psihiyatral dr. Rašković još 1991. godine tvrdio “Srbi su lud narod”. Ako tako nešto citiraš onda si genocidan. Ako izvršiš genocid nad Hrvatima, Muslimanima i Albancima, kao u ratovima od 1991. do 1999. - onda si dobar Srbin.

Ako baš dr. Bulajića doista zanima što Srbi govore o sebi samima neka pročita knjigu Dušana Savkovića “Krv i bes” tiskanu 1988. godine. Tako Savković spominje još jednog ‘hrvatskog genocidnog ideologa’ predsjednika srpske vlade prije 1914. godine Milana Milovanovića koji kaže: “Zdravi narodi, kao i zdravi ljudi, ne ubijaju se. Ali srpski narod je bolestan. Boluje od Samožrtvovanja.”⁴⁹ Inače, M. Milutinović je naglo umro kad je pojeo ukusno pripremljenog soma, nabijenog otrovom.

Ili, za dr. Bulajića će posebno biti interesantno što je rekla, Stana Petrović, kći crnogorskog kralja Nikole, svom sestriću Đordu: “Čudan smo narod (misli na srpski narod, J.P.). Svakih dvadeset godina pobesnimo, proključamo, hoćemo u

⁴⁸ Isto, str. 800.

⁴⁹ Ante Kunek, *Krvavi tragovi srpskog ludila...*, “Hrvatski vjesnik”, 5. veljače 1999.

krv, u stradanja, u propast. Naš narod je samoubilački i ja se, pravo da vam kažem, bojim svoga naroda.”⁵⁰

Kada se sjetimo najnovijeg slavljenja ‘pobjede’ Srba protiv NATO-a, nove Kosovske bitke koju će, kako netko reče, Srbi slaviti narednih 700 godina, pogledajmo kako Dušan Savković opisuje povlačenje Srpske vojske preko Albanije u Prvom svjetskom ratu: “*Sad od sramne bežanje kuju ep, od poraza kuju pobjedu, novo Kosovo, Peru Srbiju jakim sapunom kao ciganin kobilu uoči panađura (?) ... Prvo su bežali pojedinci, dvoje-troje, onda manje grupe, najzad čitave čete, bataljoni, pukovnije... Prvo tajno noću, onda javno danju. Srbija je bežala. Vojska se rasturala, raspadala... General Živković se žalio kralju da već posle nekoliko ispaljenih metaka ‘div junaci’ beže kao zečevi.*”⁵¹ A da ne spominjemo sličnu bježanju tijekom Bljeska i Oluje. I onda još netko kao dr. Bulajić i spominje ratne zločine tijekom tih hrvatskih redarstvenih akcija legitimnog vraćanja svojih, i od UN proglašenih, okupiranih teritorija. Poslije takve bježanije trebalo bi dr. Bulajića biti stid izgovoriti riječi **BLJESAK I OLUJA!** A on će: **zločinačka, genocidna operacija ‘Bljesak’.**⁵² Za krepati od smijeha! Ili za plakati!

(...)

BULAJIĆ PONOVO UBIJA ZAGREBAČKOG NADRABINA

Međutim, Bulajić ne bi bio Bulajić da umjesto toga ne publicira neku drugu očitu laž o blaženom Stepincu. On će u odjeljku: **“Spašavanje” (pokatoličenih) Jevreja od strane nadbiskupa Stepinca**, reći: “*Među Jevrejima koji su se krili u nadbiskupovom dvoru, pominjan je zaista i zagrebački nadrabin dr Freiberger, čije pismo zahvalnosti papi Piju XII za pomoć koju je pružio Jevrejima nadbiskup Stepinac. Katolički izvori navode kao primjer i dokaz humanog postupanja u ratnim uslovima i genocida nad Jevrejima (nebitna je očita nepismenost u ovim rečenicama, J.P.). Međutim, ‘ruka policije’ stigla je nadrabina Freibergera, odveden je 1943. u koncentracioni logor Auschwitz i ubijen. Sudija Vrhovnog suda Narodne Republike Hrvatske, dr. Žarko Vimpulšek, predsjednik sudskog vijeća optuženom zagrebačkom nadbiskupu dr. Alojziju Stepincu, potvrđuje da se dr Freiberger sa suprugom, početkom progona Židova po Zagrebu, sklonio kod nadbiskupa Stepinca, u nadbiskupski dvor, ali ‘ga je izdao na najbezdušniji, da ne kažem, najpokvareniji, način’: ‘Ali nakon par dana rekao mu je da je on sve uredio s ustašama, da mu se neće ništa dogoditi, neka lijepe ide u svoj stan, i ovaj je otisao. Došao je sa svojom suprugom u stan, ali za nekoliko sati bio je uhapšen. I zatim je nestao. Kao i mnogi drugi. I to sam prebacio Stepincu u sudnici. ‘Na koncu, vi ste svog kolegu izdali; bio je u neku*

---

⁵⁰ Isto.

⁵¹ Isto.

⁵² Dr. Milan Bulajić, nav. djelo, str 531.

ruku vaš kolega, otprilike istog nivoa kao i vi. ’ Stepinac je na to odgovorio, ne bez hipokrizije: ‘Moja je savjest čista? ’⁵³

Naravno, dr. Bulajić zna pravu istinu. Uostalom o tom slučaju pišem i ja u svojoj knjizi, pa dr. Bulajić nikako ne može reći da to nije znao: “*Te iste 1943. godine, kada je Himmler zatražio odvođenje svih Židova u logore, nadbiskup Stepinac ponudio je rabinu dr. Miroslavu-Šalomu Freibergeru da se s obitelji skloni k njemu u nadbiskupski dvor do kraja rata. Poruku je prenio tadašnji nadrabinov tajnik dr. Amiel Shomrony, ali Freiberger je ponuđenu pomoć otklonio rekavši kako će dijeliti sudbinu svojega naroda. Odveden je u Auschwitz i odmah tamo pogubljen.*” Ne čudi zato zašto se dr. Shomrony već više od 50 godina bori za istinu o kardinalu Stepincu i zajedno s dr. Igorom Primorcem (profesor na sveučilištu Hebrew u Jeruzalemu, inače emigrant iz Beograda!) i drugima za proglašenje Stepinca pravednikom (na primjer, slično Stepincu djelovao je poglavар Grčke pravoslavne crkve patrijarh Papandreu Damaskinosu i proglašen je pravednikom).⁵⁴

Ovo zorno pokazuje prljavu ulogu dr. Milana Bulajića u promicanju velikosrpskih interesa. On ne preza i od ovakvih neistina - dobro on zna što znači poruka bivšeg predsjednika Jugoslavije Dobrice Čosića: “laž je najviše pomogla Srbima u njihovoј povijesti”.

Ono što ovdje čudi jest činjenica da nekim Židovima, koji kako kaže dr. Bulajić i surađuju s njim - ovo ne smeta. Zašto? Pa pogledajte kako on pokazuje jednu izuzetnu osobu Židovskog naroda. Zar nije nešto izuzetno ono što je učinio rabin dr. Miroslav-Šalom Freiberger? **Otklonio je ponuđenu pomoć rekavši kako će dijeliti sudbinu svojega naroda.** Zar to nije dostojno bilo čijeg velikog divljenja? A dr. Bulajić će mu pripisati suprotno. On se po dr. Bulajiću sklonio kod nadbiskupa Stepinca kao kukavica, ne vodeći računa o svojem narodu, a onda je bio ubijen kada je, navodno, nadbiskup Stepinac to želio.

On zastupa tako nešto sramotno iako i sam konstatira: “*I Amiel Shomrony, bivši sekretar zagrebačkog nadrabina dr Miroslava Šalom Freibergera, predlagao je 1970. nadbiskupa Stepinca za ‘pravednika’ (righteous among Nations) jer, kad je nadrabin uhapšen nadbiskup Stepinac se, navodno, zauzeo za njegovo puštanje, ali bez uspjeha.*”⁵⁵ Jasno je da nitko pametan ne bi više vjerovao predsjedniku sudskog vijeća jednog montiranog procesa kakav je bio ovaj nadbiskupu Stepincu, nego tajniku zagrebačkog nadrabina. Osim dr. Bulajića.

Valjda - po dr. Bulajiću - jedan Židov ne može napraviti tako izuzetno djelo kao što ga je napravio dr. Freiberger. Ili mu jednostavno ništa nije sveto u težnji da se baci blatom na dr. Stepinca? Žalosna je činjenica, da zbog ovakvih svjedočenja, koja su očito uperena i protiv samih Židova, kakvo je ovo dr. Bulajića, dr. Stepinac još nije proglašen pravednikom.

⁵³ Isto, str. 595-596.

⁵⁴ Josip Pečarić, nav. djelo, str. 110-111.

⁵⁵ Dr. Milan Bulajić, nav. djelo, str. 595.

STEPINAC - PRAVEDNIK?

Inače ovo poglavlje sadrži u sebi i priču o predlaganju dr. Stepinca za pravednika prema pismu Yad Vashema Igoru Alborghettiju objavljenom u "Globusu": "*U slučaju pokojnog Kardinala Stepinca, primili smo informacije o njegovoj pomoći prekrštenim Židovima, tj. Židovima koji su prešli na kršćanstvo, a koje je ustaška vlast progonila zbog njihova podrijetla. Stepinac je intervenirao u njihovu korist kod hrvatske ustaške vlasti, koju je podupirao* (istaknuo J.P.). *Isto tako sudjelovao je u sprečavanju deportacije židovskog staračkog doma u Zagrebu. Komisija za imenovanje pravednika dvaput je istraživala slučaj Alojzija Stepinca: 1970. i 1996. U oba slučaja, nakon pomognog istraživanja dokumenata, ista komisija, sa sucem Vrhovnog suda na čelu, odbila dodijeliti titulu pravednika kardinalu Alojziju Stepincu, ali je priznala njegove zasluge u spašavanju stanovnika staračkog doma i pokrštenih Židova.*"⁵⁶

Dakle očito je da je komisija "**priznala zasluge dr. Stepinca za spašavanje pokatoličenih Židova**", međutim dr. Bulajić u naslovu ovog odjeljka riječ **spašavanje** stavlja pod navodnicima. Dakle to po njemu nije nikakvo spašavanje! Očito dr. Bulajiću bi bilo draže da su ti pokatoličeni Židovi ubijeni. A Stepinac je zbog toga očito ratni zločinac.

Time dr. Bulajić ponovo pokazuje koliko sam bio u pravu kada sam u svojoj knjizi napisao: "*Prije nekoliko godina HTV je prikazala jedan američki film. Radnja se odvija u Beču i govori o prijateljstvu dviju djevojčica - jedne Židovke i jedne katolkinje. Film opisuje kako se djevojčica Židovka spasila zahvaljujući jednom katoličkom svećeniku koji ju je mimo propisa preveo na katoličanstvo. Zahvalna djevojčica opisala je taj događaj, snimila je i taj film iz koga izvire zahvalnost katoličkom svećeniku koji joj je na taj način spasio život. Naravno, svakoga upućenog film asocira na zagrebačkog nadbiskupa dr. Alojzija Stepinca, jer on je na taj način spasio živote mnogim Srbima. Ali njegova sudbina i odnos spašenih Srba prema njemu navode i na pitanje: 'Što bi bio poslije rata onaj katolički svećenik iz Beča da je umjesto djevojčicu Židovku, kojim slučajem spasio djevojčicu Srpskinju?' Odgovor je logičan: 'Bio bi proglašen - ratnim zločincem!'*" Kako nam ovo "Spašavanje" dr. Bulajića doista zorno pokazuju koliko sam bio u pravu!

Ali pogledajmo i dva ključna momenta u onome što tvrdi Komisija. Prvo Stepinac je, kažu, **intervenirao** u korist pokatoličenih Židova kod hrvatske ustaške vlasti. O kakvim se "intervencijama" radi pokazuje Hans Helm u svom izvešću od 25. ožujka 1943. gdje kaže "da je Stepinac zaprijetio zatvaranjem svih crkava u Hrvatskoj ako se budu primjenjivali proturasni zakoni na Židove u mješovitim brakovima". To je jedan od nekoliko slučajeva koji bi se mogli interpretirati kao nadbiskupova primjena građanske neposlušnosti i nenasilnog protesta protiv vlasti, ali nikako kao "intervencija". Drugi slučaj, odmah poslije uspostave NDH, nalazi se u Stepinčevu pismu Artukoviću, u kojem je 22. svibnja

---

⁵⁶ Isto, str. 596.

1941. upozorio na nepravdu zbog odredbe da Židovi nose raspoznajni znak. Nadbiskup prijeti da će u slučaju katoličke vjere biti prisiljen upozoriti ih da u crkvi ne nose te znakove!

Jasno je zašto sam istaknuo i onaj dio kada Komisija konstatira da je dr. Stepinac *podupirao hrvatske ustaške vlasti*. Očito je kako se radi o besmislenoj tvrdnji. Pa ne misli valjda Komisija Yad Vashema da je dr. Stepinac proturasnim propovijedima podupirao hrvatske ustaške vlasti. To bi značilo da su hrvatske ustaške vlasti bile protiv rasnih zakona, a dr. Stepinac ih je podupirao u tome. Drugim riječima, kao da Komisija hoće reći da su hrvatske ustaške vlasti donijele rasne zakone pod pritiskom Hitlerove Njemačke, iako je sama vlast bila protiv takvih zakona. Vjerljivije ni sama Komisija Yad Vashema nije svjesna značenja ovakve konstatacije, ili je "Globus" uopće nije točno prenio.

U stvari, vjerljiviji je učinak velikosrpske teorije o "genocidnosti hrvatskog naroda", jedne vrste rasne teorije za koju je dr. Stepinac rekao na propovjedi na godišnjicu krunidbe Pape Pija XII., 14 ožujka 1943. da je "najluđa doktrina koja postoji na svijetu". Po takvoj teoriji je dr. Stepinac trebao biti odmah protiv stvaranja države vlastitog naroda, jer je morao znati da će ona biti "genocidna". Po takvoj teoriji Stepinac je kriv uopće zato što je Katolička crkva i djelovala u hrvatskoj državi. Takvo mišljenje je utoliko luđe kada se zna da je i Židovska općina u Zagrebu djelovala u NDH i bila jedina u Europi koja je radila tijekom cijelog rata. Dakle takvo razmišljanje dovelo bi nas do besmislenog zaključka da je i ta Općina *podupirala hrvatske ustaške vlasti*. Taj učinak velikosrpske teorije o Hrvatima kao "genocidnom narodu" je očit i dandanas, kada se današnja Hrvatska na sve načine pokušava povezati s NDH. Naravno, takvu velikosrpsku politiku provode i neki jugonostalgičari u Hrvatskoj. A kada takvih ima među Hrvatima, zašto ih nebi bilo i među hrvatskim Židovima. Takvi svojim djelovanjem doprinose da i Yad Vashem može napisati i takve neprimjerene ocjene o kardinalu Stepincu.

OBRANA STEPINCA OD NAPADA GOLDSTEINA

GOLDSTEIN OPET VRIJEĐA HRVATE

Hrvatsko slovo, 7. prosinca 2001.

**Nakon knjige "Holokaust u Zagrebu" Ivo Goldstein u mnogim intervjuiima nastavlja sa svojom tezom o genocidnosti hrvatskoga naroda
Dvostruka mjerila su nešto najnormalnije u današnjem svijetu. Jedno vrijedi za velike, a drugo za male. Ima li smisla jednog Amerikanca uvjeravati da su svi ljudi jednaki, kad nisu. Jer, jedni imaju moć, a drugi je nemaju**

Vice Vukov u *Vjesniku* od 27. studenoga 2001. komentira intervju Ive Goldsteina (*Vjesnik*, 23. studenoga): "U intervjuu je riječ o holokaustu, vukovarskoj tragediji, zločinima NDH i ustaša, ali i tu se nekako - griješim li? - zaobilaze Srbi... Svaki oblik relativiziranja zločinačkog karaktera NDH - tvrdi Goldstein - izravno vrijeđa povijesnu memoriju židovskog naroda. Ona vrijeda i povijesnu memoriju Hrvata, jer nije sporno da su mnogi Hrvati bili žrtve tog režima. A što je sa Srbima? Nije oportuno spominjati ih? Zar oni nisu bili žrtve NDH? Je li moguće govoriti - makar i nesustavno i usput - o zločinačkom karakteru NDH, a da se zanemari ta činjenica?"

Nedavno sam razgovarao s jednim američkim istraživačem holokausta. Bilo je riječi i o Goldsteinovoj knjizi "Holokaust u Zagrebu". Moj prigovor Goldsteinovoj knjizi, između ostalog, bio je upravo suprotan onome što tvrdi Vukov. Naime, rekao sam da je loše što na puno mjesta Goldstein jednako tretira odnos NDH prema Židovima i Srbima. Srbi su i tada, kao i u Domovinskom ratu, digli oružje na tu državu. Postoji niz podataka koji su dobro poznati, ima ih i u mojim knjigama, pa ih neće ovdje navoditi. To na lijep način ilustrira i pjesma u kojoj sami Srbi govore o svojim stradanjima:

*Crni leševi srpski, plovite tiho i nemo
 Rekama srpskih zemalja
 Voda će da vas grli, prevrće i valja
 I da žubori pogrebnu pesmu.
 A kad stignete u putu vašem poslednjem
 Do obala majke Srbije
 I budete na domaku grada Beograda -
 Vrisnite srpski leševi,
 Vrisnite unakažena telesa
 Vrisnite vriskom aveti.
 Jezivi vrisak vaš prolomiće zemlju i nebesa
 I probudiće odasna Boga Pravde
 Da vas osveti.*

To je pjesma o srpskim žrtvama Jasenovca. Pjesma u kojoj se riječama srpskih zemalja stiže do obala majke Srbije. Iz pjesme o žrtvama Jasenovca izvire velikosrpski hegemonizam. Pjesma koja potvrđuje da su Srbi digli oružje na NDH jer je ta država stvorena na području srpskih zemalja.

Dvostruka mjerila

Dr. Ivo Goldstein svojim javnim nastupima najbolje sam opisuje svoj rad. Evo nedavnog komentara danog na AMAC-mreži:

"Ivo Goldstein upozorava Mirka Galića da Branka Slavica ne bi smjela u svojim izvještajima na TV pričati o Sinju, sinjskoj alki, s obzirom na njene veze s generalom Norcem. Ako bismo morali uzeti ozbiljno njegove opomene, onda bismo morali i njega upozoriti da on kao Židov ne bi smio pisati o proganjanju Židova za vrijeme NDH. Po Goldsteinovoj logici, njegovo židovstvo bi ga moralno lišavati svake objektivnosti. No, za njega kao pripadnika "izabranog naroda" izgleda ne vrijede ista pravila."

Nitko ne negira stradanje Židova u NDH, ali ako pokušate dati drugačiji pogled od onog "iskovanog" u komunističkoj Jugoslaviji, onda to "vrijeda povijesnu memoriju židovskog naroda". One koji to rade i Bulajić i Goldstein nazivaju revizionistima. Bulajić otvoreno priznaje da je on za Jugoslaviju. Ni Goldsteinu nije mrska ta tvorevina. Zašto nešto što smeta Jugoslavenima "vrijeda povijesnu memoriju židovskog naroda", e to baš i nije tako jasno.

Goldstein govori o NDH kao zločinačkoj državi i tu ne vidi nikakvu ulogu Nijemaca. Ali ponegdje u svojoj knjizi on nesvesno piše drukčije. Npr. na str. 579.: "Nakon što je Gestapo u NDH u travnju 1941. poduzeo neke početne protužidovske mjere, Nijemci su svibnja 1941. do ljeta 1942. godine prepustili ustaškim vlastima da samostalno organiziraju i provode progone Židova." Dakle, Goldstein je svjestan da su Nijemci to "prepustili" ustaškim vlastima i oduzeli im kada su htjeli. Drugim riječima, on zna da su Nijemci najvažniji u tome, i da se provodi njihova politika! Goldstein opisuje u knjizi i to kako su Nijemci bili nezadovoljni "rješavanjem židovskog pitanja" u NDH, dakle opisuje zašto su sredinom 1942. opet sve uzeli u svoje ruke. Ali, ako iz toga izvučete zaključak koji se logički nameće, onda ste revizionist.

Najveći "revizionist" Goldsteinu je Tuđman. Poslije Tuđmana najveći prostor daje "raščlambi" mojih knjiga "Srpski mit o Jasenovcu 1 i 2" i knjige dr. Jure Krište "Katolička crkva i Židovi u vrijeme NDH". Evo samo nekoliko njegovih pogleda na moje knjige.

"Pečarić u svom tekstu nekritički prihvata, kao posve točne, teze koje su se tijekom devedesetih u hrvatskoj javnosti nebrojeno puta ponavljale, a nisu točne i lako ih je pobiti. Na primjer, tvrdi da je, za razliku od držanja srpskog naroda i Srpske pravoslavne crkve, 'ponašanje visokih crkvenih krugova Katoličke crkve u Hrvatskoj bilo potpuno drukčije, pa je nadbiskup Stepinac dizao glas protiv nacističke i rasističke politike, pomagao i spašavao Židove i Srbe, i bio poznat kao židovski prijatelj'. Poglavlje o nadbiskupu Stepinu u ovoj knjizi pokazuje da je stvarnost bila kudikamo složenija."

Groteskni komentari

Dalje, Goldstein uopće ne pobija ono što je, kako sam kaže, lako pobiti. Naravno, ne pobija zato što to i ne može. On ne pobija činjenicu da je Stepinac dizao glas protiv nacističke i rasističke politike jer će se i iz njegove knjige vidjeti da je to točno. On ne pobija činjenicu da je Stepinac pomagao i spašavao Židove i Srbe, jer će upravo njegova knjiga to i potvrditi. On, konačno, ne pobija ni da je Stepinac bio poznat kao židovski prijatelj, jer dobro zna da Hans Helm, policijski ataše pri njemačkom poslanstvu u Zagrebu, u svom izvješću od 25. ožujka 1943., tvrdi da je "poznato da je nadbiskup Stepinac veliki prijatelj Židova". Dakle, upravo te moje tvrdnje, koje Goldstein navodi kao primjer neistinitih tvrdnji i koje je lako pobiti, točne su i neke od njih su - po tko zna koji put - dokazane u njegovoj knjizi.

Naravno, Goldstein nigdje ne pobija ni ono što je rečeno o držanju srpskog naroda i Srpske pravoslavne crkve, niti navodi bilo koji podatak koji je ekvivalentan s onim što sam navodi o Katoličkoj crkvi i Stepinu. On nigdje ne daje neki primjer da su se visoki crkveni krugovi Srpske pravoslavne crkve ponašali kao visoki crkveni krugovi Crkve u Hrvata. Recimo, da je patrijarh SPC, kao što je to činio Stepinac, dizao glas protiv nacističke i rasističke politike, pomagao i spašavao Židove i pripadnike drugih naroda, i bio poznat kao židovski prijatelj. Dakle, sve da je i točna njegova konstatacija o složenosti stvarnosti kad

je riječ o nadbiskupu Stepincu, to uopće ne negira veliku disproporciju kada je u pitanju ponašanje tih dviju crkava.

Goldsteinovi komentari su katkad groteskni. Pogledajmo onaj sa str 572., a ima mnogo sličnih: "U listopadu iste godine, u čuvenoj propovijedi, Stepinac kaže: 'Svi narodi i rase potječu od Boga. Stvarno postoji jedna rasa, a to je Božja rasa ... zato je katolička crkva uvijek osuđivala, a i danas osuđuje svaku nepravdu i nasilje koje se počinja u ime klasnih, rasnih ili narodnosnih teorija'. Nadbiskup Stepinac bio je u ovom slučaju kritičniji, jer je takav stav o rasama bio dio vjerskog učenja." Naglasimo da se radi o 1942. godini, a to Stepinac govori u državi u kojoj Nijemci mogu, kako sam Goldstein kaže, prepustiti vlastima te države ono što oni hoće, i ponovno im to oduzeti kada su nezadovoljnji njihovim radom. Možda i Goldsteinu, kao i Bulajiću, Hitler nije tako strašan kao Pavelić. Ili se jednostavno radi o Goldsteinovom cinizmu.

Tamne strane povijesti

Američki stručnjak primijetio je da on vidi problem i u tome što se u Hrvatskoj ne razgovara o tim pitanjima. - Za razgovor treba dvoje - odgovorio sam mu. Kako može biti razgovora kada vas proglose revizionistom, kao Goldstein u svojoj knjizi. Slično je i s Goldsteinovom tezom o zločinačkom karakteru NDH. Evo što Goldstein zamjera Tuđmanu (str. 608.-609.): "Pored Tuđmanove odgovornosti kao promotora hrvatskog historiografskog revizionizma, njegova je odgovornost još veća kao glavnog pokrovitelja korespondirajućeg revizionizma u politici i javnome životu. Tome je Tuđman otvorio putove već citiranom izjavom na Prvome saboru HDZ-a u veljači 1990. godine da NDH nije bila samo fašistička tvorevina, nego i izraz stoljetnih težnji hrvatskog naroda za samostalnom državom."

Izjava je, naravno, bila žestoko napadnuta od svih štovatelja teze o navodnoj genocidnosti hrvatskog naroda, pa mu se kao takvom osporava pravo da ostvari svoje stoljetne težnje za samostalnom državom. Naime, samo zasljepljenim ideologiziranim ljudima nije jasno da se radi o samom stvaranju države. Dalje sam objašnjavao Amerikancu kako svaki narod ima i tamne strane svoje povijesti. U borbi za opstanak moralno ih je i biti. Morao je prihvatići i Njemačku politiku prema Židovima. Pri tome treba stalno imati u vidu da se NDH ne može uspoređivati s ostalim zemljama koje su bile njemački sateliti. Radi se o zemlji koja je u nastanku, a tu odmah imate i pobunu Srba i komunista (sigurno nije slučajno da to Goldstein prešućuje u svojoj knjizi). To je tamna strana naše povijesti kojom se mi ne ponosimo. A tamnih strana povijesti imaju svi, pa i Amerikanci. Rekao sam mu da se sigurno ni on ne ponosi time što je u Hirošimi i Nagasakiju ubijeno više od sto tisuća civila, žena, djece, staraca.

Iznenadio sam se kada je on odgovorio da Hiroshima i Nagasaki nisu tamne strane američke povijesti, jer to je, navodno, bilo potrebno da bi se zaustavio rat. Očito, službeni američki stav o tome prihvatljiv je stručnjaku za holokaust. Jesu li ti mali Japanci i japanski starci jednako ljudi kao drugi? Zašto je opravdano ubijati njih, a neke druge nije? Kako reći mom sugovorniku da je njegov stav

ekvivalentan tvrdnji da je holokaust u NDH bio opravdan jer je to bilo nužno za stvaranje hrvatske države. Čak i gori, jer se u slučaju NDH radilo o opstanku i borbi za život cijelog naroda, a kod njih samo spašavanje života američkih vojnika. Odustao sam. Dvostruka mjerila su nešto najnormalnije u današnjem svijetu. Jedno vrijedi za velike, a drugo za male. Ima li smisla jednog Amerikanca uvjeravati da su svi ljudi jednaki kad nisu. Jer, jedni imaju moć, a drugi je nemaju.

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

TKO BRANI GOLDSTEINE

Hrvatsko slovo, 18. siječnja 2002.

Polemike oko knjige «Holokaust u Zagrebu» Iva i Savka Goldsteina Ivo i Slavko Goldstein ponovo prodaju Stepinčevu optužnicu, samo u drugom pakiranju

Stvaranjem hrvatske države i hrvatska povijest mogla se oslobođiti jugo-komunističkih okova. Ubrzo se dr. Milan Bulajić sa svojim Muzejom genocida u Beogradu pokazao neuspješnim promicateljem teorije o genocidnosti hrvatskog naroda. Njegovu zadaću su preuzeti historičari jugokomunističke orijentacije u samoj Hrvatskoj, odnosno s Katedre za hrvatsku povijest na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Tako se prošle godine pojavila knjiga *Holokaust u Zagrebu* dr. Iva Goldsteina u suautorstvu sa Slavkom Goldsteinom. Kakva je to knjiga moglo se naslutiti iz činjenice da ju je promovirao sam Stipe Mesić, aktualni predsjednik Republike Hrvatske. S obzirom da je potpisnik sveučilišni profesor, ipak iznenađuje što knjiga nije na višoj razini od Bulajićevih.

Članak *Goldsteini ponovno osuđuju Stepinca* dr. Jure Krišta (*Glas Koncila*, 6. siječnja 2002.) izazvao je pravu buru bijesa kod hrvatskih jugonostalgičara. Krišto opisuje metodu kojom Goldsteinovi žele postići ono što nije uspio Bulajić (dajemo je prema intervjuu u *Večernjem listu*, 14. siječnja 2002.): «Kolege Ivo i Slavko Goldstein ... ne prešućuju ništa pozitivnoga što je nadbiskup Stepinac učinio za pojedine Židove i za Židovsku općinu u Zagrebu u vrijeme Drugog svjetskog rata. No u donošenju konačne ocjene o Stepinčevoj ulozi i o njegovom odnosu prema civilnoj vlasti u NDH posežu za istim, gotovo identičnim argumentima iz optužnice protiv Stepinca te isključivo na njima izriču svoj historiografski pravorijek. Time se zapravo sve ono dobro koje je Stepinac učinio Židovima i drugima relativizira do zanemarivanja, zaborava i prešućivanja.» Naravno, Krišto svoje tvrdnje potkrepljuje primjerima iz knjige.

Zato ne čudi što Rade Dragojević iz *Novog lista* (9. siječnja) nije uspio naći neko zvučno ime za obranu profesora s Filozofskog fakulteta, nego jednog asistenta - Maria Strechu. A da priča bude zabavnija, asistent razglaba o tome je li znanstveni savjetnik Hrvatskog instituta za povijest povjesničar ili nije. U klasičnoj maniri jugohistoriografije govori o protukršćanskom tekstu *Glasa Koncila*, pamfletu, revisionizmu i antisemitizmu. Proziva Bozanića, zagrebačkog nadbiskupa i stiže sve do Svetе Stolice.

Dragojević uspijeva dobiti i izjavu nadbiskupovog glasnogovornika (*Novi list*, 10. siječnja 2002.), koji kaže: «Ne slažem se kako je u toj knjizi interpretiran Stepinac.» Sutradan Dragojević razgovara s profesorom na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu Adalbertom Rebićem, koji će reći: «Iz intervjuja se vidi da je gospodin Mario Strecha podlegao marksističko-komunističkom načinu prosuđivanja povjesnih događaja te da je o Katoličkoj crkvi i Stepincu dao paušalne ocjene.» Međutim, Dragojević ne pita Rebića što misli o Katedri za

povijest zagrebačkog Filozofskog fakulteta gdje se odgajaju takvi kadrovi, iako to prirodno slijedi iz takva Rebićeva odgovora, nego ga pita – vjerovali ili ne - o *Glasu Koncila*, kako to da se usudio tiskati tekst koji ne odgovara jugohistoričarima?!

Jure Krišto također komentira Strechino pisanje – kratko smještajući ostarijelog asistenta tamo gdje mu je i mjesto. Istog dana se pojavljuje veliki intervju sa Slavkom Goldsteinom u *Globusu*. Doznajemo, nakon mnogobrojnih upita, zašto nije pravednik onaj tko je njega spasio, da je cijelo hrvatsko selo Banski Kovačevac znalo da se krije u kući žene koja će posmrtno biti proglašena Pravednicom. Posebno je interesantno svjedočenje o poslijeratnim izvješćima jednog vojnog čete tipa: «Ubijeno pet bandita, utrošeno dva metka!» To ponovo asocira na knjigu (str. 95): «U 'novogodišnjoj poslanici hrvatskom narodu' napisanoj 1. siječnja 1941. godine 'negdje u Italiji', Pavelić ne spominje Židove, ali očekuje pobjedu svojih ideja, najavljuje da 'moramo proći kroz organj, krv i nasilje, prije no što se rodi Nova Hrvatska'. Kult noža, opsjednutost krvlju i nasiljem ubrzano dostižu mitološke razmjere, stvarajući plodno tlo za genocidne zločine u NDH.» Goldstein partizansko-komunističku ljubav prema nožu pripisuje Paveliću u rečenici u kojoj se spominje nešto što imamo u svakom ratu: organj, krv i nasilje! Time Goldstein pokazuje da ga bilo koja nezavisna hrvatska država odmah asocira na genocid.

Goldsteinima priskače u pomoć i Viktor Ivančić (*Feral Tribune*, 12. siječnja 2002). Pomoć je doista na visokoj razini: doznajemo da je stručni rad – znanstvena literatura.

Svojim kritičarima napokon odgovara i Slavko Goldstein u tekstu priglupog (i neistinitog) naslova «Stepinac je spašavao samo koliko su mu ustaše dopuštale» u *Novom listu*, 12. siječnja. Tekst je interesantan i stoga što je očito da Goldstein misli da su gluposti izrečene u knjizi samo one koje spominje Krišto. Dokazuje «neuspješnost Stepinca» spominjući i Francusku u kojoj je stradalo 50.000 Židova. Očito ne želi spomenuti točnu brojku od 100.000 koja je dana u knjizi! Spominje zemlje u kojima su spašeni svi Židovi. Pa kakva je bila njihova ugroženost kada su svi spašeni? Jedna od njih je Bugarska. To se tvrdi i u knjizi, u dijelu koji govori o Stepincu. Međutim, na drugom mjestu priznaje se da su stradali svi Židovi u anektiranim područjima Makedonije (7200) i grčke Trakije (isto toliko).

U knjizi slično tvrde i za Dansku – opet da bi umanjili Stepinčeve zasluge – ali ne spominju da je Danska hranila Hitlerovu Njemačku (udvostručila opskrbu tijekom rata). Jedan od spašenih danskih Židova rekao je poslije 25 godina da se njihovo spašavanje moglo učiniti samo uza znanje njemačkog veleposlanika Wernera Besta ili njegovu prešutnu suglasnost (Lj. Štefan, *Hrvatski obzor*, 9. kolovoza 1997.).

U *Glasu Koncila* istog dana Ivo i Slavko Goldstein pokušavaju dokazati da Krišto nije u pravu kada je tvrdio da oni «pošto poto žele opravdati optužbe komunističkog suda» i daju citat iz knjige (str. 577-578) gdje govore da su optužbe protiv Stepinca bile iskonstruirane.

Smiješno, jer Krišto nije tvrdio da oni izrijekom brane optužnicu, nego isto pokušavaju postići na drugačiji način. A spomenuti citat im i služi da se naivni ne dosjete. Zato dajmo cijelu Krištovu rečenicu: «Goldsteini pošto-poto žele opravdati optužbe komunističkog suda da je Stepinac podržavao 'zločinačku NDH' te je pravilno postupio samo onda kad je morao govoriti o 'vjerskom učenju'.» Krišto to pokazuje na primjeru čuvene Stepinčeve proturasne propovijedi iz listopada 1942. godine i priglupe tvrdnje Goldsteina da je «takav stav o rasama bio dio vjerskog učenja». Spomenimo također da oni isto tvrde za Stepinčev stav o rušenju sinagoge (str. 386): «'Kuća Božja bilo koje vjere je sveta stvar i tko u to dira, taj će životom platiti. I na ovom i na onom svijetu bit će proganjan.' Stepinac je još pridodao da su to počinili 'ustaše i njihove vođe'.» Dakle, ustaše i njihove vođe će i na ovom i na onom svijetu biti proganjani. Koliko treba mrziti Stepinca i Hrvate i tvrditi da je ovakav istup - dio vjerskog učenja!

Istog dana u *Novom listu* i Strechi i Goldsteinima pomaže Drago Pilsel, tvrdeći da je barbarizam Bozanićeva glasnogovornika to što se slaže s «huškačkom optužbom da Goldsteinovi smatraju Stepinca ratnim zločincem».

Međutim, pravo lice Goldsteinovih i sudionika u hajci na dr. Krišta pokazuje već 14. siječnja Slobodan Šnajder, kojemu: «Ive Goldsteina knjiga *Holokaust u Zagrebu* ide u red najznačajnijih naslova objavljenih kod nas u posljednjem desetljeću». Zašto? Po njemu nije velika razlika između Goldsteinove ocjena o Stepincu i Šnajderove da je Stepinac bio kolaboracionist s problemima savjesti. A je li ono Stepinac i bio osuđen zbog kolaboracionizma? Tako nam i Šnajder, nesvesno, pokazuje da Goldsteini prodaju nanovo Stepinčevu optužnicu - samo u drugom pakiranju.

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

ODGOVORNI SU USTAŠE, A MOŽDA I NIJEMCI!?

Goldsteinov odgovor na pitanje o odgovornosti za stradanja Židova u NDH je oprilike ovakav: tu i tamo on će pokazati da se radi o politici nacističke Njemačke, ali većinu knjige će iskoristiti za optuživanje Hrvata. Tako će i dalje moći ostati dojam o genocidnosti hrvatskog naroda, a on će imati poneki citat kojima će moći dokazivati da mu to nije bio cilj.

Na primjer:⁵⁷

Ustaški odnos prema Židovima neposredno je prenesen iz njemačkog nacizma. Talijanski odnos prema Židovima bio je bitno umjereniji.

Što je cilj ove usporedbe? Uspoređivati ustaše i Talijane na ovaj način doista je besmisleno. Trojni pakt nisu sačinjavale Njemačka, Italija i NDH. To Goldstein sigurno zna i u stvari on ovako uspoređuje nacističku Njemačku i Italiju, ali s naglaskom na ustaše. U knjizi, a i kod drugih autora, često se uspoređuje odnos Italije i NDH prema Židovima. Tvrđnja da Italija, koja bi kao sudionica trojnog pakta (Njemačka-Italija-Japan) uopće ima i umjereniji stav u njemačkoj politici prema Židovima, pokazuje u kakvom je položaju bila nova država koja još ima i pobunu, kakva je bila NDH. Sve govori već i pitanje: Jesu li ustaše takav odnos realizirale na cijelom području NDH ili samo na onom koji je bio njemačka interesna sfera? Odgovor je dobro znan i pokazuje što je Goldsteinov cilj. To se tako očito vidi kad uz Pavelićeve riječi ubaci svoj komentar u kome je «nož»:⁵⁸

U «novogodišnjoj poslanici hrvatskom narodu» napisanoj 1. siječnja 1941. godine «negdje u Italiji», Pavelić ne spominje Židove, ali očekuje pobjedu svojih ideja, najavljuje da «moramo proći kroz organj, krv i nasilje, prije no što se rodi Nova Hrvatska». Kult noža, opsjednutost krvlju i nasiljem ubrzano dostižu mitološke razmjere, stvarajući plodno tlo za genocidne zločine u NDH.

Da je knjigu Goldstein pisao prije Domovinskog rata, čovjek bi mogao i povjerovati da se radi o nerazumjevanju, a ne o Goldsteinovoj bestijalnosti. Pa zar i prilikom stvaranja današnje Hrvatske nismo prošli kroz organj, krv i nasilje? Nije ni čudo, kada u današnjoj Hrvatskoj imamo profesore koji ovako razmišljaju, što nam se može podmetati tvrdnja da je i današnja Hrvatska nastala na zločinu. Organj, krv i nasilje su bili samo neki elementi srpskog genocida u Domovinskom ratu, a genocidan narod je, vjerovali ili ne, hrvatski. A genocidna država – nastala u zločinu - je Hrvatska. Zato njeni heroji i osloboditelji moraju biti proglašeni zločincima i suđeni u Haagu. Zato nam i sam Goldstein govori da današnju Hrvatsku moramo detuđmanizirati i deustašizirati. Jer je takva već samo zato što postoji. Zato se i za HTV mogu snimati emisije u kojima se tvrdi da je «zloglasni Tuđmanov režim dokazao u bespućima povijesne zbiljnosti da se koncentracijski logori još uvijek doimaju kao ljupko rješenje manjinskog pitanja», kao u Latinovoj «Cirilici». Iako emisija nije emitirana, to samo pokazuje koliko ima ljudi koji su spremni u Hrvatskoj bestijalno lagati u svom «dokazivanju» genocidnosti

⁵⁷ I. Goldstein, *Holokaust u Zagrebu*, Zagreb, 2001., str. 95.

⁵⁸ Isto, str. 98.

hrvatskog naroda. Smeta im Hrvatska jer je nastala u oslobođilačkom Domovinskom ratu, dakle u ognju, krvi i nasilju. A koja država nastala u oslobođilačkom ratu nije prošla kroz organj, krv i nasilje? Je li uopće bilo rata bez ognja, krvi i nasilja? Zašto Goldsteinu samo za Hrvate to odmah sugerira nož? Jasno je da se radi o njegovoj beskrajnoj ljubavi za Jugoslavijom. A ljubav čini ljudе slijepima, zar ne?

Ali vratimo se nožu! Bestijalnost Iva Goldsteina je očita kada se zna da je njegov otac, suautor u ovoj knjizi, itekako dobro znao koliko su nož upotrebljavali i partizani tijekom i nakon Drugog svjetskog rata. Nedavno, Slavko Goldstein opisuje kako ga je prijatelj iz Topuskoga Josip Hagendorfer molio da ga pokuša izvući iz vojske:⁵⁹

Hagendorfer je bio vojni čato i rekao je da više ne može izdržati da ujutro piše izvještaje tipa: «Ubijeno pet bandita, utrošeno dva metka!» Spoznaja da se i sasvim službeno zna da se ne samo ubija, nego da se i kolje mene je porazila..»

Slavku Goldsteinu nije izgleda smetala spoznaja da se ubija i kolje, već što se to i «sasvim službeno zna». Ali zato Iva Goldsteina ne smeta da vidi nož kod Pavelića i u tekstu gdje ga nema.

Treba usporediti prethodni citat s ovim iz uvodnog dijela poglavlja *Progoni počinju: javna haranga, prva ubojstva i pljačke*.⁶⁰

... moramo se zapitati kako je bilo moguće da su se sredine u kojima su cvale kultura i civilizacija, a Zagreb je nedvojbeno bio jedna od njih, odjednom pretvorile u poprišta najmasovnijeg zločina i divljaštva? Ili, da obrnemo pitanje: kako je bilo moguće da inače tradicionalno oprezni, katkad i nepovjerljivi Židovi tako gluho i slijepo čekaju masovnu smrt koja nije došla nenajavljeni? U Zagrebu je takve strahote najavio dolazak židovskih izbjeglica iz Hitlerove Njemačke. (Vidjeli smo u spomenutom feljtonu iz Fokusa kako Goldstein ne želi spomenuti Stepinčevu pomoć tim ljudima, op. J.P.) Dvije-tri godine kasnije već su bježali ili su pokušali bježati i zagrebački i hrvatski Židovi, ali za većinu nije bilo spasa.

Prvo je retoričko pitanje o miru i ratu. Pitati se u knjizi o holokaustu u Zagrebu kako je moguće da se ljudi u ratu ponašaju drugačije nego u miru dostojno je profesora kalibra dr. Goldsteina.

Druge pitanje je doista pravo, ali ga Goldstein ne pokušava dalje razmatrati i uklopiti u svoje procjene i svoja razmišljanja. Recimo, dr. Miroslav Dujić-Deutsch, pokršteni Žid i službeni liječnik zagrebačkog Kaptola, koji se nije smatrao Židovom, poslušao je nadbiskupa Stepinca i otišao iz Zagreba kako bi spasio glavu. Naime, Stepinac ga je savjetovao da se prijavi za suzbijanje sifilisa u Bosni⁶¹. Goldstein se trebao samo upitati zašto je Stepinac savjetovao liječnika zagrebačkog Kaptola još te 1941. godine da napusti tako dobar posao i ode u Bosnu. A savjetovao je čovjeka koji je bio pokršteni Židov i koji se nije smatrao Židovom. Možda bi shvatio razliku između mira i rata. Goldstein bi mogao ponešto i razumjeti kada bi iz tog primjera uspio shvatiti kolika je bila Stepinčeva

⁵⁹ Globus, 11. siječnja 2002.

⁶⁰ I. Goldstein, nav. djelo, str. 105.

⁶¹ Isto, str. 494.

nemoć kada je tako spašavao liječnika zagrebačkog Kaptola. U toj akciji za spašavanje liječnika Židova iz 1941. godine sudjelovalo je i ministarstvo zdravstva NDH, na čelu s ministrom dr. Ivanom Petrićem, što naravno Goldstein prikriva u svojoj knjizi (o tome drugom prilikom). Obje te činjenice zajedno itekako su sukladne s Hasselovom tvrdnjom o pokušaju hrvatskih vlasti da se spase barem hrvatski Židovi i zato Goldstein o tome i ne želi razmišljati pa ni takve podatke davati u svojoj knjizi. Jer da se tamo nalaze, bilo bi jasno njihovo značenje.

A da su protužidovske mjere bile njemačka politika koju je vlast NDH morala prihvatići, vidi se iz činjenice *da su se protužidovske mjere počele provoditi u Zagrebu odmah po uspostavi NDH, bez ijednog dana odlaganja. Brzina kojom su pokrenute i kojom su jedna za drugom ubrzano uslijedile, nedvojbeno ukazuju da su dobrim dijelom unapred smisljene i pripremane. Njemačke trupe ušle su u Zagreb u četvrtak, 10. travnja poslije podne, a već sutradan, u petak, 11. travnja ujutro, Gestapo je zaposjeo zgradu Židovske općine ....*⁶²

Poglavlje *Pravna diskriminacija: Treći Reich kao uzor*, Goldstein završava riječima:⁶³

Nema sumnje da se to odvijalo pod općim utjecajem politike Trećeg Reicha, koji je ustaška NDH nastojala po mnogo čemu slijediti, već i po neposrednim njemačkim savjetima, kasnije i zahtjevima, ali je tijekom cijelog tog vremena bilo i mnogo ustaške samoinicijative i samovolje.

Ovo je zanimljivo usporediti sa slijedećim:⁶⁴

Krišto, doduše, priznaje da je «ustaška vlast požurila s donošenjem rasnih zakona i protužidovskih mjera», ali odmah pridodaje da «su protužidovske zakonske mjere bile opća pojava sredinom 1941. godine u zemljama pod osovinskom dominacijom. Time očigledno želi relativizirati ustašku odgovornost.

Krišto dakle tvrdi nešto što konstatira i Goldstein, ali je on odmah zbog toga revizionist jer za unaprijed zadalu tezu da se ustaše mora okriviti i za ono što su krivi i za ono što nisu ne smije se pokazati da su radili nešto što su i drugi radili. Kad se to tako napiše ne može se tvrditi da su za to krivi ustaše, a oni drugi nisu. Time Krišto očigledno želi «relativizirati» to što je Goldstein sebi unapred postavio kao zadaću. To je očito iz slijedećeg Goldsteinovog razmatranja⁶⁵:

Mnogo činjenica govori da je donošenje rasnih zakona bilo provedeno jedinstvenom voljom svih rukovodećih ljudi ustaškog režima. Mile Budak je na saslušanju u svibnju 1945. godine tvrdio (...) Svi članovi vlade zauzimali su antisemitski stav. Za to nas je rukovodilo iskustvo, da su židovi u Hrvatskoj provodili uvijek protuhrvatsku politiku i podupirali takav režim. Slavko Kvaternik izjavljuje u ožujku 1947. godine da su «zakonski odredbu o Židovima potpisali svi članovi vlade, kao i ja, a svi smo smatrali nužno potrebnom, osjećali smo da smo bili u neku ruku prisiljeni da ju donešemo.

---

⁶² Isto, str. 106.

⁶³ Isto, str. 124.

⁶⁴ Isto, str. 616

⁶⁵ Isto, str. 582.

Zašto je Goldsteinu uopće bitno to što su zakoni doneseni jedinstvenom voljom svih rukovodećih ljudi ako je jasno da je to bilo nešto što bi Nijemci sproveli još gore da su se oni suprotstavili tome. Toliko glupi nisu bili da toga nisu bili svjesni. To što Goldstein navodi što je Budak izjavio na saslušanju 1945., a ne navodi ono što je napisao u svom dnevniku Ulrich von Hassell, pokazuje i dokazuje Goldsteinovu zlonamjernost. A Kvaternikova izjava je sukladna s izjavom Ulricha von Hassella. Zato je Goldsteinu izuzetno važno tko je potpisao koji zakon, a ne jesu li to morali činiti ili ne. Potom ih «optužuje» na slijedeći način:⁶⁶

... posve su deplasirane kasnije isprike nekih ustaša i njihovih simpatizera da je ovaj ili onaj visoki funkcioner ustaškog režima «štítio» ili «spašavao Židove». Istina je da je gotovo svatko od njih imao «svoga» Židova za kojega se zauzimao i koji je uspio doživjeti 1945. godinu (istakao J. P.), ali na ubijanja tisuća drugih Židova nije reagirao ili je u njima spremno sudjelovao.

Jasno je zašto je istaknut ovaj dio Goldsteinovog teksta. On pokazuje da – dok među svećenstvom Srpske pravoslavne crkve nema primjera spašavanja Židova, dotle gotovo svaki visoki funkcionar ustaškog režima ponekog je spasio. To je ono što strašno pogoda sve ljubitelje Jugoslavije/Srboslavije, pa je prirodno da Goldstein to pokušava omalovažiti tvrdeći da su tzv. revizionisti takve slučajeve, pogotovu poslije svibnja 1943. godine, nastojali iskoristiti da se stvari lažna slika da su se u NDH Židovi općenito «štitali».⁶⁷ Naravno Goldstein ne daje podatke tko je to od «revizionista» tvrdio da su se Židovi općenito štitali, a da jesu čak i od visokih funkcionera NDH – sam je konstatirao. Hassell spominje samo da su hrvatske vlasti pokušale zaštiti sve domaće Židove. Poslije Hitlerove reakcije jasno je bilo da takva zaštita nije bila moguća.

Goldstein dalje misli kako izjava da je uvođenje rasnih zakona i genocid rezultat «pritiska i sugestija Nijemaca» što tvrde i oni koji su ostali na slobodi i oni koji su završili u zatvoru, nije tako uvjerljiva kao ona da se radi o «dodvoravanju saveznicima». Kao da su te izjave kontradiktorne. Dalje on piše:⁶⁸

Kvaternik je na suđenju tvrdio da je odnos ustaškog režima prema Židovima ovisio o Paveliću, a njegov odnos o mišljenju njemačkog poslanstva, te da se za donošenje rasnih zakona Pavelić «izgovarao na Nijemce». Kada je, navodno (Goldstein ovom riječju pokazuje kako želi izmijeniti nešto što je tako očito svakome, osim ljubiteljima Jugoslavije, op. J.P.), križevački biskup Janko Šimrak intervenirao kod Slavka Kvaternika da se ne donose rasni zakoni, Kvaternik je odgovorio da nije u poziciji da to učini jer je to «koncesija koja se mora pridonijeti Nijemcima».

Sve ovo samo potvrđuje tvrdnju Glaise von Horstenaua da hrvatske vlasti nisu željele progoniti hrvatske Židove. To Goldstein ne želi citirati u svojoj knjizi zato da bi mogao konstatirati:⁶⁹

⁶⁶ Isto, str. 583.

⁶⁷ Isto, str. 583.

⁶⁸ Isto, str. 590.

⁶⁹ Isto, str. 587.

Pavelić, Kvaternik i Luburić tri su razine genocidnog zločina u NDH: Pavelić kao glavni pokretač, Kvaternik kao planer i organizator, Luburić kao glavni i najokrutniji provoditelj.

Nacista tu uopće nema!!!

Goldstein je očito to već zaboravio, ili je netko drugi napisao slijedeće:⁷⁰

Ustaše su došli na vlast isključivo voljom njemačkog okupatora zacrtanoj u Hitlerovoj «Direktivi 25» (Weisung 25) od 27. ožujka 1941. godine. Nikada ne bi došli na vlast da Hitler, ogorčen državničkim udarom kojim je srušena jugoslavenska vlada, potpisnica Trojnog pakta, nije upravo tom direktivom odlučio da «Jugoslaviju treba razbiti što je brže moguće» i između osovinskih saveznika podijeliti jugoslavenski teritorij. Iznimka je trebala biti Hrvatska, kojoj treba «dati garancije za autonomiju». Stoga se na NDH ne može gledati kao na suverenu državu, članicu osovinske koalicije, poput tadašnje Mađarske, Rumunjske ili Bugarske. Radi se o posebnoj vrsti okupacijskog sustava, u kojem njemački i talijanski okupatori nisu preuzeли sve ingerencije, ali su podjelom zemlje na svoje interesne sfere sačuvali nadzor i budno pratili da opća politička orijentacija NDH ostane trajno uklopljena u ideološka i strateška polazišta osovinskih sila.

Njemačka vojska smjestila je u Zagrebu Einsatzgruppe, koje su nadgledale provedbu genocida nad Židovima i predlagale ustaškim vlastima konkretne mjere.

Na prvi pogled izgleda da je Goldstein shvatio bit problema. Zapravo on tu priznaje ulogu Njemačke u svemu, samo zato da bi osporio NDH kao suverenu zemlju. Misli da se izvlači tako što dodaje nešto što je u potpunoj kontradikciji sa spomenutom Hitlerovom izjavom o “židovskom pitanju” u Hrvatskoj (*Tamo su novi gospodari htjeli poduzeti mjere samo protiv novodoseljenih Židova, ali im je on rekao, da moraju postupiti radikalno, jer da novac imaju upravo starosjedioci!*):

Ustaše su bili više nego agilni izvršitelji. Tako su se ponašali mnogi u vlasti, a ton je davao sam vrh: početkom lipnja 1941. godine Pavelić je kraj Salzburga razgovarao s ministrom Ribbentropom i potom sa samim Hitlerom. (...) Čini se da je odnos i budući postupak prema Židovima bio objema stranama posve jasan, i da nijedna od njih nije trebala onu drugu uvjeravati što i kako treba raditi. (...) Kasche tvrdi da je «u pogledu židovskog pitanja moguće da su o tome pregovarali Heydrich i Dido Kvaternik» (kada su se u svibnju 1941. godine susreli u Berlinu – op. I. G.).⁷¹

Goldsteinu nije jasno da je Pavelić itekako trebao znati što mu je raditi kada je NDH nastala zahvaljujući osovinskim silama i bila podijeljena na njemačku i talijansku interesnu sferu. A svima je moglo biti jasno, i bez dnevnika Ulricha von Hassella, da mu je to bilo jasno rečeno. To je Goldstein pokazao i time što prešućuje ulogu nadbiskupa Stepinca u pomaganju židovskih izbjeglica koji su od 1936. godine, kada je Hitler počeo progoniti narode nearijskog podrijetla, dolazile u Zagreb. A koliko Goldstein ne razumije vlastite riječi da su Nijemci prepustili

---

⁷⁰ Isto.

⁷¹ Isto, str. 590-591.

pa oduzeli vlastima NDH «rješavanje židovskog pitanja» pokazuje njegova tvrdnja da su ustaše, proganjujući i ubijajući Židove, htjeli iskazati zahvalnost Nijemcima što su ih doveli na vlast i odagnati njemačke sumnje da su i dalje skloni talijanskim fašistima⁷². Da, vjerojatno su Nijemci mislili da su ustaše zahvalne Talijanima što su im uzeli dobar dio obale. Pavelićeva država je odjedanput ne samo suverena država, nego i toliko moćna da se mogu oduprijeti i četnicima, i partizanima, a pogotovo Nijemcima, i mogli su, usprkos tim slabašnim Nijemcima, zaštiti hrvatske Židove, ali nisu, nego su ih proganjali i ubijali samo da bi im iskazali zahvalnost, tim slabašnim Nijemcima. Doista, ovako nešto može smisliti samo povjesničar kalibra dr. Iva Goldsteina!

Takvih bedastoča ima još u ovom poglavlju.

Evo još jedne:⁷³

Brzina ustaških vlasti u progonu i ubijanja Židova u prvoj godini NDH nije bila samo rezultat bliskosti ustaša i nacista niti želje ustaša da se prikažu bliski nacistima. Ustaše su bili opijeni absolutnom vlašću koju su preko noći zadobili, pa su mislili da im je sve dopušteno. Otuda brzina u pljački i surovost u izvršenju genocida.

Da, da. Sigurno je naš sveučilišni profesor povijesti u pravu. A nezahvalni Nijemci nisu bili zadovoljni s tako dobrim ustaškim «rješavanjem židovskog pitanja» pa su im to ubrzo i oduzeli. U tom kontekstu treba razmatrati i daljnje Goldsteinove tvrdnje. Evo kako on završava poglavlje *Tko je odgovoran?*⁷⁴

Ideja ustaša bila je da se u NDH treba stvoriti 'čisti hrvatski životni prostor' koji će omogućiti egzistenciju «čiste hrvatske nacije» (usporediti ovo s Hassellovom tvrdnjom!, J.P.). Za to je preduvjet bio «čišćenje» u prvom redu od Srba i Židova, koji su proglašeni «najvećim neprijateljem hrvatskog naroda», pa «njima nema mesta u Hrvatskoj (upravo za ovakav zaključak Goldstein «mora» previdjeti činjenicu da su četnici počeli odmah sa zločinima, odnosno da su Židovi na primjer i «neprijatelji bugarskog naroda», op. J.P.). Nastojalo se čitavom tom sistemu dati karakter legalnosti, počevši s orkestriranom političkom propagandom u tisku, na radiju i u istupima najviših ustaških funkcionera pa sve do stvaranja posebnog kaznenog zakonodavstva i odgovarajućih ustanova. Ubrzo pošto je uspostavljena NDH, ta nastojanja, potkrepljena neposrednim organiziranim postupcima, dovela su kao krajnji rezultat do masovnog terora kao dijela državne politike i sustava. (Kako se tu Goldsteinu uklapa to što su Einsatzgruppe nadgledale provedbu genocida nad Židovima i predlagale ustaškim vlastima konkretne mjere vidjet će se malo kasnije, op. J.P.) Da li se genocid nad Židovima dogodio zato što su ustaše bili izvorni antisemiti ili su to postali dosljedno osmišljavanju i realizirajući ideju da Židovima, kao stranom elementu, «nema mesta u Hrvatskoj», nije posve jasno.

Vjeruje li Goldstein da su Židovi stradali u Njemačkoj (oko 230.000), Austriji (oko 80.000), Čehoslovačkoj (240.000), Poljskoj (2,600.000), SSSR-u

⁷² Isto, str. 591.

⁷³ Isto, str. 592.

⁷⁴ Isto, str. 594-595.

(1.000.000), Rumunjskoj (375.000), Bugarskoj (oko 14.000), Mađarskoj (300.000), Srbiji (11.000), Grčkoj (65.000), Italiji (8.000), Francuskoj (oko 100.000), Belgiji (35.000), Nizozemskoj (oko 105.000) zbog nacističke politike, a samo su Židovi u NDH (30.000) stradali ili zato što su ustaše bili izvorni antisemiti ili su to postali dosljedno osmišljavanju i realizirajući ideju da Židovima, kao stranom elementu, «nema mesta u Hrvatskoj»? Naravno Goldstein zna da to baš nije mnogo pametno tvrditi, već se snalazi na slijedeći način:⁷⁵

Na protužidovske postupke bitno je utjecao primjer Trećeg Reicha te nazočnost njegovih predstavnika na teritoriju NDH. Nacisti su i u drugim zemljama, saveznicama Trećeg Reicha koje su imale veću ili manju autonomiju, bili snažno prisutni kako bi utjecali na postupke prema Židovima (u Italiji, Mađarskoj, Rumunjskoj, Bugarskoj, Slovačkoj i neokupiranom dijelu Francuske). Sve su tamošnje vlade samostalno uvodile razne protužidovske mjere, neke i vrlo rigorozne (Rumunjska, Slovačka), ali kada su njemački nacisti zatražili da se Židovi deportiraju u SS-ovske logore smrti – sve su se te vlade suprotstavljale, neke sa stanovitim zakašnjenjem (Slovačka), neke s kompromisnim nagodbama (Bugarska), a neke do kraja odlučno (Finska, Danska, Italija). Jedino se ustaška vlast u NDH nije ni trenutka suprotstavila, naprotiv.

Zaboravimo na trenutak Hassellovo svjedočenje o pokušaju vlasti NDH da spasu sve domaće Židove. I u ovom zaključku se vidi kako Goldstein ne razumije posebnosti pojedinih država, recimo opisanu suradnju Danske s Njemačkom i to da je NDH država u nastanku u kojoj od početka imamo četničku pobunu Srba i partizanski ustank.

Ipak, odjeljak *Tko je odgovoran?* Goldstein zaključuje da treba uvijek imati na umu da se barem jedan broj Židova s područja NDH, njih više od 20 posto, na razine načine ipak uspio spasiti. Kamo sreće da je knjigu doista i pisao imajući to i Hassellovo svjedočenje stalno na umu.

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

---

⁷⁵ Isto, 595.

SPAŠAVANJE GRUPE ZAGREBAČKIH LIJEČNIKA

Autori knjige «Holokaust u Zagrebu» dr. Ivo Goldstein i Slavko Goldstein suočeni s mnogobrojnim kritikama načina na koji su prokazali ulogu nadbiskupa Stepinca u svojoj knjizi pokušavaju se obraniti ukazujući da su njihovi kritičari proučili samo jedno poglavlje u knjizi. Naravno svakome tko je pratio polemiku bit će jasno da ta primjedba ne stoji. Na primjer, u poglavlju "Skrb za logore i za opstanak općine",⁷⁶ govori se što je Stepinac rekao u katedrali o rušenju sinagoge.: «'Kuća Božja bilo koje vjere je sveta stvar i tko u to dira, taj će životom platiti. I na ovom i na onom svijetu bit će proganjan.' Stepinac je još pridodao da su to počinili 'ustaše i njihove vode'». Komentar koji je dan u poglavlju o kome je riječ "Katolička crkva, nadbiskup Stepinac i Židovi" je nešto doista sramotno:⁷⁷ "Nadbiskup Stepinac bio je u ovom slučaju kritičniji, jer je takav stav o rasama bio dio vjerskog učenja. Isto tako je bilo i kada je kritizirao rušenje sinagoge."

Slično je već komentirano da se u poglavlju "Pokušaji spašavanja",⁷⁸ odnosno u poglavlju "Djelatnost zagrebačke Židovske općine"⁷⁹ nalazi dio o dr. Miroslavu Dujić–Deutschu. On je bio liječnik zagrebačkog Kaptola i nije se smatrao Židovom. Ali Stepinac mu je ipak savjetovao da se prijavi za suzbijanje sifilisa u Bosni. Poslušao je nadbiskupa i spasio se.

Pogledajmo zato što odgovara dr. Jure Krišto na takve prigovore u *Glasu Koncila*, 3. veljače:

Na kraju, Goldsteini neprestano ponavljaju da sam se osvrnuo samo na jedno poglavlje iz njihove knjige. Obavještavam ih da sam opširni osvrt poslao «Novom listu», novinama koje su započele napad «njihove strane» na mene, uz molbu da ga objave, makar i u nastavcima. Do danas to nisu učinili ...

Jasno je da Slavko Goldstein, kao čovjek sa završenom (?) gimnazijom, i dr. Ivo Goldstein, o čijem znanstvenom radu veoma loše pišu i njegove kolege (recimo današnji dekan Filozofskog fakulteta Neven Budak piše:⁸⁰ «Veliki broj metodičkih grešaka ponovo pokazuje da autor znanstvenom radu pristupa površno i neoprezno. Po znanost je najopasnija njegova navika da tamo gdje nema izvora izmišlja, a onda na temelju takvih fikcija izvodi daljnje zaključke. Neupućenom se čitatelju tako može učiniti da je Goldsteinu uspjelo otvoriti čitav niz dosada neobrađenih tema, pa čak i riješiti niz problema, dok je pri tome, zapravo, riječ o znanstvenoj fantastici.»), nisu ni u ostalim dijelovima svoje knjige mogli biti na većoj razini.

Pokazat ćemo to i na primjeru sekcije *Spas za grupu liječnika*, koju je napisao dr. Ivo Goldstein. U ovom poglavlju se uopće ne spominje uloga nadbiskupa Stepinca u spašavanju dr. Miroslava Dujić–Deutscha.

⁷⁶ I. Goldstein, nav. djelo, str. 386.

⁷⁷ Isto, str. 572.

⁷⁸ Isto, str. 494.

⁷⁹ Isto, str. 240.

⁸⁰ Neven Budak, «O knjizi Ive Goldsteina 'Hrvatski rani srednji vijek' Novi Liber', Zagreb 1995, 511 str.» Radovi, Zavod za hrvatsku povijest, Zagreb 28 (1995), 299-333.), str. 316.

Evo kako on počinje tu sekciju:⁸¹

Zbog velikog broja bolesnih od sifilisa u Bosni ustaške su vlasti u Banjoj Luci potkraj lipnja 1941. godine osnovale Zavod za suzbijanje endemijskog sifilisa. Kako se hrvatski liječnici očigledno nisu javljali, iako im je obećan dvostruki radni staž i «primjerena nagrada», njemačke i ustaške vlasti (izgleda uz osobno znanje Pavelića) poštedjele su deportacije najmanja 81 židovskog liječnika iz Zagreba i poslale ih u jesen 1941. godine u najzabačenije bosanske krajeve kako bi suzbijali tu bolest. U kasnijim sjećanjima dr. Samuel Deutsch (ili Dajč), jedan od liječnika koji se uključio u akciju, tvrdi da su akciju smislili dermatovenerolog i higijeničar dr Ante Vuletić u sporazumu sa svojim prijateljem dr. Miroslavom Schlesingerom kako bi spasili živote liječnika i njihovih familija (...) Vuletić je dosta dugo pregovarao s nadležnim institucijama o osnivanju Zavoda za suzbijanje te bolesti, jer poglavnik Pavelić neko vrijeme nije pristajao na njegov prijedlog (Vuletić je kasnije proglašen Pravednikom među narodima). Napokon je prihvaćen Vuletićev prijedlog, jer je njegova argumentacija bila: «proglasili ste muslimane cvijetom hrvatskog naroda, a taj cvijet nagriza endemski sifilis. Umjesto da šaljete židovske liječnike u radne logore, iskoristite ih da iskorijenite sifilis u Bosni. Kada s time završite, još uvijek ih možete strpati u logore.»

Već samo korištenje svjedočenja pokazuje mnogo. Posljednje je prof. dr. Stjepana Steinera i to svjedočenje je Goldsteinu dovoljno za tvrdnju zašto je akcija prihvaćena. Ono drugo svjedočenje ide s: «U kasnijim sjećanjima dr. Samuel Deutsch ... tvrdi da ...».

Zanimljiv je također Goldsteinov komentar vezan uz Pavelića. Prvo je sve išlo «izgleda uz osobno znanje Pavelića», a poslije «poglavnik Pavelić neko vrijeme nije pristajao na njegov (Vuletićev, J.P.) prijedlog».

Radi se o vremenu kada su Nijemci prepustili rješavanje «židovskog pitanja» vlastima NDH, ali Goldstein zna da su «njemačke i ustaške vlasti poštedjele deportaciju najmanje 81 židovskog liječnika». Dakle, kada treba umanjiti zasluge vlasti NDH u spašavanju Židova, Goldstein zna da su one to mogle samo uz Njemačku suglasnost, tj. zna da su u svemu bili glavni Nijemci. Goldstein nije svjestan što zapravo pokazuje to što Pavelić neko vrijeme nije pristajao na Vuletićev prijedlog. Pa upravo zato što je znao da je akcija smišljena zbog onog što tvrdi dr. Deutsch:⁸²

Sredinom juna sazvao je akcioni odbor jevrejskih liječnika u Zagrebu sastanak svih liječnika Jevreja i tu je prikazan plan odašiljanja jevrejskih liječnika u Bosnu i Hercegovinu u tzv. akciju za suzbijanje endemskog luesa.

Nama se činilo čudno da se započinje jedna takva akcija. Međutim, ubrzo smo saznali u čemu je stvar. Jedan od najboljih savremenih poznavalaca problema, dermatovenerolog i higijeničar dr. Ante Vuletić, tada na radu u Higijenskom zavodu u Zagrebu, došao je na ideju da se organizuje takva akcija, ne bi li se na taj način spasili ne samo životi jevrejskih liječnika u NDH, nego i njihove familije.

⁸¹ I. Goldstein, nav. djelo, str. 215-216.

⁸² Lj. Štefan, *Stepinaci i Židovi*, Zagreb, 1998., str. 42-43.

Bez obzira što to Goldstein eksplisitno ne spominje, jasno je da je u tom spašavanju židovskih liječnika i njihovih obitelji sudjelovalo i ministarstvo zdravlja na čelu s ministrom dr. Ivanom Petrićem. Jasno je zašto Goldstein ministra ne spominje. Međutim, njega, i ne samo njega, spominju drugi židovski izvori.⁸³

Osim imena dr. Ante Vuletića, židovski izvori navode i druge hrvatske liječnike koji su se angažirali u formiranju te ekipe radi pomoći svojim židovskim kolegama. To su spomenuti ministar dr. Ivan Petrić, zatim dr. Mile Budak, osobni liječnik Ante Pavelića (istakao J.P.), dr. Stanko Sielski, dr. Ivan Raguž, dr. Berislav Borčić.

Nailazimo i na ovakav podatak: kada je postao ravnatelj Zavoda u Banjoj Luci, dr. Sielski je od Pavelića tražio i dobio dozvolu da za svog stručnog savjetnika postavi Židova dr. Ernesta Grüna.»

S obzirom da se radi o akciji u kojoj su sudjelovale i hrvatske vlasti u spašavanju zagrebačkih židovskih liječnika, jasno je da Goldstein ne želi dati sve relevantne podatke. Ljudima se spašavaju životi a on će:⁸⁴

Neki proustaški nastrojeni liječnici bili su dvostruko zadovoljni odlaskom židovskih liječnika u Bosnu: rješavali su se u Zagrebu konkurenциje koja je poslana da ordinira u krajeve u koje nitko nije želio ići, a istovremeno su se mogli okoristiti pljačkom koju je ustaški režim proveo po ordinacijama židovskih liječnika.

«Pljačku» Goldstein ilustrira ovako:⁸⁵ Prilog 23: Stranica iz *Popisa preuzetih* (istakao J.P.) stvari židovskih ordinacija. Inače, Goldstein uredno navodi kroz cijelu knjigu takve popise kao dokaz pljački. O partizanskim sličnim popisima ne govori ništa. Znamo da su i oni uzimali što su htjeli, ali ovakvih popisa nema. Što su hrvatske vlasti trebale učiniti s ovim stvarima iz židovskih ordinacija? Goldsteinu je odgovor jasan: Nisu ih trebali dirati, jer je to korišteno za liječenje Hrvata. U pravu je Goldstein. Ustaške vlasti ne valjaju i kad su spašavale Židove. I još su koristili stvari iz njihovih ordinacija da spašavaju Hrvate.

Evo kako Goldstein opisuje spašavanje obitelji:⁸⁶

Obitelji liječnika koji su u Bosni liječili sifilis bile su u načelu zaštićene i smjele su čak ostati u svojim dosadašnjim stanovima. Takva je okružnica bila prosljedjena svim župskim redarstvenim oblastima, ali se izričito naglašavalo da se od «prisilnih mjera» ima izuzeti samo «najuža» obitelj, tj. supruga, djeca i roditelji liječnika». Već spomenuti Samuel Deutsch dobio je zaštitu, a zajedno s njim i supruga Ljerka rođ. Grünberg i Deutschova majka Laura rođ. Freund, ali ne i supuzini roditelji Lazar i Irena Grünberg rođ. Singer. Deutsch i supruga su preživjeli. Suprotno onome što se službeno proglašalo, Deutschova majka je ubijena, a roditelji Deutschove supruge su preživjeli.

⁸³ Isto, str. 44.

⁸⁴ I. Goldstein, nav. djelo, str. 218.

⁸⁵ Isto, str. 219.

⁸⁶ Isto, str. 217.

Da je Goldstein konzultirao knjigu hrvatske Pravednice, vido bi da je dr. Deutsch otišao u Bosnu kao domobranski časnik, a ne s ekipom liječnika.⁸⁷ Možda to Goldstein «ne zna» zato što bi činjenica da je ubijena majka domobranskog časnika, koji nije među židovskim liječnicima, sugeriralo čitateljima da su u svemu tome ipak glavni Nijemci. Zato je bilo važno skloniti te liječnike i njihove obitelji. Evo kako sam dr. Deutsch, dakle čovjek kome je ubijena majka, piše o tome pitanju:⁸⁸

Funkcionirala je i obećana zaštita za užu familiju – ženu, djecu i roditelje. Neki su uspjeli spasiti i članove šire obitelji.

Goldstein opisuje sudbine nekih obitelji.⁸⁹ Tako je *poznati zagrebački ortoped dr. Edo Deutsch u kolovozu 1941. godine otišao raditi u Tuzlu. Tamo mu je stigla obavijest da je njegova majka Berta umrla u početku travnja 1942. godine u đakovačkom logoru. Kasnije je zajedno sa suprugom i sinovima Velimirom (1931.) i Duricom (1935.) otišao u partizane, ali su ih sve zajedno ubili četnici u okolini Brčkog 1944. godine. Dr. Teodor Grüner i supruga bili su u početku 1942. godine uhapšeni u Varešu pod sumnjom da surađuju s «odmetnicima», ali su nakon intervencije pušteni. Grüner je pokraj srpnja 1942. godine intervenirao za roditelje, za mlađu sestru Editu te za supruginu obitelj. Iako se Ministarstvo zdravstva u kolovozu 1942. godine zauzelo za Grünerovu punicu, samo su se roditelji (otac, natkantor, kao jedina osoba koja je u Zagrebu nakon svibnja 1943. godine mogla voditi bogoslužje) uspjeli spasiti. Sestra je unatoč «zaštititi» (ne čudi što Goldstein tu zaboravi napomenuti da je to vrijeme kada Nijemci ponovo uzimaju «rješavanje židovskog pitanja» u svoje ruke, op. J.P.) deportirana u Auschwitz.*

Postavlja se pitanje kako je dr. Vuletić postao pravednik, ako je sprovodio akciju spašavanja židovskih liječnika i njihovih obitelji zajedno s ustaškim vlastima. Da parafraziramo samog Goldsteina:⁹⁰ od koga su ih ustaške vlast spašavale? Od sebe samih?

Dakle, funkcionirala je obećana zaštita za obitelj, ali ipak:⁹¹ «Od 76 liječnika, najmanje njih 58, a najviše 67, pristupilo je potom partizanima, četvoricu su ubili Nijemci ili ustaše, a trojica su umrla radeći u Bosni.» Jesu li njihove obitelji otišle zajedno s njima u partizane? Ili su ih ostavili na milost i nemilost ustašama? Znali su valjda što čeka njive obitelji u zločinačkoj državi. O tome nam Goldstein naravno ne govori. O tome piše gđa Štefan.⁹²

Jaša Romano, koji nije bio u ekipi u jednom svom članku spominje dr. Vuletića, dr. Sielskog i dr. Raguža, i kaže:

«(Njihova) uloga u spašavanju lekara Jevreja i njihovih porodica bila je vrlo velika. Svojim su radom rizikovali ne samo svoj položaj, već i mogućnost da i sami

⁸⁷ Lj. Štefan, nav. djelo, str. 44.

⁸⁸ Isto, str. 43.

⁸⁹ I. Goldstein, nav. djelo, str. 217-218.

⁹⁰ Isto, str. 585.

⁹¹ Isto, str. 216.

⁹² Lj. Štefan, nav. djelo, str. 44-45.

budu odvedeni u logore. Naime... Nemci su 1943. zahtevali da se svi lekari Jevreji iz Bosne i Hercegovine pošalju u logore. Srećna okolnost je bila što je u to vreme u Bosni harao pegavi tifus, pa su navedeni drugovi izvestili nemačke vlasti da su ti lekari neophodni za suzbijanje pegavca i da oni ne snose odgovornost ako se odvođenjem tih lekara zaraza prenese na nemačke oružane snage. Takav odgovor je još jednom spasio lekare Jevreje od sigurne smrti.»

Neki židovski liječnici ... «počeli su odlaziti u partizane ostavljajući svoje porodice u mestu službovanja. O njihovom odlasku navedeni drugovi nisu izveštavali vlasti, već su ih i dalje vodili u evidenciji. Na taj način spasili su njihove porodice...».

Zar nije strašno da jednom zagrebačkom sveučilišnom profesoru ovakve činjenice nisu važnije od preuzetih stvari iz ordinacija ljudi kojima je spašavan život? A da i ne postavljamo pitanje zar je bilo moguće sakriti od ustaških vlasti odlazak «najmanje 59, a najviše 67» židovskih liječnika u partizane? Vjerojatno je mogućnost postavljanja takvih pitanja učinila da je Goldsteinu bilo jednostavnije pisati o manje bitnim stvarima nego o tome. Vjerojatno je to i utjecalo što je proglašenje dr. Vuletića pravednikom išlo kako jest. Evo što o tome piše gđa Štefan:⁹³

Dr. Deutsch 1970. godine piše:

«Prigodom svog boravka u Izraelu aprila-maja 1967., razgledanja Yad Vashema, ja sam o toj akciji i zaslugama prof. Vuletića govorio nadležnim i bilo je u planu da bude pozvan kao Pravednik. No, rat koji je ubrzo izbio (Izrael je napao Egipat i Siriju, a Tito prekinuo diplomatske odnose, op. a.) odložio je da se oda zasluženo priznanje tome plemenitom čovjeku, kojega krase sve odlike duboko humanog pravog narodnog lekara. Zato, neka mu bude u ime svih nas, makar na ovom mestu sa zakašnjenjem, nakon 29 godina, izražena iskrena i duboka hvala.»

Jaša Romano se tada pridružio dr. Deutschu:

«Na kraju želimo upozoriti da jevrejska zajednica u Jugoslaviji, a u prvom redu lekari Jevreji, koji su preživeli drugi svetski rat, do danas nisu odali potrebno priznanje i zahvalnost dr. Vuletiću i dr. Sielskom. Ne smiju se zaboraviti ovi veliki prijatelji Jevreja. No, još nije kasno i pridružujemo se predlogu dr. Deutscha da se u Aleji pravednika zasade stabla koja će budućim pokolenjima govoriti o delima dr. Vuletića i dr. Sielskog.»

PRIJEDLOG YAD VASHEMU NIKADA NIJE POSLAN!!!

A tužno je čitati što o organizatorima «ekipe za sifilis» taj isti Jaša Romano piše deset godina kasnije, 1980. godine:

«Za odvođenje lekara Jevreja na prisilan rad angažovali su se proustaški nastrojeni lekari, kako bi se domogli njihovih ordinacija i istodobno oslobodili stručne konkurenциje»

---

⁹³ Isto, str. 45-46.

(nešto slično smo vidjeli i kod Goldsteina – razlika je samo što to nije moglo biti rečeno u tom obliku jer je dr. Vuletić u međuvremenu postao Pravednik, op. J.P.).

Od članova «ekipe za sifilis», a ima ih još i danas u Zagrebu, nitko nije rekao ni jednu riječ zahvale.

Samo na temelju podataka iz židovskih izvora, HAZU je u travnju 1995. podnijela pismeni prijedlog da se Pravednicima proglaše dr. Ante Vuletić, dr. Stanko Sielski i dr. Ivan Raguž, te također, slijedom židovskog izvora, i dr. Mihovil Silobrčić iz Splita. Dr. Silobrčić i njegov zamjenik dr. Andrija Poklepović zvanje Pravednika dobili su posmrtno, 1997. godine, a dr. Ante Vuletić, također posmrtno, 1998. godine. Nisu nažalost, dočekali da u svoje ruke prime medalju na kojoj ispod njihova ugraviranog imena piše: ZAHVALAN ŽIDOVSKI NAROD. Odličja su uručena obiteljima.

Knjiga hrvatske pravednice Ljubice Štefan nije dana čak ni u popisu literature sveučilišnog profesora Iva Goldsteina. Zar mu nije bilo jasno da će upravo to prikrivanje upozoriti iole upućenije čitatelje na njegov «znanstveni» rad, tj. na ono što je o njegovom radu pisao profesor Budak, i ne samo on?

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

STEPINAC I ŽIDOV (Feljton u „Fokusu“)

ZNANOST NA TEMELJIMA IDEOLOGIJE

Fokus, 3. siječnja 2002.

Ocjene koje Goldstein daje u knjizi slične su ili čak istovjetne onima dr. Milana Bulajića, direktora Muzeja genocida u Beogradu. Razlika je u tome što on ne poriče, kao Bulajić, sve ono do čega su u svojim istraživanjima došli oni koje i on i Bulajić proglašavaju revizionistima.

Knjiga *Holokaušt u Zagrebu* koju je napisao Ivo Goldstein u suautorstvu sa Slavkom Goldsteinom značajna je za istraživanje povijesti Drugoga svjetskog rata u Hrvatskoj. Riječ je o opsežnom djelu i golemom istraživačkom radu. Niz podataka danih u ovoj knjizi, iako su temeljeni na istraživanjima u komunističkoj Jugoslaviji, sigurno će olakšati rad nepristranim istraživačima. Ako ni zbog ničega drugoga, ono zbog toga što su ti podaci dostupni na jednome mjestu. Na žalost, Ivo Goldstein nije niti pokušao napisati knjigu oslobođenu bilo kakve ideologije. On to, očito, i nije u stanju. U svim svojim nastupima pokazivao je da ne može biti nepristran u svojim raščlambama, pa je to slučaj i u ovoj knjizi. Evo jednoga komentara njegovog javnoga djelovanja danog mreži AMAC:

“Ivo Goldstein upozorava Mirka Galića da Branka Slavica ne bi smjela u svojim izvješćima na TV pričati o Sinju, sinjskoj Alci, s obzirom na njezine veze s generalom Norcem. Ako bismo morali uzeti ozbiljno njegove opomene, onda bismo morali i njega upozoriti, da on kao Židov, ne bi smio pisati o proganjanju Židova za vrijeme NDH. Prema Goldsteinovo logici, njegovo bi ga židovstvo moralno oslobođiti svake objektivnosti, zar ne? No, za njega kao pripadnika ‘izabranog naroda’ izgleda ne vrijede ista pravila.”

Bulajićevim stopama

Ocjene koje Goldstein daje u knjizi slične su ili čak istovjetne onima dr. Milana Bulajića, direktora Muzeja genocida u Beogradu. Razlika je u tome što on ne poriče, kao Bulajić, sve ono do čega su u svojim istraživanjima došli oni koje i on i Bulajić proglašavaju revizionistima. Goldstenov način je drukčiji, na prvi pogled suptilniji, jer Bulajićevo poricanje tih činjenica postiže suprotan efekt. Zato Goldstein te činjenice ne negira, ali ih pokušava interpretirati na način koji u završnici daje isti rezultat koji na svoj način pokušava postići Bulajić.

Nitko ne poriče stradanje Židova u NDH, ali ako pokušate dati drugačiji pogled od onoga „iskovanog“ u komunističkoj Jugoslaviji, onda to „vrijeda povijesnu memoriju židovskog naroda“, kako kaže Goldstein u *Vjesniku*, 23. studenoga 2001. godine. One koji to rade i Bulajić i Goldstein nazivaju revizionistima. Zašto nešto što smeta Jugoslavenima “vrijeda povijesnu memoriju

židovskog naroda”? Bulajić otvoreno priznaje da je on za Jugoslaviju. Ni Goldsteinu nije mrska ta tvorevina. Dapače, poznato je da je Goldstein otac bio aktivni komunistički borac. Sin je bio vjeran član Komunističke partije pa se, očito, ne može oslobođiti svojega ideoološkog vjerovanja i predrasuda.

Goldstein govori o NDH kao zločinačkoj državi i tu ne vidi nikakvu ulogu Nijemaca. Ali ponegdje u svojoj knjizi on nesvesno piše drukčije. Npr.⁹⁴ „*Nakon što je Gestapo u NDH u travnju 1941. poduzeo neke početne protužidovske mjere, Nijemci su svibnja 1941. do ljeta 1942. godine prepustili ustaškim vlastima da samostalno organiziraju i provode progone Židova.*“ Dakle, Goldstein je svjestan da su Nijemci ti koji su to “prepustili” ustaškim vlastima, i oduzeli kada su htjeli. Drugim riječima, on zna da su Nijemci najvažniji u tome i da se provodi njihova politika! Goldstein opisuje u knjizi i to kako su Nijemci bili nezadovoljni „rješavanjem židovskog pitanja“ u NDH, dakle zašto su sredinom 1942. opet sve uzeli u svoje ruke. Ali ako iz toga izvučeš zaključak koji se logički nameće, onda si revizionist. Najveći „revizionist“ Goldsteinu je Tuđman. Nakon Tuđmana najveći prostor daje „raščlambi“ mojih knjiga *Srpski mit o Jasenovcu 1 i 2* i knjige dr. Jure Krišta *Katolička crkva i Židovi u vrijeme NDH*.

Dvojbe o Stepincu

Svi oni koji su u svojim povijesnim istraživanjima opterećeni komunističkim ideoološkim vjerovanjem i predrasudama, odnosno jugoslavenstvom, to vrlo očito pokažu kada razmatraju djelovanje zagrebačkoga nadbiskupa Stepinca. Tako je i u Goldsteinovu slučaju. Primjerice, Goldstein u svojemu komentaru mojih knjiga *Srpski mi o Jasenovcu 1 i 2* kaže:⁹⁵ „*Pečarić u svom tekstu nekritički prihvata, kao posve točne, teze koje su se tijekom devedesetih u hrvatskoj javnosti nebrojeno puta ponavljale, a nisu točne i lako ih je pobiti. Na primjer, tvrdi da za razliku od držanja srpskog naroda i Srpske pravoslavne crkve, 'ponašanje visokih crkvenih krugova Katoličke crkve u Hrvatskoj bilo potpuno drukčije, pa je nadbiskup Stepinac dizao glas protiv nacističke i rasističke politike, pomogao i spašavao Židove i Srbe, i bio poznat kao židovski prijatelj.' Poglavlje o nadbiskupu Stepinцу u ovoj knjizi pokazuje da je stvarnost bila kudikamo složenija.*”

Dalje, Goldstein uopće ne pobija ono što je, kako sam kaže, lako pobiti. Naravno, ne pobija zato što to i ne može. On ne pobija činjenicu da je Stepinac dizao glas protiv nacističke i rasističke politike jer će i iz njegove knjige biti primjetno da je to točno. On ne pobija činjenicu da je Stepinac pomagao i spašavao Židove i Srbe, jer će upravo njegova knjiga to i potvrditi. On, konačno ne pobija ni da je Stepinac bio poznat kao židovski prijatelj jer dobro zna da Hans Helm, policijski ataše pri njemačkom poslanstvu u Zagrebu, u svom izvješću od 25. ožujka 1943. tvrdi da je «poznato da je nadbiskup Stepinac veliki prijatelj Židova». Dakle, upravo su te moje tvrdnje, koje Goldstein navodi kao primjer neistinitih tvrdnji i koje je lako pobiti, točne i neke od njih su - po tko zna koji put - dokazane u njegovoj knjizi.

⁹⁴ I. Goldstein, nav. djelo, str. 579

⁹⁵ Isto, str. 612.

Naravno, Goldstein nigdje ne pobija ni ono što je rečeno o držanju srpskoga naroda i Srpske pravoslavne crkve, niti navodi bilo koji podatak koji je ekvivalentan s onim što sam navodi o Katoličkoj crkvi i Stepincu. On nigdje ne daje neki primjer da su se visoki crkveni krugovi Srpske pravoslavne crkve ponašali kao visoki crkveni krugovi Crkve u Hrvata. Recimo da je patrijarh SPC, kao što je to činio Stepinac, dizao glas protiv nacističke i rasističke politike, pomogao i spašavao Židove i pripadnike drugih naroda, te i bio poznat kao židovski prijatelj. Dakle, sve da je i točna njegova konstatacija o složenosti stvarnosti kad je riječ o nadbiskupu Stepincu, to uopće ne negira golemu disproporciju kada je u pitanju ponašanje tih dviju crkava.

Uloga Srba

A upravo takav Goldsteinov odnos prema stvarnosti pokazuje duboku politiziranost njegove knjige. On je u njoj pokazao da nije sposoban razumjeti nešto što je blisko pameti imalo mislećim ljudima, a što lijepo formulira Ante Birin:⁹⁶ “*Treba biti svjestan da jedan narod od četiri-pet milijuna ne odlučuje o općem stanju. Hrvatska se u jednom trenutku, početkom Drugoga svjetskog rata, u borbi za državnu nezavisnost, ne svojom voljom, našla u situaciji i na strani koju svi znamo i očekivati da NDH može nešto izmijeniti ili biti izuzetak u rješavanju onoga što se u Njemačkoj nazivalo "židovskim pitanjem" bilo je iluzorno.*”

A upravo ova Goldsteinova knjiga pokušava dokazati da je vlast NDH to mogla. U njoj se uopće ne raščlanjuje uloga komunističkog ustanka na opstojnost države, prelazi se šutke preko činjenice da su Srbi digli oružje na tu državu odmah nakon njezine uspostave. Zato ne začuđuje Birinov komentar o Goldsteinovu tumačenju uloge Stepinca:

“*Usudio bih se reći da je kardinal Stepinac najbolji zastupnik onog stava koji je dijelila većina Hrvata. S oduševljenjem je dočekao uspostavu nezavisne Hrvatske, no, istovremeno, nije se slagao s onim lošim što se u toj državi događalo. Žao mi je što je dr. Goldstein u svojoj knjizi Stepincu pristupio tendeciozno, uvijek s nekim svojim "ali" kojim relativizira Stepinčeva djela. Bio je hrabar, ali nije bio dovoljno glasan. Spašavao je Židove, ali mu to vrlo često nije polazilo za rukom. Protestirao je protiv progona Židova, ali je istovremeno posredno opravdavao rasne zakone*” itd. Iako on drugima predbacuje kako “*historiografski nekritično i neuvjerljivo*” brane Stepinca ni sam se, međutim, ne ističe kritičnošću i uvjerljivošću. Ta, koliko su kritične i uvjerljive njegove konstatacije zasnovane na probabilitetima poput one kako je “*moguće da je mnogo kritičniji (Stepinac, op. A.B.) postao i zbog toga što su mu Nijemci (ili ustaše) potkraj 1942. ili u početku 1943. godine ubili brata, koji je kao član Narodnooslobodilačkog odbora u Krašiću surađivao u lokalnim partizanskim odredima na Žumberku.*”

Naravno, Birinu se očito gadi i sama pomisao da Goldstein na ovakav način komentira *mnogo kritičnjega Stepinca*. Zapravo, Goldstein samo pokazuje da ne razumije Stepinca, da ne razumije uopće ljude koji nisu osvetoljubivi – kao on.

---

⁹⁶ Ante Birin, *Hrvatsko slovo*, 9. studenoga 2001.

Govoreći na ovaj način o Stepincu, govori o sebi samom. Vjerojatno nam time želi poručiti da na Stepinčevu mjestu on ne bi spašavao Hrvate, kao što je Stepinac spašavao Židove i Srbe.

Očito, Goldstein bi bio mnogo sretniji kada bi takve «ali» mogao naći kod ponašanja visokih crkvenih krugova Srpske pravoslavne crkve, ali on dobro zna da tako nešto i ne može naći. Dakle, ponašanje Katoličke crkve je bilo drukčije od ponašanja Srpske pravoslavne crkve i sam Goldstein je to dokazao ovim svojim *ali-ima*.

ISKRIVLJENJE I ZLONAMJERNE INTERPRETACIJE STEPINCA

Fokus, 10. siječnja 2002.

Goldsteinovi komentari Stepinčeva djelovanja zapravo su tipični za tradiciju komunističke historiografije, ideoološki i politički formulirane u progonima neposredno nakon Drugoga svjetskog rata, osobito na montiranome suđenju nadbiskupu Stepincu. Ne čudi onda što su glavni dokazi protiv Stepinca i dr. Bulajiću upravo oni dani na tomu suđenju.

Goldstein drži da Stepinac nije smio s oduševljenjem prihvatići slobodu svojega naroda. To pokazuje, na primjer, navod:⁹⁷ “*Da nije bilo simpatije za NDH, vjerojatno nadbiskup Stepinac ne bi požurio već 12. travnja pohoditi Slavka Kvaternika. U međuvremenu je blagoslovio i osnutak države. Samo četiri dana kasnije, 16. travnja, prvi dan po Pavelićevu dolasku u Zagreb, posjetio ga je nadbiskup Stepinac i izrazio odanost novom režimu. Svojim je biskupima 28. travnja poslao okružnicu u prigodi uspostave hrvatske države: ocjenjujući da se radi o ‘najzamašnjim događajima u životu hrvatskog naroda... o davno sanjanom i željkovanom idealu’, zaključuje: ‘Je li potrebno isticati, da je i u našim žilama življe zakolala krv, da je i u našim grudima življe zakucalo srce? Nitko pametan toga osuditi ne može ... jer je ljubav prema vlastitom narodu Božjim prstom upisana u ljudsko biće i Božja zapovijed!’ A već tada je bila uništena sinagoga u Osijeku (14. travnja), već je bila donesena temeljna zakonska odredba (17. travnja) kojom se ozakonjuje najgori politički teror te nekoliko diskriminatorskih zakonskih odredbi protiv Židova i Srba i već se obilno razmahala sramotna huškačka kampanja u novinama i na državnom radiju. Svakome je moglo biti jasno da su vlasti novouspostavljene države krenule bitno drugačijim putem od onih kojima se ostvaruje etičke zasade kršćanstva i pravednog društva. Općenito se može reći da je nadbiskup Stepinac bio fasciniran činjenicom da je hrvatska država osnovana i smatrao je da je treba apsolutno podržavati. Katolički list, tjednik koji se može smatrati glasnogovornikom Zagrebačke nadbiskupije, početkom lipnja tvrdi da ‘vjernost Hrvata Božjoj Crkvi... htjela je Providnost nagraditi najvećim darom, koji jedan narod zasluguje: samostalnom, suverenom državom’.*”

“Etničke zasade” po Goldsteinu

Zamislite kako je to strašno! Stepinac je požurio i već 12. travnja pokazao da je sretan što se njegov narod oslobođio velikosrpske tiranije! Koliko treba mrziti hrvatski narod pa se čuditi sreći bilo kojeg Hrvata zbog ostvarene slobode? Dakle, Goldstein ponavlja Bulajićeve teze kojima sam se narugao u svojim prethodnim knjigama. U tim je njegovim riječima implicitno sadržano Goldsteinovo uvjerenje da svaka hrvatska država mora biti genocidna jer je Stepinac morao znati kakva

---

⁹⁷ I. Goldstein, nav. djelo, str. 563.

će biti svaka hrvatska država, dakle i NDH, te nije smio izraziti radost zbog nastanka države svojega naroda.

Goldstein spominje „ostvarenje etičkih zasada kršćanstva i pravednog društva“, kao da ne zna da je riječ o Drugom svjetskom ratu. I k tome o državi koja se rađa suočena s pobunom, a u tom su se ratu bacale atomske bombe i slično. Ili Goldstein misli da su Hirošima, Dresden, Nagasaki djelo “etičkih zasada kršćanstva i pravednog društva”.

Naravno, Goldstein ne vidi tu nikakvu ulogu Nijemaca. A vidjeli smo da je svjestan da su Nijemci ti koji su to “prepustili”, i oduzeli kada su htjeli, ustaškim vlastima - dakle oni su najvažniji u tome, sprovodi se njihova politika! Za Goldsteina su naravno, Nijemci odmah po stvaranju NDH “nestali“ iz te države, pa mu ne pada na pamet da su sinagogu u Osijeku možda porušili oni (14. travnja!). Zato je zgodno usporediti datume koje Goldstein spominje u ovom dijelu svog teksta s onim gore navedenim dijelom njegova teksta.

Cjelokupni spomenuti odjeljak o Stepincu prepun je Goldsteinovih besmislica i nevjerojatnih interpretacija. Tako na Stepinčevu tvrdnju da su pornografskim izdanjima *u prvom redu* upravljali Židovi i pravoslavci, odgovara s:⁹⁸ “*Zar su baš samo Židovi i Srbi bili ti izdavači.*” Ista pismenijoj osobi jasno je da Stepinčeve “*u prvom redu*” nije istovjetno s Goldsteinovim “samo”, tj. Goldstein pokušava lažno staviti u usta Stepincu nešto što ovaj nije rekao. Goldstein također piše⁹⁹ kako su „*dijelovi Crkve vrlo brzo iskazali neslaganje, pa čak i protivljenje režimu, ali ipak je dio Crkve dugo vremena bio pasivan prema najgorim ispadima državnog terora, jer nije smatrao potrebnim da se o tome javno izjasni*“. Potom podmeće Stepincu: “*Usprkos simpatijama koje je Stepinac gajio prema novoj vlasti, do prvihs nesuglasica došlo je vrlo brzo.*” Goldstein zna da se radi o odnosu spram državi, tj. slobodi svojega naroda, a ne o vlastima, ali ga politička zasljepljenost tjera na ovakvu tvrdnju. Potom piše kako je 23. travnja 1941. nadbiskup pisao Andriji Artukoviću da se kod donošenja rasnih zakona uzmu u obzir oni Židovi koji su prešli na katoličanstvo. Svakome bi bilo jasno da se nadbiskup zauzeo za one za koje se nadao da ih može zaštititi, ali iz Goldsteinovog komentara izvire mržnja prema nadbiskupu: “*Dakle, zakoni su „potrebni“, ali se njihovom primjenom ne smiju obuhvatiti židovski preobraćenici na katoličanstvo.*”

Lažno interpretiranje Stepinca

Tolika je mržnja vjerojatno više predmet proučavanja psihologa, nego racionalne raščlambe i strašno je kad neki doktor znanosti pokušaj da se spašava netko tko se eventualno može spasiti, a Goldstein sâm dokumentira kako se mnogi od njih nisu spasili, protumači kao prihvatanje da se drugi mogu ubijati. To je očito pokazivanje patološke mržnje prema dr. Stepincu. A riječ je o čovjeku koji je spašavao i Židove i Srbe i koga sve ne. Međutim, to nas možda i ne treba čuditi

---

⁹⁸ Isto, str. 564.

⁹⁹ Isto, str. 565-566.

---

ako znamo koliko Jugoslavija – tamnica hrvatskog naroda – nije mrska dr. Goldsteinu.

Naravno, Goldstein će nastaviti s lažnim interpretacijama Stepinca. Tako odmah potom daje navode iz Stepinčeva pisma Artukoviću od 22. svibnja, iz kojega dozajemo kako ga se uvjeravalo da "su radi razloga neovisnih o nama ti zakoni morali biti proglašeni, ali da primjena njihova u praksi neće biti tako okrutna", što će reći da je Stepinac svjestan da nad svime stoji Njemačka, ali će Goldstein¹⁰⁰ opet tvrditi da *on posredno opravdava rasne ("protužidovske") zakone*. Biti svjestan da se nešto moralo učiniti, i to još uz uvjeravanja «da primjena njihova u praksi neće biti tako okrutna», Goldsteinu je to, vjerovali ili ne, "opravdavanje rasnih zakona". I slijedeću rečenicu iz Stepinčevog pisma u kojoj se kaže «da gotovo svaki dan dolaze sve strože i strože odredbe koje pogadaju jednako krive i nedužne», Goldstein komentira na svoj način: "*Nije jasno koje to Židove nadbiskup smatra "krivima"?*" Po Goldsteinu Stepinac bi trebao reći kako vlast progoni samo nevine pa onda još očekivati da nekome i pomogne.

Mogu li Židovi uopće biti krivi

Slično Goldsteinu, možemo upitati njega samoga drži li to on da među Židovima ne može biti krivih? Naravno, njemu ni Židovi-partizani ne mogu biti krivi jer su digli oružje na državu tzv. genocidnog naroda. Međutim, iz Stepinčeva pisma itekako je jasno na koga se odnose njegove riječi.

S obzirom da Goldstein navodi niz dijelova iz ovoga pisma, u slijedećem broju prenijet ćemo ga u cijelosti iz knjige Jure Krišta, *Katolička crkva i Nezavisna država Hrvatska 1941. – 1945., Dokumenti*, Zagreb, 1998.

---

¹⁰⁰ Isto, str. 567.

PROSVJED PROTIV PROGONA ŽIDOVA

Fokus, 17. siječnja 2002.

Goldstein se očito ljuti što Stepinac već 26. lipnja 1941. godine nije osudio režim i tako sam sebe onemogućio da spase ponekog Židova. Čudno, ali ima smisla

Nisu obilježeni vidljivim znakom ni konkubinarci, ni poznati prelubnici, pa ni same javne bludnice. Pa kad se to čini s onima koji su svojom ličnom krivnjom zavrijedili da ljudsko društvo od njih zazire, zašto da se to čini s onima koji su, bez svoje krivnje, članovi druge rase

*Napomena: Prošli nastavak **Feljtona** završili smo najavom Stepinčeva pisma tadašnjem ministru unutarnjih poslova Andriji Artukoviću. Ovaj nastavak počinjemo tim pismom.*

Zagreb, 22. svibnja 1941.¹⁰¹

Prosvjed protiv obveze Židova da nose rasno obilježje

«Dne 23. travnja o.g. pod br. 103/BK imao sam čast obratiti se na Vas predstavkom kojom sam molio da se kod donošenja protužidovskih zakona uzme obzira na one pripadnike židovske rase koji su prešli na kršćanstvo. Međutim su proglašeni zakoni od 30. travnja koji se ništa ne obaziru na vjersku pripadnost. Tada nam je bilo rečeno da su radi razloga neovisnih o nama ti zakoni morali biti proglašeni u ovoj formi, ali da primjena njihova u praksi neće biti tako okrutna. No uza sve to mi vidimo da gotovo svaki dan dolaze sve strože odredbe koje pogađaju jednako i krive i nedužne (zar su doista svaki dan donošene odredbe u svezi sa Židovima, pa uopće Goldstein postavlja pitanje koji su to Židovi krivi, J.P.). Današnje su novine donijele odredbu da svi Židovi, bez obzira na starost i spol, te vjeru kojoj pripadaju, moraju nositi židovski znak. Tih mjera ima već toliko, da poznavaci prilika vele, da ni u samoj Njemačkoj nisu rasni zakoni provedeni bili takovom strogosću i takovom brzinom.

Razumije se samo po sebi da će svatko odobriti nastojanje, da u jednoj narodnoj Državi vladaju sinovi toga naroda (jasno je da Goldsteinu smeta ovaj dio jer se misli na to da u Hrvatskoj trebaju vladati Hrvati, a ne Jugoslaveni, J.P.) i da se uklone svi štetni utjecaji koji rastaču narodni organizam (vjerojatno Goldstein pod takvim utjecajem vidi komunizam, pa mu je Stepinac odmah neprijatelj, J.P.). Svatko će sigurno odobriti nastojanje da privreda bude u narodnim rukama (Goldstein dobro zna da neće odobriti Jugoslaveni, J.P.), da se ne dopusti gomilanje kapitala kod nenačelnog i protunarodnog elementa, te da

---

¹⁰¹ Jure Krišto, *Katolička crkva i Nezavisna država Hrvatska 1941. – 1945., Dokumenti*, Zagreb, 1998. Dijelove koje komentira Goldstein ćemo podcrtati.

strani elementi ne odlučuju o Državi i narodu. Ali da se pripadnicima drugih narodnosti ili drugih rasa oduzme svaka mogućnost egzistencije i da se na njih udari žig sramote, to je već pitanje čovječnosti i pitanje morala. A moralni zakoni vrijede ne samo za život pojedinaca nego i za državnu upravu. Današnje društveno uređenje i opći moralni pojmovi koji vladaju ne udaraju žig sramotni na robijaše koji su pušteni iz tamnice na koju su bili suđeni radi ubojstva, jer se želi da i takovi opet budu korisni članovi ljudske zajednice. Nisu obilježeni vidljivim znakom ni konkubinarci, ni poznati preljubnici, pa ni same javne bludnice. Pa kad se to čini s onima koji su svojom ličnom krivnjom zavrijedili da ljudsko društvo od njih zazire, zašto da se to čini s onima koji su bez svoje krivnje članovi druge rase?

Tu bi trebalo ipak voditi računa da će se, osobito kod omladine koja je još u godinama razvoja i koja je tim mjerama pogodjena, u velikoj mjeri razvijati i instinkt osvete i tzv. *Minderwertigkeitskomplex'*, a te će stvari porazno djelovati na njihovu duševnu formaciju. Imamo li pravo na takav atentat na čovjekovu ličnost? (Ovdje vidimo koliko daleko razmišlja Nadbiskup, jer su upravo zbog ovoga mnogi poslige rata, a i danas zajedno s jugonostalgičarima, svjesno iskriviljavali povijesnu istinu, J.P.)

U vezi s izloženim molim Vas, Gospodine Ministre, da izdate shodne naloge da se židovski i ostali slični zakoni (mjere protiv Srba i dr.) provode tako, da se u svakom čovjeku poštuje ličnost i čovječe dostojanstvo. Odredba o nošenju židovskog znaka mogla bi se provesti tako da uopće se ne bi trebala provesti. (Vjerovali ili ne, Goldstein to komentira ovako:¹⁰² “Ostaje sasvim nejasno kako je Stepinac zamišljaо da se može pomiriti diskriminatorske zakone protiv cijelih naroda i, istovremeno, poštovati ‘ličnost i dostojanstvo’ svakog pripadnika tih naroda.” Umjesto da se zapita je li uopće logično zamisliti da se u državi, u kojoj Nijemci mogu vlastima prepustiti nešto i oduzeti im kada hoće, može uopće ostvariti tako nešto mimo Nijemaca, Goldsteinu je to¹⁰³ “nepomirljiva kontradikcija – nepomirljiva sa stanovišta logike, etike, pravne teorije i provedbene prakse”. S obzirom da je rezultat djelovanja i Katoličke crkve i vlasti NDH bio da su Nijemci već početkom 1942. postali nezadovoljni “rješavanjem židovskog pitanja” u NDH, očita je Goldsteinova želja da Nijemci još ranije postanu nezadovoljni i uzmu stvar u svoje ruke. J.P.) *Da se pokriju troškovi koje je vlast imala kod nabavke tih znakova, moglo bi se tražiti da ih doticni nabave, ali da se nošenje znakova suspendira. Neka se krivci i izrabiljivači naroda privedu zasluženoj kazni. Tome se nitko pametan neće protiviti. Ali neka ne bude neodgovorna masa sudac i izvršitelj kazne.*

Posebice Vas molim, Gospodine Ministre, da imate obzira prema pokrštenim članovima židovske rase. Mnogi od njih pokršteni su davno prije progona Židova, dakle u vrijeme kad je krštenje za njih, s materijalne strane, značilo minus. Mnogi su se od njih već sasvim asimilirali i za koje nitko nije ni znao da su Židovi. Ima i takovih koji su se istaknuli u narodnom i ustaškom pokretu. Ja sam lično poznam

¹⁰² I. Goldstein, nav. djelo, str. 567

¹⁰³ Isto, str. 567.

nekolicinu koji su oduševljeni i praktični katolici. Kako će oni moći sada vršiti svoje vjerske dužnosti? Zar će sa žutom trakom oko ruke dolaziti na sv. Misu i pristupiti sv. Prcišti? U ovom će slučaju ja sam biti prisiljen da Židove katoličkevjere upozorim da ne nose te znakove, da ne bude smetnja i senzacije u crkvi. (Nadbiskup govori o nepoštivanju zakona u NDH, a Goldstein da bi izbjegao to komentirati neistinito tvrd:¹⁰⁴ “*Dodao je i da ‘poznavaoči prilika’ vele, da ni u samoj Njemačkoj rasni zakoni nisu bili provedeni ...*” dakle ono što je dano na kraju prvog paragrafa u pismu, J.P.)

Upozoravam na još jednu činjenicu. Znam pozitivno da Sveta Stolica ne gleda dobrim okom na takove mjere. Da li je zgodno da sada, kad je sv. Otac tako lijepo primio našeg Poglavnika i našu delegaciju i kad se poduzimaju koraci za priznanje naše Države sa strane Svetе Stolice, stvaramo atmosferu nepovjerenja i disharmonije?

Nadam se, Gospodine Ministre, da nećete zamjeriti moju otvorenu biskupsku riječ.

Primite ....“

U čemu je krivnja

Ukratko, Stepinac je po Goldsteinu kriv i zato što je razumio što znači spomenuta Goldsteinova rečenica: “*Nakon što je Gestapo u NDH u travnju 1941. poduzeo neke početne protužidovske mjere, Nijemci su svibnja 1941. do ljeta 1942. godine prepustili ustaškim vlastima da samostalno organiziraju i provode progone Židova.*” Doista, kako je Stepinac još tada mogao razumjeti ovu Goldsteinovu rečenicu, kada je sam autor ne razumije?

Goldsteinu smeta svaka formulacija u tom Stepinčevu pismu, a to je vjerojatno zbog sljedećeg:¹⁰⁵ “*Vjerojatno je nadbiskupovo pismo od 22. svibnja pridonijelo da se u zakonu od 5. lipnja 1941. godine od nošenja žutog znaka izuzmu neki Židovi....*”. To potvrđuje već njegovo sljedeće “ali”: “*Stepinac je protestirao i protiv proglaša o ‘Židovima kao širiteljima uznemiravajućih vijesti’, od 26. lipnja, ali se ni ovaj put ne osuđuje režim, već samo neke njegove akcije.*” Očito Goldstein se ljuti što Stepinac već 26. lipnja 1941. godine nije osudio režim, i tako sam sebe onemogućio da spasi ponekog Židova. Čudno, ali ima smisla. Goldsteinovu Jugoslaviju bi bilo lakše čuvati da Stepinac nije spašavao one koje je spasio.

A zlonamjernost Goldsteinove tvrdnje, tj. tvrdnje iz staljinističke optužnice Nadbiskupa, kako je Stepinac simpatizirao nove vlasti, vidi se iz njegove rečenice:¹⁰⁶ “*Bilo je ipak jasno da postoje nesuglasice i nepovjerenje između Crkve i države i da se to ne može prikriti.*” Naime Goldstein piše o prijetnji koju je ministar pravosuđa i bogoslovija Mirko Puk u srpnju 1941. godine uputio neizravno nadbiskupu i čitavoj Crkvi i komentira potpuno drugačije nego u

¹⁰⁴ Isto, str. 567.

¹⁰⁵ Isto, str. 567-568.

¹⁰⁶ Isto, str. 568.

ostalom dijelu teksta (!?): “*I Puk i vrh ustaškog režima smatrali su da Crkva mora biti poslušna sluškinja režima, u protivnom ni ona neće biti pošteđena. I to je, a ne samo simpatija za NDH kao takvu* (? , J.P.), razlog što se Stepinac možda ne usuđuje oštريje protestirati protiv ustaškog nasilja i zločina. Bilo je to u priličnoj mjeri slično situaciji u kojoj se našao papa Pio XII. Stepinac je u diplomatski sročenom odgovoru odbacio tvrdnje spomenute u Pukovu pismu i napisao da ‘ako se itko iskreno veseli slobodi hrvatskog naroda’, onda je to on sam. Nadbiskup ima pravo kada u jednom od pisama (od. 21. srpnja 1941. godine) piše poglavniku Paveliću da ‘će se jedva tko naći, koji će imati smjelosti, da Vas na njih upozori (tj. na ‚nečovječne postupke prema nearijevcima’ - op. I.G.), pa mi je dužnost, da ja to učinim’.“ Goldstein ne bi bio Goldstein kada ovome pismu ne bi dao svoje prigovore. On dalje kaže: „**No** (istaknuo J.P.), Stepinac nije protestirao protiv donošenja rasnih zakona kao takvih. Navodno je križevački biskup Janko Šimrak intervenirao (*vjerojatno u dogovoru sa Stepincom* – istaknuo J.P.) kod Slavka Kvaternika da se ne donose rasni zakoni, ali mu je Kvaternik odgovorio, **baš kao i drugi ustaški rukovodioci samom Stepincu** – ništa se ne može učiniti, jer je to ‘koncesija koja se mora pridonjeti Nijemcima’.“

GOLDSTEINOVA MRŽNJA PREMA STEPINCU

Fokus, 24. siječnja 2002.

Goldstein će prigovoriti Stepincu zbog toga što, kada piše vlastima, dakle o onima kod kojih stalno intervenira da bi spašavao ljudе, koristi terminologiju koja je i zakonski uvedena u toj zemlji. Dakle, problem je što Stepinac pokušava učiniti ono što misli da može učiniti. Goldstein bi volio da je radio ono što bi učinilo da vlast još više oteža situaciju Židovima

Predsjednik Udruženja američkih Židova Louis Breier davne je 1946. godine rekao da je Stepinac „uz Papu Pia XII. bio najveći branitelj Židova u okupiranoj Europi“. Treba li uopće navoditi da to Goldstein ne spominje u svojoj knjizi

S obzirom da ovdje i sam Goldstein uspoređuje Stepinca s papom, spomenimo da je predsjednik Udruženja američkih Židova Louis Breier davne 1946. godine rekao da je Stepinac *uz Papu Pia XII. bio najveći branitelj Židova u okupiranoj Europi*. Treba li uopće navoditi da to Goldstein ne spominje u svojoj knjizi? Još bi bilo lijepo kada bismo mogli reći da Goldstein ne spominje predsjednika Udruženja američkih Židova. Dapače, Goldstein napada Breiera zbog te izjave, ali ne izravno nego proglašavajući Juru Krišta vrhunskim revizionistom zbog toga:¹⁰⁷

Goldsteinov obračun s Breierom

Vrhunac Kriština revizionizma otkriva se u njegovim ocjenama da «je politika NDH prema Židovima bila neočekivana ... 'da je nadbiskup Stepinac bio najveći branitelj Židova ne samo u NDH, nego u Europi' (istaknuo J.P.), a da se 'nekolicina Židova pridružila komunistima u oružanoj borbi'. Kao što je opisano na mnogim mjestima u ovoj knjizi, Stepinac se zaista zalagao za spašavanje pojedinih Židova i grupa, ali je u Europi, pa i unutar Katoličke crkve, bilo mnogo izrazito odlučnijih i uspješnijih ,branitelja Židova' od Stepinca. “

Dakle, očito je da se Goldstein ovdje obraćunava s predsjednikom Udruženja američkih Židova Louisom Breierom koji je Stepinca proglašio „najvećim braniteljem Židova u okupiranoj Europi“ uz Papu Pia XII. i posredno ga, preko Krište, proglašava vrhunskim revizionistom. Da je Breier živio u Goldsteinu omiljenoj Jugoslaviji, sigurno bi zbog tako strašnog revizionizma skončao u zatvoru.

Jasno je da Krišto, kao i predsjednik Udruženja američkih Židova, ne misli licitirati tko je kao pojedinac najveći branitelj Židova u Europi, jer to nije sportsko natjecanje kako to doživljava Goldstein u svojoj mržnji prema činjenici da Stepinac jest to što kaže predsjednik Udruženja američkih Židova. Naime,

---

¹⁰⁷ Isto, str. 616-617.

Breierova tvrdnja ima ono 'uz'. Njegovo „uz Papu Pia XII.“ ne isključuje dodavanje još nekog imena.

Naravno, Kriština knjiga *Katolička crkva i Nezavisna Država Hrvatska 1941. – 1945.* i jest „vrhunski revizionizam“ za povjesničare Goldsteinova tipa, upravo što je temeljen na nizu dokumenata koji su i dani u drugoj knjizi.

A kako Goldstein u svojoj mržnji prema Stepincu interpretira Stepinčevu (ne)odlučnost pokazat ćemo na sljedećem primjeru. Rušenje zagrebačke sinagoge počelo je 10. listopada 1941., a trajalo je cijele zime.¹⁰⁸ Nadbiskup Stepinac se, držeći govor u katedrali, osvrnuo i na rušenje sinagoge:¹⁰⁹ „*Kuća Božja bilo koje vjere je sveta stvar i tko u to dira, taj će životom platiti. I na ovom i na onom svijetu bit će proganjan.*“ Goldstein dalje dodaje da je Stepinac “*još pridodao da su to počinili «ustaše i njihove vođe».*” Ove riječi po Goldsteinu nisu neka naročita odlučnost. Drugim riječima, ustaše i njihove vođe nisu tako opasni, pa je lako Stepincu sasuti im u brk da će životom platiti i biti proganjani na ovom ili onom svijetu.

Međutim, ima goreg i od ovakvih grotesknih Goldsteinovih komentara. Hrvatska pravednica gđa Ljubica Štefan u svojoj knjizi *Stepinac i Židovi*, koju Goldstein uopće ne stavlja ni na popis literature (!), to pokazuje na primjeru Stepincu i sinagoge:¹¹⁰

„Jerusalem Post od 26. srpnja 1995. donio je navodnu izjavu Reuvena Dafnija, dopredsjednika Yad Vashema, o Stepincu i sinagogi: 'Stepinac nije ništa učinio da spasi zagrebačku sinagogu.' Revoltiran i time i cijelim člankom u listu dr. Shomrony je glavnom uredniku uputio dopis s molbom da se objavi kao pismo čitatelja. On kaže: 'Kao bivši tajnik pokojnog zagrebačkog nadrabina dr. Shaloma Freibergera i njegova osobna veza s kardinalom Stepincom, ja mogu ukazati na razne dezinformacije i neistine u članku od 26. srpnja.'

Dr. Shomrony je naveo, najkraće, punu istinu o Stepincu i Židovima. No, 'Jerusalem Post' to pismo nikada nije objavio... Dafni je rekao Shomronyu da on takvu izjavu nikada nije dao 'Jerusalem Postu'!!!'

Krišto – «vrhunski revizionist»

Goldstein će prigovoriti Stepincu zato, što kada piše vlastima, dakle onima kod kojih stalno intervenira da bi spašavao ljude, koristi terminologiju koja je i zakonski uvedena u toj zemlji. Dakle, vjerovali ili ne, on prigovara Stepincu i to što on prihvaća ustašku i rasističku terminologiju! On prigovara Stepinцу što je pokušavao ublažiti patnje Židovima prilikom deportacija:¹¹¹ *on načelno ne dovodi u pitanje deportacije, nego se zalaže da se one izvode na 'human' način.* Dakle, problem je što Stepinac pokušava učiniti ono što misli da može učiniti. Goldstein bi volio da je radio ono što bi učinilo da vlast još više oteža situaciju tim jadnim

¹⁰⁸ Isto, str. 385.

¹⁰⁹ Isto, str. 386.

¹¹⁰ Lj. Štefan, Stepinac i Židovi, Zagreb, 1998., str. 54.

¹¹¹ I. Goldstein, nav. djelo, str. 569.

ljudima. Da je to doista tako vidljivo je iz Goldsteinove rečenice:¹¹² “*Nadbiskup Stepinac intervenirao je za mnoge osobe i grupe, često bezuspješno, ali često i s uspjehom.*”

Dakle, Goldstein dobro zna da Stepinac nema dovoljno uspjeha ni kod pojedinačnih intervencija, a kamoli će kad su u pitanju zakoni koji su bili “koncesija koja se mora pridonijeti Nijemcima”. Čak konstatira:¹¹³ *Nažalost, kompromisna taktika Crkve pokazala se neuspješnom, jer pokatoličeni u velikoj većini nisu bili izuzeti od progona te su stradali proporcionalno gotovo jednako onima koji su ostali u židovskoj vjeri.*

Povjesničaru koji ne prilazi ovom pitanju ispolitizirano, ovo bi jasno dalo do znanja da Crkva nije mogla mnogo učiniti, a da je išla beskompromisnije, kako sugerira Goldstein, ne bi spasila ni one koje jest spasila. Argument kako je tako postupano u državama koje su bile priznate i nisu stvarane u Drugom svjetskom ratu, te nisu imale ustanak na svom teritoriju doista je smiješan. Ali čitajući Goldsteinovu knjigu teško je i konstatirati da takvo što u NDH doista i imamo.

Krišto je Goldsteinu vjerojatno “vrhunski revizionist” najviše zbog sljedećega dijela svoje knjige u kojem se upravo i uspoređuju različite države podčinjene Njemačkoj.¹¹⁴

Zbog jednostrane, a dugovažeće historiografije potrebno je ponovno podsjećati na činjenicu da su ustaške vlasti u NDH donosile proturasne zakonske mjere kao što su također primjenjivale tvarne postupke protiv Židova pod pritiskom Nijemaca, što ih, dakako, ne lišava odgovornosti. Štoviše, na mjestu je primjedba vatikanskih priredivača dokumenata koji se odnose na aktivnosti Katoličke crkve u zaštiti progonjenih u vrijeme rata, da je NDH ‘bila još više podčinjena Njemačkoj moći nego sama Slovačka’. To nije proizvoljna tvrdnja koja se ne oslanja na činjenice, kao ni tvrdnja da su Nijemci vodili glavnu riječ u pitanju tretiranja Židova u područjima svoje dominacije. Ako su, po izravnom svjedočenju državnog tajnika Sv. Stolice kardinala Maglionea, vršili pritisak na Talijane, posve je razumljivo da je taj pritisak na manje i beznačajnije saveznike, kao NDH, bio mnogo jači i efikasniji.

Artuković branio Židove pred Himmlerom

Postoje i drugi pokazatelji u istom smislu iz crkvenih izvora, od kojih spominjem svjedočenje predstavnika Sv. Stolice u Zagrebu, opata Marcone. U izvješću kardinalu Maglioneu od 1. prosinca 1942. Marcone izričito potvrđuje ono što se naslućivalo na temelju drugih pokazatelja. Ne samo da je poglavnik ‘izdao naređenja’ o blagom postupanju prema Židovima, kako Marcone kaže, nego je u krugovima vlasti bilo i drugih koji su nastojali učiniti nešto za sprečavanje progonstva Židova, barem opstrukcijom naređenja. Početkom 1943. sami su nacistički krugovi ocijenili da u NDH rješenje ‘židovskog pitanja’ nije djelotvorno sprovedeno. Stoga je bilo naredeno da sami njemački organi hvataju preostale

¹¹² Isto.

¹¹³ Isto, str. 571.

¹¹⁴ J. Krišto, *Katolička crkva i Nezavisna Država Hrvatska 1941. – 1945.*, str. 294-295.

Židove u Hrvatskoj, napose u Zagrebu, te je s tom misijom u Zagreb došao osobno Heinrich Himmler, šef njemačke policije. U izvješću od 13. ožujka 1943. Marcone ne samo da veli kako mu je Pavelić 'uvijek obećao da će poštivati Židove koji su postali katolici ili su vjenčani s katolicima', nego se čak suprotstavio njemačkom veleposlaniku u Hrvatskoj S. Kascheu 'da on [Pavelić] ne namjerava proganjati pokrštene Židove, budući da je već dao jamstva u tom smislu predstavniku Svete Stolice pri episkopatu'. U tom je kontekstu njemački veleposlanik u NDH S. Kasche navodno uzviknuo: 'Sveta Stolica počinje postajati previše jaka u Hrvatskoj; želim vidjeti hoće li ovaj put pobijediti ona ili ja', na što je Marcone nadodao: 'Molim Gospodina da Poglavniku udijeli snagu da izdrži'. Marcone je 10. svibnja 1943. izvjestio kardinala Maglionea kako je Artuković 'izjavio da je čvrsto branio Židove pred Himmllerom, ali mogao je ishoditi samo da budu pošteđeni mješoviti brakovi'."

A u stvari Goldsteinova je knjiga, mada on toga nije svjestan, mnogo detaljnija razrada ovih tvrdnji, osim u pitanju usporedbe NDH s ostalim državama podčinjenim Njemačkoj. Odnosno, citirane Krištine tvrdnje podudarne su sa spomenutom Goldsteinovom rečenicom: „Nakon što je Gestapo u NDH u travnju 1941. poduzeo neke početne protužidovske mjere, Nijemci su svibnja 1941. do ljeta 1942. godine prepustili ustaškim vlastima da samostalno organiziraju i provode progone Židova.“

SMIJEŠNI PRIGOVORI STEPINCU

Fokus, 31. siječnja 2002.

Stepinčevu izjavu iz veljače 1943. da je „čitav Jasenovac sramotna ljaga za NDH“, Goldstein komentira kao da nas želi upozoriti kako napisati tako nešto Paveliću i nije opasno. U stvari, tu počinje njegov smiješni pokušaj objašnjenja zašto Stepinac nije bio prijatelj Židova

Postoji dokumentacija o tome kako su institucije katoličke crkve spašavale židovsku djecu: poznata su najmanje dva slučaja da je Zagrebačka nadbiskupija smještala židovsku djecu u hrvatske obitelji u Ludbregu

Nesvjestan da svojom knjigom zapravo samo pokazuje koliko su tzv. revizionisti bili u pravu, Goldstein će tvrditi da je nadbiskup, kada je potkraj veljače 1942. godine dočekao u crkvi sv. Marko poglavnika Pavelića, izrekao rečenice „*koje mogu zvučati kao blago upozorenje vlastima*“, a mogao je «*izreći mnogo jasniju kritiku*».¹¹⁵

U listopadu iste godine, u čuvenoj propovijedi, Stepinac kaže:¹¹⁶ „Svi narodi i rase potječu od Boga. Stvarno postoji jedna rasa, a to je Božja rasa ... zato je Katolička crkva uvijek osuđivala, a i danas osuđuje svaku nepravdu i nasilje, koje se počinja u ime klasnih, rasnih ili narodnosnih teorija.“ A pogledajmo Goldsteinov komentar: “Nadbiskup Stepinac bio je u ovom slučaju kritičniji, jer je takav stav o rasama bio dio vjerskog učenja.” Naglasimo kako je riječ o 1942. godini, a to Stepinac govori u državi u kojoj Nijemci mogu, kako sam Goldstein kaže, prepustiti vlastima te države ono što oni hoće, i ponovo im to oduzeti kada su nezadovoljniji njihovim radom. Možda i Goldsteinu, kao Bulajiću, Hitler nije tako strašan kao Pavelić, ili je jednostavno riječ o Goldsteinovu cinizmu. A, dr. Goldstein je sveučilišni profesor povijesti.

Stepinac: „Jasenovac – sramotna ljaga“

Vjerovali ili ne, Stepinčevu izjavu iz veljače 1943., kada je u Jasenovcu ubijeno sedam katoličkih svećenika – Slovenaca, da je „čitav Jasenovac sramotna ljaga za NDH“, Goldstein komentira:¹¹⁷ „*Stepinac s vremenom, postupno, postaje sve kritičniji.*“ Goldstein nas, čini se, želi upozoriti da napisati ovako nešto Paveliću i nije opasno. U stvari, tu počinje njegov smiješan pokušaj objašnjenja zašto Stepinac nije bio prijatelj Židova, tj. kako on pokušava opovrgnuti tu tvrdnju. Pogledajmo kako izgleda to što on lako pobija:¹¹⁸

---

¹¹⁵ I. Goldstein, str. 572.-573.

¹¹⁶ Isto, str. 572.

¹¹⁷ Isto, str. 573.

¹¹⁸ Isto.

Kada je u ožujku 1943. najavljen ponovno popisivanje 'arijevaca' nadbiskup Stepinac vrlo elaborirano i energično zahtijeva od Pavelića da 'zaštitи najosnovnije životno pravo onih podanika NDH koji su u vrijeme od njezinog postanka postali članovima Katoličke Crkve', ali u nastavku također 'u ime čovječnosti' malo neodređenije moli 'da ne dopustite, da i od ostalih podanika naše države itko nepravedno trpi'. Zatim, u propovijedi na godišnjicu ustoličenja pape Pija XII., 14. ožujka 1943. Stepinac govori kako 'nismo ostali beščutni na uzdisaje ozbiljnih ljudi, na krikove nezaštićenih žena kojima se u njihovim domovima prijeti iz jednostavnih razloga što ne odgovaraju teorijama rasizma. Kako bismo mogli i dalje šutjeti?... Crkva očigledno ne bi mogla odobriti mjere koje diraju u temeljna ljudska prava.'

U lipnju 1943. mostarski biskup Petar Čule obavijestio je Stepinca da je svećenik Ivo Guberina održao u Mostaru 'prijeteći i krvav govor. Bilo bi nezgodno, da je onako govorio i najzadrtiji laik nacionalista... protivnici će reći, Crkva odobrava sve one pokolje.' Potom je Stepinac Guberini izrekao 'zabranu vršenja bilo kakve svećeničke službe svete mise'.

Izještavajući papu Piju XII. o sastanku hrvatskih biskupa u studenome 1941. godine, nadbiskup Stepinac u prvoj točki obrađuje 'pitanje obraćenja šizmatika', a u drugoj kaže kako je 'episkopat razmotrio i pitanja svih onih koji danas toliko pate' te je uputio državnom poglavaru pismo tražeći 'human odnos prema Židovima ukoliko je to još moguće zbog prisutnosti Nijemaca'; nadalje 'napose za one koji su nedavno pokršteni i potječeć od pokrštenih roditelja i predaka'. Nadbiskup je i inače imao potrebu da Vatikanu pokazuje kako se brine za Židove (jasno je da takva tvrdnja pokazuje Goldsteinovu želju da Stepinac to nije radio jer valjda vjeruje da bi to bilo bolje za očuvanje Jugoslavije. Naime, malo kasnije konstatira kako je Katolička crkva dobro informirala Vatikan o zbivanjima u Hrvatskoj pa je i on pokušavao pomoći,¹¹⁹ pa u svibnju 1943. godine šalje u Rim 'neke dokumente iz kojih se vidi koliko smo učinili za Židove...', što mu je Vatikan i priznavao.)

Brojne intervencije

Dosta toga što su Stepinac i suradnici učinili ili pokušali učiniti za pojedine Židove tijekom rata nije ostalo zabilježeno u izvorima, ali se ponešto još može saznati iz sjećanja preživjelih. Na primjer, pred deportacijama u svibnju 1943. obitelji Švarcenberg i Israel bježale su iz Kustošije u Kravarsko autom koji je po njih stigao s Kaptola. (...)

*Brojne intervencije nadbiskupa Stepinca i vatikanske diplomacije u proljeće 1943. godine, kada se pokušavalo spasiti preostale zagrebačke Židove, a posebno Stepinčeve propovijedi u kojima je **odlučnije nego ranije osuđivao ustaške zločine** (ovo sam istaknuo jer time Goldstein omalovažava Stepinčeve napore – prema njemu nije normalno da to Stepinac nije radio odmah kada je "znao" kako je hrvatski narod genocidan, J.P.), utjecale su na sve raširenije opće uvjerenje da*

---

¹¹⁹ Isto, str. 574-575.

je nadbiskup Stepinac židovski prijatelj i protivnik režima (I to je prema Goldsteinu dokaz kako Stepinac nije bio prijatelj Židova. Goldstein Stepincu zamjera što nije odmah počeo osuđivati ustašku vlast mnogo oštije te time postigao da ne spasi nijedan Žid ili Srbin i omogući mirniji život Goldsteinu ljubljene Juge, J.P.).

Moguće je da je mnogo kritičniji postao i zbog toga što su mu Nijemci (ili ustaše) potkraj 1942. ili u početku 1943. godine ubili brata, koji je kao član Narodnooslobodilačkog odbora u Krašiću surađivao s lokalnim partizanskim odredima na Žumberku (ovo je već komentirano, J.P.). Kada je nadbiskup Stepinac u listopadu 1943. godine održao još jednu propovijed koja se mogla protumačiti kao otvoreno protivljenje politici ustaškog režima, glas o njegovu opozicionarstvu širio se sve dalje, po raznim krugovima u mnogim evropskim zemljama. Po Zagrebu su u studenome kolale 'povjerljive' glasine da je nadbiskup uhapšen.

U ožujku 1944. godine nadbiskupov tajnik Ivan Šalic intervenira za 18 'Židova po rasi' (ovo po rasi hoće opet pokazati kako Stepinac spominje židovstvo po rasi, pa je onda odmah i on isti kao i ostali ustaše, J.P.), uglavnom žena i djece, koje je ustaška vojska uhvatila oko Otočca i dopremila u Zagreb (radilo se o skupini logoraša s Raba – obiteljima Schrenger, Kraus i drugima). Na taj se način po prvi put nadbiskup Stepinac izravno ili neizravno, preko nekoga od podređenih, kod ustaških vlasti direktno zauzima da se Židovi puste, bez obzira na njihovu vjeru – ako se ne bi mogli pustiti odrasli, tajnik nadbiskupa Stepinca nudi da brigu barem o djeci preuzme Caritas zagrebačke nadbiskupije. Intervencija nije dala rezultata, jer nijedna od tih osoba nije na popisima preživjelih, a za šest se pouzdano zna da su stradali – sedamnaestogodišnja Berurija Šrenger navodno u Auschwitzu, a Zlata i Hinko Šrenger navodno u Jasenovcu (naravno, Goldstein "slučajno" zaboravlja napomenuti da je "rješavanje židovskog pitanja" od ljeta 1942. u rukama Nijemaca, J.P.).

Crkva spašavala židovsku djecu

Postoji dokumentacija o tome kako su institucije katoličke crkve spašavale židovsku djecu: poznata su najmanje dva slučaja da je Zagrebačka nadbiskupija smještala židovsku djecu u hrvatske obitelji u Ludbregu. Dosta je židovske djece u Zagrebu koja su ostala bez roditelja bilo smješteno u katoličke obitelji, pokršteno i tako spašeno. Njihov broj se ni približno ne može ustanoviti.

Kanonik Nikola Borić, ravnatelj nadbiskupske pisarne, intervenirao je u srpnju 1944. godine kod Redarstvenog ravnateljstva za grad Zagreb za Edu Funka, koji se nalazio u gestapovskom zatvoru – 'po svemu izgleda, da je samo zato zatvoren, što je po rasi židov. Ali i ako je po rasi židov, on imade arijevsko pravo, pa mu je time učinjena krivica. Umoljava se naslov, da bi ako je moguće još danas izdao uvjerenje o njegovom počasnom arijevskom pravu, pa bi na temelju toga bio oslobođen.' Borićeva intervencija nije dala rezultata. Njegovo ponašanje bilo je blisko onome što su prihvaćali i najviši crkveni dužnosnici – s jedne strane, dosljedno se zalagao za spas svakog života, posebice nevinih, s

druge, prihvaćao je terminologiju ustaškog režima, a indirektno i argumente na temelju kojih su Židovi deportirani (vrsnom znanstveniku - povjesničaru opet nije bitno što je "rješavanje židovskog pitanja" u rukama Nijemaca od ljeta 1942., već to što se koristi službena terminologija. Valjda bi netko, da je nisu koristili, konačno možda i ubio tog Goldsteinu omraženoga Stepinca, J.P.).

Nastojeći pomoći ugroženima, Crkva je ipak nastojala izbjegavati postupke koji bi je direktno konfrontirali s režimom (sad, odjednom, Goldstein to razumije – slično Bulajiću – ne zna što je malo prije sam tvrdio, J.P.). Iz župnog ureda Gačište (15-ak km istočno od Virovitice) u svibnju 1943. godine dolazi molba da se Stjepan Hrničić vjenča s Emom Šajber 'koja je židovske narodnosti' te je '1941. godine prešla na katoličku vjeru... toj ženidbi sa strane crkvenog prava ne stoji na putu nikakva zapreka'. Međutim, iz Nadbiskupskog duhovnog stola stigla je obavijest da 'za vjenčanje arijevca s nearijevkom treba imati dozvolu Ministarstva pravosuđa i bogoštovlja.'

Kada je u travnju 1943. Židovska općina zamolila da se Crkva angažira u spašavanju štićenika židovskih staračkih domova i židovske djece, Prvostolni kaptol zagrebački odobrava 'da se u napuštenim stajama kaptolskoga majura smjeste starci i djeca', ali pod uvjetom da to 'odobri i državna vlast'.

GOLDSTEIN I BULAJIĆ O STEPINCU JEDNAKO LAŽU

Fokus, 7. veljače 2002.

Goldsteinova razmatranja Stepinčeva djelovanja preuzeta su iz staljinističke optužnice protiv nadbiskupa Stepinca, dakle ne razlikuju se mnogo od Bulajićevih

Zanimljivo je da u ovom odjeljku Goldstein ne spominje Stepinčev pokušaj spašavanja zagrebačkog nadrabina dr. Miroslava Šaloma Freibergera. Zato je zanimljivo spomenuti moje Otvoreno pismo Židovskoj općini u Zagrebu i Društvu hrvatsko-izraelskog prijateljstva objavljeno u *Spremnosti*, hrvatskom tjedniku od 21. rujna 1999., u knjizi Za hrvatsku Hrvatsku, *Hrvatskom Vjesniku* od 24. rujna 1999. pod naslovom: „Milan Bulajić ponovo ubija Židove“ i *Hrvatskom Slovu* od 1. listopada 1999. s naslovom: „Nadrabinov nacionalistički grijeh“. Tu se upravo na primjeru jednog iznimnog čovjeka, zagrebačkog nadrabina dr. Miroslava Šaloma Freibergera, vjeroučitelja, hebraista, prevoditelja, diplomiranoga pravnika, doktora teoloških znanosti i plodnog pisca, pokazuje kakvo je bilo poslijeratno razdoblje, dakle vrijeme u kome su prikupljeni „dokazi“ koje obilato koriste i Bulajić i Goldstein. Čudno je, ipak, da je taj slučaj toliko nezanimljiv samom Goldsteinu. Je li samo zato što želi umanjiti Stepinčeve zasluge, tj. ne uklapa mu se u njegov olaki „dokaz“ da Stepinac nije prijatelj Židova, ili samo štiti dr. Bulajića, nije baš jasno. A možda je posrijedi i jedno i drugo.

Herojska smrt zagrebačkoga nadrabina

A o zagrebačkom nadrabinu puno govore sljedeća dva događaja. Kada je 7. veljače 1943. godine u Palestini krenulo jedanaest maloljetnih dječaka i djevojčica, a među njima i jedanaestogodišnji nadrabinov sin Ruben, nadrabinu je bilo ponuđeno da s djecom krene kao pratilac, kako bi se i on spasio, ali on je to odbio (str. 443.). Herojska je bila i sama smrt nadrabinova. On je na ulazu u koncentracioni logor Auschwitz protestirao protiv neljudskoga postupka prema pripadnicima njegove zajednice i odmah je, pred svima, ubijen.(str. 475.).

Međutim, Goldstein zna da je točno ono što sam napisao u *Otvorenom pismu Židovskoj općini u Zagrebu i Društvu hrvatsko-izraelskog prijateljstva*. To se vidi iz sljedećega citata iz njegove knjige (str. 472.):

I Miroslav Freiberger i Hugo Kon znali su da se spremaju hapšenja, ali su 'ponosno kod kuće dočekali zlikovce, koji su ih došli hapsiti'. Nadbiskup Stepinac je Freibergeru nudio spas (istakao J.P.). No, Freiberger se nije želio spašavati, a da članovi njegove općine budu deportirani.

Smiješno Prnjatovićevu drugo pismo dano u Tuđmanovoj knjizi bilo je dovoljno da Goldstein uzbudi cijeli židovski svijet. A Bulajićeve uvrede jednog iznimnog Židova nisu značile ništa. Ipak, riječ je o čovjeku istih ideoloških pogleda. Dapače, Goldsteinova razmatranja Stepinčeva djelovanja preuzeta su iz

te staljinističke optužnice nadbiskupa Stepinca, dakle ne razlikuju se mnogo od Bulajićevih. Kako onda ići na njega, zar ne?

Otvoreno pismo Židovskoj općini u Zagrebu i Društvu hrvatsko-izraelskog prijateljstva

Poštovana gospodo,

Dr. Milan Bulajić, direktor Muzeja žrtava genocida izdao je ove godine knjigu: "Jasenovac - Ustaški logori smrti ● Srpski mit? ● - Hrvatski ustaški logori - Genocid nad Srbima, Jevrejima i Ciganima", Muzej žrtava genocida, Beograd, 1999. Knjigu je osobno dijelio u Hrvatskoj. Vjerojatno niste dobili primjerak ove knjige, jer bi ste sigurno reagirali na ono što dr. Bulajić piše o dr. Miroslavu Šalomu Freibergeru. Naime u odjelu: "Spašavanje (pokatoličenih) Jevreja od strane nadbiskupa Stepinca", dr. Bulajić kaže (str. 595-596): "*Među Jevrejima koji su se krili u nadbiskupovom dvoru, pominjan je zaista i zagrebački nadrabin dr Freiberger, čije pismo zahvalnosti papi Piju XII za pomoć koju je pružio Jevrejima nadbiskup Stepinac. Katolički izvori navode kao primjer i dokaz humanog postupanja u ratnim uslovima i genocida nad Jevrejima* (nebitna je očita nepismenost u ovim rečenicama, J.P.). *Međutim, 'ruka policije' stigla je nadrabina Freibergera, odveden je 1943. u koncentracioni logor Auschwitz i ubijen. Sudija Vrhovnog suda Narodne Republike Hrvatske, dr. Žarko Vimpulšek, predsjednik sudskog vijeća optuženom zagrebačkom nadbiskupu dr. Alojziju Stepincu, potvrđuje da se dr Freiberger sa suprugom, početkom progona Židova po Zagrebu, sklonio kod nadbiskupa Stepinca, u nadbiskupski dvor, ali 'ga je izdao na najbezdušniji, da ne kažem, najpokvareniji, način': 'Ali nakon par dana rekao mu je da je on sve uredio s ustašama, da mu se neće ništa dogoditi, neka lijepo ide u svoj stan, i ovaj je otišao. Došao je sa svojom suprugom u stan, ali za nekoliko sati bio je uhapšen. I zatim je nestao. Kao i mnogi drugi. I to sam prebacio Stepincu u sudnici. 'Na koncu, vi ste svog kolegu izdali; bio je u neku ruku vaš kolega, otprilike istog nivoa kao i vi.' Stepinac je na to odgovorio, ne bez hipokrizije: 'Moja je savjest čista'.*"

Naravno, dr. Bulajić zna pravu istinu, ali on je u svojoj knjizi uopće ne spominje. On o dr. Freibergeru piše pozivajući se na citat 'staljinističkog' suđenja dr. Stepincu. O slučaju dr. Freibergera dosta je pisano u hrvatskim novinama. Još je živ i nadrabinov tajnik dr. Amiel Shomrony koji je nedavno i posjetio Hrvatsku. Kako sam o tom slučaju pisao i ja u svojoj knjizi "Srpski mit o Jasenovcu", Dom i Svet, 1998, s kojom dr. Bulajić pokušava polemizirati u ovoj svojoj knjizi, on nikako ne može reći da to nije znao. Zato ću i navesti samo citat iz moje knjige koju je on sigurno pročitao:¹²⁰

---

¹²⁰ J. Pečarić, *Srpski mit o Jasenovcu*, I, str. 110-111.

Dr. Miroslav Šalom Freiberger odbio je pomoć

Te iste 1943. godine, kada je Himmler zatražio odvođenje svih Židova u logore, nadbiskup Stepinac ponudio je rabinu dr. Miroslavu Šalomu Freibergeru da se s obitelji skloni k njemu u nadbiskupski dvor do kraja rata. Poruku je prenio tadašnji nadrabinov tajnik dr. Amiel Shomrony, ali Freiberger je pondenu pomoći otklonio rekavši kako će dijeliti sudbinu svojega naroda. Odveden je u Auschwitz i tamo odmah pogubljen. “ Ne čudi zato zašto se dr. Shomrony već više od 50 godina bori za istinu o kardinalu Stepincu i zajedno s dr. Igorom Primorcem (profesor na Hebrew University u Jeruzalemu, inače emigrant iz Beograda!) i drugima za proglašenje Stepinca pravednikom (na primjer, slično Stepincu djelovao je poglavар Grčke pravoslavne crkve patrijarh Papandreu Damaskinosu i proglašen je pravednikom).

Zar nije užasno kako dr. Bulajić pokazuje jednu iznimnu osobu židovskog naroda. A doista je iznimno ono što je učinio nadrabin dr. Miroslav-Šalom Freiberger: **Otklonio je ponudjenu pomoć rekavši kako će dijeliti sudbinu svojega naroda!** Zar to nije dostoјno bilo čijeg velikog divljenja? Mi Hrvati se ponosimo što je uz svoj narod u vijek bio nadbiskup zagrebački Alojzije Stepinac. Isto tako svi građani Hrvatske, ne samo Židovi, trebaju biti ponosni što je u Hrvatskoj živio i radio jedan tako poseban čovjek kakav je bio nadrabin dr. Miroslav Šalom Freiberger.

Zato ne samo Židovi u Hrvatskoj, ili bilo gdje u svijetu, nego svi mi moramo biti ogorčeni na činjenicu što ga je dr. Bulajić opisao na ovakav način. On se po dr. Bulajiću sklonio kao kukavica kod nadbiskupa Stepinca, ne vodeći računa o svojem narodu, a onda je bio ubijen kada je, navodno, nadbiskup Stepinac to želio.

Morbidni Bulajićevi postupci

On zastupa tako nešto sramotno, iako i sam konstatira (str. 595): *I Amiel Shomrony, bivši sekretar zagrebačkog nadrabina dr Miroslava Šalom Freibergera, predlagao je 1970. nadbiskupa Stepinca za ‘pravednika’ (righteous among Nations) jer, kad je nadrabin uhapšen nadbiskup Stepinac se, navodno, zauzeo za njegovo puštanje, ali bez uspjeha.* Jasno je da nitko pametan ne bi više vjerovao predsjedniku sudske vijeća jednog montiranog procesa kakav je bio ovaj nadbiskupu Stepincu, nego tajniku zagrebačkog nadrabina. Osim dr. Bulajića. Valjda - po dr. Bulajiću - jedan Židov ne može napraviti tako iznimno djelo kao što ga je napravio dr. Freiberger. Nacisti jesu ubili dr. Freibergera, ali ovo što čini dr. Bulajić još je gore. Njegov postupak je tim morbidniji što on kao svoje “jevrejske suradnike” u svojoj knjizi navodi (str. 814.) “Simona Wisenthala, dr. Bernarda Kleina, dr. Ela Rosenbauma, dr. Eiframa Zuroffa, Aleksandra Mošića i druge”.

Zar na takav način prikazati jednog izuzetnog čovjeka, kako je dr. Milan Bulajić, direktor Muzeja žrtava genocida iz Beograda, učinio sa žrtvom holokausta zagrebačkim nadrabinom dr. Miroslav Šalomom Freibergerom, ne zaslžuje osudu Židovske općine u Zagrebu i Društva hrvatsko-izraelskog prijateljstva? Zar ovo ponovno ubijanje dr. Miroslava Šaloma Freibergera ne

zaslužuje osudu svih? I Židova i Hrvata diljem svijeta! Nadam se da će Židovska općina u Zagrebu i Društvo hrvatsko-izraelskog prijateljstva o ovom sramotnom postupku dr. Milana Bulajića i ustanove kojoj on stoji na čelu, dakle Muzeja žrtava genocida u Beogradu, obavijestiti sve srodne židovske organizacije u svijetu, a nadam se da će objavlјivanjem ovog pisma u hrvatskom tisku, s time biti upoznati Hrvati u domovini i iseljeništvu.

Prof. dr. sc. Josip Pečarić
član suradnik HAZU
Active member of The New York Academy of Sciences

Goldsteinova vjera

Naravno, mnogi vjeruju da Goldstein samo želi pokazati kako postoje izabrani narodi koji nešto smiju, i oni koji to ne smiju. Zato ne čudi što *Hrvatsko slovo*, 19. listopada 2001. postavlja Ivi Goldsteinu sljedeće pitanje:

Objavili ste knjigu "Holokaust u Zagrebu", podobno istraživanje progona Židova u doba NDH. U zasebnom poglavlju bavite se ulogom kardinala Stepinca, koji po Vašem sudu nije spasio dovoljno Židova e da bi mu oni uvratili barem jednim "hvala". Uz to bio je više sklon ustašama nego partizanima (koji su mu pobili na tisuće svećenika, redovnika i časnih sestara, a i njemu odrapili 16 godina zatvora).

Ne biste li radije pronašli makar jednoga rabina koji je tolikim Palestincima pomogao kolikima je pomogao kardinal Stepinac? Prigovarajući Stepincu da nije učinio više, ne očekujete li od kojega rabina da svojim tijelom zaštititi neko palestinsko dijete od puščanog zrna?"

Stvarne Goldsteinove nakane

Goldstein stalno zanemaruje, tj. nebitna mu je činjenica (jer je on za Jugoslaviju, a ne za Hrvatsku) da se, kad je riječ o NDH, radi o borbi za državu, pa zato mnogi prigovaraju Goldsteinu zašto ne uspoređuje obranu hrvatske države i Izraela. Moj pogled na to pitanje je potpuno drugačiji. O tome sam pisao u članku objavljenom u *Hrvatskom slovu*,¹²¹ (također i u knjizi *Za hrvatsku Hrvatsku*):

U isto vrijeme je na izborima u Izraelu pobijedio Sharon, koji u autobiografiji priznaje ubojstava civila u Qibzi. To on naziva pogreškom. Los Angeles Times navodi i druge zločine za koje je odgovoran Sharon. Ali Izraelci znaju da su branili opstojnost svoje države i glasovali su za Sharona. A u Srbiji za podpresednika vlade biraju ratnog zločinca iz Hrvatske i BiH - generala Perišića. To našoj vlasti ništa ne govori, jer za neovisnost Hrvatske nisu ni bili. Sjetimo se da je Budiša napustio vladu u trenutcima kada je ova prihvatile Vanceov plan koji je bio uvjet za priznavanje neovisnosti.

---

¹²¹ J. Pečarić, *Hrvatsko slovo*, 16. veljače 2001.

STEPINAC POMAŽE PREBJEGLIM NJEMAČKIM I AUSTRIJSKIM ŽIDOVIMA 1936. GODINE

Fokus, 14. veljače 2002.

Pisati o Stepincu, a preskočiti knjigu o njemu koju je napisala jedna Pravednica, pokazuje zlonamjernost i neprofesionalnost dr. Iva Goldsteina, sveučilišnoga profesora na Sveučilištu u Zagrebu. I iz tog postupka slijedi kako je njemu važnija ideologija od povijesti, od vlastite profesije

«Rješavanje židovskog pitanja» Nijemci su oduzeli vlastima NDH već u ljetu 1942. godine. To Goldstein izbjegava napomenuti kada opisuje stradanja pokatoličenih Židova, a najviše primjera koje navodi su upravo u vremenu kada su Nijemci «rješavanje židovskog pitanja» uzeli u svoje ruke

Pogledajmo za što me dalje optužuje Goldstein kada je u pitanju zagrebački nadbiskup:¹²²

“Komisiju jeruzalemског музеја Jad Vašem за именovanje Pravednika Pečarić optužuje да је под утицајем великосрпске теорије «о геноцидности хрватског народа», да ту «великосрпску политику проводе и неки југоносталгићари у Хрватској», да их има «међу Хрватима», па и «међу хрватским Židovima». Због тога, tvrdi Pečarić, Komisija ne želi прогласити nadbiskupa Stepinca «Pravednikом међу народима», dakle, dodijeliti му признанje да је spašavao Židove. Međutim, Pečarić uopće ne želi znati da Stepinac, među ostalim (истакао J.P.), jednostavno ne ispunjava uvjete da буде проглашен Pravednikom, jer, spašavajući Židove tijekom Holokausta, svoj život nije dovodio u opasnost, što je jedan od dva bitna uvjeta za то.”

Goldstein prešuće bit mojeg prigovora Jad Vašemu, tj. moj komentar tvrdnje:¹²³ **“Stepinac je intervenirao u njihovu korist kod hrvatske ustaške vlasti, koju je podupirao** (istaknuo J.P.).”

Goldsteinove neistine i prešućivanja

Naime, ako se proturasnim propovijedima podupiru ustaške vlasti kako je to činio nadbiskup Stepinac u opisanim slučajevima, to je istovjetno tvrdnji da su ustaške vlasti donijele rasne zakone pod pritiskom Hitlerove Njemačke, a da je sama vlast bila protiv takvih zakona. Vjerojatnije ni sama Komisija Yad Vashema nije svjesna značenja njihove tvrdnje.

Također, Goldstein opet ne govori istinu. On moju tvrdnju: *U stvari, vjerojatniji je učinak velikosrpske teorije o «genocidnosti хрватског народа»,* interpretira kao optužbu Jad Vashema. Slično je i s ostalim navodima. Pogledajmo

---

¹²² I. Goldstein, nav. djelo, str. 613.

¹²³ J. Pečarić, *Srpski mit o Jasenovcu, II*, str. 131.

ovaj: “*Učinak velikosrpske teorije o Hrvatima kao ‘genocidnom narodu’ očit je i dandanas kada se današnja Hrvatska na sve načine pokušava povezati s NDH. Naravno, takvu velikosrpsku politiku provode i neki jugonostalgičari u Hrvatskoj. Kada takvih ima i među Hrvatima, zašto ih ne bi bilo i među hrvatskim Židovima.*” Očito je da je Goldstein prepoznao sebe i njegove priče o detuđmanizaciji i deustašizaciji Hrvatske.

Međutim, i bez toga sama formulacija Goldsteinovog prigovora nameće pitanje: Što mu znači ono „među ostalim“. Što to još smeta da Stepinac bude proglašen Pravednikom? To što je Hrvat? Katolički biskup? Što?

Ali vratimo se tom jednom od dva bitna uvjeta za proglašenje pravednika koji ja uopće ne želim znati. Kako to obično zbiva, upravo je Goldstein taj koji nešto ne želi znati, a to se može naći u spomenutoj knjizi hrvatske Pravednice gđe Ljubice Štefan tiskanoj u Zagrebu još 1998. godine. Hrvatska Pravednica piše:¹²⁴

Dr. Frano Glavina podnio je Yad Vashemu dokaze iz arhivskih dokumenata da je na Stepinca čak bio planiran atentat. Nijemcima je naročito smetao, prije svega Kascheu i Helmu. Od Pape je zahtjevano da ga se povuče u Vatikan. Francuski konzul u Zagrebu pisao je svojoj vlasti u Vichyu o hrabrosti mladog nadbiskupa. Ivan Meštrović u svojoj knjizi navodi da je pri odlasku iz Zagreba 1942. posjetio nadbiskupa i na njegovom stolu video neko kamenje i snop pisama. Stepinac mu je rekao da je to kamenje kojim je bio napadnut tijekom vožnje u kolima, a pisma na hrvatskom i njemačkom jeziku prijeteća su zbog njegove djelatnosti. Isusovački general u Rimu upozorio ga je 1943. da mu prijeti smrtna opasnost od nacista.

Ili možda Goldstein i dalje vjeruje da Nijemci nisu bili tako strašni kao ustaše, pa iako su ustašama oduzeli – u njihovoј zemlji – „rješavanje židovskog pitanja“, Stepinčev život nije bio u opasnosti. Pa, Bože moj, isusovački general ga je upozorio na blage naciste, a ne strašne ustaše. Pa kako mu je život onda mogao biti u opasnosti? Da, ja baš pretjerujem.

Možda Goldstein „zaboravlja“ knjigu hrvatske Pravednice zato što je u njoj dano puno podataka o prijedlogu dr. Amiela Shomronya i dr. Igora Primorca Yad Vashemu. Na primjer, interesantan je slijedeći komentar:¹²⁵

Dr Moshe Bejsky, sudac izraelskog Vrhovnog suda, je dodijelio kroz Povjerenstvo Yad Vashema priznanje Pravednika Oskaru Schindleru, jer je kao mladi poljski Židov bio krajem rata radnik u njegovoj tvornici. Koliko je poznato, Schindlerov život nije, za razliku od Stepinca, uopće ničim bio ugrožen, a i on je preživio rat!

Pisati o Stepincu, a preskočiti knjigu o njemu koju je napisala jedna Pravednica, pokazuje zlonamjernost i neprofesionalnost dr. Iva Goldsteina, profesora na Zagrebačkom sveučilištu. I iz toga postupka slijedi kako je njemu važnija ideologija od povijesti i od vlastite profesije. Jasno je zašto u njegovom rječniku onda imamo riječi kao što su «revizionisti», «detuđmanizacija» ili «deustašizacija». A u knjizi gđe Štefan ima čitav niz podataka koje Goldstein prešućuje.

¹²⁴ Lj. Štefan: *Stepinac i Židovi*, Zagreb, 1998., str. 61.

¹²⁵ Isto, str. 99.

Prešućena Stepinčeva pomoć 1936. godine

Na primjer, da bi mogao izreći svoje groteskne tvrdnje o Stepincu, on prešućuje da je Stepinac¹²⁶ „već 1936. godine prve pridošle Židove izbjegle iz Njemačke i Austrije u Zagreb, odmah počeo pomagati materijalno i na druge načine. No, kako ih je bilo sve više i više, on prosinca 1938. osniva «Akciju za pomoć izbjeglicama». A 11. siječnja 1939. u ime tog odbora, kome je on na čelu, šalje 298 pisama na adresu uglednih građana obraćajući im se s molbom za pomoć. (...) Stepinac je u tome potaknuo na suradnju i neke banke i industrijska poduzeća, te talijanskog, švicarskog i portugalskog konzula radi dobijanja viza za emigrante za odlazak u druge zemlje po njihovoj želji. (...) Ulaskom Nijemaca u Zagreb 8. travnja 1941. Odboru je zaprijetila opasnost, kao i Židovima na njegovom popisu, pa je cijeli taj dragocjeni arhiv morao biti uništen. Tajnicu Tereziju Škringer Gestapo je uhitio 15. travnja 1941., odveo je u Graz, saslušavao 5 mjeseci. Ništa nije odala, no bila je osuđena na smrt. Stepinac je ipak uspio da je puste na slobodu. Kasnije je ona o tome napisala svoje uspomene. Među tim židovskim izbjeglicama bilo je i vrlo uglednih ljudi: na primjer dr. Gerö koji je poslije rata postao ministar pravosuđa u Austriji. No, o Stepincu ni tijekom suđenja ni ikada poslije rata nije, kao ni drugi, ni rekao ni napisao nijednu riječ.“

O ovome je pisano i u mojoj knjizi¹²⁷ pa je jasno da Goldstein zna, ali ne želi govoriti o tome. Zašto?

I prema Goldsteinu Stepinac je mnogo pomogao

Možda je odgovor u činjenici da se spominje 1936. godina. Pet godina prije stvaranja NDH Židovi bježe u Zagreb iz Njemačke i Austrije. Pomaže im Stepinac. Što očekuju zagrebački Židovi 1941. opisuje Goldstein u odjeljku *Ostati kod kuće ili bježati?* Evo prvih nekoliko rečenica tog odjeljka:¹²⁸ *Kada je počeo ustaški progon, «mnogi Židovi jednostavno nisu htjeli ići, nisu shvatili situaciju»* (iz svjedočenja Shomronya, J.P.) . «*Nismo mogli vjerovati, nismo prihvaćali da je to stvarnost* (iz svjedočenja Berte Israel rođ. Švarcenberg, J.P.) .» *Nagon da se bježi kako bi se spasio život kod nekih se mijesao ili sukobljavao s nadom da će ih Hrvati, njihovi dugogodišnji prijatelji i susjadi, uspjeti zaštитiti. Mnogi su se uzdali da su im ugled i dobar status u njihovoj sredini (gradu, mjestu, selu itd.) dovoljna garancija za spas. Dobar dio Židova u posljednjih je nekoliko desetljeća stekao relativno bogatstvo i oklijevao ga napustiti.*

Stepinac je prihvaćao stvarnost. On je svjestan i da su Nijemci ti koji, kako je napisao sam Goldstein, mogu hrvatskoj državi nešto prepustiti i oduzeti joj kad hoće. On pomaže izbjeglim Židovima još od 1936. koji bježe iz Njemačke i Austrije. On je svjestan da u Hitlerovom carstvu susjedi Hrvati ne mogu pomoći više nego što su pomogli. A kako i sam Goldstein pokazuje – pomogli su puno.

¹²⁶ Isto, str. 30-31.

¹²⁷ J. Pečarić, *Srpski mit o Jasenovcu I*, str. 95-96.

¹²⁸ I. Goldstein, nav. djelo, str. 492.

Jasno je da je Stepinac mnogo iznad mnogih, pa je svašta mogao shvatiti prije drugih. Ali zašto bi bio kriv zbog toga što je, pomažući Židovima još od 1936., razumio kakva je Hitlerova politika prema njima?

Izbjegavanje spominjanja uzroka

A Goldstein i odjeljak *Pokrštavanje* počinje slično:

“Po uspostavi Nezavisne Države Hrvatske Židovima je vrlo brzo postalo jasno da će biti obespravljeni i šikanirani, ali bilo ih je vrlo malo koji su slutili da će biti ubijani.

Zagrebački su se Židovi prvih mjeseci postojanja NDH nadali da im krštenje nosi spas. Neki su ispadali prilično naivni.¹²⁹ (...) Pokrštavanju se pribjegavalo i kao posljednjoj nadi za logoraše.¹³⁰ Neobičan Goldsteinov komentar ove nade tih ljudi za spas, pogotovo što smo vidjeli da je Goldstein svjestan činjenice da su Nijemci bili ti koji su odlučili prepustiti «rješavanje židovskog pitanja» vlastima NDH, a kada su bili nezadovoljni kako te vlasti to rade, oduzeli su im to već u ljeto 1942. godine. To Goldstein izbjegava napomenuti kada opisuje stradanja pokatoličenih Židova, a najviše primjera koje navodi upravo su u vremenu kada su Nijemci «rješavanje židovskog pitanja» uzeli u svoje ruke. Na primjer:

Pokrštavali su se i najbogatiji i najviđeniji – Rudolf Rodanić učinio je to u srpnju, njegova supruga Elvira rod. Lesković otprilike mjesec dana ranije, u lipnju 1941. godine, potom i supružnici Robert i Hilda Deutsch Maceljski te njihova kći Vanja. Vanja se spasila bijegom u Palestinu, a njezini su roditelji 1943. deportirani u Auschwitz.¹³¹

Iako se radilo o prirodnom pokušaju spašavanja prvih dana po uspostavi NDH vodstvo zagrebačke Općine zadržalo je stari, kruti odnos prema pokrštenim Židovima: prezir i odbacivanje. (...) Tijekom ratnih godina postupno se ublažavao odnos Općine prema pokrštenim Židovima.¹³²

---

¹²⁹ Isto, str.479.

¹³⁰ Isto, str. 486.

¹³¹ Isto, str. 487.

¹³² Isto, str. 483.

SPAŠAVAO JE LJUDE U VRIJEME DIVLJAŠTVA

Fokus, 21. veljače 2002.

Holokaust u Zagrebu uradak je staljinističke historiografije. Ivo Goldstein se mnogo trudi optužiti nadbiskupa Stepinca, ali optužuje samoga sebe

Kada dođu k vama osobe židovske ili pravoslavne vjeroispovijesti, koje se nalaze u smrtnoj opasnosti, pa zaželete konvertirati na katolicizam, primite ih da spasite ljudske živote. Zadaća je kršćana u prvome redu spasiti ljudе

A kakav je odnos Katoličke crkve. Goldstein konstatira kako su *mnoge crkvene osobe pokušavale pomoći Židovima*¹³³, ali ne navodi povjerljivu instrukciju nadbiskupa Stepinca župnicima iz 1941.:¹³⁴

Kada dođu k vama osobe židovske ili pravoslavne vjeroispovijesti, koje se nalaze u smrtnoj opasnosti, pa zaželete konvertirati na katolicizam, primite ih da spasite ljudske živote. Ne zahtijevajte od njih nikakvo specijalno vjersko znanje, jer pravoslavci su kršćani kao i mi, a židovska je vjera ona iz koje kršćanstvo vuče svoje korijene.

Uloga je i zadaća kršćana u prvom redu spasiti ljudе. Kada prođe ovo vrijeme ludila i divljaštva, ostat će u našoj crkvi oni, koji budu konvertirali zbog uvjerenja, dok će se ostali, kada opasnost prijeđe, vratiti u svoju.

Goldstein ‘zaboravio’ Stepinčeve osude rasizma

Goldsteinu to nije važno, ali naširoko komentira što su ti ljudi pisali u tim svojim molbama i pokušava odgonetnuti tko je to pisao zbog spašavanja žive glave:¹³⁵ *Da se iza ovih afirmativnih fraza kriju posve drugi razlozi, svjedoči slučaj sestara .... Zašto je njemu kao povjesničaru bitno tako nešto degutantno, a nije Stepinčeva povjerljiva instrukcija?*

Možda Goldsteinu smeta Stepinčeva tvrdnja: *Židovska je vjera ona, iz koje kršćanstvo vuče svoje korijene*, jer bi je netko mogao usporediti s Goldsteinovim prvim spominjanjem Stepinca:¹³⁶

Na Staru godinu 1938. godine, nadbiskup Stepinac na propovijedi opet (!, J.P.) osuđuje rasizam. No, i sam je Stepinac u svoj dnevnik, objavljen tek 1990. godine (!, J.P.) o Židovima pisao i na drugačiji način. “ Treba li to komentirati? Vjerojatno ne, ali ipak ćemo više o tome poslijе. Ipak primijetimo i to da Goldstein, slično Bulajiću, zaboravlja da je Stepinac još tada osuđivao rasizam, pa će reći:¹³⁷ Stepinac je o Jasenovcu u to vrijeme mogao dobiti obavijesti iz prve

¹³³ Isto, str. 489.

¹³⁴ Lj. Štefan, Stepinac i Židovi, str. 36-37.

¹³⁵ I. Goldstein, nav. djelo, str. 485.

¹³⁶ Isto, str. 49.

¹³⁷ Isto, str. 571-572.

ruke: njegov osobni sekretar i sekretar papinske nuncije posjetili su Jasenovac zajedno s drugim diplomatima u veljači 1942. godine. Očigledno pod dojmom svih tih informacija s vremenom je evoluirao odnos nadbiskupa Stepinca prema židovskom, odnosno „rasnom pitanju“. Dakle, Stepinac je još na Staru godinu 1938. opet osudivao rasizam, ali je njegov odnos prema rasnom pitanju evoluirao 1942. godine poslije posjeta Jasenovcu njegovog osobnog sekretara i sekretara papinske nuncije. Na kakvu to evoluciju misli Goldstein? Je li Stepinac otisao u šumu, ili je pak prihvatio tvrdnje iz Prnjatovićeva izvješća? Goldstein nam ne objašnjava u što je evoluiralo to Stepinčevo opetovanje osuđivanje rasizma i prije i tijekom rata. Ili se ta evolucija odnosi na Goldsteinov groteskni komentar o tome kako je on samo iznosio poznata stajališta Katoličke crkve, što smo već komentirali.

U Njemačkoj ne bi sišao živ s propovjedaonice

Ne čudi onda zbog čega Goldstein uopće ne spominje riječi njemačkoga generala u Zagrebu Glaisea von Horstenaua o Stepinčevim javnim antirasističkim propovijedima:¹³⁸

Kad bi se jedan biskup u Njemačkoj usudio tako govoriti, ne bi živ sišao s propovjedaonice.

Goldstein ovo ne navodi jer mu ta izjava ruši cijeli koncept njegove knjige. Po njemu su ustaše gori od Nijemaca, a eto u NDH Stepinac može govoriti nešto zbog čega u Njemačkoj ne bi živ sišao s propovjedaonice. A ako se prihvati da su oni bar približno opasni kao i Nijemci, onda je očito Stepinac bio itekako u opasnosti, što opet ruši Goldsteinovu želju da tako nešto pobije kako Stepinac ne bi bio proglašen pravednikom.

Vratimo se tome kako je Stepinac itekako dobro razumio što znači bježanje Židova iz Austrije i Njemačke u Zagreb. On je osobno odlazio na kolodvor, čak i noću, te pružao tim ljudima pomoć i utjehu. Dr. Miroslav Dujić–Deutsch bio je liječnik zagrebačkog Kaptola i nije se više smatrao Židovom. Ali Stepinac mu je ipak savjetovao da se prijavi za suzbijanje sifilisa u Bosni. Poslušao je nadbiskupa i spasio se.¹³⁹

Naravno, na niz drugih mesta u knjizi Goldstein spominje Stepinčeve pokušaje, uspješne ili neuspješne, za spašavanje Židova i Srba. Naravno, ne sve. Evo samo jednog odjeljka iz knjige hrvatske pravednice gđe Ljubice Štefan¹⁴⁰, koju Goldstein ne navodi u popisu literature. Iz samog teksta će biti jasno i zašto je ne navodi.

Spašavanje cijelih obitelji

Stepinac je čak u svom dvoru na Kaptolu pružao pomoć Židovima, koji su bježeći od progona, zazvonili na njegova vrata, tražeći utočište. Evo samo dva primjera:

¹³⁸ Lj. Štefan, *Stepinac i Židovi*, str. 92.

¹³⁹ I. Goldstein, nav. djelo, str. 240 i 494.

¹⁴⁰ Lj. Štefan, nav. djelo, str. 50-51.

Obitelj Jakoba Picka (Goldstein spominje Jakoba Picka¹⁴¹, ali ne u svezi Stepinca nego spominje kako je Jakob Pick iz Gundulićeve početkom 1942. godine sklonio malog Jakoba Levija, J.P.), *poznatog zagrebačkog draguljara, stanovala je u Gundulićevoj ulici. Jednog dana, za vrijeme svečanog ručka, upala je policija. Majka Olga, vidjevši da se ne može spasiti od uhićenja, zgrabila je za ruku kćerku Nadu i kroz stražnja vrata pobjegla na Kaptol i pozvonila na vrata Nadbiskupije. Tamo je našla još dosta skrivenih Židova. Po njezinom posljeratnom kazivanju obitelji Kirinčić (priateljima iz Krka), nadbiskup je uviјek tražio siguran smještaj za te ljudе na drugom mjestu i tamo ih slao. Olgu i kćи Nadu, Stepinac je poslao u jedno hercegovačko mjesto. Ime se ne spominje. Preživjele su rat, vratile se, iz obiteljske grobnice uzele tamo pohranjen skupocjeni zlatni nakit. Olga je umrla u Zagrebu 1974. godine, Nada je živjela u Beogradu i krčkim priateljima javila se zadnji put 1994. godine. O Stepincu nisu ništa napisale Yad Vashemu.*

Tko su bili ostali iz grupe Židova tada skrivenih na Kaptolu ostalo je nepoznato.

Na preporuku nadbiskupa Stepinca župnik u Ščitarjevu Dragutin Jesih (Goldstein samo konstatira,¹⁴² da je Jesih postao pravednik, J.P.) *primio je u zgradu župnog ureda nekoliko zagrebačkih židovskih obitelji. O tome za naše novine kaže čak Dan Baram* (Goldstein ga uopće ne spominje! J.P.) *iz Izraela:*

„Poznajem nekoliko obitelji koje je Stepinac osobno spasio, a među spašenima je i moja obitelj.“

Današnji Dan Baram, bivši Zagrepčanin, novo je ime nekadašnjeg Milivoja Fuchsa. Cijela obitelj, po kazivanju navedenog, Stepinčevom pomoći promjenila je prezime u Radičević. Koliko je Židova bilo u Ščitarjevu nepoznato je. Živjeli u slobodno, izlazili na ulicu, išli u polje, seljaci su znali tko su, sjećaju ih se i danas.

Kada je koncem 1944. župnik Jesih ubijen, seljaci su ih prebacili u Sv Klaru industrijalcu Franji i supruzi Leli Sopianac. Svi su preživjeli rat, ima ih još u Izraelu i Švicarskoj.

No, nitko od navedenih nije Yad Vashemu pisao o svom spasitelju Stepincu (istakao J.P.).

Goldstein¹⁴³ potvrđuje točnost uloge nadbiskupa Stepinca u spašavanju staračkog židovskog doma koje sam ja u mojoj prvoj knjizi dao kroz citate Ljubice Štefan.¹⁴⁴ To mu priznaje i Yad Vashem. Ali sveukupno pisanje Goldsteina o nadbiskupu Stepincu istovjetno je sa slijedećom pričom hrvatske Pravednice.¹⁴⁵

“Čak ni u publikaciji koju je Savez jevrejskih opština Jugoslavije izdao 1960. u povodu osnutka doma, Stepinac se ni na jednom mjestu uopće ne spominje, a kamoli kao spasitelj te ustanove u ratnom vihoru. Ni danas u domu nema ni

¹⁴¹ I. Goldstein, nav. djelo, str. 407.

¹⁴² Isto, str. 628.

¹⁴³ Isto, str. 557.

¹⁴⁴ Lj. Štefan, nav. djelo, str. 98-99.

¹⁴⁵ Isto, str. 58.

najmanje njegove sličice niti neke pločice koja bi govorila o njemu. No, u parku doma je kip Moše Pijade, a u predvorju poprsje druga Tita... ”

Mnogo više informacija o spašavanju židovskog staraćkog doma «Lavoslav Schwarz dano je u knjizi Ljubice Štefan,¹⁴⁶ a i o sudbini Freibergerove knjižnice Židovskoj općini Zagreb.¹⁴⁷

Na kraju spomenimo da je na simpoziju u Židovskoj općini Zagreb (1995.)¹⁴⁸ „*Od antisemitizma do holokausta*“ (Obilježavanje pedesete obljetnice pobjede pobjede nad fašizmom) jedino dr. Jure Krišto u svojem izlaganju govorio o spašavanju Židova u NDH. Naveo je činjenice o Katoličkoj crkvi na čelu sa Stepincom, vezane za pomoć i spašavanje hrvatskih Židova, ukazujući na prešućivanje i umanjivanje njegovih zasluga. (...) U hrvatskom izdanju zbornika „Antisemitizam, Holokaust, Antifašizam“, objavljen je, s ostalim referatima na spomenutom simpoziju, i rad dr. Krište. No, u kasnije tiskanom engleskom izdanju zbornika, Krištin rad je izostavljen. Bez isprike i objasnjenja autoru. Knjiga Iva Goldsteina *Holokaust u Zagrebu* pokazala je zašto je to urađeno.

Međutim, iako je ta knjiga napisana u tipičnoj tradiciji komunističke historiografije, bolje reći staljinističke, upravo zbog toga ona je iznova pokazala koliko su točne riječi dr. Amiela Shomronya dane 1996. *Glasu koncila:*¹⁴⁹ *Kardinal Stepinac je svetac i mučenik.* Dvije godine kasnije Sveti Otac je i proglašio kardinala Stepinca blaženim.

Goldstein se puno trudi optužiti nadbiskupa, ali očito optužuje samoga sebe.

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

---

¹⁴⁶ Isto, str. 64-106.

¹⁴⁷ Isto, str. 107-114.

¹⁴⁸ Isto, str. 91-92.

¹⁴⁹ Isto, , str. 93.

DR. SC. JURE KRIŠTO, ZNANSTVENI SAVJETNIK

GOLDSTEINOVI PONOVNO OSUĐUJU STEPINCA

**HOLOKAUSTOLOGIJA IVE I SLAVKA
GOLDSTEINA¹⁵⁰**

---

¹⁵⁰ Tekst objavljen pod (redakcijskim) naslovom „Još jedanput o knjizi Holokaust u Zagrebu“; *Časopis za suvremenu povijest*, Zagreb, 34/2002, br. 3, 961-985.

HAJKA NA DR. KRIŠTA

GOLDSTEIN: REVIZIONIST, DOGMATIK ILI JUGOSLAVEN?

Republika Hrvatska, br. 212., 2002.

Knjiga *Holokaust u Zagrebu* koju je napisao Ivo Goldstein u suautorstvu sa Slavkom Goldsteinom izazvala je veliku pažnju u hrvatskoj javnosti. Kako i ne bi kada je povjesnu knjigu promovirao sam predsjednik države Stjepan Mesić, bez obzira što je dobro poznat kompleks aktualnoga predsjednika – kompleks Oca hrvatske države, povjesničara i akademika Franje Tuđmana. Međutim, već prvi intervju Iva Goldsteina, kada je knjiga izašla iz tiska, pokazali su da možemo očekivati djelo slično njegovim javnim nastupima.

Tako sam u *Fokusu* (8. studenoga 2001.) pisao o promociji mojih knjiga u sklopu otvaranja knjižnice u društvu *Velebit*, prve hrvatske knjižnice, u Švedskoj u Göteborgu 27. listopada 2001., kada sam se osvrnuo i na jedan Goldsteinov intervju:

Na samoj promociji najviše pozornosti i smijeha izazvao je dio u kome sam komentirao nedavni intervju prof. dr. Iva Goldsteina: «Goldstein nije svjestan da svojim intervjuuom u Večernjem listu od 13. listopada 2001., upravo potvrđuje ono što govore oni koje su on i Bulajić proglašili revizionistima. Pogledajmo samo ovu Goldsteinovu tvrdnju: "Židovi koji su dobili status 'počasnog arijevca', a i oni koji su živjeli u mješovitim brakovima, u načelu su bili zaštićeni i ništa im se nije smjelo dogoditi. Međutim, dovoljno je popis 'počasnih arijevaca' usporediti s popisom židovskih žrtava i vidjeti da mnogima to nije spasilo život, čak i kad im je arijevstvo dodijelio Pavelić."

Tako nas je Goldstein naučio da Pavelić nije uspijevaod sebe samoga spasiti ni one za koje je on osobno intervenirao. Jeste li nekad čuli veću glupost?

Doista, ima li većeg dokaza da vlast u NDH nije imala presudnu ulogu u rješavanju tzv. židovskog pitanja od činjenice da sam poglavar te države, Ante Pavelić, nije mogao zaštititi one koje je želio zaštititi. Inače, Goldstein u knjizi Holokaust u Zagrebu proširuje popis tzv. revizionista koji je već sastavio dr. Milan Bulajić u knjigama s kojima sam ja polemizirao. A najveći revizionizam im je tvrdnja da su u rješavanju tzv. židovskog pitanja i u NDH glavnu riječ imali Nijemci.

Kako navedena Goldsteinova tvrdnja to potvrđuje, ispada da i samoga Goldsteina možemo ubrojiti u revizioniste.

A ocjene koje Goldstein daje u knjizi slične su ili čak istovjetne onima dr. Milana Bulajića, direktora Muzeja genocida u Beogradu. Razlika je u tome što on ne negira, kao Bulajić, sve ono do čega su u svojim istraživanjima došli oni koje i on i Bulajić proglašavaju revizionistima. Goldstenov način je drugačiji, na prvi pogled suptilniji, jer Bulajićevo negiranje tih činjenica polučuje suprotan efekt. Zato Goldstein te činjenice ne negira, ali ih pokušava interpretirati na način koji u konačnici daje isti rezultat koji na svoj način pokušava polučiti Bulajić.

A da je Bulajić Goldsteinov uzor, vidi se već s naslovnice. Naime, Bulajićeva specijalnost je da naziv knjige dan na naslovnicu nije istovjetan s onim unutar knjige, pa tako ne znate koji joj je točan naslov. U Goldsteina je nešto slično, ali s autorima knjige. Na koricama piše samo Goldstein (bez vlastita imena), a unutar knjige možemo vidjeti da je autor Ivo Goldstein, a da mu je suautor Slavko Goldstein, s tim što napomena na IV. str. objašnjava udjele autora i suautora, iz čega se ne može jasno zaključiti što je tko napravio.

Ako pogledate popise tzv. revizionista u Goldsteina i Bulajića, lako će se konstatirati da postoji razlika samo u dva imena. Naime, Bulajićev popis je veći za imena, vjerovali ili ne, Slavka Goldsteina i dr. Iva Goldsteina. Bulajić ili ne razumije da Goldsteini pokušavaju dati prihvatljivije ocjene od njegovih jer su svjesni da njegova pretjerivanja štete, a ne pomažu njihovu zajedničkom cilju, ili im pruža alibi u ostvarenju zajedničkoga cilja. A ni Bulajić ni Goldsteini i ne kriju svoju ljubav prema jugoslavenstvu, a svakom je jugoslavenstvu najveći neprijatelj hrvatskog naroda.

Zato je za mene kao autora iznimno pohvalno što je među «revizioniste» ubrojio i mene, pače posvećuje mi najveću pažnju poslije dr. Tuđmana:¹⁵¹ *Josip Pečarić u knjizi Srpski mit o Jasenovcu razlaže «genezu srpskog mita o Jasenovcu», posebno se baveći Milanom Bulajićem i njegovim sljedbenicima* (u stvari, radi se o polemici s Bulajićevim knjigama i to metodom knjigom na knjigu, J.P.) *Pečarićev prvenstveni cilj nije bio da objašnjava što se uistinu u Jasenovcu i u NDH događalo tijekom Drugog svjetskog rata, već da se suprotstavi Bulajićevim tvrdnjama* (što bi inače trebalo raditi u polemici? J.P.). *Na neizravne Bulajićeve optužbe da su Hrvati "genocidan narod", Pečarić prikazuje dva stoljeća srpskog antisemitizma, opisuje beogradske logore Sajmište i Banjicu i na taj način odgovara Bulajiću "istom mjerom"* (inače ovo pokazuje da Goldstein,

---

¹⁵¹ Ivo Goldstein, Holokaust u Zagrebu (suautor Slavko Goldstein), Zagreb 2001., str. 612.

sveučilišni profesor povijesti, ili ne razumije da je moja knjiga polemična, ili ne razumije bit polemike, ili mu to u usporedbi s velikosrpskim umnažanjem broja žrtava znači "istom mjerom", J.P.). *Na Bulajićeve optužbe o ustaškom kolaboracionizmu, Pečarić tvrdi da je "s Nijencima kolaborirao najveći dio srpskog naroda" i općenito ulaze mnogo truda kako bi dokazao kolaboraciju i zločine za vrijeme Drugog svjetskog rata u Srbiji i time relativizirao ili minimalizirao kolaboraciju i zločine u NDH* (ovdje Goldstein prigovara meni ono što je cilj njegove knjige, dakle upravo je cilj njegove knjige da tu kolaboraciju u NDH učini što manjom, i da ono što su Hrvati morali raditi zbog činjenice da su morali slušati Nijemce, pripiše njima kao plod njihove genocidnosti, J.P.)»

Voden svojim ideološkim predrasudama Goldstein mora «dokazivati» i nedokazivo. Zato i ne čudi što upravo sama knjiga *Holokaust u Zagrebu* daje potvrdu mnogim tvrdnjama tzv. revizionista, tj. samim iščitavanjem te knjige lako je pokazati koliko su «revizionisti» u pravu.

Goldstein tvrdi da tzv. revizionisti u Hrvatskoj, a među njima sam kao što smo vidjeli i ja, pokušavaju negirati ili minimalizirati zločine u NDH. Po njemu revizionizam se 1989.-90. godine u Hrvatskoj pojavio kao historiografska retardacija i društveno-politička anomalija. Za razliku od zapadnih zemalja, u Hrvatskoj ga je od 1990. nova politička vlast tolerirala i ohrabrilala, a dijelom i uključila u svoj politički program.¹⁵² Odmah se postavljaju pitanja: Što mu to znači minimalizacija zločina? Kakvo je stanje bilo prije 1990.?

«Enciklopedija Leksikografskog zavoda Jugoslavije, 3», iz 1958. tvrdi da je u Jasenovcu «pobjijeno oko 500-600 tisuća» (str. 648), u «Enciklopediji Leksikografskog zavoda Jugoslavije, 4», iz 1959. stoji da je «pobjijeno nekoliko stotina tisuća Srba, Hrvata, Židova i Roma» (str. 322). U «Vojnoj enciklopediji» se tvrdi: «masovna uništenja Srba, Jevreja i antifašista provedena su u ustaškim koncentracionim logorima: u Jasenovcu oko 600.000, u Jadovnu 72.000, u Staroj Gradiški 75.000, u Sremskoj Mitrovici oko 10.000, a više hiljada u logorima Staro slano, na Pagu, u Đakovu, Sisku, Jastrebarskom, Koprivnici i dr.» U «Jugoslavici» piše da se «točan broj ne može utvrditi», ali prema procjeni, koja se oslanja na izjave preživjelih i priznanja, «broj žrtava premašuje 700.000». U «Maloj prosvjetinoj enciklopediji» rečeno je da je u Jasenovcu «pobjijeno više stotina hiljada rodoljuba i antifašista». «Popularna enciklopedija» BIGZ-a iznosi podatak da su ustaše pobile 700.000 muškaraca, žena i djece. U «Leksikonu NOR-a i revolucije Jugoslavije 1941-45» se tvrdi da je u logor Jasenovac dopremljeno preko 500.000 ljudi, da je ovdje stradalо 600-700 tisuća ljudi.

Goldsteinu je jasno da se radi o pretjerivanjima. Što je onda «minimalizacija»? Ako neki podatak nije točan, onda ga treba korigirati. Ali ako se znanstvenici unaprijed ograniče bilo čime, pa i time da ne smiju minimalizirati neku brojku, onda tu prestaje znanost i počinje politika. I Bulajić i Goldstein sebi unaprijed postave barijere u istraživanjima, tj. u interpretacijama svojih istraživanja, a te barijere su čisto političke ili interesne naravi. Zato oni i govore o minimalizaciji, tj. unaprijed zadaju teze koje se ne smiju pobijati, kao i o

¹⁵² Isto, str. 597.

revizionistima. Zato nije čudno da su i Bulajiću i Goldsteinu revizionisti iste osobe. Zato nije čudno da je i Bulajiću i Goldsteinu glavni revizionist dr. Franjo Tuđman, a trn u oku im je Tuđmanova knjiga *Bespuća povijesne zbilnosti*.

Naravno, Goldstein malo ublažava Bulajićeve tvrdnje koje se odnose na dr. Tuđmana. I dok za Bulajića Tuđman opravdava zločine, Goldstein će:¹⁵³ *Tako autor dolazi do zaključka koji su bliski direktnom opravdavanju 'zlosilnjih' zločina: ,Kad neki pokret ili narod, država ili njihov savez, religija ili ideologija, ima pred sobom protivnika kojeg drži pogibeljnim za svoj opstanak, ili glavnom zaprekom za svoju prevlast, učinit će sve moguće, i upotrijebiti sva sredstva da ga savlada pa i uništi, ako ga na drugi način ne može podvrći svojoj volji.' Tuđman je svjestan svojih protuslovlja u sudovima o zločinu ... Iole pismenijem čitatelju Tuđmanov navod jasno pokazuje da on objašnjava zašto se neki pokret ili narod, država ili njihov savez, religija ili ideologija odlučuje na zločin. Tu nema niti trunke opravdanja zločina, nego samo objašnjenje. S obzirom da se nedostatak pismenosti ne može spočitnuti Goldsteinima, a nije posrijedi ni naivnost kad oni objašnjavanje zločina prikazuju «bliskim opravdavanju zločina», jasno je da oni smatraju da neki pokret ili narod, država ili njihov savez, religija ili ideologija imaju pravo na zločin, a neki nemaju.*

A pogledajmo što o revizionizmu kaže mr. sc. Ante Birin:¹⁵⁴ *Revizionizam je pojam koji je prvotno bio vezan isključivo uz doktrinu marksizma i komunizma. U Općoj enciklopediji revizionizam je definiran kao "opportunistička struja unutar radničkog pokreta koja se najprije javlja u njemačkoj socijaldemokraciji potkraj XIX. st. a karakterizira je napuštanje programa revolucionarne klasne borbe u korist suradnje s buržujskim strankama". Revizionizam je, naravno, naišao na osudu ruskog marksističkog filozofa G. V. Plehanova, a potom i samoga Lenjina, koji su se oštro obračunali s učenjem E. Bernsteina, ideologa revizionizma i utemeljitelja njemačke socijaldemokracije.*

Danas se pojam revizionizam vezuje prvenstveno uz povijest i uz reinterpretaciju činjenica iz novije svjetske povijesti. I dok na Zapadu povijesni revizionizam nije izgubio svoje pozitivno značenje, na Istoku, u zemljama nekadašnjeg komunističkog bloka, pojam revizionizam je isključivo retrogradna kategorija i etiketa koja služi za diskvalifikaciju onih koji imaju drukčije mišljenje. Logika čemu gubiti vrijeme traženjem argumentacije kada je "protivnika" ili sugovornika lakše i efektnije oboriti etiketiranjem, na žalost je prisutna od najnižih do najviših krugova društva i trebat će proći još vremena da te ružne navike prošlih vremena nestanu.

Jedan od razloga je u tome što se na Zapadu jasno razlikuje revizija povijesnih činjenica, dakle nove spoznaje, razmatranja, ocjenjivanja, vrjednovanja i dovođenja u međusobnu vezu, od njihova negiranja. Pojedine osobe koje sebe proglašavaju "revizionistima" nemaju veze s revizionizmom. Oni jednostavno iz nekih osobnih motiva negiraju nešto što se dogodilo. Kako je to u jednom svom radu napisao profesor sociologije na Middle Tennessee State

---

¹⁵³ Isto, str. 601.

¹⁵⁴ Ante Birin, *Hrvatsko slovo*, 9. studenoga 2001.

University, Ben S. Austin: "Bitno je razlikovanje negiranja i revizionizma. Jedan od najpodmuklijih i najopasnijih aspekata suvremenog negiranja holokausta, a la Arthur Butz, Bradley Smith i Greg Raven, jest u činjenici da oni svoje rade pokušavaju prikazati kao ugledne znanstvene rade pod krinkom 'povijesnog revizionizma'." (Deniers in Revisionists Clothing). Dakle, kada je riječ o revizijama, o korekcijama u razumijevanju i prikazivanju određenih povijesnih razdoblja ili važnih povijesnih događaja, o revizionizmu kao konstanti racionalističke, kritičke historiografije, onda ih možemo i moramo razlikovati po ozbiljnosti i znanstvenoj osnovanosti metoda i egzaktnih izvora za revidiranje dotad postojećih ili prevladavajućih pristupa i ocjena. Ta i u radovima na internet stranici Holocaust History Projecta možete naći razlikovanje između legitimnog povijesnog revizionizma i "revizionizma" koji ide za negiranjem i umanjivanjem židovskih žrtava. Drugi je razlog, činjenica da je revizionizam sam po sebi za marksiste, komuniste bio nešto negativno. Uz to, i za Staljinu i za Brežnjeva, revizionizam je shvaćan kao rušenje konačnog, savršenog i završnog sustava svjetske povijesti, što se, isto tako, očitovalo i u zadnjih desetak godina Titova života, u vrijeme ideološke prevage Edvarda Kardelja. U tom ozračju stasali su i oblikovali se mnogi današnji vodeći intelektualci koji su uglavnom ljevičarske provenijencije i u svojoj su biti nerevolucionarni birokrati, oportunisti ili karijeristi. Dakako, uz časne iznimke. Po njima, Tito bi i dalje trebao ostati sunce jugoslavenskih naroda, a bratstvo-jedinstvo, samoupravni socijalizam i jugoslavensko komunističko jednoumlje i totalitarizam uzornim, nenadmašivim oblikom organizacije društva, države i međunarodnih odnosa!

Povjesni je revizionizam pozitivna kategorija kao metoda provjere povijesnih činjenica i njihovih odnosa koja pomaže dubljem i objektivnijem spoznavanju istine i kao condicio sine qua non svake znanosti kao discipline koja slobodno istražuje i provjerava. Revizionizam je, kako to i sama riječ kaže, «ponovni pregled, provjera», znači nešto što širi vidike, što nas vuče naprijed. Uzmimo samo neke primjere. Što znaće Luterovih 95 teza ako ne reviziju nekih tadašnjih crkvenih zabluda? Što je bilo heliocentrično učenje Nikole Kopernika ako ne revizija geocentričnog učenja? Što, na kraju, predstavlja izjava pape Ivana Pavla II. o Židovima kao «starijoj braći» kršćana ako ne reviziju višestoljetne doktrine o Židovima kao bogoubojicama. Još ću jednom citirati spomenutog B. Austina: «Povjesni je revizionizam savršeno legitiman, priličan i potreban pristup povijesnoj analizi. Svaka nova generacija ima na raspolaganju nove informacije, nove činjenice i nove metode koje nisu bile dostupne njihovim prethodnicima. Povjesni revizionizam pokušava unaprijediti i proširiti naše razumijevanje povijesti stalnom reinterpretacijom postojećih povijesnih činjenica.» Nasuprot revizionizmu stoji uvijek i jedino dogmatizam.

Revizionizam je našao mjesto i u zagrebačkom Časopisu za suvremenu povijest, priopćuje nam Goldstein u svojoj knjizi, u bilješci 372 na strani 618. Ante Birin nas upozorava¹⁵⁵ kako se pri tome Goldstein služi i neistinama, jer u toj bilješci također piše: *U istom broju Časopisa za suvremenu povijest A. Birin u*

---

¹⁵⁵ Isto.

prikazu knjige T. Jonjića tvrdi da se i u Hrvatskoj "po bulajičevskom principu fabriciraju brojke stradalih Židova i Srba i sl." (Birin, 221) Koji su to autori koji u Hrvatskoj "fabriciraju" brojke o stradalim Židovima i Srbima i kakve su to "fabricirane" brojke, Birin ne navodi. Birin dalje kaže: *Da je dr. Goldstein malo pažljivije čitao i da nije trgao dijelove rečenice iz konteksta mog članka onda bi video da sam u tom prikazu napisao sljedeće: "Zahvaljujući tome i danas u međunarodnom tisku možemo vidjeti kako se Hrvatskoj svako malo podmeću pamphleti o nekakvom tobožnjem ustaškom "blagu", kako se opet po bulajičevskom principu fabriciraju brojke stradalih Židova i Srba i sl."* Dakle ne kažem u Hrvatskoj, nego u međunarodnom tisku o Hrvatskoj. Razlog zašto sam tu rečenicu stavio u uvodni dio svog prikaza jest taj što je upravo u vrijeme kada sam pisao spomenuti prikaz u međunarodnom tisku opet bila aktualna "crna legenda" o Hrvatima na što sam se i osvrnuo u jednom od svojih članaka u Hrvatskom slovu. Prepostavljam da je gosp. Goldsteina zasmetala riječ "fabriciranje", no ono na što sve možete naići u međunarodnom tisku uistinu je fabriciranje, i to u najniže, politikanske svrhe. A mislim da gosp. Goldsteinu ne ide na čast tako olako etiketiranje kolega.»

U stvari očito je kako Goldstein etiketira cijeli jedan znanstveni časopis i ne samo Antu Birina. On «proziva» i Hrvatski institut za povijest. O tome Birin kaže:¹⁵⁶ «*Goldstein se voli postavljati u ulogu glavnog i odgovornog urednika nečega što se zove hrvatska historiografija. No, ako već želi biti u toj ulozi, trebao bi se nametnuti svojim znanstvenim autoritetom i radom a ne političkim prozivanjem i etiketiranjem. Pogledajte npr. njegovu reakciju na Vladinu odluku da se Hrvatskom institutu za povijest povjeri projekt o Domovinskom ratu i istraživanja zločina u Drugom svjetskom ratu. Citiram prema navodima iz Jutarnjeg lista: "Taj je Institut u proteklih deset godina bio glavna karika u tuđmaniziranju hrvatske historiografije i uspio joj je nanijeti velike štete. U izdanju Instituta izašle su i takve knjige koje propagiraju revizionističke ideje o Drugom svjetskom ratu. U svakoj normalnoj europskoj zemlji izdavač takvih knjiga bi bio pribijen na stup srama". Činjenica da Jutarnji list nije objavio reagiranje Instituta na spomenuto izjavu također dosta govori sama za sebe. Osim toga, Goldstein je, u najmanju ruku, tom prilikom bio dužan reći koje su to sramotne knjige koje je Institut objavio jer su to inače klevete, a za klevete se u svakoj normalnoj europskoj zemlji završava na sudu. Napomenuo bih da su u proteklih sedam godina istraživači i znanstvenici našeg Instituta objavili stotine znanstvenih radova i više od 40 knjiga među kojima ću, samo za ilustraciju, spomenuti Povijest stolne crkve zagrebačke Baltazara Krčelića iz 1770., Memoria regnum Jurja Rattkaya, jedan od bisera hrvatske latinističke historiografije, ili jedan veliki projekt kao što je Hrvatska na tajnim zemljovidima XVIII. i XIX. st. Isto tako, termini "tuđmanizacija" i, osobito, "detuđmanizacija" neodoljivo podsjećaju na jedan drugi termin, a to je «denacifikacija». Međutim, ako ćemo razgovarati na način dr. Goldsteina, onda moram reći kako bi se u Hrvatskoj, prije svega, trebala vršiti "deboljševizacija" društva.*

---

¹⁵⁶ Isto.

Zapravo napad na Institut najavljen je prije pojave Goldsteinove knjige. Naime, Toni Gabrić i Igor Lasić u *Feral Tribuneu* od 17. ožujka 2001. objavili su članak o historiografiji u službi politike: "Proučavanje histerije". Ovaj i više drugih članaka u istom broju *Ferala* govore o nedavnoj odluci Vlade da se Hrvatskom institutu za povijest povjeri projekt istraživanja Domovinskog rata i žrtava Drugoga svjetskog rata i porača. Autori Gabrić i Lasić sve kažu kada konstatiraju kako je naručena i historiografska obrana teze iz saborske deklaracije po kojoj Hrvatska nije nastupila kao agresor tijekom rata u Bosni i Hercegovini i to će država rado platiti milijunima proračunskih kuna. Činjenica je da je šestorka svojevremeno nastupala jedinstveno s takvom tezom, koju su kao zadaću dobivenu od svjetskih moćnika morali sprovesti kada su došli na vlast. Međutim, reakcija naroda (sjetimo se samo uloge stožera, generala, biskupa, nogometića) natjerali su ih da prihvate Deklaraciju. Svi osim gde Pusić, pa zato i ne čudi ovakva podrška koju ona posredno dobiva i iz *Ferala*. Očito je i da je cijela priča o žrtvama Drugoga svjetskog rata povezana sa zadaćom kriminalizacije Domovinskog rata.

Ali po Gabriću i Lasiću Hrvatski institut za povijest nije podoban ni da se bavi pitanjem žrtava. Slična je argumentacija kao i u slučaju Domovinskog rata. Naime, Institut je u službi politike i novija izdavačka djelatnost Instituta se analizira pomoću dva podatka iz knjige Jure Krišta *Katolička crkva i NDH*, i dva podatka iz moje knjige *Srpski mit o Jasenovcu*. A da su te dvije knjige trn u oku svima onima koji pokušavaju dokazati navodnu genocidnost hrvatskog naroda pokazuje to što su upravo te dvije knjige bile napadnute u posebnoj TV emisiji u Srbiji. Iznenađuje li onda koga činjenica da poslije Tuđmanovih *Bespuća*, i Ivo Goldstein u svojoj knjizi najveću pozornost pridaje upravo ovim knjigama?

Evo kako sam u intervjuu "U Hrvatskoj je jugoslavenstvo opet najisplativije zanimanje!" (*Tjedan*, politički magazin *Slobodne Dalmacije*, 8. travnja 2001.; također: *Spremnost*, hrvatski politički tjednik, 21. svibnja 2001.) komentirao tvrdnje Gabrića i Lasića:

Bulajićevi splitski učenici

A koliko je priglup rad Bulajićevih učenika pokazat će na jednoj crtici iz nedavnog članka Tonia Gabrića i Igora Lasića (*Feral Tribune*, 17. ožujka 2001.) Oni pokušavaju dokazati da Hrvatski institut za povijest nije podoban da se bavi pitanjem žrtava tvrdeći da su dva podatka iz knjige Jure Krišta "Katolička crkva i NDH", i dva podatka iz moje knjige "Srpski mit o Jasenovcu" netočna. Već sama takva konstrukcija je smiješna, ali to postaje još smiješnije kada se analiziraju same tvrdnje. Ovdje će samo spomenuti kako oni komentiraju Krištovu tvrdnju da je Pavelićeva žena bila židovskog podrijetla. Gabrić i Lasić će ovu dobro poznatu činjenicu "negirati" tvrdeći da "je provjereno da gospođa poglavnikovica ni u ludilu nije bila Židovka". Novinarima *Ferala* nije jasno nešto što vjerojatno jest pučkoškolcima, a to je što tvrdnja da je neko židovskog podrijetla ni u ludilu nije istovjetna s tvrdnjom da je netko Židov. Pače, govor o židovskom podrijetlu sadrži u sebi implicitno i tvrdnju da dotična osoba nije Židov. [Inače, Ljubica

Štefan u svojoj knjizi piše¹⁵⁷ "da je dr. Jošua Frank bio Židov, kao i punica dr. Ante Pavelića, tj. majka njegove supruge Marije Lovrenčić, Ivana Herzfeld (r. 1859). Njezina druga kćerka Vera, bila je udana za zagrebačkog Židova Weibergera. Slavko Kvaternik oženio se kćerkom dr. Josipa Franka, Olgom. Sin im je bio Eugen Dido Kvaternik."] Slične naravi su i ostali "dokazi".

*

Zgodno je primijetiti kako je «dokaz» o tome da je neka knjiga bezvrijedna zato što su dva podatka možda netočna, pokazao je upravo Slavko Goldstein kada se pokušao obraniti od kritika na račun knjige *Holokaust u Zagrebu*. Naime, kada je dr. Jure Krišto dao osvrт samo na tretiranje Stepinca u toj knjizi u tekstu "Goldsteini ponovno osuđuju Stepinca", *Glas Koncila*, 6. siječnja 2002., pokrenuta je prava jugonostalgičarska hajka na njega. Tako, u *Novom listu*, 12. siječnja 2002., Slavko Goldstein tvrdi:

Naš kritičar iz «Glasa Koncila» u svom osvrtu citira tek pokoji izvod iz jednog jedinog poglavlja (radi se upravo o poglavlju u kome se govori o Katoličkoj crkvi i Stepincu, op. J.P.) i to iz knjige koja ima 43 poglavlja. Osim toga, o Stepincu se iznose činjenice još na 26 mesta, no to njega ne zanima.

Dakle Feralovci izvode dokaz o valjanosti Krištine knjige samo na osnovu dva podatka, odnosno cijelog Instituta na osnovu četiri podatka, po dva iz svake knjige, Goldsteinu je nedovoljan odjeljak o Katoličkoj crkvi i Stepincu, u kritici koja se odnosi samo na njihovo pisanje – ne o knjizi – nego o Stepincu! Jasno je da Krišto navodi, i u novinskom tekstu može navesti – samo nekoliko karakterističnih primjera. A doista sličnih primjera je mogao naći mnogo više, što sam i pokazao u feljtonu *Stepinac i Židovi* koji izlazi u sedam nastavaka u *Fokusu* počevši od 3. siječnja 2002. U tome tekstu sam raščlanio i Goldsteinove primjedbe na tretiranje Stepinca u mojim knjigama, pa to ne ću ponavljati u ovom tekstu.

Treba li uopće spomenuti da su «dokazi» iz teksta novinara *Ferala*, dani i u Goldsteinovoj knjizi. Tako i on tvrdi:¹⁵⁸ *Uostalom, Pavelićeva supruga nije bila Židovka. Kasnije, možda i zbog mog ismijavanja takve tvrdnje u Slobodnoj Dalmaciji, pokušava biti malo precizniji*¹⁵⁹

Nakon rata židovsko porijeklo istaknutih ustaša ili njihovih supruga bila je česta i omiljena teza pripadnika i simpatizera ustaškog rezima, bilo u emigraciji ili na saslušanjima u zatvorima; sve do danas tu tezu uporno ponavljaju revizionistički historičari kao da to, tobože, umanjuje ustaški zločin nad Židovima. Čak je kružila i netočna glasina da je Mara Pavelić po materi Židovka.

Treba li spomenuti da knjigu hrvatske pravednice gde Štefan dr. Ivo Goldstein uopće ne navodi u opsežnoj literaturi svoje knjige. Možda i zato da bi mu dokaz za ovu tvrdnju mogao biti:

Ante Moškov tvrdi da je «Mara u Americi nakon 1945. godine nekom američkom oficiru gvorila – tumačeći kako ona nije protiv Židova – da u Americi

¹⁵⁷ Ljubica Štefan, nav. djelo, str. 15

¹⁵⁸ I. Goldstein, nav. djelo, str. 616.

¹⁵⁹ Isto, str. 623.

ima židovske rođake, navodno da joj je sestra u Americi bila udata za Židova. Branko Polić tvrdi da je Marina sestra uistinu bila udata za Židova Weinbergera.

Naravno, pri tome Goldstein zaboravlja što je napisao samo dvije stranice ranije:¹⁶⁰

Vladimir Židovec misli daje «zanimljivo da su mjere protiv Židova ... smislili mozgovi ljudi koji su osobno bili povezani sa židovstvom». Pri tome aludira prvenstveno na četvrtžidovstvo Dide Kvaternika i na činjenicu da je supruga «samog dr. Ante Pavelića bila polužidovka».

Dakle, ovdje je samom Goldsteinu polužidovstvo Pavelićeve supruge – činjenica! On nastavlja i dalje:

I Slavko Kvaternik 1947. godine smatra da su «supruge Pavelića, samog Kvaternika, Budakova, Žanićeva, Oršanićeva, Pavičićeva, Perčevićeva itd. bile Židovke ili imale židovske krvi ili imale Židove u obitelji. U tim je usputnim nabranjima bilo mnogo netočnih ili neprovjerljivih podataka. Primjerice, Budakova je supruga, nežidovka, umrla prije 1941. godine, a kasnije se Budak nije ni ženio.

Naravno, moglo je biti i netočnosti, ali sigurno ne kada se radi o poglavniku. Goldstein pokazuje kako su o židovstvu Pavelićeve žene znali i istražitelji u poslijeratnim suđenjima. Naime, neposredno poslije tvrdnje da Mara Pavelić nije bila po materi Židovka, kaže:¹⁶¹

Slavko Kvaternik je na suđenju 1947. godine izjavio da ga životno iskustvo naučilo da Židovima bude «zahvalan, jer kada sam bio u internaciji 2 godine nitko se nije obazirao na mene od mojih prijatelja, nego Židovi» (primijetimo da je Kvaternikova žena, kao i Pavelićeva, bila polužidovka, op. J.P.). Kvaternik je govorio istinu kada je naveo «cijeli niz dokaza» da je za vrijeme ustaške vladavine «pomogao» pojedinim Židovima i za njih «intervenirao» kod Pavelića. Međutim, kada je 1947. godine istražitelj pitao Slavka Kvaternika kako je on sam doživio donošenje rasnih zakona te kako su ga doživjeli «Žanić, Pavelić i drugi, koji ste imali žene Židovke ili polužidovke?», Kvaternik je odgovorio krajnje jednostavno, dokazujući da nikakvog «specijalnog» odnosa prema Židovima zapravo i nije bilo: Nitko se od nas u vlasti nije u potpunosti slagao sa donošenjem židovske odredbe, makar ne u toj formi, ali to se je od nas tražilo pa smo morali.»

Stoga su potpuno besmislene teze o nekakvom specijalnom odnosu ustaških vlasti prema Židovima. Kada bi i sve pretpostavke o židovstvu ustaša i njihovih supruga bile točne, to ni po čemu ne bi mijenjalo ocjenu o zločinačkom karakteru ustaškog režima ili relativiziralo ocjene o ustaškom genocidu nad Židovima.

Malo tko ovako očito pokazuje svoje pravo lice kao Goldstein u ovakvim tvrdnjama. Očito njemu nije «specijalan odnos» prema Židovima ako se nitko u vlasti u potpunosti ne slaže sa donošenjem protužidovske odredbe, već je donose zato što se to od njih tražilo pa su morali. Dakle Goldsteinu bi bilo po volji da su svi u vlasti bili za protužidovske odredbe, i da su ih donijeli isključivo svojom

---

¹⁶⁰ Isto, str. 621.

¹⁶¹ Isto, str. 624.

voljom. Jasno je da bi posljedica bila i mnogo veći postotak stradalih Židova u NDH.

Kako je moguće da je Goldstein nezadovoljan time što u NDH nije bilo još više židovskih žrtava? Pa, ako je on Židov, zar ne bi trebalo biti suprotno? Kako tako nešto može željeti Slavko Goldstein koji je kroz sve to prošao? To je očito ako se zna da tako nešto može odgovarati samo Jugoslavenima. Tada bi lakše bilo dokazati navodnu genocidnost hrvatskog naroda i sačuvati/obnoviti Jugoslaviju.

A već iz ranije objavljenih tekstova Slavka i Iva Goldsteina jasna je njihova bliskost ideji jugoslavenstva. Ta ideja vodila u njihovom radu prepoznatljiva je i u ovoj knjizi. Mnogi drugi hrvatski autori su ukazivali na takvo djelovanje oba Goldsteina. Nisam bio iznimka ni ja. Tako sam Slavka Goldsteina spominjao još u tekstu objavljenom u *Hrvatskom slovu*, 23. kolovoza 1996., a o jugoslavenstvu dr. Iva Goldsteina bilo je riječi u tekstu tiskanom u *Hrvatskom slovu*, 14. kolovoza 1998. Oba teksta su tiskana i u knjizi *Za hrvatsku Hrvatsku*, Zagreb 2001.

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

PORNOGRAFIJA U POVIJESTI

Temom pornografije u povijesti bavi se poznati hrvatski povjesničar dr. Ivo Goldstein u članku "Kako to Hrvatska televizija prati slučaj zapovjednika Jasenovca Dinka Šakića" objavljenom u "Globusu". U okviru tog razmatranja dr. Goldstein se osvrće i na moj članak i kaže: "'Hrvatsko slovo', u broju od 17. srpnja, objavilo je tekst pod naslovom 'Cionisti četnikuju po Jasenovcu'. Znači li to da svako bavljenje prošlošću koje ne zadovoljava uredništvo toga niskonakladnog štiva nužno znači i četnikovanje?" Tu su njegovu rečenicu u "Globusu" posebno i istakli! Međutim, djeluje groteskno u tekstu u kojem dr. Ivo Goldstein sve one koji se bave prošlošću na način koji ne zadovoljava dr. Iva Goldsteina naziva - pornografima.

Netko će pomisliti kako je već time dr. Ivo Goldstein pokazao kako je pronašao najbolju moguću riječ za svoje bavljenje poviješću, što za takve čitatelje mora biti užasna spoznaja, ako znaju da je dr. Ivo Goldstein profesor povijesti na Filozofskom fakultetu, čak je bio i predstojnik Zavoda za hrvatsku povijest! Da stvar bude ljepša, on to i pojašnjava: "Pornografima nije do povjesne istine ili do argumenata. Kad im nešto ne odgovara, oni krenu s uvredama." Zato će ja u ovom tekstu dokazati da dr. Ivo Goldstein nije pornograf. Već ja! Takvi čitatelji će misliti da je očita pornografija i kada dr. Goldstein za "Hrvatsko slovo" kaže "niskonakladno štivo". A kao sveučilišni profesor trebao bi znati da naklada nije nikakvo mjerilo kakvoće. Ako se već htio okomiti na "Hrvatsko slovo", pomislit će takvi, uz malo više pameti, upravo mu je mogao poslužiti naslov moga teksta. Naime, tekst sam predao u posljednji trenutak, a iz usporedbi onog što piše u njemu i naslova teksta očito je da su ga dali urednici. Sam tekst predstavlja uredničku prilagodbu izlaganja na predstavljanju moje knjige "Srpski mit o Jasenovcu - Skrivanje istine o beogradskim konc-logorima". Mediji su iscrpno izvjestili hrvatsku javnost o samoj promociji, i osim dr. Iva Goldsteina, nitko tamo nije pronašao ni zrnce "pornografije".

O današnjem djelovanju nekih Židova u tom tekstu može se naći samo u preposljednjem odlomku. (Vidi *Hrvatsko slovo* br. 169. od 17. srpnja 1998.) Moji prijatelji, koji su pročitali taj tekst, odmah su mi se javili s konstatacijom kako naslov ne odgovara sadržaju članka. A dr. Ivo Goldstein to nije uočio. On je sveučilišni profesor, a oni nisu! Ili možda dr. Ivo Goldstein ne čita "niskonakladna štiva"? A piše o njima!? Ali, svi oni koji tako misle nisu u pravu. Jer, dobro kaže dr. Goldstein: "Pornografima nije do povjesne istine ili do argumenata. Kad im nešto ne odgovara, oni krenu s uvredama." Svoje razmatranje o nama "pornografima", Goldstein započinje ovako: "Jasenovački logor pobuđuje kod pornografa mnoga pitanja. Već je izlizano osvrtati se na notornu tezu kako su sami Židovi upravljali jasenovačkim logorom: njih je, doduše, bilo dosta među nadglednicima (kapoima) koji su bili odabirani među logorašima, ali je tih židovskih kapoa bilo u postotku, otprilike, koliko i židovskih zatvorenika. Posljednje, ali svakako ne i najnevažnije, u čitavoj priči jest to da su svi židovski kapoi bili ubijeni do kraja 1941."

I zaista, i ja sam se bavio tim pitanjem, ali u članku "Srpsko podmetanje povjesniku Tuđmanu - Prnjatovićeva izvješća o logoru Jasenovac" objavljenom također u *Hrvatskome slovu*, 1. svibnja 1998. Dakle, riječ je o vrlo delikatnoj temi - izvješćima Srbina Vojislava Prnjatovica davne 1942. godine danim Nedićevoj komisiji u Beogradu i tamošnjim crkvenim vlastima.

Po objavljuvanju tog članka g. Montiljo, predsjednik hrvatsko-izraelskog društva prijateljstva, čestitao mi je i sugerirao da se tekst prevede na engleski tako da bi ga mogli čitati i u Izraelu. Ne znam zašto, ali nešto više držim do mišljenja g. Montilja nego do onog svoga kolege sa Sveučilišta. I to potvrđuje da sam ja pornograf, a ne dr. Goldstein! Evo jednog dijela toga "pornografskog" teksta: "Tuđman konstatira (str. 318) da Prnjatovićev sud o Židovima 'odiše pretjeranošću, mogli bismo reći antisemitskim raspoloženjem'. To je očito i iz same činjenice što sam Prnjatović konstatira da je u logoru bilo 5-8 puta više Židova nego Srba, a on o svim Židovima govori tako loše samo zbog toga što je, prema njemu, očito malen broj Židova u zatočeničkoj hijerarhiji prigrabio sva važnija mjesta. Pa nisu valjda svi ti Židovi, kojih ima toliko puta više od Srba u logoru, imali ta važna mjesta u zatočeničkoj hijerarhiji. Iz navedenih citata izlazi da je, prema Prnjatoviću, bilo bolje: 1) ranije stići u Jasenovac i 2) sa sobom dovesti i svoju obitelj! Dakle, Prnjatovićevo svjedočenje više govori o samom Prnjatoviću nego o Židovima u Jasenovcu."

Sljedeći dio Goldsteinova razmatranja također je posebno istaknut: "Laž, koja se vrlo često servira u javnosti, jest da je postojao izravan i stalan njemački pritisak da se radikalno riješi 'židovsko pitanje'. Nijemci su vrlo pozorno nadgledali sva zbivanja u NDH, ali su većinu protužidovskih akcija organizirale same ustaše. Katkad su i sami Nijemci ostajali zgranuti nad ustaškom surovošću." Zlobnici koji ne razumiju dr. Goldsteina pomislit će kako ovaj tekst predstavlja interesantnu interpretaciju dolaska Himmlera u Hrvatsku. Njegov posjet je, prema ovim Goldsteinovim konstatacijama, zapravo bio čisto turističke naravi! Vjerojatno je uz to i ostao "zgranut nad ustaškom surovošću"!

Goldstein nastavlja u istom stilu: "Laž je i to da ustaški režim, tobože, nije bio antisemitski: da bi Židove opljačkali i otjerali u logore, pokrenuta je široka antisemitska kampanja, Pavelić i njegovi suradnici jasno su poručivali da prema Židovima neće biti milosti; organizirali su antisemitske izložbe." Glupi pornografi bi glupo objašnjavali dr. Goldsteinu kako je NDH bila država koja se borila za opstanak, a u takvim situacijama ima i užasnih stvari. Recimo, kod ljudi koji se bore za opstanak zabilježeni su i slučajevi kanibalstva! Tako bi dr. Goldstein odmah mogao usporediti NDH i neku drugu državu koja se rada i koja ima odmah i pobunu u zemlji. Na primjer, Izrael. On je Židov i sigurno bi takvu usporedbu mogao dobro napraviti. Mogao bi im pokazati kakav je odnos židovskih vlasti prema pobunjenim Palestincima, odnosno hrvatskih u NDH prema pobunjenim Srbima. Iako Izrael nije nastao u Drugome svjetskom ratu, pa ni takva usporedba nije potpuno adekvatna.

Zaista bi bilo zgodno kada bi im u takvom kontekstu dr. Goldstein pojasnio svoje teze o NDH: "Odnos prema NDH valja testirati i na ovaj način: smatramo li, ili ne smatramo, da je svaka hrvatska država a priori pozitivna činjenica, a svaka

druga (npr. jugoslavenska, hasburška i sl.) a priori negativna? Da, doista, je li zaista sloboda a priori pozitivna činjenica, a ropstvo a priori negativna. Teško pitanje postavlja dr. Goldstein. Ali on je doktor povijesti, pa ne može postavljati laka pitanja. On nam i pojašnjava svoj stav. "Za pozitivan ili negativan odnos prema nekoj državi nije bitno gdje su joj granice nego da li osigurava svojim građanima mir, političke slobode, gospodarski i kulturni prosperitet." Ja moram zaista priznati da ne znam kako to ide s građanima u Izraelu, i Židovima i Palestincima, pa bi i meni takva paralela još više mogla pojasniti ove poglеде dr. Goldsteina.

Jesu li možda i osnivači nekih drugih država, prije toga proglašeni teroristima? I to ne u Drugome svjetskom ratu. Teško je očekivati da dr. Goldstein ne zna takve i slične komparacije. Ali to ne treba raditi, jer: "Pornografska mentalna eskapada sastoji se u tome da se događaji 'stavlju u kontekst'." Naime, sveučilišnom profesoru iz povijesti je čudno da se događaji stavlju u kontekst vremena u kojima su se dogodili. To je čista pornografija. Njemu nije važno kakvi su uvjeti u kojima se stvara jedna država, nego je bitno "da li osigurava svojim građanima mir, političke slobode, gospodarski i kulturni prosperitet". Naime, u ratu je to važno, a ne - preživjeti - kako tvrde pornografi. Da, zaista, zašto bi dr. Goldstein objašnjavao činjenicu o različitom odnosu vlasti NDH u dijelovima u njemačkoj i talijanskoj interesnoj sferi, kad je očito da su ustaške vlasti mekanim Nijemcima, "zgranutim ustaškom surovošću", mogle nametati svoj antisemitizam, a snažnim Talijanima nisu mogli.

Zgodno bi bilo, misle pornografi, kada bi g. Goldstein, kao povjesničar, pojasnio i tadašnje vrijeme kroz konc-logore. Je li bilo logora, recimo za Japance u SAD ili Australiji. Kako su u ovim demokratskim državama prolazili Nijemci u to vrijeme? Ako je logora i bilo, jesu li se ti logoraši prvo digli na ustanak protiv tih država? Možda su, poput četnika u Hrvatskoj, počeli klanjima i prije uspostavljanja te države.

Ma ne! Tako nešto može pasti na pamet samo pornografima. Važan je Jasenovac, a moj tekst u kome se spominju beogradski konc-logori od kojih je "Sajmište" bio "judenlager" - to je pornografija. Jer: "pornografi priznaju da su ustaše pobile mnogo Židova, ali koliko ih je tek pobijeno u Srbiji? Pa zar je sudbina Hrvatske i Hrvata da ih čak i oni koji se smatraju 'najvećim' Hrvatima uvijek uspoređuju sa Srbijom i Srbima?" Da, dr. Goldstein je potpuno u pravu. Čista je pornografija dovoditi Jasenovac u isti kontekst sa "Sajmištem" i "Banjicom". A pogotovo i s logorima u SAD ili Australiji. Jer, cijeli svijet zna i za beogradske konc-logore, i za činjenicu da su bili jednakost stravični kao i Jasenovac. Da je to zaista tako, dr. Goldstein bi bio u pravu. A ne pornografi koji lažno upozoravaju hrvatsku javnost da nije tako. To su očita podmetanja uvaženom profesoru povijesti. Zbog takvih njihovih podmetanja, netko može pomisliti kako je po g. Goldsteinu važno pisati samo o zločinima Hrvata. Bolje je da nam Srbi pomažu u hvatanju Hrvata zločinaca. Dobro je da se ne piše o njihovim zlodjelima. Jer, kada bi hvatali svoje, ne bi nama pomagali. Da, zaista su plemenita ta srpska nastojanja. Ima pravo dr. Goldstein. Sretni smo što se tako

i u Haagu i u Zagrebu sudi uglavnom Hrvatima za zločine. Treba istražati na tome časnom putu.

Na žalost, Goldsteinovo nastojanje može netko shvatiti onako kako on sam sebe predstavlja kroz riječi: "U mojoj se generaciji nikad nije postavljalo pitanje je li netko sin ili unuk ustaše i partizana. Štoviše, takve nam činjenice nisu bile uopće važne." Reći će: i to je sveučilišni profesor povijesti! Njemu je u Jugoslaviji problematično samo Miloševićovo vrijeme. Sve ono prije bilo je med i mljeko. Treba se odmah ograditi od takvih. Jer, ne daj Bože da je njemu ta država bila pod hegemonijom Srba. Ne daj Bože da su u policiji u Hrvatskoj bili uglavnom Srbi. Ne daj Bože da je časnički kadar u JNA bio isti takav. Ne daj Bože da su sinovi i unuci ustaša, i ne samo njihovi, morali bježati iz takve države ravnopravnih naroda. Ma kakvi! Vladalo je bratstvo i jedinstvo. Taman posla da se postavljalo pitanje je li netko sin ili unuk ustaše i partizana. Ne daj Bože da su Srbi u Hrvatskoj i u Jugoslaviji bili preferirani i da je ta država bila Srboslavija. Tko to tvrdi, on je revizionist. A ako se uz to bavi i poviješću - onda je i pornograf!

Dr. Ivo Goldstein će na jednom mjestu konstatirati: "Pornografi će priznati da je u Jasenovcu pobijeno mnogo ljudi, ali odmah postavljaju pitanje: a koliko ih je tek pobijeno na Križnom putu?" Kasnije on će tvrditi "Je li ona (NDH, J.P) nudila Hrvatima BOLJITAK? Može li se uopće u nekoj državi osigurati prosperitet nekoj naciji ako vlast najavi ugrožavanje egzistencije ili čak uništavanje druge nacije?" Da bi na kraju opisao divan život u Jugoslaviji do dolaska Miloševića na vlast. Dr. Goldstein nas time stavlja u dilemu. Negira li on Križni put, ili smatra da država koja je započela svoj život zločinom može egzistirati, ako je zločin napravljen nad Hrvatima. Međutim, takvo zaključivanje je nelogično. Ovim nam dr. Goldstein samo pokazuje kako su njegovi argumenti neoborivi, a on piše istinu i samo istinu!

Ostavimo se tih Goldsteinovih "lijepih vremena". Vratimo se pornografiji u mome inkriminiranom tekstu. Tu zaista uspoređujem beogradske logore i Jasenovac. Čak sam se drznuo i citirati jednog Srbina. Naime, dr. Lazar Prokić u knjižici "Jevreji u Srbiji" kaže: "Danas je dokazano da su sva dela sabotaže u našoj zemlji finansirali Jevreji. Isto tako kod pohvatanih komunističkih bandi nađeno je mnogo Jevreja. Kod pohapšenih zbog šverca - opet Jevreji!... Kod pohapšenih zbog širenja alarmantnih vesti - opet Jevreji!... Znači Jevreji, Jevreji i Jevreji! Zato stvarajmo izrazito antijevrejsko raspoloženje, ukazujmo prstom na Jevreje i pratimo strogo njihov rad. Učinimo sve da za prvo vreme svi oni sa svojim potrebitcama budu zbijeni na prinudnom radu negde - potpuno izdvojeni od nas, daleko čak i od naših očiju! Dok se ne nade način da uopšte nestanu sa našeg tla!". Čista je pornografija kad ja to navodim u svom tekstu! Jer, uči nas dr. Goldstein "NDH, kao notornu njemačku saveznicu, nije mogao nitko i ništa spasiti. Ona je morala propasti zajedno sa svojim velikim zaštitnikom i pomagačem." Vjerojatno će dr. Goldstein odmah shvatiti kako je pornografija ako ovu njegovu tvrdnju netko usporedi sa Srbijom u drugom svjetskom ratu. Nedićeva Srbija jest propala, ali Srbi dobiše Jugoslaviju, tj., kako je svojedobno rekla Tanja Torbarina, "najveću moguću Srbiju". Srpska pravoslavna crkva dičila se time što je sv. Sava preteča Hitlera, ali je ratnim zločincem proglašen "priatelj Židova" Alojzije Stepinac. Od

potpisnika "Apela srpskom narodu", tj. poziva na suradnju s Hitlerom, dvadesetosmorica su postali članovi SANU tijekom komunističkog razdoblja, a dvanaestorica potpisnika je primilo visoke državne počasti poslije rata, pa i Sedmojulsku nagradu koja se dodjeljuje u čast ustanka u Srbiji 1941. nagrađivani su i nagradom AVNOJ-a! Čista pornografija!

Zato je, priznajem, najveća pornografija u slijedećem dijelu tog teksta: "Takvi su znali jednog svetog čovjeka i mučenika, kardinala Stepinca - proglašiti ratnim zločincem. Čovjeka kojeg su zbog antirasnih propovijedi Nijemci nazivali prijateljem Židova. Čovjeka koji je tijekom Drugog svjetskog rata spasio veliki broj Židova i Srba. I to u vrijeme dok se u SPC dokazivalo kako je sv. Sava preteča Hitlera! I ne samo to! Na primjer, u ovoj knjizi ("Srpski mit o Jasenovcu", J.P) prvi put se objavljuje jedan dokument u kome 141 žitelj jednog hrvatskog sela moli da se jedan Židov, njihov sumještanin, pusti iz logora. Molbu je video i preporuča je načelnik općine. A takvih molbi s mnogo potpisa za spašavanje Židova i Srba ima mnogo. I to jedino u Hrvatskoj! Jedino u Hrvatskoj, ne i u cijeloj porobljenoj Europi! Nije ih se smjelo objaviti jer bi otežali stvaranje srpskog mita o Jasenovcu. Jer bi bile besmislene tvrdnje o genocidnosti hrvatskog naroda! Jer bi otežali zadržavanje Hrvatske u Jugoslaviji, pa i genocidom ako treba!" Zaista je čista pornografija kad ja spominjem dokumente koji se po prvi put tiskaju u Hrvatskoj. Dokumente jedinstvene u cijeloj Europi pod njemačkom vlašću! - Zamislite, molim Vas, taj Pečarić tiska dokument sa 141 potpisom da se pusti neki Židov iz logora. I još je molbu video i preporuča je načelnik neke općine u NDH. Da takve dokumente ima, dr. Goldstein bi ih sigurno odavno već tiskao. Pa on je povjesničar! - Priznajem, ja sam zaista revizionist i pornograf, a ne dr. Goldstein. Ne postoji Hrvatski državni arhiv, niti takvi dokumenti u njemu. Jer, da tako nešto postoji, dr. Goldstein bi sigurno već pokrenuo akciju da se u Izraelu ustanovi posebna nagrada "pravednika među narodima", koja bi se dodjeljivala mjestima ili skupinama koje su se na ovakav način zauzimale za svoje sugrađane. On bi bio posebno ponosan što se takva priznanja dodjeljuju samo Hrvatima i hrvatskim mjestima. U lijepim vremenima u kojima "generacije nisu bile opterećene poviješću" to bi sigurno bilo tiskano. Kriv sam što sam tako nešto tiskao, pa sada g. Goldstein mora konstatirati: "prisiljeni smo o toj povijesti raspravljati i donijeti čvrste sudove, koji će onemogućiti buduće političke manipulacije." Ne daj Bože da su politički manipulatori oni koji nisu htjeli do dana današnjeg takve dokumente objavljivati.¹⁶² Treba sve to odbaciti kao revizionizam. "Revizionizam (...) označuje takvu interpretaciju povjesnih događaja koja je bitno opterećena političkim pritiscima i nedostatkom volje da se spoznaju i iznesu neke od ključnih činjenica".

Da, teška su danas vremena za povjesničare. Ovako nešto nije bilo moguće u prošlim vremenima kad je g. Goldstein doktorirao, kad nije bilo političkih pritisaka i nedostatka volje da se spoznaju i iznesu neke od ključnih činjenica. Da postoje dokumenti koje spominje dr. Pečarić u pornografskom tekstu

¹⁶² Ovo je napisano 1998. godine pa je to vjerojatno i natjeralo dr. Iva Goldsteina da piše i o ovim pokušajima spašavanja Židova tri godine kasnije ("Holokaust u Zagrebu", str. 633.-635).

objavljenome u "Hrvatskom slovu", dr. Goldstein bi ih sigurno još tada objavio. Očito je, stoga, da mi moramo "zaslužiti bolju budućnost, budućnost u Europi". Zar nam nije jasno kako je lijepo biti Irac u Sjevernoj Irskoj. Zapale ti kuću i izgori ti troje djece. I nikome ništa. Mi moramo zaista "susresti se s istinom" i "zaslužiti" takvo nešto.

*

Nedvojbeno je ovaj drugi tekst iz *Hrvatskog slova* utjecao da mojim knjigama Goldstein dâ toliku pozornost, iako ne smijemo zaboraviti ni činjenicu da je i o mojoj knjizi bilo riječi u spomenutoj TV emisiji u Srbiji. Možda je takav tretman i moje knjige uvjetovao moj duel s dr. Bulajićem na radiju Slobodna Europa u kome je dr. Bulajić loše prošao. Ne treba dvojiti da historičare-jugonostalgičare u Hrvatskoj mnogo više pogađa Kriština knjiga. Spomenimo da je drugi dio te knjige sastavljen od dokumenata o kojima se u vrijeme kada su se ti historičari školovali, nije smjelo ni govoriti. To lijepo pokazuje upravo "napadač" na Krištov tekst iz *Glasa Koncila* asistent Filozofskog fakulteta Mario Strecha (*Novi list*, 9. siječnja 2002.). Ovaj pedesotogodišnjak u najnižem znanstvenu zvanju odgovara na pitanje:

- Je li Jure Krišto povjesničar?
- On je po osnovnom obrazovanju teolog, no, ima i doktorat iz povijesti (znači nije završio za srednjoškolskog profesora nego za znanstvenika, op. J.P.). Međutim, do sada nije nastupao kao povjesničar (a Krišto je znanstveni savjetnik u Hrvatskom institutu za povijest, što je ekvivalentno redovitom profesoru povijesti na fakultetu, op. J.P.), niti se ponašao po uzusima struke (kada netko s najnižim zvanjem ovako govorи o onom s najvišim pokazuje razinu svoje inteligencije, op. J.P.). Gospodin Krišto, najkraće rečeno, predstavlja marginalnu pojavu u našoj historiografiji kakvih ima u svim historiografijama. Devedesetih godina on se pojavio s velikom ambicijom da provede reviziju historiografije, s idejom da se odbaci sve ono što je do devedesete napravljeno, etiketirajući to kao komunističko i protuhrvatsko.

Očito je da se Strecha zamišlja kao branitelj jugo-komunističke historiografije u kojoj – recimo – Bleiburga i komunističkoga ubijanja Hrvata uopće nije bilo. To uostalom konstatira i profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Adalbert Rebić ("Strecha podlegao marksizmu". *Novi list*, 11. siječnja 2002.).

Ovdje je meni osobno posebno interesantno što baš Strecha govorи o uzusima struke kakva se – izgleda – njeguje na Filozofskom fakultetu. Naime, u svom radu "Collegium hieronymianum pro croatica gente" Svetojeronimska sfera, *Radovi* 28, Zavod za povijest Filozofskog fakulteta sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1995., Strecha priznaje da nije upoznat s relevantnom literaturom o predmetu,¹⁶³ a

---

¹⁶³ Vidjeti također: A. Pečarić i J. Pečarić, Kneževina Crna Gora i pitanje imena Zavoda sv. Jeronima u Rimu, *Časopis za suvremenu povijest* 28, br. 1-2, 217-225, Zagreb 1996.

relevantna literature mu je bila dostupna. Samo ju je trebalo potražiti u knjižnici na Kaptolu. Rad mu je ipak tiskan. Čak i knjiga. A onda nam Strecha u *Novom listu*, 13. siječnja 2002. pojašnjava zašto je napao Krištu. Krišto je, naime, napisao negativnu recenziju Strehine knjige, dakle knjige koju je autor napisao priznajući da nije koristio relevantnu literaturu. Doista je Krišto “marginalna figura u hrvatskoj historiografiji”. A ne – ne daj Bože – pedesetgodišnji asistent.

Međutim mnogo je interesantnije zašto se o Krištinoj recenziji poglavlja o Stepincu u knjizi *Holokaust u Zagrebu* digla tolika prašina uz tvrdnju da je to ne samo nekakav revizionizam nego i antisemitski pamflet. Vjerovatno je to zato što je Krišto ukazao hrvatskoj javnosti na sljedeće:¹⁶⁴

U zaključku je možda korisno podsjetiti na knjigu američkoga Židova Normana G. Filkensteina “The Holocaust Industry: Reflections on the Exploitation of Jewish Suffering” koja je pokrenula raspravu o smislu velikoga insistiranja na holokaustu. Već je iz naslova knjige jasno da Filkenstein proziva industrijalizaciju holokausta, postupke kojima se židovsko trpljenje u prošlosti upotrebljava za političke, društvene i financijske dobitke danas. Oštra je to kritika čelnoga čovjeka Svjetskoga židovskog kongresa Edgara Bronfmana, ali i najnovija nastojanja da preživjeli Židovi i njihova rodbina dobiju kompenzaciju za trpljenje u koncentracijskim logorima i drugdje u Europi. Pokušaj naplaćivanja holokausta Filkenstein nedvomisleno izjednačuje s iznudom reketskog tipa.

Može li se knjiga Goldsteinovih o zagrebačkome holokaustu svrstati u knjige koje su proizvedene ne da bi pokazale pijetet prema žrtvama ili iskazale pristajanje autora uz uzvišena humana načela i vrijednosti, nego da od toga naprave posao (business), profit, političku dobit ili vlastitu promociju ili, pak, da prozovu, svete se, osude i prognaju? Za odgovor bi trebalo detaljnije analizirati sadržaj knjige, ali ako je suditi po tome kako se obrađuje uloga nadbiskupa Stepinca i kako se ocjenjuje njegovo zalaganje za Židove u vrijeme NDH, odgovor bi trebao biti na toj crtici.

Iako je iz moga gornjeg teksta jasno da je moje uvjerenje da su oba Goldsteina predvodnici jugostalgične opcije u “hrvatskoj” historiografiji, činjenica je da ima dosta pristalica ovakvog pogleda na rad Goldsteinovih. Takvo pitanje mi je postavljeno u Novskoj na promociji mojih knjiga *Srpski mit o Jasenovcu 1 i 2*, dakle nedaliko od samoga Jasenovca. Vrijeme će pokazati hoće li se od Hrvatske pokušati naplatiti ovo djelo Goldsteinovih.

Međutim, vratimo se mom tekstu *Pornografija u povijesti*. Kada se usporedi ono što sam ja tamo napisao i Goldsteinov komentar moje knjige, bit će očito da on zapravo pokušava odgovoriti na taj moj tekst. Pogledajmo zato još neke njegove primjedbe na moju knjigu.

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

---

¹⁶⁴ J. Krišto, *Glas Koncila*, 6. siječnja 2002.

GOLDSTEIN U KOMISIJI ZA UTVRĐIVANJE RATNIH I PORATNIH ŽRTAVA

Glas Koncila, 27. siječnja 2002.

Na posljednoj sjednici Komisije, 8. listopada 1999., izvješće je prihvaćeno sa samo jednim glasom protiv. Bio je to glas gospodina Slavka Goldsteina, koji je jedini u našim tablicama vidio konačne brojeve o žrtvama.

U «Glasu Koncila» 13. siječnja 2002. objavljena je reakcija Iva i Slavka Goldsteina na tekst «Goldsteini ponovo optužuju Stepinca». Želeći pobiti tvrdnje dr. Krišta, oni daju navod sa str. 577-578 iz kojeg se vidi da Goldsteini ne prihvaćaju da je Stepinac bio «ratni zločinac, duhovni podstrekac genocidnih progona srpskog stanovništva u NDH», pače «glavni ideolog ustaštva i genocida nad Srbima». Jasno je da u današnjoj Hrvatskoj Goldsteini tako nešto ipak ne smiju tvrditi, ali zato - slučajno ili ne - sve ostale tvrdnje koje su dane u optužnici nastoje dokazati. Krišto je pokazao kako.

Međutim, interesantno je kako Goldsteini odgovaraju na Krištin upit zašto su napravili jednu takvu knjigu. Negiraju sve mogućnosti koje spominje Krišto, osim političku dobit ili vlastitu promociju. Valjda zato što je dr. Ivo Goldstein doista prisutan u raznoraznim utjecajnim tijelima, a Slavko Goldstein je od člana Komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava dospio do predsjednika Savjeta Spomen-područja Jasenovac.

Od predsjednika Komisije g. Kazimira Svibena dobio sam njegove *Napomene o «Izvješću o radu Komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava od osnutka (od 11. veljače 1992. do rujna 1999. godine)»*, Zlatar 11. siječnja 2002., u kojima se spominje i g. Slavko Goldstein: «Na posljednjoj sjednici Komisije, 8. listopada 1999., izvješće je prihvaćeno sa samo jednim glasom protiv. Bio je to glas gospodina Slavka Goldsteina, koji je jedini u našim tablicama vidio konačne brojeve o žrtvama, dok su za sve nas ostale brojevi predstavljali rezultat rada do rujna 1999., s time da rad treba nastaviti i praznine popuniti. Osporavatelj S. Goldstein nije se mogao pomiriti s premalim brojevima židovskih, srpskih i pravoslavnih žrtava. Svoje protivljenje podnio je u pisanim obliku, a poslao ga je i na više različitih adresa.

Nakon toga počela je medijska hajka na Komisiju. Naša evidencija žrtava proglašena je konačnom, što ona ni izdaleka nije bila, a onda su nam nabrajane 'mane'. Kao 'krunski' dokaz upotrijebljene su preslike naših tablica o nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti žrtava. Zloporaba ne bi bila moguća da smo kod svake tablice napisali da je to stanje od osnutka Komisije do rujna 1999. (kao što piše u naslovu Izvješća)...

Gospodin Slavko Goldstein bio je član Komisije od početka da kraja. U njega smo kao Židova polagali velike nade i očekivali da ćemo preko njega doći do popisa židovskih žrtava. Toga popisa nismo dočekali. Da nam ga je predao, ne bi se mogao onako ponijeti na zadnjoj sjednici Komisije kako se ponio.»

Jasno je da je inicijator spomenute «zloporabe» bio g. Goldstein.

Vjerojatno Goldsteinima nije odgovaralo ono na čemu je inzistirala Komisija: poimenično popisivanje. Sviben također kaže: «Znakovito je da su poimenični popisi žrtava i u Titovo doba padali u nemilost i bili skriveni od javnosti, jer popisivači nikako nisu mogli udovoljiti partijskoj 'normi'.»

Takav rad Komisije sigurno bi pokazao da postoje osobe koje su popisivane pod raznim imenima, ili više puta istim imenom. Tako je, na primjer, Kazimir Sviben u Saboru 11. studenoga 1999. dao slijedeći primjer iz knjige «Jasenovac žrtve rata prema podacima Statističkog zavoda Jugoslavije» str. 550. za mjesto Ljubuški: *«Bilić (Mehmed) Sabit, rođen 1922., Musliman, ubijen od ustaša 1944. godine u logoru Jasenovac. Bilić (Mehmed) Sabit, rođen 1920., Hrvat, ubijen od ustaša 1944. godine u logoru Jasenovac. Bilić (Mehmed) Sabit, rođen 1922., Srbin, ubijen od ustaša 1944. godine u logoru Jasenovac.»*

U knjizi «Spomenica ljubuškim žrtvama» nema ni jednoga od te 'trojice'. Spominje se samo Bilić (Hase) Šerif koji je u siječnju 45. poginuo kao partizan u Ljubuškom.» Međutim, čini se da je mnogo interesantnija činjenica što na str. IV. knjige «Holokaust u Zagrebu» stoji ovo: «Trogodišnjim istraživanjima u arhivama i konzultiranjem literature i drugih izvora Ivo Goldstein prikupio je građu za ovu knjigu i do jeseni 2000. godine napisao njen najveći dio.»

Dakle sin g. Goldsteina, koji je s ocem autor ove knjige, radi na onome što se od g. Slavka Goldsteina očekivalo u Komisiji negdje od 1997. godine. Goldstein ta istraživanja ne daje Komisiji, nego napada Komisiju zato što toga nema. Pri tome neistinito interpretira rezultate njezina rada kao konačne, iako je iz samog naslova Izvješća vidljivo da to nije točno. S druge strane, njegov sin, kao sveučilišni profesor, sigurno zna što je obaveza njegovog oca prema Komisiji.

Naravno, takvo sramotno ponašanje i oca i sina sigurno su odgovor na Krištin upit: «Može li se knjiga Goldsteinovih o zagrebačkom holokaustu svrstati u knjige koje su proizvedene ne da bi pokazale pijetet prema žrtvama ili iskazale pristajanje autora uz uzvišenija humana načela i vrijednosti (...)»

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

NADBISKUP STEPINAC: VELIKI BRANITELJ ŽIDOVA ILI MOŽDA – ANTISEMIT?

Novi list, 29. siječnja 2002.

Da su otac i sin Goldstein uopće željeli biti objektivni, oni bi razmislili zašto je predsjednik Udruženja američkih Židova Louis Breier rekao davne 1946. godine, iako je sigurno znao za zemlje u kojima su spašeni svi Židovi, da je

**Stepinac uz papu Piju XII. bio najveći branitelj Židova u okupiranoj
Europi**

U *Novom listu* 12. siječnja 2002. godine objavljen je tekst «Stepinac je spašavao samo koliko su mu ustaše dopuštale» u kome je, zapravo, dana reakcija Slavka Goldsteina na osrvt dr. sc. Jure Krište na knjigu «Holokaust u Zagrebu». Već sam naslov puno govori. Dan je zbog Goldsteinove tvrdnje: «Stepinac je doista spasio ljude iz jednog staračkog doma. Ali su štićenici iz ostalih pet domova deportirani.» Čemu ovo Goldsteinovo «ali»? Velika je mudrost zaključiti da je Stepinac prilikom svojih intervencija kod vlasti mogao spasiti samo onoliko ljudi koliko je vlast htjela. Je li autor teksta ipak shvatio Goldsteinovu namjeru kada je u naslovu dodao i riječ «samo»? Međutim, da je bilo i drugih načina na koje je Stepinac uspijevao spašavati ljude vidljivo je i iz knjige Goldsteinovih, a još više iz knjige hrvatske Pravednice g. Ljubice Štefan «Stepinac i Židovi», Zagreb, 1998. Vjerovali ili ne, ova knjiga se uopće ne citira u knjizi «Holokaust u Zagrebu»!

A nije nebitno i to što je Stepinac svojim propovijedima i cjelokupnim djelovanjem utjecao i na javno mnjenje. I sam Goldstein to spominje u Novom listu u svom komentaru Stepinčeva pisma Paveliću 21. srpnja 1941., ali na način koji pokazuje da vjerojatno Goldsteinu nikada nije palo na pamet da je možda upravo zahvaljujući takvom djelovanju zagrebačkog nadbiskupa bilo moguće da su cijela sela znala pomagati pojedinim Židovima, kao što je, na primjer, hrvatsko selo Banski Kovačevac koje je spasilo samog Goldsteina. Ili on misli da ni ustaška vlast nije bila tako strašna kada su cijela sela to radila? Ili misli da ni rasni zakoni nisu tako strašni kada su se cijela sela mogla tako ponašati?

O samom Goldsteinu puno govori slijedeći komentar tog pisma: «Druga je posljedica bila da su ustaše sa Zagrebačkog zbora pustile sve mješovite brakove i bolesne ljude (...)» Zašto? O tom Stepinčevu pismu u knjizi se govori na str. 261., a ovakvog komentara tamo nema. O istom pismu se govori na str. 568-569. Ni tamo nema ovakvog komentara!?

Ne spominje se zamjerka dr. Krišta

Goldstein uopće ne pokušava odgovoriti na zamjerku dr. Krišta, a koja je u svezi sa slijedećim komentarom tog Stepinčeva pisma (str. 568): «No, Stepinac nije protestirao protiv donošenja rasnih zakona kao takvih». Evo što piše Krišto: «Da je takav sud neutemeljen, jasno je iz pisma Artukoviću 22. svibnja 1941,

dakle iz ranoga razdoblja NDH kad, složili smo se, Stepinac još studira opće stanje u državi i daje priliku civilnim vlastima da ga sredi. Evo još jedanput dijela toga pisma: 'Ali da se pripadnicima drugih narodnosti ili drugih rasa [odnosi se, dakle, i na Srbe i na Židove] oduzme svaka mogućnost egzistencije i da se na njih udari žig sramote, to je već pitanje čovječnosti i pitanje morala. A moralni zakoni vrijede ne samo za život pojedinaca nego i za državnu upravu [...]'». Slavko Goldstein to ne spominje ni u Novom listu, nego je njegov komentar geslo koje je navodno Stepinac ustanovio: «Ovi potrebiti zakoni mogli bi se ljudski provoditi». To pokazuje koliko je dr. Krišto bio u pravu kada je rekao: «Na žalost, ni to ponovno isticanje Stepinčeve sasvim jasne osude svakog oblika i svake manifestacije rasizma neće uvjeriti Goldsteine, jer oni upravo to pismo naširoko komentiraju, čak citiraju, ali u zaključcima njegov sadržaj potpuno prešućuju i eliminiraju jer su njihovi zaključci dirigirani ideološkim predrasudama i nastojanjem da se dâ potpora komunističkim 'show trialsima'. U tom nastojanju Goldsteini idu tako daleko da važnost Stepinčeva istupa protiv rasizma u ožujku 1943. (koji odobravaju) umanjuju apsurdnim i nesuvlisljim argumentom da je 'takav stav o rasama bio dio vjerskog učenja' (572). Kao da katolički biskup *uvijek* javno ne istupa u svjetlu 'vjerskog učenja'.

Naravno, Krišto misli, na propovijed iz listopada 1942. godine. Krišto čak i ne spominje da se u knjizi kaže da je tu Stepinac bio «nešto kritičniji». Također se kaže (str. 572.): «Isto tako je bilo i kada je kritizirao rušenje sinagoge.» Da vidimo što je to također dio vjerskog učenja (str. 386): «Kuća Božja bilo koje vjere je sveta stvar i tko u to dira, taj će životom platiti. I na ovom i na onom svijetu bit će proganjan.» Stepinac je još pridodao da su to počinili «ustaše i njihove vođe». Kakvim bi tek antisemitom bio proglašen Krišto da je kojim slučajem naveo što je tada govorio Stepinac kao komentar navodnog Stepinčeva gesla: «Ovi potrebiti zakoni mogli bi se ljudski provoditi»?

Usporedba nadbiskupa Stepinca i mitropolita Stefana

Ne čudi onda što se u Novom listu za slijedeći Goldsteinov komentar koristi naslov «Neuspješan Stepinac». Strašno je vidjeti takvu zahvalnost čovjeku koji je spasio toliko Židova, Srba... Ali kad se pogledaju sami komentari dani u tekstu, to i ne čudi.

Tako se tvrdi da se iz uvodnog poglavlja knjige («Što je holokaust») vidi da je «puno uspješniji od Stepinca bio, recimo, bugarski mitropolit Stefan, koji je spasio svih 50 tisuća bugarskih Židova.» U knjizi se takva neistina koristi u poglavlju «Katolička crkva, nadbiskup Stepinac i Židovi», dakle, kada se želi omalovažiti doprinos zagrebačkog nadbiskupa: «...iz Bugarske nijedan Žid nije bio deportiran u nacističke logore» (str. 571.). U spomenutom uvodnom poglavlju se, međutim, navodi i slijedeće (str. 17): «Ova uzorna bilanca zamračena je kompromisom s Eichmanovim predstavnicima u proljeće 1943. kada je bugarska vlada pristala da dozvoli i pomogne deportaciju svih 7.200 makedonskih i gotovo isto toliko trakijskih Židova u Treblinku, odakle su se vratili samo rijetki pojedinci.» Naglašavam da se govorи o SVIM makedonskim Židovima! Kako to da tako uspješan mitropolit Stefan nije uspio spasiti makar jednog? Jasno je zašto

Goldsteinovi ne pokušavaju odgovoriti na takvo pitanje. Onda bi morali odgovoriti na cijeli niz drugih pitanja!

Je li bugarska država tek stvorena, kao NDH (naravno da nije, nego se proširila većim dijelom Makedonije i grčke Trakije)? Je li Bugarska odmah imala nešto slično četničkoj pobuni kao što je imala NDH? (I. i S. Goldstein posredno odgovaraju na to pitanje u knjizi – tako nečega po njima nije bilo!?) Jesu li bugarski komunisti digli oružje na bugarsku državu u trenutku napada Njemačke na SSSR tako da bi u svoju državu dovukli što više njemačkih snaga, i tako pomogli SSSR-u? Koliko je njemačkih postrojbi bilo zbog toga u Bugarskoj? A kako je bilo u NDH pišu na str. 255: «Veliki val masovnih lipanjskih hapšenja tempiran je u specifičnoj psihozi neposredno nakon 22. lipnja, dana napada Njemačke i njezinih saveznika na SSSR. Tada su se Zagrebom proširile glasine da se za pravoslavni Vidovdan, 28. lipnja, priprema opći ustank protiv NDH. Takvu je psihozu poglavnik Pavelić iskoristio (...)» Psihoza? Hoće li nam time Goldstein sugerirati da je neistinita tvrdnja da je u okolini Siska 22. lipnja 1941. godine osnovan Sisački partizanski odred?

Židovi u Makedoniji, Francuskoj i Danskoj

Spomenimo i što je o položaju Židova u Makedoniji napisano u knjizi Saveza jevrejskih općina Jugoslavije (urednik Zdenko Levental, citat prema tekstu Ljubice Štefan, Hrvatski obzor, 2. kolovoza 1997.): «Dolazak fašističke vojske, prvo njemačke, zatim bugarske, bio je popraćen svim protužidovskim mjerama koje su okupatori primjenjivali: raznim zlostavljanjima, ponižavanjem svake vrste, pojedinačnim ubojstvima i najzad pljačkom u svim oblicima, i od njemačkih i bugarskih oficira i vojnika, i od domaćih fašista i petokolonaša (...) U Makedoniju je prebjeglo iz Srbije oko 300 Židova. U studenome 1941. godine na poziv skopske policije da se svi Židovi izbjeglice prijave radi evidencije, prijavio se određen broj, koje su bugarske vlasti odmah uhitile i izručile Nijemcima. Njih su Nijemci odveli u Beograd i strijeljali u Jajnicima 3. prosinca 1941.»

A pogledajmo samo ovu Goldsteinovu tvrdnju: «Od 250 tisuća francuskih Židova spašeno je njih 200 tisuća.» Dakle, stradalo ih je 50.000, dok u knjizi u spomenutom uvodnom poglavlju na str. 18 tvrdi se da su iz Francuske «SS-ovci uspjeli otpremiti u logore ... otprilike 100.000 ljudi, od toga oko 30.000 židovskih izbjeglica i oko 70.000 židova s francuskim državljanstvom! Strašno je kako je Goldsteinu nebitna sudbina 50.000 židovskih žrtava iz Francuske, 7.200 iz Makedonije i isto toliko iz Trakije, a netko drugi je antisemit.

Inače, u knjizi se posebno hvali spašavanje Židova u Danskoj. Naravno, opet zbog umanjivanja zasluga zagrebačkog nadbiskupa. Jasno nam je da se moramo mi, jer to i ne možemo očekivati od Goldsteinovih, upitati: koji je bio interes Njemačke za to? I na to pitanje odgovara gđa Štefan (Hrvatski obzor, 9. kolovoza 1997.): «U čitavom je, naime, ratu Danska bila vrlo važan opskrbljivač Reicha hranom. Godine 1942. oko tri milijuna šeststo tisuća Nijemaca dobivali su od Danske mesne proizvode, svinjetinu i maslac (Danska je tada imala oko četiri milijuna stanovnika.). Godinu dana kasnije (1943.) broj je narastao na četiri milijuna šeststo tisuća opskrbljivanih Nijemaca, a 1944. se popeo na osam

milijuna četiristo tisuća. Kontinuitet u tom opskrbljivanju bio je za Njemačku prioritetom. 'Tako je cijena za to', kaže isti izvor, 'bila odgoda konačnog rješenja židovskog pitanja', Njemačka je bila spremna platiti. (Podsjetimo da se radi o 7.800 Židova, a, recimo, bugarske vlasti su omogućile ubijanje 7.200 makedonskih Židova i gotovo toliko trakijskih, op. J.P.) Time je, eto, sve objašnjeno.

Neugodna nedoumica

Ali, čitatelju se nameće neugodna nedoumica: pa tako su i mnogi Danci, a snjima i Židovi te zemlje, koji su bili, svakako, uključeni u gospodarstvo, tim fantastičnim povećanjem produktivnosti zapravo pomagali Njemačkoj u borbi, osvajanjima, zločinima u drugim nekim zemljama, pa i logorima, a time i genocidu nad Židovima. Krug se zatvara...» Inače, jedan od spašenih danskih Židova rekao je poslije 25 godina da se njihovo spašavanje moglo učiniti, očito, samo uza znanje i njemačkog veleposlanika Wernera Besta ili njegovu prešutnu suglasnost.

Komentaru hrvatske Pravednice možemo dodati slijedeće: da je NDH na ovaj način pomagala nacističkoj Njemačkoj, otac i sin Goldstein bi već izračunali koliko je NDH pomogla Nijemcima u produžetku rata, koliko je Židova, i ne samo njih, stradalo u tom produžetku, i NDH bi bila mnogo, mnogo krivlja, nego što im je sada.

Da su otac i sin Goldstein uopće željeli poštivati istinu i činjenice, oni bi razmislili zašto je predsjednik Udruženja američkih Židova Louis Breier rekao davne 1946. godine, iako je znao za zemlje u kojima su spašeni svi Židovi, da je Stepinac uz Papu Piu XII, bio najveći branitelj Židova u okupiranoj Europi. Ili je i on bio antisemit?

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

ZAR JE PISANJE O NESTRUČNOSTI JUGOKOMUNISTA – ANTISEMITIZAM?

Glas Koncila, 24. veljače 2002.

U *Glasu Koncila* od 10. veljače 2002. prenijet je dio intervjua s dr. Krištom iz *Novog lista*. Između ostalog, dani su njegovi odgovori i na pitanja: «Kako komentirate Stepinčeve brze vizite podrške Kvaterniku i Paveliću, čim se NDH uspostavila, i to u vrijeme kad je teror već počinjao? Ali vlast je vrlo brzo pokazala svoj karakter. Dvanaestog travnja srušena je prva sinagoga?»

Jasno je da su pitanja postavljena prema staljinističkoj optužnici Stepinca, odnosno slijedećeg dijela Goldsteinove knjige «Holokaust u Zagrebu» (str. 563.):
“Da nije bilo simpatije za NDH, vjerojatno nadbiskup Stepinac ne bi požurio već 12. travnja pohoditi Slavka Kvaternika. U međuvremenu je blagoslovio i osnutak države. Samo četiri dana kasnije, 16. travnja, prvi dan po Pavelićevu dolasku u Zagreb, posjetio ga je nadbiskup Stepinac i izrazio odanost novom režimu. Svojim je biskupima 28. travnja poslao okružnicu u prigodi uspostave hrvatske države: ocjenjujući da se radi o 'najzamašnjim događajima u životu hrvatskog naroda... o davno sanjanom i željkovanom idealu', zaključuje: 'Je li potrebno isticati, da je i u našim žilama življe zakolala krv, da je i u našim grudima življe zakucalo srce? Nitko pametan toga osuditi ne može ... jer je ljubav prema vlastitom narodu Božjim prstom upisana u ljudsko biće i Božja zapovijed!' A već tada je bila uništена sinagoga u Osijeku (14. travnja), već je bila donesena temeljna zakonska odredba (17. travnja) kojom se ozakonjuje najgori politički teror te nekoliko diskriminatorskih zakonskih odredbi protiv Židova i Srba i već se obilno razmahala sramotna huškačka kampanja u novinama i na državnom radiju. Svakome je moglo biti jasno da su vlasti novouspostavljene države krenule bitno drugačijim putem od onih kojima se ostvaruju etičke zasade kršćanstva i pravednog društva. Općenito se može reći da je nadbiskup Stepinac bio fasciniran činjenicom da je hrvatska država osnovana i smatrao je da je treba apsolutno podržavati. Katolički list, tjednik koji se može smatrati glasnogovornikom Zagrebačke nadbiskupije, početkom lipnja tvrdi da 'vjernost Hrvata Božjoj Crkvi... htjela je Providnost nagraditi najvećim darom, koji jedan narod zaslужuje: samostalnom, suverenom državom'.”

Pogledajte početak ovog Goldsteinovog teksta! Zar ne bi bilo čudno da Stepinac nije izrazio simpatiju za neovisnost svog naroda? Ovih smo dana svjedoci pobune u izraelskoj vojsci zato što su morali pucati u civile i djecu. Trebamo li zato optužiti sve Židove diljem svijeta koji su bili sretni kada su dobili svoju državu? Naravno da ne. Zato je i očita Goldsteinova zlonamjernost. Jasno je da on poručuje da je Stepinac morao znati da će NDH biti, kako kaže Goldstein i komunistička historiografija, zločinačka država. A kako je to Stepinac mogao znati? Pa zato što je hrvatski narod “genocidan”. Kako je Goldstein jugo-komunističkog svjetonazora, on ne pokušava optužiti Stepinca zato što je 1945. godine išao i novim vlastima na razgovor. Njemu je biti komunist i partizan, bez

obzira na zvjerstva i zločine koje su napravili nad hrvatskim narodom: borba za ljudsko dostojanstvo (str. 516.)!

Međutim, interesantno je kako svi koji govore o prvim danima NDH uopće ne spominju da je to vrijeme u kojem još traje rat u prvoj Jugoslaviji. Kao da svi zaboravljuju da je Njemačka bombardirala Beograd 6. travnja 1941. godine. Prigovarati tek uspostavljenoj državi za ono što se događa tijekom njemačkog osvajanja Jugoslavije doista je plod bolesnih umova. A takvi su bili i staljinistički procesi.

Tako nešto je očito i u ovom Goldsteinovu citatu (i pitanjima dr. Krištu). Goldstein, recimo, prigovara Stepincu rušenje sinagoge u Osijeku. On ne govorи na tom mjestu tko je srušio sinagogu, da bi mogao što uvjerljivije optužiti nadbiskupa, nego je to učinio nekih 450 stranica ranije: "Njemački su omladinci 14. travnja zapalili osječku sinagogu, a pripadnici njemačke narodne skupine sakupljali su kontribuciju od osječkih Židova i kasnije preuzimali židovske radnje." (str. 106)

Da, zaista, kako je Stepinac prihvatio hrvatsku državu kada su Nijemci u ratu protiv Jugoslavije radili i ovakve stvari? Zar ne bi bilo ljepše da su svi Hrvati izginuli i tako bi prije desetak godina bilo lakše očuvati Jugoslaviju? Samo istraživači koji su opterećeni svojim političkim svetonazorom pa nastoje dokazati unaprijed zadane teze neće iz te brzine donošenja raznih protužidovskih mjera shvatiti da se sprovodi Hitlerova politika.

Naravno, jasno je da se to odnosi i na Goldsteine. Pa oni i jesu javno iskazivali svoje jugonostalgičarstvo. To je prije sramota hrvatske javnosti kada je svojevremeno povjerovala Slavku Goldsteinu, čovjeku sa završenom (?) gimnazijom, a ne šezdesetorici hrvatskih znanstvenika članova Komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava!? To što je on nedovoljno školovan, njega može i opravdati, ali mnoge druge sigurno ne. Zar nismo mi sami sebe stavili u situaciju da nam i jedan gimnazijalac piše o doktoru znanosti kako su «o njegovim kvazipovjesničarskim metodama dovoljno rekli u našoj knjizi na stranicama 79-80 i 614-617». (*Glas Koncila* 13. siječnja)?

Zar nije slična situacijom i s dr. Ivom Goldsteinom?

Sjetimo se da je prof. Miroslav Brandt (M. Brandt, *Život sa suvremenicima*, str. 190-191.) pisao: «Tek dvije godine prije moga odlaska u mirovinu (1984.) otvoreno je novo asistentsko mjesto na mojoj katedri. Nekoliko kandidata (po narodnosti i uvjerenju Hrvata) odbijeno je. Napokon su i SK i njegovi eksponenti na odsjeku nametnuti jednoga tek završenoga studenta [I. Goldstein] veoma marljivog, ali i krajnje ambicioznog, a također štićenika glavne suradnice i miljenice prof. Šidak, M.[irjana] G.[ross]. Uza sve to, ne imajući drugog izlaza, a moj se odlazak u mirovinu približavao, prihvatio sam i toga asistenta. Uskoro sam mu pomogao da dobije francuski stipendij na *École pratique des hautes études en sciences sociales* u Parizu i osobno zamolio profesora Jacquesa le Goffa, jednog od korifeja svjetske povijesne znanosti, da mu na tom studiju bude savjetodavcem. Također, zadao sam mu temu za doktorsku raspravu i prije njegova odlaska na put mnoga puta sam mu objašnjavao probleme vezane za tu buduću raspravu. Nakon njegova povratka doznao sam od prof. Le Gofa da je on

u radu Škole sudjelovao tek formalno, a da se uglavnom prepuštao razonodi. Nije se, poslije godinu dana, vratio u Zagreb s dogotovljenom radnjom, pa sam mu izobilno pomagao u prerađivanju njegova prelimarnog teksta. Pokazalo se da temu dubinski uopće ne razumije, ali se veoma mnogo trudio da u časopisima objavljuje sitne priloge, da bi imao (kako bi sam govorio) *što više publiciranih naslova*. Neke od njih pokazivao mi je unaprijed, a kod jednog od njih ustanovio sam da u bilješkama navodi ne samo pisce i djela koje nije pročitao, nego i pisce koji uopće ne postoje niti su ikad postojali. Na moj prigovor odgovorio je: *Tako to rade svi, pa zašto ne bi i ja!* To mi je toga čovjeka razotkrilo do kraja kao pripravna na falsificiranje i znanstveno nepoštenje, i ja sam digao ruke od njegova daljega *znanstvenog razvitka.*»

Slično piše i današnji dekan Filozofskog fakulteta prof. Neven Budak («O knjizi Ive Goldsteina 'Hrvatski rani srednji vijek' Novi Liber', Zagreb 1995., 511 str.» Radovi, Zavod za hrvatsku povijest, Zagreb 28 (1995.), 299-333): «Veliki broj metodičkih grešaka ponovo pokazuje da autor znanstvenom radu pristupa površno i neoprezno. Po znanost je najopasnija njegova navika da tamo gdje nema izvora izmišlja, a onda na temelju takvih fikcija izvodi daljnje zaključke. Neupućenom se čitatelju tako može učiniti da je Goldsteinu uspjelo otvoriti čitav niz dosada neobrađenih tema, pa čak i riješiti niz problema, dok je pri tome, zapravo, riječ o znanstvenoj fantastici.» (str. 316.)

Međutim, kada je nešto slično napisao o Goldsteinu i mr. sc. Mladen Ivezić, Goldstein je uzbudio cijeli židovski svijet da se radi o antisemitskom tekstu, iako u Ivezićevu se napisu ni na jednom jedinom mjestu nema riječi Židov. Dapače, Ivezić ga optužuje kao jugokomunista» («najčešće nehrvati i izraziti protuhrvati»). On piše «Goldstein je tražio zabranu javnih nastupa prof. Crljena. U ime demokracije zahtijeva, kao povjesnik, zabranu prouke nekih tema i rada nekih povjesnika! Mirjana Gross ponižava Hrvate gdje stigne, osobito dr. Tuđmana. To je jaka protuhrvatska jugokomunistička jezgra. Što su oni učinili za hrvatsku povjesnicu?»

Interesantno je da se antisemitima proglašavaju i oni koji su se usudili komentirati sramotne Goldsteinove interpretacije u knjizi *Holokaust u Zagrebu*. Nameće se pitanje: kako to da je pisanje o nestručnosti jugokomunista - antisemitizam?

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

TEKST POSLAN VJESNIKU ZA «STAJALIŠTA»

U «Hrvatskom slovu» 7. prosinca 2001. pisao sam o mom razgovoru s jednim američkim istraživačem holokausta. Američki stručnjak je primijetio kako je glavni problem u tome što u Hrvatskoj među sobom ne razgovaraju oni koji imaju suprotna stajališta, na što sam mu odgovorio: "Za razgovor treba dvoje. Kako može biti razgovora kada vas proglaše revolucionistima, kao Goldstein u svojoj knjizi."

Nedugo nakon tog razgovora mogao se uvjeriti o čemu sam govorio. Kada je znanstveni savjetnik Hrvatskog instituta za povijest dr. Jure Krišto u "Glasu koncila" dao prikaz Goldsteinova prikaza odnosa nadbiskupa Stepinca prema problemu Židova u NDH, Goldsteini nisu pokušali odgovoriti na primjedbe koje je dao Krišto nego su pokrenuli pravu harangu protiv njega. Pogledajmo samo neke naslove te harange u ime Goldsteinovih: «Inkvizicija drugi put stigla u Hrvatsku», «Mi se vraćamo u srednji vijek», «Zasad još izostaje samo spaljivanje», "Zagovornici terorizma, mržnje i ubijanja», «Križarski rat Glasa Koncila», «Ružna javna kleveta», «Skandalozna recenzija», «Bozanić bi se trebao zabrinuti zbog protukršćanskog teksta Glasa Koncila», «Kvazihistoriografija», «Inkvizicija se obnavlja u trenutno najborbenijoj crkvenoj zajednici u Europi», «Antisemitski naboј u Krištinom napisu», «Izbaciti dr. Adalberta Rebića iz Židovskog kulturnog društva 'Miroslav Šalom Freiberger'», «Katolička obrana antisemitskog pamfleta», «Katolički fundamentalisti», «Niski motivi kaptolskih novina», «Pavelićevi sljedbenici», «Barbarizam Bozanićevog glasnogovornika», «Huškačka optužba». Kada je odgovoreno ovim napadima, dr. Ivo Goldstein je te odgovore nazvao u "Globusu" 22. veljače: inkvizitorskim postupkom. Drugim riječima, potvrđio je moje riječi američkom stručnjaku za holokaust. Istina, Goldstein samo koristi riječi dr. Snješke Knežević ("Vjesnik", 16. veljače) koja je prije njega pokazala da joj gornji naslovi nisu dio inkvizitorskog postupka, nego su to odgovori na njih: "Zato se inkvizitorski ponaša prema drugima koji se ne moli toj ikoni (nadbiskupu Stepincu, op. J.P.) i sličnim ikonama ili možda, umjesto njih, žele nešto drugo."

Vjerojatno će se mnogi pitati zašto se Ivo Goldstein ("Golobus", 22. veljače) obrušio i na Vicu Vukova, zbog teksta "Znanje slobodnih ljudi" ("Vjesnik", "Panorama", 16. veljače) pa mu je on "kolumnist kojega je do sada smatrao ozbiljnim". Da, zašto? Dr. Frano Glavina je natjerao dr. Ivu Goldsteina da prizna ono o čemu i piše Vukov, iako to Vukov eksplicitno ne konstatira: "'oboržavamo' se mnoštvom činjenica, a sve samo zato da bismo pronašli dokaze za svoju unaprijed formuliranu, omiljenu tezu..." A to je tako očito kroz cijelu Goldsteinovu knjigu, ali on to zamjera drugima (napr. na str. 612.: "Vjerojatno da bi dokazao 'demokratičnost' ustaškog režima, ...").

Posebno mjesto u svemu tome zauzima najnoviji tekst Slobodana Prosperova Novaka "Akademici i ostali i tipično hrvatsko mrčenje po tuđoj privatnosti, tipična hrvatska ljubaznost" ("Vjesnik", "Stajališta", 25. veljače). Već sam naslov je kod onih koji su pratili našu polemiku nametnuo pitanje "Tko je tu lud?". Pa

upravo sam svojim prethodnim tekstom u "Vjesniku" ("Stajališta", 9. veljače) ismijao Prosperova zato što na moj tekst odgovara svojim istraživanjima moje biografije. Očito je kako Prosperov baš nije sve dobro razumio kada može napisati: "U nas već stoljećima nitko nikoga ne sluša nego svatko gleda svoje najuže osobne interese ili se bjesomučno bori za interes svoga ceha čak i kad je protiv svih logika (molimo se za Prosperova dragome Bogu, jer ako Goldstein primijeti sličnost ovih stavova s onima Vice Vukova – i Prosperov će postati za Goldsteina neozbiljan autor, op. J.P.). Svatko tko u Hrvatskoj pokušava voditi normalan dijalog u opasnosti je da mu oni akademici, sveučilišni profesori, antikvari, gradonačelnici, leksikografi, inozemni dopisnici kopaju po biografiji, da mu vade jetru, kopaju po moždanima, brutalno i strvinarski. U redu, biografije su javna činjenica, ali svi ti akademici, sveučilišni profesori, gradonačelnici, antikvari, leksikografi, inozemni dopisnici itd. s moje liste nisu uopće pokušavali s javnošću niti sa mnom raspraviti o temama koje sam otvorio."

Ispričavam se g. Novaku, ali moram mu se rugati kad on poslije ovakvih riječi u istom tekstu kaže: "Kad sam gospodina akademika upozorio da nije njegova vlastita biografija i njegov dugogodišnji beogradski život ni tek nedavno otkriven hrvatski identitet ..." Istina je da sam ga ja oslovljavao s "gospodine predavaču" što i jest istinit podatak iz njegove biografije, a za koji sam doznao jer tako piše na kraju njegovog članka. Ali zar bi netko pomislio da veće zvanje treba imati netko tko optužuje druge za nešto, a poslije nekoliko rečenica pokaže da je upravo on taj na koga se odnose njegove riječi? Ili misli Prosperov da jedino on ima pravo "kopati po biografijama, vaditi drugima jetru, kopati po moždanima, brutalno i strvinarski", a njemu se ne smije odgovoriti? Ili je možda problem što sam ismijao njegova istraživanja moje biografije? Zar on smije o povjesničarima iz hrvatskih instituta za povijest govoriti kao o nadrihistoričarima, a uvrede su kada se njemu odgovori na to? Ili je dozvoljeno da on govoriti o nečijoj "grobarskoj ljubavi za fašizam", a kada ga ismiješ onda to znači da si "sasuo na njega uvreda koliko ih inače nisi sasuo ni na autore knjige o 'Holokaustu u Zagrebu'". Zar je doista uvreda to što Novak istražuje čime se ja bavim u matematici i time pokaže kako voli pisati i o onome u što se uopće ne razumije?

A o Novakovoj biografiji ja nisam pisao jer o njemu i ne znam baš mnogo. Iz knjige "Tko je tko u Hrvatskoj" (str. 522.) doznao sam da je rođeni Beograđanin, ali to je bilo zgodno jer pokazuje zašto je Novaku bilo interesantno koristiti Beograd kao argument protiv mene. Jedino što još znam o njemu jest da su mu prijatelji upravo oni Bokelji koji su tek nedavno otkrili svoj nacionalni identitet. Tako o jednome od njegovih bokeljskih prijatelja piše dr. Josip Čorić ("Glas Koncila", 25. rujna 1994.): "neka mi bude dopušteno javno mu postaviti pitanje, kao čovjeku koji je puno putovao svjetskim meridijanima i paralelama – kako se predstavljao u službenim i neslužbenim trenucima s obzirom na nacionalnost do 1990.? Da se izbjegnu sve zablude – nije meni nacija fetiš, ali – u ovoj fazi opstanka mog naroda – ne priznajem poštjenje onima koji su se stidjeli ili prikrivali svoju naciju plaštem jugoslavenstva." Na Novaka nisam čak ni primijenio pravilo «s kim si takav si!».

Kao što sam više puta najavio u svom tekstu, od Prosperova Novaka nismo doznali za neku drugu polemiku oko knjige "Holokaust u Zagrebu", osim za onu o nadbiskupu Stepincu. On potvrđuje i u ovom tekstu da to ne može uraditi govoreći kako je on konstatirao "da je vrijeme da se u Hrvatskoj razgovor o krvnicima pretvori u razgovor o žrtvama, u javni pijetet prema njima", ali "javio se jedan akademik da objasni kako sam ja sve to prikriveno govorio da uvrijedim uspomenu na Alojzija Stepinca i kako ja valjda mislim da je taj svetac nekomu bio krvnik". Tako nam Prosperov ponovo potvrđuje da nije svjestan značenja činjenice da on u polemici oko Stepinca one koji brane nadbiskupa nazove nadrihistoričarima, a potom govorи ovo što i sam kaže da je rekao o krvnicima.

A zapravo, vrijeme je da u Hrvatskoj pokušamo doći do istine, pa makar se to i ne sviđalo svjetskim moćnicima ili bilo kome. A do istine se ne može doći prikrivanjem podataka, ili smiješnim i priglupim interpretacijama kako to čini Goldstein. Zašto se u Hrvatskoj o Novakovim "krvnicima" ne bi moglo govoriti onako kako je nedavno u Zagrebu o izraelskim zločinima nad civilima u palestinskim logorima Sabra i Shatila govorio Alain Finkielkraut? Na primjer, zašto Goldstein prikriva svjedočenje Ulricha von Hassella (12.11.1881.-8.9.1944.) koji je bio profesionalni diplomat (1930.-1932. poslanik u Beogradu, 1932.-1938. veleposlanik u Rimu)? Pripadao je urotnicima protiv nacizma, uhićen 29.7.1944. i strijeljan 8.9.1944. (povodom atentata na Hitlera 20.7.1944.). Na stranici 250 (dnevnik od 5.5.1941.; Die Hassell-Tagebücher 1938-1944 : Aufzeichnungen vom Andern Deutschland, Zweite Auflage 1989.) spominje Edmunda Glaisea von Horstenaua, Austrijanca, kojega je Hitler 12.travnja 1941. imenovan opunomoćenim generalom u Zagrebu/Hrvatskoj. Hassell u svom dnevniku Hitlera naziva zakrabuljeno "Schickert" i kaže:

[Glaise-Horstenau] je iznio (ispričao) mnoštvo karakterističnih Schickertovih (Hitlerovih, J.P.) izjava, na primjer o židovskom pitanju u Hrvatskoj. Tamo su novi gospodari htjeli poduzeti mjere samo protiv novodoseljenih Židova, ali im je on rekao da moraju postupiti radikalno, jer da novac imaju upravo starosjedioci!

Zašto Novak misli da je uvreda autora knjige "Holokaust u Zagrebu" kada konstatiraš ovakvo nešto, a nije njihova uvreda svih nas kada ovakve podatke prikrivaju?

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

SMIJEŠNI GOLDSTEINOV NAPAD NA NADBISKUPA BOZANIĆA

Glas Koncila, 3. ožujka 2002.

U «Glasu Koncila» pokazali smo kako profesori s Filozofskog fakulteta govore o tome kako Goldstein voli koristiti neistine u svom «znanstvenom» radu, a evo ovdje imamo njegovo javno zauzimanje za uporabu laži svugdje gdje je to muguće, pa mu je čak prvi čovjek Crkve u Hrvata netko tko se zauzima za cenzuru jer govori protiv uporabe laži.

Kada Goldstein piše o Jasenovcu, nikad nećete naći, napr. ono što ima kod drugih autora još iz vremena komunističke Jugoslavije. Recimo Radovan Trivunčić u knjižici «Jasenovac i jasenovački logori», treće poglavlje naziva «Interesi Trećeg Reicha», pa kaže: «Iako je službeno vlast u logorima Jasenovac bila u rukama ustaša, ipak su u njoj bili absolutno i superiorno prisutni njemačko-fašistički interesi. To je najvidljivije iz naredbe Generalne komande.» Trivunčić navodi cijelu naredbu pa konstatira: «Fizičkom prisutnošću 10 (deset) njemačkih vojnih lica u Jasenovcu, ostvarivana je isključivo sigurnost interesa Trećeg Reicha.»

U «Globusu» od 22. veljače objavljen je članak Iva Goldsteina «Vrhunac je neukusa beščutnost s kojom «Glas Koncila» naslov knjige 'Holokaust u Zagrebu' naziva 'začuđujućim'». U stvari čini mi se da su moje knjige «Srpski mit o Jasenovcu 1 i 2» dovele do ovakvog naslova Goldsteinove knjige, jer sam u polemici s dr. Milanom Bulajićem natjerao direktora Muzeja genocida u Beogradu da prizna kako je najveći konc-logor na Balkanu, Auschwitz Balkana, bio Beograd sa svojim logorima Banjica, Sajmište, Miklića ciglana na Zvezdari, Autokomandi, Topovskim šupama, pogubljenima u kamionima-dušegupkama po ulicama Beograda (prema «Jevrejskom Pregledu», Beograd 9-12/1988. na ovaj način pogubljeno je više od 10.000 Židova od najmladih do najstarijih), u Jajincima i drugim grobištima. A o značaju dr. Bulajića najbolje govori to što je Slavko Goldstein organizirao «izvinjavajuću deputaciju» za Beograd, pošto je Željko Olujić 1988. godine u «Danasu» upozorio na «tisuće elementarnih gluposti i neistina» u Bulajićevoj knjizi (vidjeti «Hrvatsko slovo», 15. veljače).

Ne čudi onda zašto Goldsteini u knjizi uopće ne spominju postojanje četničke pobune u NDH. Očito zato da bi mogli izjednačiti odnos hrvatskih vlasti prema Srbima i Židovima. Time pokazuju da više brinu za interes Srba nego Židova, pa je doista smiješna priča Iva Goldsteina o «neukusnoj i razočaravajućoj beščutnosti s kojom sudionici u ovom inkvizitorskom postupku prelako prelaze preko činjenice da je osnovna tema» njegove knjige stradanje Židova u NDH. Smiješno je da Goldstein pod «inkvizitorskim postupkom» naziva mogućnost da se u Hrvatskoj netko brani od doista inkvizitorskog napada na dr. Juru Krištu i ne samo na njega. Evo nekih »neinkvizitorskih po Goldsteinu« tekstova prema članku

Stipana Bunjevca («Glas Koncila», 24. veljače): «Inkvizicija drugi put stigla u Hrvatsku», «Mi se vraćamo u srednji vijek», «Zasad još izostaje samo spaljivanje», «Zagovornici terorizma, mržnje i ubijanja», «Križarski rat Glasa Koncila», «Ružna javna kleveta», «Skandalozna recenzija», «Bozanić bi se trebao zabrinuti zbog protukršćanskog teksta Glasa Koncila», «Kvazihistoriografija», «Inkvizicija se obnavlja u trenutno najborbenijoj crkvenoj zajednici u Europi», «Antisemitski naboј u Krištinom napisu», «Izbaciti dr. Adalberta Rebića iz Židovskog kulturnog društva 'Miroslav Šalom Freiberger'», «Katolička obrana antisemitskog pamfleta», «Katolički fundamentalisti», «Niski motivi kaptolskih novina», «Pavelićevi sljedbenici», «Barbarizam Bozanićevog glasnogovornika», «Huškačka optužba».

Goldstein se očito slaže s ovakvim tekstovima, pa i inspiraciju za svoj napad nalazi u njima. Naravno Goldstein ne može a da u svom tekstu ne kaže poneku neistinu. Na primjer, opetuje svoju tvrdnju da su se njegovi kritičari obrušili samo na jedno poglavlje njegove knjige, a recimo samo u spomenutom članku Stipana Bunjevca spominju se podaci iz tri poglavlja:

- propust oko Miroslava Filipovića-Majstorovića za kojega se na str. 565 kaže da je isključen iz franjevačkog reda u srpnju 1942., a kasnije na str. 594 titulom «fra» sugerira se da je on ipak franjevac;

- nedovoljni znanstveni pristup o «izvjesnom» Petru Pekiću na str. 446 koji je 1942. napisao knjigu «Postanak NDH».

Zato nas ne mora čuditi što Goldstein smatra da je neistina nešto posve legitimno i poželjno, i da svaki poziv da se u medijima ne služe lažima naziva pozivom na cenzuru. Tako je jedan podnaslov u njegovom tekstu: «Bozanićev poziv na cenzuru» gdje izravno kaže: «Bozanić nastavlja: 'pod imenom Stepinac i danas je Katolička crkva u hrvatskom narodu, a to smo mi braćo i sestre, u vjeri. Laži mogu tek kratko ostaviti dojam da su istinite, posebno ako im je za to dan javni prostor.' Ne poziva li to nadbiskup na cenzuru?» U istom broju «Glasa Koncila» smo pokazali kako profesori s Filozofskog fakulteta govore o tome kako Goldstein voli koristiti neistine u svom «znanstvenom» radu, a evo ovdje imamo njegovo javno zauzimanje za uporabu laži svugdje gdje je to moguće, pa mu je čak prvi čovjek Crkve u Hrvata netko tko se zauzima za cenzuru jer govori protiv uporabe laži. Nije čudno, Goldstein ljubi Jugoslaviju, bolje reći Srboslaviju – a da parafraziramo Matoša: lažu Srbi i to im je od Boga dano.

Zanimljivo je da pored tolikih spomenutih tekstova Goldstein zna da se Bozanićovo govorenje o lažima odnosi baš na njega. Ja osobno i ne vjerujem da je nadbiskup znao što su govorili profesori Brandt i Budak o lažima u «znanosti» dr. Goldsteina. Ali, očito je problem u tome što to Goldstein zna.

U stvari Goldstein sam najbolje govori o svojoj knjizi kada prepoznaje aluziju na nju u nadbiskupovim riječima da je «vrhunac neukusa svakako osporavanje tolikog dobra koje je učinio blaženi Stepinac ... nije li neukus dovoditi u pitanje njegovu gorljivost za svakoga čovjeka i optuživati upravo njega koji je bio glas savjesti čovječanstva dok su drugi šutjeli? Ustinu je neukusno svjetlu – blaženom Alojziju, koji je tako jasno pokazivao put ljudskosti i zauzimao se za rase, narode i pojedince - predbacivati tamu».

I u ovom tekstu imamo jedan tipični goldsteinovski komentar: «Osim toga, 'drugi' nisu 'šutjeli', jer su se protiv progona Židova s puškom u ruci borili hrvatski partizani» (ovdje Goldstein pokušava dati neku novu interpretaciju tvrdnje iz knjige sa str. 255: "Veliki val masovnih lipanjskih hapšenja tempiran je u specifičnoj psihozi neposredno nakon 22. lipnja, dana napada Njemačke i njezinih saveznika na SSSR." Naime, istog dana osnovan je Sisački partizanski odred, što potvrđuje da su hrvatski komunisti željeli ratom u svojoj zemlji olakšati položaj jedne druge države – SSSR-a. Sada doznajemo da je to urađeno jer su se progonili Židovi. Očito, partizani su znali da je njihov narod 'genocidan', pa su u isto vrijeme s prvim valom masovnih progona osnovali i prvi partizanski odred za borbu protiv progona Židova, op. J.P.). «Ivan Goran Kovačić napisao je najpotresniji potresni krik» (misli li Goldstein da je 'Jama' opis stradanja Židova? - op. J.P.), «a i niz biskupa, pastora, episkopa i državnka u okupiranoj Europi hrabro se tome odupro» (Goldstein opet plače što je Stepinac najpoznatiji među njima, jer «ne razumije» specifičnost države u nastajanju s pobunom od samog nastanka, J.P.).

Naravno, Goldsteinu nije samo kriv zagrebački nadbiskup Bozanić. Još je krivlji bivši Stepinčev tajnik dr. Stjepan Lacković koji spominje Goldsteinovu knjigu odmah uz «Magnum crimen» Viktora Novaka. Naime, Goldstein zna da je Novak pisao knjigu nošen mržnjom, a tako nešto priznati za sebe i nije baš zgodno.

Jasno je također i to da nadbiskup Bozanić itekako zna da je poluistina pogubnija od laži i da on pod uporabom laži podrazumijeva i uporabu poluistina, odnosno skrivanje bitnih podataka. Na primjer, kada Goldstein piše o Jasenovcu, nikad nećete naći, npr. ono što ima kod drugih autora još iz vremena komunističke Jugoslavije. Recimo Radovan Trivunčić u knjižici «Jasenovac i jasenovački logori», treće poglavljje naziva «Interesi trećeg Reicha», pa kaže: «Iako je službeno vlast u logorima Jasenovac bila u rukama ustaša, ipak su u njoj bili apsolutno i superiorno prisutni njemačko-fašistički interesi. To je najvidljivije iz naredbe Generalne komande.» Trivunčić navodi cijelu naredbu pa konstatira: «Fizičkom prisutnošću 10 (deset) njemačkih vojnih lica u Jasenovcu, ostvarivana je isključivo sigurnost interesa Trećeg Reicha.» Nepoštenje u Goldsteinovom «znanstvenom» radu možda je najrazvidnije kada uopće ne spominje svjedočenje Ulricha von Hassella (12.11.1881.- 8.9.1944.). Hassell je bio profesionalni diplomat... 1930.-1932. poslanik u Beogradu, 1932.-1938. veleposlanik u Rimu. Pripadao urotnicima protiv nacizma, uhićen 29.7.1944. i strijeljan 8.9.1944. (povodom atentata na Hitlera 20.7.1944.). Na stranici 250 (dnevnik od 5.5.1941.; Die Hassell-Tagebücher 1938-1944 : Aufzeichnungen vom Andern Deutschland, Zweite Auflage 1989.) spominje: Edmunda Glaisea von Horstenaua, Austrijanca, kojega je Hitler 12. travnja 1941. imenovan opunomoćenim generalom u Zagrebu. Hassell u svom dnevniku Hitlera naziva zakrabuljeno "Schickert" i kaže:

[Glaise-Horstenau] je iznio (ispričao) mnoštvo karakterističnih Schickertovih (Hitlerovih, J.P.) izjava, na primjer o židovskom pitanju u Hrvatskoj. Tamo su novi gospodari htjeli poduzeti mjere samo protiv novodoseljenih Židova, ali im je on rekao da moraju postupiti radikalno, jer da novac imaju upravo starosjedoci!

Kakav je povjesničar koji „zaboravi“ ovakav podatak i kroz cijelu knjigu pokušava dokazati da je stradanje Židova plod antisemitizma ustaša, a ne - što je jasno svakom iole mislećem čovjeku – Hitlerove politike.

Zbog svega toga i ne čudi da je dr. Ivo Goldstein, u dijelu propovjedi nadbiskupa Bozanića o uporabi laži, prepoznao i sebe. Je li i nadbiskup Marin Barišić mislio na Goldsteina kada je rekao: «Valjalo bi poći tragom napada na Stepinca, pa ispitati je li ga doista napadaju, jer oni koji ga napadaju posjeduju bolje kriterije svetosti, ili njih ne zanima njegova svetost, već nešto drugo. Svima je bilo jasno da je, kad je Stepinac bio suđen i osuđen, osuda bila izrečena protiv Crkve. Isto vrijedi i za najnovije pokušaje obezvredivanja njegova imena i lika.» Ako i nije, kao da jest, jer Goldstein i završava svoj tekst dijeleći lekcije Katoličkoj crkvi u Hrvatskoj. Doista Crkva u Hrvata se treba zabrinuti nad svojim djelovanjem kada o njoj loše govori čovjek poznat po svojoj «istinoljubivosti» u znanosti, a kao što vidimo i u bilo kojoj drugoj djelatnosti.

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

(NE)OBJAVLJENO PISMO «GLOBUSU»

Fokus, 11. travnja 2002.

Najviše me obraduje kada predsjednik vlade Ivica Račan govori o ovoj «demokratskoj hrvatskoj vlasti». Zašto? Pa uvijek me iznova podsjeti kako je velika «demokracija» bila u komunizmu. Čak su riječ demokracija imali i u nazivima država (Demokratska Njemačka Republika, Narodna Demokratska Republika Koreja). A da nova hrvatska vlast teži za tom vrstom demokracije pokazala nam je pretvaranjem Slobodne Dalmacije u partijski bilten SDP-a. Vrhunac nove demokracije pokazuju režimski tisak. U «Fokusu» od 7. ožujka pokazano je kako te tiskovine nisu objavile reagiranje hrvatskog ratnika Ivana Mustapića na laži objavljene u njima. Slično se dogodilo i meni. Nisu objavili ni reagiranje kancelara Vojnog ordinarijata Andelka Kaćunka na isti Goldsteinov tekst, pa je njegovo pismo objavljeno u „Hrvatskom Slovu“ 8. ožujka, u „Glasu Koncila“, 10. ožujka, i u „Fokusu“, 14. ožujka. Evo mog teksta u cjelini.

U «Globusu» je 22. veljače objavljen tekst dr. Iva Goldsteina u kome se on osvrće na polemike koje se vode oko njegove knjige «Holokaust u Zagrebu». Goldstein počinje pričom kako su se odmah po pojavi njegove knjige pojavili brojni prikazi «svi odreda vrlo pozitivni» i kaže: «Rijetka je iznimka bio notorno «Hrvatsko slovo», koje je tekst akademika Pečarića naslovilo 'Goldstein opet vrijeda Hrvate' (...) I kada se činilo da je knjiga prestala biti zanimljiva za novine i da će se diskusija o njoj prenijeti u znanstvene časopise, u prvom novogodišnjem broju 'Glasa Koncila', pod naslovom 'Goldstein ponovo osuđuje Stepinca', javio se svojim prikazom Jure Krišto.» Goldstein mi tu nepravedno laska, tvrdeći kako su ga hvalili oni koji su na brzinu i površno pročitali njegovu knjigu, osim mene. Međutim, moj tekst u karizmatičnom «Hrvatskom slovu» objavljen je 7. prosinca 2001., a prije mene je povjesničar mr. Ante Birin (*Hrvatsko slovo*, 9. studenoga 2001.) ukazao naisto: «Žao mi je što je dr. Goldstein u svojoj knjizi Stepincu pristupio tendenciozno, uvijek s nekim svojim "ali" kojim relativizira Stepinčeva djela.» Birin je na svom primjeru pokazao kako se Goldstein služi neistinama! Možda je moja zasluga u tome što sam mnogima rekao da obavezno pročitaju Goldsteinovu knjigu jer je doista puna priglupih komentara.

Jasno je zašto Goldstein spominje samo tekst znanstvenog savjetnika dr. Jure Krišta. U isto vrijeme je počeo izlaziti i moj feljton „Stepinac i Židovi“, „Fokus“, od 3. siječnja do 21. veljače. Goldstein to ne spominje jer bi se čitateljima „Globusa“ mogla učini čudnom njegova tvrdnja: „Na Krištu i Pečarića ne mislim više trošiti riječi, sve smo rekli u knjizi (str. 79-80, 612-617), a oni se o tim našim argumentiranim prigovorima njihovoj kvaziznanstvenosti uopće ne izjašnjavaju, jer ih ne mogu pobiti.“ (Znanstveni savjetnik Hrvatskog instituta za povijest mu je kvaziznanstvenik, nekompetentni kritičari su mu prof. dr. Adalbert Rebić, „izvjesni“ Kaćunko, kancelar Vojnog ordinarijata, dr. Frano Glavina, mr. Vice

Vukov, „jadni“ Marko Veselica, a suradnik mu je otac koji ima završenu (?) gimnaziju! Op. J.P.) Zar ne bi izgledalo čudno da sam mogao samo o njegovim grotesknim primjedbama o Stepincu napisati felhton, a da ne mogu pobiti njegove „argumentirane“ prigovore. Dapače, čitatelji „Globusa“ mogu provjeriti moj tekst u „Hrvatskom slovu“ koji Goldstein spominje. Primjetit će da sam već u tom tekstu počeo odgovarati, bolje reći ismijavati njegove „argumentirane prigovore“. Dakle, Goldsteinova tvrdnja u „Globusu“ je još jedna neistina.

Kada se netko toliko služi neistinama, kao Goldstein, prirodno je da misli kako je sprečavanje ljudi u laganju – cenzura. Nadbiskup Bozanić kaže: „Laži mogu tek nakratko ostaviti dojam da su istinite, posebno ako im je za to dan javni prostor.“ Goldstein to komentira: „Ne poziva li to nadbiskup na cenzuru?“

Goldstein kaže i da ja „sekundiram“ znanstvenom savjetniku Hrvatskog instituta za povijest. Doista, lijepa pohvala. Goldstein dalje tvrdi: „Naš akademik povijest slabo pozna, još mu teže ide, baš kao i Krišti, povezivanje povijesnih činjenica u smislene sklopove. Valja se nadati da je ipak bolji matematičar, u što mnogi sumnjaju.“

Time samo pokazuje koliko je neintelligentan. Naime, u mene kao matematičara može sumnjati tko god hoće, ali on zna što o njemu kao povjesničaru pišu profesori Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Na primjer, prof. Miroslav Brandt (*Život sa surremenicima*, str. 190-191.) pisao je kako su mu «SK i njegovi eksponenti na odsjeku nametnuti jednoga tek završenoga studenta [I. Goldstein] veoma marljivog, ali i krajnje ambicioznog, a također štićenika glavnne suradnice i miljenice prof. Šidaka, M.[irjana] G.[ross]. (...). Nakon njegova povratka doznao sam od prof. Le Gofa da je on u radu Škole sudjelovao tek formalno, a da se uglavnom prepuštao razonodi. Nije se, poslije godinu dana, vratio u Zagreb s dogotovljenom radnjom, pa sam mu izobilno pomagao u preradivanju njegova preliminarnog teksta. Pokazalo se da temu dubinski uopće ne razumije, ali se veoma mnogo trudio da u časopisima objavljuje sitne priloge, da bi imao (kako bi sam govorio) *što više publiciranih naslova*. Neke od njih pokazivao mi je unaprijed, a kod jednog od njih ustanovio sam da u bilješkama navodi ne samo pisce i djela koje nije pročitao, nego i pisce koji uopće ne postoje niti su ikad postojali. Na moj prigovor odgovorio je: *Tako to rade svi, pa zašto ne bi i ja!* To mi je toga čovjeka razotkrilo do kraja kao pripravna na falsificiranje i znanstveno nepoštenje, i ja sam digao ruke od njegova daljega *znanstvenog razvijatka.*»

Slično piše i današnji dekan Filozofskog fakulteta prof. Neven Budak («O knjizi Ive Goldsteina 'Hrvatski rani srednji vijek' Novi Liber', Zagreb 1995., 511 str.» Radovi, Zavod za hrvatsku povijest, Zagreb 28 (1995.), 299-333):

«Veliki broj metodičkih grešaka ponovo pokazuje da autor znanstvenom radu pristupa površno i neoprezno. Po znanost je najopasnija njegova navika da tamo gdje nema izvora izmišlja, a onda na temelju takvih fikcija izvodi daljnje zaključke. Neupućenom se čitatelju tako može učiniti da je Goldsteinu uspjelo otvoriti čitav niz dosada neobradenih tema, pa čak i riješiti niz problema, dok je pri tome, zapravo, riječ o znanstvenoj fantastici.» (str. 316.)

Ne čudi onda što čovjek s ovakvom „znanstvenom“ reputacijom osudu laži nadbiskupa Bozanića proglašava cenzurom! A očito je i zašto kritičari njegove najnovije knjige ne pišu mnogo drugačije od profesora Brandta i Budaka! Čudi me da Goldstein spominje HAZU. I doista bi bilo i jest sramotno ako je član neke institucije „znanstvenik“ kakvog nam opisuju profesori Brandt i Budak. A, kako vidimo, Goldstein radi na Filozofskom fakultetu u Zagrebu na preporuku Saveza komunista, na Filozofskom fakultetu. To sugerira da on ili povijest slabo pozna ili sprovodi ideologiju onih koji su mu omogućili rad na fakultetu. Na primjer, Ulrich von Hassell (12.11.1881.- 8.9.1944.) je bio profesionalni diplomat... 1930.-1932. poslanik u Beogradu, 1932.-1938. veleposlanik u Rimu. Pripadao urotnicima protiv nacizma, uhićen 29.7.1944. i strijeljan 8.9.1944. (povodom atentata na Hitlera 20.7.1944.). Na stranici 250 (dnevnik od 5.5.1941.; Die Hassell-Tagebücher 1938-1944 : Aufzeichnungen vom Andern Deutschland, Zweite Auflage 1989) spominje: Edmund Glaise von Horstenau, Austrijanca, kojega je Hitler 12.travnja 1941. imenovan opunomoćenim generalom u Zagrebu/Hrvatskoj. Hassell u svom dnevniku Hitlera naziva zakrabuljeno "Schickert" i kaže:

[Glaise-Horstenau] je iznio (ispričao) mnoštvo karakterističnih Schickertovih (Hitlerovih, J.P.) izjava, na primjer o židovskom pitanju u Hrvatskoj. Tamo su novi gospodari htjeli poduzeti mjere samo protiv novoseljenih Židova, ali im je on rekao da moraju postupiti radikalno, jer da novac imaju upravo starosjedioci!

Kakav je povjesničar koji „zaboravi“ ovakav podatak i kroz cijelu knjigu pokušava dokazati da je stradanje Židova plod antisemitizma ustaša, a ne - što je jasno svakom iole mislećem čovjeku – Hitlerove politike. Zar doista netko misli da je NDH mogla sprječiti Hitlerovu Njemačku da „rješava židovsko pitanje“ onako kako je ona željela? Čak i da nije bilo komunističkog i četničkog ustanka od samog proglašenja države. Sigurno ne. To zna i Goldstein, ali kao čovjek o čijem se povijesnom radu misli ovako kako pišu Brandt i Budak, osuđen je na sprovodenje jugo-komunističke ideologije

Goldstein se pravda time što je na jednom mjestu u knjizi rekao da Stepinac nije ratni zločinac, duhovni postrekač genocidnih progona srpskog stanovništva u NDH, glavni ideolog ustaštva i genocida nad Srbima. Još najbolje da je to otvoreno i rekao. Danas je sve više ljudi u Hrvatskoj koji vide kako iz svake Goldsteinove rečenice o nadbiskupu Stepincu izvire njegova mržnja prema njemu i prema hrvatskom narodu. Pogledajmo to na primjeru kad Goldstein piše o Stepinčevoj propovijedi u kojoj spominje rušenje sinagoge (str. 386): «'Kuća Božja bilo koje vrijere je sveta stvar i tko u to dira, taj će životom platiti. I na ovom i na onom svijetu bit će proganjani.' Stepinac je još pridodao da su to počinili 'ustaše i njihovi vode'.» Dakle, ustaše i njihovi vode će i na ovom i na onom svijetu biti proganjane. Goldsteini tvrde da je ovakav Stepinčev istup – kritičniji jer je dio vjerskog učenja (str. 572.).

Samo u ovom primjeru, u kome navodimo stranice 386. i 572., očito je da Goldstein ponovo ne govori istinu kada tvrdi da su se njegovi kritičari obrušili na jedno od 43 poglavlja koje je dugo 20, od ukupno 736 stranica njegove knjige.

Dakle, Goldsteinove riječi o neukusnoj i razočaravajućoj beščutnosti odnosi se na njega. Jer on je osnovnu temu svoje knjige, dakle stradanje Židova u Zagrebu i NDH, iskoristio za svoj obračun sa Stepincem, Crkvom u Hrvata i hrvatskim narodom. Time je i pokazao zašto nisu željeli da se u sklopu rada Komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava utvrdi popis svih stradalih Židova u NDH, nego su minirali njen rad.

Zato ne čudi što je hrvatski mučenik prof. dr. Marko Veselica, zatvaran od onih koji su Goldsteinu osiguravali posao na Filozofskom fakultetu, ustvrdio da su „nositelji revizije povijesti Ivo i Slavko Goldstein, koji vode veliku bitku protiv hrvatskog naroda“.

Nije me iznenadilo što gornji tekst „Globus“ nije objavio. U njemu su navedeni podaci koji im se očito ne sviđaju. To i nije prvi put da ne objave moje reagiranje. Godine 1988. poslao sam im tekst „Pornografija u povijesti“, također reagiranje na jedan tekst dr. Ive Goldsteina. Tekst je objavljen u „Hrvatskom Slovu“ 14. kolovoza 1998., a dan je i u mojoj knjizi „Za hrvatsku Hrvatsku“.

To i nije problem. Problem je što nam zapadne zemlje pričaju o demokraciji, a dovele su na vlast i dalje podržavaju režim u čijim novinama je najnormalnije ne objaviti demantije na neistine koje te novine objavljaju. Pokazuju li nam time te demokratske zemlje da žele u Hrvatskoj demokraciju kakva je bila u DDR-u ili Sjevernoj Koreji?

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

JE LI ISTINA KONTRAPRODUKTIVNA?

(Hitler protiv kršćana)

U Glasu Koncila, 10. ožujka prenijet je dio teksta Viktora Tadića «S kršćanskim crkvama Hitler naoko koketirao, a zapravo ih je progonio», objavljen u «Vjesniku», Stajališta, 4. ožujka, u kome se govori o sadržaju dokumenta, koji je nastao u suradnji sveučilišta Cornell i Rutgers Law Shoola i koji je u siječnju ove godine objavio The Rutgers Journal of Law and Religion. Dokument s oznakom «confidential» datiran je 6. srpnja 1945., a za potrebe Ureda strateških služba (The Office of Strategic Services – OSS, koji je bio preteča današnje CIA-e), kompilirao ga je židovski progranik Franz Neumann, kao dio pripremnog materijala za suđenje ratnim zločincima u Nürnbergu. Naslov Tadićeva teksta sve govori. Spomenimo ovdje i neke podnaslove: «Dokument otkriva: Hitler mrzio i Crkvu i Papu», «Progon kršćanskih crkava», «Na udaru osobito isusovci», «Anticrkveni nacizam» (početak ove sekcije: «Protivljenje progonu Židova bio je središnji razlog sukoba između kršćana i nacista.»), «Ili kršćanin ili Nijemac» (ovdje se navodi Hitlerova izjava iz 1933. godine: «Nema više budućnosti s crkvama, bez obzira na to je li riječ o ovoj ili onoj crkvi, sve je isto. Barem ne kada su u pitanju Nijemci. Moguće je da je fašizam sklopio mir s crkvom. Ja ёu to također učiniti. Zašto ne? No to me neće sprječiti da uništим kršćanstvo u Njemačkoj, u korijenima i granama. Pojedinac može biti ili kršćanin ili Nijemac. Ne može biti oboje.»). Spomenimo i naslov Tadićeva teksta u «Vjesniku», Stajališta, 8. ožujka: «Hitler je bio u stanju ubiti i samoga Papu i iste večeri uživati u Wagnerovo glazbi», jer on izvrsno ukazuje na činjenicu da oni koji napadaju Katoličku crkvu zapravo rehabilitiraju Hitlera. Hitler im nije bio tako strašan pa mu se Katolička crkva mogla jače suprotstaviti, misle oni.

Gordan Pandža u Vjesniku, 7. ožujka, piše o otvaranju Vatikanskog tajnog arhiva i o optužbama Pia XII. za navodni prikriveni antisemitizam, simpatiziranje nacista i neosjetljivost na holokaust. A zna se da je Hitler planirao otmicu Pija XII. od čega ga je odgovorio Mussolini. Pandža spominje i papinu prepisku s Franklinom Rooseveltom iz kojih je očito da se Papa «unatoč evidentnim nacističkim zločinima, više bojao Staljinova boljševizma». Danas i znamo da je mnogo više žrtava komunizma nego nacizma, ali kako je Staljin pobjednik u ratu i «antifašist», to se u svijetu mnogo više govori o žrtvama fašizma nego komunizma.

U tekstu Zvonka Ivankovića Vonte «Stepinac je u krivičnopravnom smislu bio nevin, iako u moralnom pogledu nije bio čist», «Novi list», 2. ožujka, autor naglašava: «Stepinac je slijepo provodio politiku pape Pia XII. koji je naglašavao da 'između katolika i komunista ne smije biti nikakve suradnje', bez sličnog otklona prema fašistima, po čemu su ga označavali 'profašističkim papom'. Dakle, očito je Papa bio profašist jer je Hitler želio uništiti njegovu crkvu. Izuzetno otkriće, zar ne? Spomenimo da Pandža u svom tekstu spominje da je «odnos Katoličke crkve i nacista u Njemačkoj bio borba na život i smrt», pa su njemački

biskupi «zabranili vjernicima pristupanje nacional-socijalističkoj stranci» već 1934. godine.

Ustvari, u Vontinom tekstu imamo ponovo priču o kampanji «Glasa Koncila, akademika Josipa Pečarića, dr. Jure Krište i još nekih protiv stajališta Goldsteinovih o Stepincu u nedavno izašloj knjizi 'Holokaust u Zagrebu'». Tako se proširuje krug onih koji zazivaju draga im vremena kada se nije moglo odgovarati na njihove napade (vidjeti o tome «Glas Koncila», 3. ožujka.)

Posebno je zanimljiva Vontina tvrdnja kako «su svakako kontraproduktivne tvrdnje Stepinčeva lobista Živka Kustića – da ustaše nisu bili fašisti». Zašto bi iznošenje istine uopće trebalo biti kontraproduktivno? Zato što je sve vrijeme od završetka Drugog svjetskog rata ta neistina stalno ponavljana pa je sada kontraproduktivno govoriti istinu?

Međutim, Vontino stalno pozivanje na antifašizam pokazuje stalnu potrebu dokazivanja tog antifašizma. S obzirom da su komunisti, kao što smo već konstatirali, pobili mnogo više ljudi nego fašisti, a ni Tito i njegovi drugovi u tome nisu zaostajali, takva potreba i ne čudi. Dodamo li tome činjenicu da su komunisti ratom u svojoj zemlji željeli pomoći SSSR-u, onda i ne čudi ovakva potreba. Međutim, besmisleno je dokazivati nešto što je evidentno. Pa Staljin je s Hitlerom dijelio Poljsku, a ipak je antifašist. A ako je on, zašto to ne bi bili hrvatski partizani. Jednostavno rečeno postoji suglasnost svih antifašista da oni to jesu, i zašto im to negirati.

Problem je u tome što su Vonta i drugovi, dokazujući da su hrvatski partizani antifašisti, uvjeravali svakoga da su svi protiv kojih su se oni borili fašisti. Tako su hrvatski nacionalisti, koji su se borili za neovisnu hrvatsku državu - samo zato što su našli pomoć tamo gdje su je jedino i mogli naći - proglašeni fašistima. Zato se sve ovo vrijeme i krije podatak da su hrvatske vlasti kod Hitlera pokušale spasiti domaće Židove («Glas Koncila», 3. ožujka). Dr. Zdravko Dizdar i mr. Milivoj Kujundžić u knjizi «Doprinos Hrvatske pobjedi antifašističke koalicije», Zagreb, 1995., zaključuju (str. 50.): «Velika većina partizana i dijela Hrvata komunista vjerovala je da će svojom borbom izvojštiti hrvatsku državu s punim subjektivitetom, ali u sastavu i okvirima jugoslavenske federacije.» Tako je bilo i poslije rata, a hrvatski nacionalisti koji su bili za neovisnu hrvatsku državu bili su im glavni protivnici u tome.

Međutim, zašto bi se i danas, poslije uspostave neovisne hrvatske države, i dalje inzistiralo na tvrdnji da su hrvatski nacionalisti bili fašisti? Zašto im u tome pomažu svjetski moćnici? Odgovor se nameće sam po себи: Oni koji su cijeli svoj život bili protivnici neovisne hrvatske države, to su i danas. A kako je Hrvatska neželjeno dijete, svjetski moćnici im pomažu, želeći oslabiti hrvatsku državu i uvući je ponovo u nekakvu asocijaciju sa Srbijom. Zato se stalno govoriti o Zapadnom Balkanu – još gorio Jugoslaviji od onih koje smo imali.

Otud i stalni napadi na Crkvu u Hrvata. To tako lijepo pokazuje Vonta «dokazujući» zašto Stepinac u moralnom pogledu nije bio čist: «Nekorektno je Rebićev širenje nepovjerenja u zakonitost rada nadležne izraelske komisije, poznato je da su u njoj vrhunski stručnjaci na čelu sa sucem Vrhovnog suda Izraela...» Naime, glasnogovornica Yad Vashema, Iris Rosenberg 14. je svibnja

1998., u odgovoru upućenom nakladni zagrebačkog tjednika «Globus», tvrdila da je Stepinac "podupirao hrvatsku ustašku vlast". Dakle, Vonta nas uvjerava da Rebić širi nepovjerenje u zakonitost rada nadležne izraelske komisije ako tvrdimo da Stepinac nije bio podupiratelj ustaške vlasti. Po njemu je, dakle, Stepinac podupirao ustaške vlasti i zato u moralnom pogledu nije bio čist.

A ima li neke bitne razlike između podupiratelja i suradnika kada je riječ o nekome tko je prvi čovjek crkve? Tako nam Vonta i nehotice pokazuje da je smisao napada na nadbiskupa Stepinca u knjizi «Holokaust u Zagrebu» i u kampanji protiv «Glasa Koncila» i dr. Jure Krišta upravo pokušaj obrane tvrdnje da je Stepinac bio «podupiratelj», bolje reći suradnik ustaših vlasti. Zato se knjiga hrvatske pravednice Ljubice Štefan «Stepinac i Židovi», Zagreb, 1998., uopće i ne spominje u knjizi «Holokaust u Zagrebu». U njoj se nalazi mnogo podataka koji čine smiješnim ovakve tvrdnje. Na primjer (str. 121-122.):

«Jedno je sigurno: Alojzije Stepinac nikada nije bio ničiji agent! Da Stepinac nije bio suradnik nacista i ustaša, znale su odlično i britanske (i američke) vlasti već u Drugome svjetskom ratu. Naime, Obavještajni odjel Ratne mornarice Velike Britanije izdao je listopada 1944., pripremajući se za eventualnu invaziju na našu obalu (a čega se bojao i Hitler), povjerljivi priručnik s naznakom 'samo za službenu upotrebu', a sastavili su ga stručnjaci u Oxfordu i Cambridgeu. U svesku II. pod glavnim naslovom 'Jugoslavija' u 'Dodatku I: stanje u vremenu od travnja 1941. do lipnja 1944.' Pod naslovom 'Religije' o Katoličkoj Crkvi u Hrvatskoj, a podnaslovom 'Rimokatolička crkva' stoji sljedeće:

'U Hrvatskoj je Pavelićev režim činio sve što je moguće da zadobije punu podršku crkve, ali je rimokatolički kler, slijedeći primjer monsinjora Stepinca, zagrebačkog nadbiskupa, energično protestirao kako protiv ustaškog progona Srba i Židova, tako i vladinih pokušaja da ih prisili na prijelaz na rimokatoličanstvo.'

Tako je eto, Obavještajna služba Britanske mornarice jeseni 1944. upoznavala svoje pripadnike s pravom istinom o Stepincu. No, nikada to s britanske strane do danas nije službeno javno objavljeno – čak ni u vrijeme suđenja nadbiskupu. Uostalom, naš Domovinski rat i ova poslijeratna situacija uvjerili su nas da za politiku (ni) Velike Britanije istina nije najvažnija, da se žrtva čak može proglašiti i krvnikom.»

U pravu je hrvatska Pravednica. Istina nije najvažnija, a kako vidimo po Vonti može biti i kontraproduktivna. Jasno nam je da su svima važni samo njihovi interesi. Ali kakav je to interes nekih hrvatskih ljudi koji hrvatskog sveca hoće proglašiti nacističkim kolaboratorom? Je li kontraproduktivan taj njihov interes, a ne istina?

J. Pečarić, Brani li Goldstein NDH? Zagreb, 2002.

NEIZBOR GOLDSTEINA U HAZU

HINA: PEČARIĆ IMA OZBILJNIH PRIMJEDBI NA RAD IVE GOLDSTEINA

Akademik Josip Pečarić istaknuo je u raspravi, nakon što su na izbornoj skupštini Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU) pročitani izvještaji o kandidatima za nove članove HAZU-a, da se u izvještajima ne smiju koristiti poluistine te da više značajnih povjesničara ima ozbiljne primjedbe na rad profesora Ive Goldsteina, kandidata za redovitog člana HAZU-a u Razredu za društvene znanosti.

Rekavši kako u svakom ozbilnjom pristupu treba spomenuti „drugu stranu medalje“, akademik Pečarić spomenuo je nekoliko povjesničara, među kojima su Miroslav Brandt, Neven Budak, Jure Krišto i Vladimir Geiger koji su, kako je rekao, imali primjedbe na Goldsteinov znanstveni rad i njegovo ophođenje s kolegama, pa su tako među ostalim ukazali na faktografske i metodičke greške, pretjerano publiciranje radova, „izmišljanje izvora“. Spomenuo je da je Vladimir Geiger ocijenio da je Goldsteinova knjiga „Hrvatska 1918 – 2008.“ napisana „prema ideološkoj matrici, sklepana površno i na brzinu“ zbog čega je, dodao je Pečarić, Goldstein osobno izvrijedao Geigera.

Potom je tajnik Razreda za društvene znanosti akademik Tomislav Raukar pročitao pisma što su ih tomu razredu uputili akademik Josip Pečarić 24. travnja ove godine i profesor Ivo Goldstein dan kasnije. Pisma je pročitao bez komentara, a u pismu akademik Pečarić „pohvaljuje HAZU što u svoje redove prima najboljega hrvatskog povjesničara koji je dokazao genocidnost hrvatskoga naroda“, dok u svojem pismu profesor Goldstein upozorava da je „Pečarić izokrenuo činjenice“.

Akademik Andrija Kaštelan ustvrdio je pak da je „presedan koji još nije vidio u 30 godina svoga članstva u HAZU-u da jedan kandidat piše pismo razredu za čije se članstvo kandidira prije izborne skupštine“.

Zauzimajući se za načelo pravednosti, akademik Petar Strčić ustvrdio je da profesor Ivo Goldstein ima sva zakonska prava da bude predložen za redovitoga člana HAZU-a, da je objavio više od 30 knjiga na više svjetskih jezika. Istaknuo je da je ono što je akademik Pečarić govorio o Ivi Goldsteinu samo mali dio te da treba gledati cjelinu jer će uvijek biti onih koji se ne slažu oko nekih pitanja.

Opetovao je da Razred za društvene znanosti ne bi podupro kandidaturu profesora Ive Goldsteina da on doista nema sva zakonska prava da bude redoviti član HAZU-a.

Portal HKV-a, 10. svibnja 2012.

J. Pečarić, Zabranjeni akademik – Prijevarom u HAZU!?, Zagreb, 2012.

GOVORI LI AKADEMIK SILOBRČIĆ O VAŠEM NEPOŠTENJU ILI O NEDOVOLJNOJ INTELIGENCIJI?

Pismo članovima Razreda za društvene znanosti

Akademik Vlatko Silobrčić u članku *Skandalozna odluka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – Goldstein ne može u HAZU jer su mu Hrvati genocidni*, Jutarnji list od 12. svibnja 2012.) tvrdi:

„*Interpretacija Josipa Pečarića da se titula akademika dodjeljuje čovjeku koji je dokazao genocidnost hrvatskog naroda „ne drži vodu“ jer su takve optužbe pobili u Razredu za društvene znanosti.*“

U tekstu se spominje i ono što je navodno tvrdio tajnik vašeg razreda:

Tomislav Raukar, tajnik Razreda za društvene znanosti, u sklopu rasprave pročitao je pisma što su tom razredu pristigla s danom razlike: 24. i 25. travnja. Prvo je, datirano 24. travnja, napisao akademik Pečarić, ponavljajući svoje argumente protiv Goldsteina te ispisao ironičnu pohvalu HAZU-u „što u svoje redove prima najboljega hrvatskog povjesničara koji je dokazao genocidnost hrvatskog naroda“. Drugo pismo, pristiglo dan poslije, napisao je sam Goldstein. Unjemu je demandirao Pečarićeve navode i ustvrdio da ovaj izokreće činjenice.

S obzirom da nitko od vas nije demandirao tvrdnje dane u Jutarnjem listu moram vas pitati, istine radi:

1) Jeste li doista moj podrugljivi komentar tvrdnje vašeg kandidata o srpskoj osveti zbog ustaškog genocida u NDH, i to poslije pet dana postojanja te države, doista protumačili kako tvrdi akademik Silobrčić? Zapravo, on tvrdi da ni vi ne znate da osveta ide poslije onoga za što se netko osvećuje (što je razina petogodišnjeg djeteta), pa je doista vaš kandidat „demandirao moje navode“? S tim u svezi, ja sam u tom ironičnom pismu naglasio da takvih primjera ima mnogo i dao sam samo nekoliko referencija gdje ih se može naći. Šaljem vam i nepotpun popis takvih tekstova. Jeste li proučavali te tekstove i zaključili da nisam u pravu, nego je u pravu vaš kandidat? Predsjedniku HAZU-a sam i dao moje dvije spomenute knjige.

2) Je li istina da je akademik Raukar na Izbornoj skupštini samo pročitao pisma, bez komentara? Ako je istina ono što tvrdi akademik Silobrčić, kako to da na Skupštini nije prenio stav vašeg razreda? Ako nije istina, zašto nitko iz vašeg razreda nije u *Jutarnjem listu* pobjio neistinu akademika Silobrčića? Tim prije što je očito tendenciozan naslov proizišao iz takve tvrdnje kojom se okrivljuju svi oni koji su glasovali protiv izbora vašeg kandidata, a time i cijela Akademija.

3) U *Večernjem listu* od 11. 5. 2012. tvrdi se: „...akademik Josip Pečarić neakademski lobirao protiv izbora Goldsteina za redovitog člana“. Smatraste li da je neakademsko lobiranje to što sam vam, preko Uprave Akademije, slao tekstove

u kojima se govori i o nestručnom radu kandidata? Ili ste, prije svih drugih, vi trebali pobiti tvrdnje iz tih novina? Da jeste, ne bi se o tome i dalje pisalo. Evo dijela razgovora sa mnom u *Hrvatskom listu*, 17. svibnja 2012.:

U medijima se stvara percepcija da ste neakademski postupili (lobirali)?

Lobiranja je doista bilo. Akademici o tome pričaju sa zgražanjem, a čak spominju i mjesto – hotel Palace. Ja odavno nisam bio u njemu.

4) Jučer sam članovima Predsjedništva HAZU-a uputio sljedeći e-mail:

Poštovane kolege akademici,

kao što znate, moje pismo predsjedniku i Predsjedništvu HAZU-a poslano je 24. travnja 2012.

Odgovor je stigao, ne od Vas kojima je pismo upućeno, nego od kandidata, već 25. travnja 2012!

U više navrata tražio sam taj odgovor, ali do dana današnjega nitko mi ga nije poslao.

Ja znam da je kandidat veliki kandidat za veleposlanika;

ja znam da mu je tata veliki savjetnik Predsjednika (je li istinita priča o njegovu jučerašnjem posjetu zakazanom za 14:30?);

ja znam da je stric veliki stručnjak za Bleiburg, kome je to izravno potvrdio Sabor. Međutim, u HAZU-u bi trebali nešto malo značiti i akademici. Dakle, bilo je logično da ja dobijem odgovor 26. travnja 2012!

Molim da se u svojim razredima raspitate ima li tko to famozno pismo i da mi pošalje kopiju.

Stvarno nema smisla da pišem otvoreno pismo Akademiji da bih ga dobio.

Je li nepošteno to što ste imali „odgovor“ kandidata 25. travnja 2012., a niste mi ga dali još prije Izborne skupštine, pa niti do dana današnjega?

Hoćete li mi ga poslati i kada?

*Srdačno vas pozdravljam,
akademik Josip Pečarić*

Nepotpuni popis radova povjesničara o nestručnom radu prof. Ive Goldsteina

1. M. Brandt, *Život sa suvremenicima*, Zagreb, 1966.
2. Anton Zakarija, *Crkva i politika*, Marulić, br. 4, Zagreb, 2001.
3. Neven Budak, *O knjizi Ive Goldsteina „Hrvatski rani srednji vijek“*, Novi Liber, Zagreb, 1995, 511 str., Radovi, Zavod za Hrvatsku povijest, Zagreb 28 (1995.), 299-327.
4. Jure Krišto, *Goldsteinovi ponovno osuđuju Stepinca*, Glas Koncila, 6. 1. 2002.
5. Jure Krišto, *Još jedanput o knjizi „Holokaust u Zagrebu“*, Časopis za suvremenu povijest, Zagreb, 34/2002, br. 3, 961-985.
6. Vladimir Geiger, Dilektantski pripremljena izložba „Prisilni rad i NDH“ u Hrvatskom državnom arhivu koja se seli u Berlin. U Treći Reich išlo se i

- dobrovoljno, *Večernji list* (*Obzor*, tjedni politički magazin, br. 203), Zagreb, 1. rujna 2007., str. 46. – 47.
7. Vladimir Geiger, *Prisilni rad i Nezavisna Država Hrvatska 1941. – 1945./Zwangarbeit und der Unabhängige Staat Kroatien 1941. – 1945.*, – Organizacija izložbe: Culture and more, München; Hrvatski državni arhiv, Zagreb; Savez antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske, Zagreb; Stiftung Neue Synagoge – Centrum Judaicum, Berlin, – Katalog: Hrvatski državni arhiv, Zagreb; Culture and more, München, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 39, br. 2, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2007., str. 511. – 513.
  8. Vladimir Geiger, Osvrt na knjigu *Hrvatska 1918 – 2008.*, Ive Goldsteina. Niz otvorenih pitanja, *Vijenac*, Književni list za umjetnost, kulturu i znanost, god. XVII, br. 397, Matica hrvatska, Zagreb, 21. svibnja 2009., str. 27.
  9. Vladimir Geiger, U povodu knjige: Ivo Goldstein, *Hrvatska 1918 – 2008.*, Europapress holding, Novi liber, Zagreb 2008., 931 str. – osvrt na poglavlja: 48. „Rasap i slom NDH, Bleiburg i Križni put“, 49. „Obračun s narodnim neprijateljem“ i 50. „Ratni i demografski gubici“, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 41, br. 1, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2009., str. 231. – 253.
  10. Vladimir Geiger, On the book by Ivo Goldstein, *Hrvatska 1918. - 2008.* (Zagreb: Europapress holding and Novi liber, 2008) with specific reference to chapters 48 („Decline and Collapse of the Independent State of Croatia, Bleiburg and the Way of the Cross“), 49 („Retaliation Against the People’s Enemies“) and 50 („Wartime and Demographic Losses“), *Review of Croatian History*, V. no. 1, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2009., str. 247. – 273.
  11. Vladimir Geiger, Goldsteinologija: Biseri za nezaborav, *Hrvatsko slovo*, Tjednik za kulturu, god. XVI, br. 789 - 791, HKZ-Hrvatsko slovo d.o.o., Zagreb, 4. – 11. lipnja 2010.: (1). *Kompendij neznanja, nestručnosti i šlamperaja*, br. 789, 4. lipnja 2010., str. 14.; (2). *Krivovorenje je intelektualni prijestup*, br. 790, 11. lipnja 2010., str. 14.; (3). *Historiografija nije razonoda, pa ipak ...*, br. 791, 19. lipnja 2010., str. 14.
  12. Vladimir Geiger, *Pojave i skretanja u hrvatskoj historiografiji. Izmišljotine i pogreške Ive Goldsteina*, Hrvatsko slovo, Tjednik za kulturu, god. XVII, br. 846, HKZ-Hrvatsko slovo d.o.o., Zagreb, 8. srpnja 2011., str. 6. i 8.
  13. Vladimir Geiger, *Josip Broz Tito i sudbina jugoslavenskih Nijemaca*, *Časopis za suvremenu povijest*, god. 40, br. 3, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2008., str. 801. – 818.
  14. Vladimir Geiger, *Tito i likvidacija hrvatskih zarobljenika u Blajburgu 1945.* Istorijski vek, god. XXVIII, br. 2, Institut za savremenu istoriju, Beograd, 2010., str. 29. – 52.

J. Pečarić, Zabranjeni akademik – Prijevarom u HAZU!?, Zagreb, 2012.

Drugo pismo HAZU-U**PRIZNAJEM: ANTISEMITIZAM VLADA U HAZU-U!**

Zanimljivu kritiku novina u kojima sam piše, dakle *Jutarnjeg lista*, dao je Miljenko Jergović u tekstu o anonimnim zločinima iz mržnje na Internetu, pišući o (ne)izboru prof. Goldsteina za redovitog člana HAZU-a:

Vrlo zanimljiv i poučan uradak kolege Derka, premda mjestimice kriptičan, pošto se može steći dojam kako nije kazao baš sve što mu je bilo na umu, ili sve što bi se iz njegova pažljivo odabranog diskursa o ovom slučaju moglo reći. Naime, nekako mi se učinilo da nas nije izvijestio u čemu bi se sastojala sramota po ovu visoku ustanovu kada bi Goldstein postao njezin član. Radi li se o tome što je Goldstein neznačilica i nevježa, koju matematičar Pečarić u ime HAZU uči kakva se povijest u nezavisnoj republici Hrvatskoj ima pisati, ili je s Goldsteinom neki drugi, reklo bi se inherentniji i supstancijalniji problem?

S obzirom da je o Izbornoj skupštini u HAZU-u izvijestio već i *Jutarnji list*, a moje reagiranje na to izvješće *Jutarnji* nije objavio, očito je kolumnist *Jutarnjeg*, kome je tako matična kuća uskratila odgovore iz „prve ruke“, morao potražiti te odgovore u drugim novinama i na Internetu. Na nama je da nagađamo je li to zato da bi urednik u podnaslovu mogao napisati:

U najvišem domu hrvatske mudrosti i sabranja nižu razloge zbog kojih Mihajlo Dika i Ivo Goldstein ne mogu biti hrvatski mudraci. Ono što akademici pritom ne smiju izreći, iskazat će web-komentatori

Zanimljivo je, ipak, kako Jergović nije primijetio moja pisma na istim portalima. Ali, kada već nije, dobro bi bilo komentirati njegov tekst.

Doista je u pravu, kada postavlja pitanje o stručnosti prof. Goldsteina jer sam na Izbornoj skupštini doista čitao mišljenja hrvatskih povjesničara o tome:

1) Profesor Brandt (mentor Ive Goldsteina) u knjizi *Život sa suvremenicima*, Zagreb, 1996., str. 190. – 191.:

Pokazalo se da temu dubinski uopće ne razumije, ali se veoma mnogo trudio da u časopisima objavljuje sitne priloge, da bi imao (kako bi sam govorio) što više publiciranih naslova. Neke od njih pokazivao mi je unaprijed, a kod jednog od njih ustanovio sam da u bilješkama navodi ne samo pisce i djela koje nije pročitao, nego i pisce koji ne postoje niti su ikada postojali. Na moj prigovor odgovorio je: „Tako to rade svi, pa zašto ne bih i ja!“ To mi je toga čovjeka razotkrilo do kraja kao pripravna na falsificiranje i znanstveno nepoštenje, i ja sam digao ruke od njegova daljega znanstvenog razvitka.

2) Naš poznati arheolog, povjesničar umjetnosti i etnolog dr. sc. Anton Zakarija u članku *Crkva i politika*, Marulić, br. 4, Zagreb, 2001., str. 708. – 710. za Goldsteinovu prvu knjigu „Bizant na Jadranu 6. – 9. st.“ (Zagreb, 1992.) tvrdi da je „iskonstruirana, sklepana i nedozrela“.

3) Neven Budak u članku *O knjizi Ive Goldsteina „Hrvatski rani srednji vijek“*, Novi Liber, Zagreb, 1995, 511 str., Radovi, Zavod za Hrvatsku povijest, Zagreb 28 (1995.), 299 – 327. na skoro tridesetak stranica govori o faktografskim pogreškama; metodičkim grješkama („*Veliki broj metodičkih grješaka ponovo pokazuje da autor znanstvenom radu pristupa površno i neoprezno. Po znanost je najopasnija njegova navika da tamo gdje nema izvora izmišlja, a onda na temelju takvih fikcija izvodi daljnje zaključke. Neupućenom se čitatelju tako može učiniti da je Goldsteinu uspjelo otvoriti čitav niz dosada neobrađenih tema, pa čak i riješiti niz problema, dok je pri tome, zapravo, riječ o znanstvenoj fantastici.*“); profesor Budak dalje piše krovom zaključivanju itd. Preporučujem vam – pročitajte Zaključak u kome prof. Budak konstatira kako je knjiga – PROMAŠAJ!

4) Jure Krišto, znanstveni savjetnik, u dva članka se osvrće na Goldsteinovu knjigu *Holokaust u Zagrebu*. Naslov prvog sve kaže: „Goldsteinovi ponovno osuđuju Stepinca“. Objavljen je u *Glasu Koncila* 6. 1. 2002.

Drugi članak je: „Još jedanput o knjizi *Holokaust u Zagrebu*“, Časopis za suvremenu povijest, Zagreb, 34/2002, br. 3, 961. – 985., a završava ovako:

„*Bilo bi ipak pogrešno zaključiti da je knjiga Goldsteinovih beskorisna. Treba je koristiti kao i mnoge druge koje su bile napisane u vrijeme komunističke dominacije u historiografiji, tj. preuzeti dokumente, a odbaciti interpretaciju.*“

5) Dr. sc. Vladimir Geiger, znanstveni savjetnik napisao je *Osvrt na knjigu Hrvatska 1918 – 2008. Ive Goldsteina: Niz otvorenih pitanja*, Vrijenac, 397, 21. 5. 2009.

Zanimljivi su podnaslovi u članku. Npr.: Sumanute tvrdnje i Ideološki zaključci.

Geiger kaže:

Predaleko bi nas odvelo nabranjanje svih činjeničnih pogrešaka i interpretacijskih improvizacija u ovoj Goldsteinovoj knjizi, koju su skloni mu mediji, bez zadrške, nazvali „kapitalnim djelom“. Ukratko, Goldstein je najnoviju sintezu suvremene hrvatske povijesti, barem što se tiče prikaza slučaja Bleiburg i sudbine Folksdojčera, napisao prema ideološkoj matrici koja mu je bliska s nizom „kapitalnih“ činjeničnih i interpretacijskih grešaka i sve sklepao poprilično površno i na brzinu.

6) Zanimljiv je i Geigerov tekst *Goldsteinov kompendij neznanja*, objavljen u *Hrvatskom slovu* u brojevima: 789, 4. lipnja 2010, 790, 11. lipnja 2010.; 791, i 18. lipnja 2010. Dat će samo početak:

Prof. dr. sc. Ivo Goldstein, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, godinama se uporno predstavlja, i samozadovoljno drži, stručnjakom za sva pitanja suvremene hrvatske povijesti. Goldstein se do sada predstavio rasponom tema, problema i obradom različitim razdoblja prošlog vremena, kao i količinom objavljenoga, svestranim i upornim istraživačem naše povijesti. Tako se barem čini onima koji ne čitaju ili, pak, ne razumiju ono što čitaju. Pisanje osvrta na Goldsteinove radove zahtjevan je posao. Naime, Goldsteinovi uradci prepuni

pojednostavljivanja i površnosti oduševljavaju „baš me briga“ pristupom. Mnoštvo je primjera upitnih i „zabavnih“ vrijednosti Goldsteinovih uradaka, koji su kompendij svakovrsnog neznanja, nestručnosti i šlamperaja. Ukratko, Goldsteinovi radovi školski su primjer kako se ne treba i ne smije pisati. Navedimo samo najslikovitije (čitaj: najtragičnije) primjere.

Primjer prvi:

Pad na ispitu iz vlastita kolegija

Geiger navodi 15 takvih „najtragičnijih“ primjera.

Zapravo sam ovaj posljednji primjer morao skratiti jer je akademicima i ono prije bilo previše.

Novinari koji su izvijestili sa Skupštine točno su napisali da sam protestirao zato što su autori izvješća „zaboravili“ dati i ovakve poglede na rad kandidata. To što Jergović ističe da sam ja matematičar, doista vjerojatno i jeste razlog tomu. Jergović očito misli da bi takve stvari trebao uraditi povjesničar, i doista se slažem s njime, ali je vjerojatno s *Goldsteinom neki drugi, reklo bi se inherentniji i supstancijalniji problem*.

Zapravo, isti problem koji smo imali s referatima o Goldsteinu u HAZU-u imamo i u Jergovićevu tekstu. On obrazlaže antisemitske napade na Goldsteina na Internetu, ali ne želi spomenuti još gore ponašanje samog Goldsteina, kada je bez ikakvog povoda optuživao druge, pa i kolege, za antisemitizam. Evo nekih primjera:

1) U HTV-ovoј emisiji *Forum* od 15. siječnja 2002.

Sudjelovali su, među ostalim, Žarko Puhovski i Ivo Goldstein. Očito izirritiran njihovim nastupom, u emisiju se javio hrvatski branitelj Ivan Mustapić optuživši ih da mrze sve hrvatsko i upitao: „Zašto nije u emisiju pozvan neki branitelj, za razliku od ove dvojice rasista?“ Na kraju se branitelj zapitao: „Dokle ćemo biti taoci mržnje Mesića prema pokojnom predsjedniku Tuđmanu i svemu hrvatskom?“

Nakon stanovitog vremena Puhovski se „snalazi“ tvrdeći da hrvatski branitelj izdvaja njega i Goldsteina zbog toga što su oni Židovi. Međutim, tada se prof. Slaven Letica obratio Puhovskom pitanjem: „Ti si Židov? Koliko ja znam, ti si uvijek bio Jugoslaven!“ Puhovski se samo uhvatio za glavu. Kako je branitelj mogao znati da je on u međuvremenu postao Židov, ako to nije znao prof. Letica?

2) Svojevremeno je mr. sc. Mladen Ivezić optužio dr. sc. Ivu Goldsteina za jugokomunizam, a ovaj mu je uzvratio alarmirajući sve svjetske židovske organizacije tvrdeći da je Ivezić napisao antisemitski tekst. Zašto je antisemitizam ako nekoga optužiš za jugokomunizam, pa makar on bio i Židov, ostalo je nerasvijetljeno, ali Goldstein je čak tražio ostavku glavnog urednika *Vjesnika*

Nenada Ivankovića zato sto je objavio Ivezićev „antisemitski“ tekst. Kasnije ih je i tužio sudu. Naravno, spor nije dobio.

3) Prof. dr. sc. Ivo Goldstein, je vjerovali ili ne, i stručnjak u pravnim znanostima, posebice u Kaznenom pravu. Tako on u *Slobodnoj Dalmaciji* 13. srpnja 2002. navodi slučajeve u kojima bi novi Kazneni zakon trebao osigurati kazneno gonjenje. To su: Branka Šeparović zbog verbalnog delikta, Petar Vučić zbog navodnog antisemitizma u knjizi *Hrvatstvo i židovstvo* i ja. Za mene kaže: „Ne znam radi li se o klasičnom antisemitizmu, ali već me duže vrijeme po tisku gadi i vrijeda izvjesni Josip Pečarić, matematičar koji je sebi umislio da zna nešto o povijesti.“ Zanimljivo je da se sve to odigralo pošto je saznao da sam napisao odgovor na njegovu knjigu *Holokaust u Zagrebu* u kojoj je mene matematičara svrstao u revizioniste hrvatske povijesti. I dao mi najviše prostora poslije akademika Franje Tuđmana!

Ali, zanimljivije je što Goldstein, na razini malenog djeteta, tvrdi da ako ga „gadiš i vrijeđaš“, tj. ako komentiraš njegove tekstove onda si antisemit i to takav da te treba kazneno goniti. Zanimljiv bi bio taj zakonski članak s takvom definicijom antisemitizma, zar ne? Zato sam sigurno zasluzio kazneno gonjenje kada sam u ironičnom pismu predsjedniku i Predsjedništvu podrugljivo komentirao njegovu tvrdnju kako su se četnici osvećivali Hrvatima zbog ustaškog genocida u NDH, a kao primjer je uzeo četničke zločine u okolini Mostara PET dana nakon proglašenja NDH.

Možda je g. Jergoviću potrebno biti vrhunski povjesničar da bi se netko smio izrugati ovakvoj bedastoći, ali akademici su očito više vjerovali matematičaru, pa je Goldstein zabilježen u povijesti HAZU-a kao najslabiji kandidat o kome se ikada glasovalo na izbornim skupštinama (za je bilo 34 akademika, od 105 nazočnih). Ali, ako je vjerovati podnaslovu Jergovićeva teksta, zapravo nije glupost ta tvrdnja o osveti petog dana od uspostave NDH zbog genocida u toj državi i tvrdnje povjesničara kako takvih smiješnih i glupavih interpretacija u Goldsteinovim djelima ima mnogo.

Ali, u pravu su u *Jutarnjem listu*. Takve prigluge tvrdnje u Goldsteinovim djelima ne mogu biti razlogom da ga se ne izabere u HAZU. Što ih ima više, tim više zасlužuje biti akademikom, zar ne?

Kažimo otvoreno ono što akademici ne smiju izreći, a iskazat će web-komentatori. Tu se doista radi o antisemitizmu, zar ne?

akademik Josip Pečarić

J. Pečarić, Zabranjeni akademik – Prijevarom u HAZU!?, Zagreb, 2012.

**PISMO PROF. DR. SC. SLOBODANA LANGA:
VAŠA, NAŠA I NJIHOVA HRVATSKA
GOLDSTEINOVA KNJIGA
„HRVATSKA 1918 – 2008.“**

PAMFLET JE KOJI VRIJEĐA ŽIVE I MRTVE!

TRAŽIM OD HAAŠKOGA SUDA DA NE RABI ovu knjigu, od akademske zajednice i medija da se ne koriste njome jer je u suprotnosti s istinom. Od javnih knjižnica tražim da ju ne naručuju, a od ministra prosvjete da ju ne koristi u edukaciji. Od autora i recenzenata tražim da se ispričaju javnosti, a od Mesića i Sanadera da se ograde od ulizivačkih pohvala

Pri otkrivanju istine nema mjesta predrasudama, ljutnji, sebičnosti i mržnji. Čovjek voden predrasudama, čak ako bi i želio, ne može nikada otkriti istinu. Uspješno otkrivanje istine traži da joj se potpuno preda bez obzira na ljubav i mržnju, sreću i stradanje. Pobornik istine mora uvijek biti spreman na korekciju. Kad god utvrdi da je bio u krivu, treba to priznati bez obzira na cijenu i pokajati se. Svakoga dana obrane i stvaranja Hrvatske učio sam od ljudi u njihovim domovima, na bojišnicama, u bolnicama, u crkvama, na putovima, za vrijeme najvećih opasnosti, predaha i mira u svim dijelovima Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Učio sam i na Kosovu, u Crnoj Gori, Makedoniji, Sloveniji i Srbiji. Isto tako i u svjetski značajnim akademskim i političkim centrima. Izazov dobra je ne prvom mjestu u mom životu, radu (liječnik sam i znanstvenik) i djelovanju (kao političar i humanitarac). Pojam *dobra* (engleski) na Googleu nalazi se oko 26 000 000 mjesto, od kojih je 150 povezano sa mnom. Pod *Izazov Dobra* nalazi se znatno manje, oko 2.000, no među njima je 130 mojih i to među prvima. *Tehnologija dobra* spominje se samo sedam puta, od kojih četiri puta vezano uza me. Uvjeren sam da je prihvaćanje *Izazova dobra* i razvoj *Tehnologije dobra* jedini mogući put za 21. stoljeće od pojedinca do svijeta.

Dobro se može ostvariti samo na temelju istine, a prava istina je samo ona koja je u funkciji dobra. Ne može se u ime „dobra“ lagati, tajiti ili mijenjati istinu. Na može se rabiti „istinu“ da bi se opravdalo predrasude, mržnju, progon ili nasilje.

Knjiga

Nedavno su Europapress holding i Novi Liber (Ninoslav Pavić i Slavko Goldstein), uz pomoć Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Ureda za obrazovanje, kulturu i šport, izdali knjigu **Ive Goldsteina** „Hrvatska 1918.-2008.“. Recenzenti su prof. dr. sc. **Ivo Banac** i akademik **Petar Strčić**. Spreman sam bilo gdje, bilo s kim i pred bilo kim voditi raspravu o tomu zašto smatram da ova knjiga nije ni istinita niti vodi dobru. Najradije bih da me bilo tko od navedenih, ili ma tko drugi tuži sudu i da pruži i meni i cijeloj javnosti prigodu da se sagleda i javno ocijeni ovakvo ocjenjivanje Hrvatske, njezino stvaranje i

obranu, a posebno *Oluju* i predsjednika Tuđmana. Ali u ovom tekstu ne raspravljam, već u ime istine i dobra, zahtijevam:

1. Od Međunarodnog suda u Haagu i drugih međunarodnih institucija, akademске zajednice i medija, da ne rabe ovu knjigu jer je činjenično, stručno i zaključno u suprotnosti s istinom.

2. Tražim od ministra školstva da se ova knjiga ne upotrebljava u svrhu edukacije, kao udžbenik ili literatura.

3. Preporučam javnim bibliotekama da ne nabavljaju ovu knjigu.

4. Budući da su recenzenti knjige članovi uglednih institucija, HAZU-a i Helsinškog odbora, stvara se u javnosti dojam o vrijednom djelu. Tražim od reczenzenta da povuku svoje preporuke. Knjigu se ne može preporučiti jer nije istinita, a vrijeda žive i mrtve.

5. Tražim da Ministarstvo kulture i Grad Zagreb koji su potpomogli izdavanje uplate deset puta veći iznos za objavljivanje autentičnih svjedočenja iz Domovinskog rata.

6. Tražim od Europapress holdinga da podupre objavljivanje istinitih svjedočenja o obrani Hrvatske. Budući da se u knjizi hvali i predsjedniku Mesiću i premijera Sanadera na neukusan i ulagivački način, tražim da se ograde od ovakvih pohvala. Pozivam autora i sve koji su sudjelovali u izdavanju ove knjige da se ispričaju javnosti i povuku knjigu iz javnosti. U skladu s mojom bezuvjetnom podrškom slobodi javne riječi, tražim da se knjiga ne zabrani. Molim sve stradale, branitelje i sve dobre ljudе, bez obzira na nacionalnost, vjeru i politička uvjerenja, da me podrže. Ovo je borba za istinu i dobro.

U ovom se trenutku sudi u Haagu cijeloj Hrvatskoj i konkretnim ljudima. Dosadašnji rad ovog suda pokazao je njegovu nepravdu, pristranost, nametanje istine, nečovječnost, bahatost i spremnost na korištenje laži za ostvarivanje svojih interesa. Hrvatska ima bolno iskustvo sa stradanjima i zbog nepravednih sudova i zbog međunarodne bahatosti. Gospodin **Alojzije Stepinac** proglašen je krivim po svim točkama optužnice 11. listopada 1946. godine, a presuda još uvijek važi u Hrvatskoj.

U Francuskoj je 1894. godine kapetan **Dreyfus** osuđen za izdaju na temelju krivotvorenih dokumenata. **Emil Zola** se 13 siječnja 1898. godine obratio otvorenim pismom 'Optužujem' s ciljem da potakne vlastiti progon i suđenje kako bi se javnosti prikazala prava istina. Trebalo je 100 godina da se 2006. predsjednik **Jacques Chirac** ispriča. Tražim od Predsjednika Republike i predsjednika Vlade da podrže moj zahtjev ili ih optužujem da rade protiv i za osudu Hrvatske. (Antisemitski plagijat „Protokoli sionskih mudraca“, objavljeni 1903. u Rusiji dugoročno su nanijeli veliku štetu.)

Ilustracija stavova, izvora i recenzije

Zbog važnosti i mogućih teških posljedica objave ove knjige, svu sam pažnju posvetio pokušaju njihova sprječavanja. Kao dio tih nastojanja istaknuo sam i spremnost rasprave i odgovaranja pred sudom. Da bih vama samo ilustrirao odnose, navodim kratak osvrt na prikaz *Oluje*. Autor na 749. stranici ovako ocjenjuje *Oluju*:

Velika ratna pobjeda zagađena je bespotrebnom osvetom. Mnogi su se pitali - 'u čemu smo mi to pobijedili, ako smo se moralno izjednačili sa svojim krvnikom, odnosno - ne zavaravajmo se veličinom pobjede dok u pobjedničkom maršu koračaju i ubojice i razbojnici.

Citat je poduprт 268. biljeшkom, gdje na 805. stranici stoji: 268 *Maković. Pisma Bertoldu Brechtu*, 137; informacija o tome: *Livada. Etničko čišćenje-ozakonjeni zločin stoljeća*.

Poznati su stavovi obaju autora, a citiranja su ispod svake razine. Ovaj su stav recenzenti podržali. Prije nekoliko godina objavio sam u „Stajalištima“ Vjesnika (danас više ne bi bilo moguće) 18. ožujka 1994. godine tekst pod naslovom „*S Olujom je započelo intenzivno humanitarno djelovanje s kojim Hrvatska ni svijet nisu dovoljno upoznati*“.

A u njemu sam između ostalog iznio i sljedeće:

Ocjena oslobađanja Hrvatske kao zločinačkog pothvata iznesena u novim optužnicama iz Haaga (ICTY) neprihvatljiva je, ali istodobno otvara važnu mogućnost Hrvatskoj. Vjerujem da će se optužbu moći pravno srušiti pred sudom, no to i ne smatram najvažnijim, nego to što takvu ocjenu dijeli veliki dio političara, intelektualca, medija i građana u zapadnoj Europi i SAD-u. Mislim da smo i u Hrvatskoj daleko od odgovarajuće rasprave i stavova. To je posebno važno, jer Oluja spada u temelje stvaranja hrvatske države pa je tako i samo stvaranje i oslobađanje Hrvatske optuženo kao 'zločinački pothvat'. Na žalost, u velikoj smo mjeri prepustili Haškom судu ne suđenje, što smo obvezni, nego i pisanje povijesti stvaranja Hrvatske na što nas nitko ne sili. Sud neka dovrši svoj posao kako zna, a ocjenu o njegovoj pravednosti, kvaliteti, djelotvornosti, poštivanju ljudskih prava osumnjičenih i ulozi u stvaranju svjetskog suđenja zločinima rata dat će povijest.

Smaram da će ocjena biti loša, ali ocjenjivat ćemo kasnije. No ne smijemo se odreći i prepustiti mu pisanje povijesti Domovinskog rata i stvaranja Hrvatske. Obveza nam je napisati vlastitu povijest i prikazati ju svijetu. To je obveza našeg samopoštovanja i dostojanstva. To je obveza, prema stradalima, prema još nerođenima, ali i prema cijelom svijetu. Narod i država koji ne poštuju sami sebe i ne zaslužuju poštovanje.

Akademik Petar Strčić i meni je bio „recenzent“. Nije se složio s mojom ocjenom u „Stajalištima“. U članku 14. prosinca 2005. napisao je između ostalog sljedeće:

Poviješću, pa i prošlošću, neka se bave povjesničari. Nema „cjelovite istine“ o (dalekoj) povijesti pa kako će biti o (nedavnoj) prošlosti. Ni o Oluji pa ni o Domovinskom ratu u cjelini ni sada, a niti u skoroj budućnosti, ne ćete dobiti „cjelovitu istinu“ koja je, inače, Vama kristalno jasna, pa makar doveli u Hrvatsku, primjerice, i predsjednike svih akademija znanosti na svijetu. Upotrijebite sve svoje snage i ugled znanstvenika i sveučilišnoga profesora medicine te sudionika Domovinskog rata za ono što je svakim danom životno znatno važnije u našoj domovini, što neposredno zadire u Vašu struku, a ne događaji od prije 5, 10, 15 i više godina.

Bitno

Na temelju i mojih nastojanja od prije 5, 10, 15 i više godina, upravo je pokrenuta svjetski značajna inicijativa „Sprječavanje genocida“ (pod vodstvom Madeleine Albright i Williama Cohena, uz podršku i Akademije znanosti SAD-a) s pozivom novoizabranom predsjedniku g. Obami da ovo uključi u svoje prioritete. Osnovna je i nezaobilazna istina da se u Domovinskom ratu branilo i Dom i Domovinu, da je to jedina uspješna obrana (osim Velike Britanije i SSSR-a) u Europi u 20. stoljeću, da je „Olujom“ spriječen genocid u Bihaću i da i mi i vi možemo biti ponosni na obranu i stvaranje Hrvatske. Njihovu povijest neistine i zla treba odbaciti.

„Hrvatski list“, 11. lipnja 2009.

Portal HKV-a, 16. lipnja 2009.

J. Pečarić, Zabranjeni akademik – Prijevarom u HAZU!?, Zagreb, 2012.

DIRLJIVA GOLDSTEINOVA BRIGA

Vrijeme je da završim ovu „priču“ o Krilinom ruganju Goldsteinu. Zato ću dati samo još osvrt na ostatak ovog iznimno zanimljivog razgovora:

1) Naravno, nije lijepo kada se jedan novinar ruga cijenjenom sveučilišnom profesoru, ali to nije usamljeni slučaj. Eto vidim kako je isti razgovor poslužio i *Hrvatskom listu* od 7. lipnja 2012. za nešto slično. U „Fusnoti za fah idiote“ možemo naći sljedeće:

Ivo GOLDSTEIN, povjesničar koji je optužio NDH za zločine i prije nego što je NDH postojala:

„Karamarkova obaveštajna povijest nije sporna, ali on kao političar mora revidirati svoje stavove...“

HL: I da počne vjerovati u Vaše pamflete i laži te da Vama prepusti vođenje HDZ-a!

2) Zapravo, ljubomoran sam na ove iz *Hrvatskog lista* jer su doista duhovito interpretirali primjer iz mog Pisma predsjedniku i Predsjedništvu HAZU-a. Jedino se tješim što je moja interpretacija o „egzaktnom dokazu genocidnosti hrvatskog naroda“ bila nerazumljiva za prof. dr. sc. Ivu Goldsteina, tj. uopće nije razumio porugu i potudio se to pokazati cijeloj Akademiji.

Goldsteinu ipak moramo oprostiti jer on zna da golema većina hrvatskog naroda misli da on doista želi dokazati navodnu genocidnost hrvatskog naroda. Naravno, ne može živjeti u Hrvatskoj i to izravno reći pa to radi posredno. Tako prof. Mrkoci to komentira u *Fokusu*, 13. prosinca 2002.:

„Partizani su vršili odmazde, palili kuće i ubijali. Četnici su se osvećivali. Samo su ustaše vršili zločine zbog urođenog nasilja.“

Krile to zna, a zna i što sam o tome napisao glavnom uredniku Slobodne Dalmacije:

Niste mi tiskali odgovor, ali zato jeste intervju (*Slobodna Dalmacija*, 13. listopada 2002.). Da Goldsteinima nije strano korištenje neistinama pokazao sam upravo na primjeru tog intervjuja, gdje sam konstatirao:

Svi koji promiču tezu o genocidnosti hrvatskog naroda, po definiciji napadaju našeg blaženika (Stepinca, op. J.P.). Po tome ćete ih prepoznati. Naravno, Goldsteini će izrijekom negirati genocidnost hrvatskog naroda, ali će sve raditi da to bude rezultat njihova djelovanja. Slično dr. Miljanu Bulajiću koji nikad ne će reći da je u Jasenovcu bilo 700 000 žrtava, ali će sve učiniti da to „dokaže“ (istaknuo J. P.).

Evo kako to navode Ivo i Slavko Goldstein u tekstu „Akademik Pečarić uporno laže“ (*Slobodna Dalmacija*, 20. listopada 2002.):

U intervjuu pod naslovom „Bulajićevi učenici kroje nam povijest“ u Slobodnoj Dalmaciji od 13. 10. 2002. akademik Josip Pečarić tvrdi da Ivo i Slavko Goldstein „promiču tezu o genocidnosti hrvatskog naroda“. Ovu bezočnu laž Pečarić varira na više mjesta u istom intervjuu tvrdeći da su „Goldsteini... Bulajićevi učenici“, jer „slično dr. Milanu Bulajiću čine sve kako bi dokazali da je u Jasenovcu bilo 700 000 žrtava (istaknuo J. P.), pa time 'dokazali' i genocidnost hrvatskog naroda“.

Veliki dio svog teksta Goldsteini koriste da pobiju tu „moju“ tvrdnju, a zapravo svoju laž!

Međutim, ono što je važno istaknuti u tom odgovoru oca i sina Goldstein jest kada poslije takve svoje laži kažu:

„Potrudit ćemo se da njegove laži ne postanu istinom“.

Niste tiskali moj odgovor!

Ono što je posebno zanimljivo jest činjenica da sam spomen kako Goldsteini žele dokazati genocidnost hrvatskog naroda kod njih izaziva potrebu da u odgovoru koriste neistine. U gornjem slučaju to je očito. O ovoj najnovijoj vidjeti moj tekst „Goldsteinova prijevara“.

3) Naravno, Goldstein ne će propustiti ni ovu prigodu da ne spomene Stepinca pa kaže:

„...serija “Jugoslavenske tajne službe“ najavljuje se s potpunom izmišljotinom da je kardinal Stepinac bio otrovan.“

Ovdje ću dati samo što je rečeno u toj emisiji, prema Večernjem listu od 16. 4. 2012.:

Teolog Juraj Batelja, koji godinama istražuje povijesnu građu vezanu za Stepinca, u seriji tvrdi da je nadbiskup pogrešno liječen jer su postavljane pogrešne dijagnoze pod stalnom prismotrom Udbe, koja je otvarala boćice s lijekovima i krivotvorila liječnička izvješća.

- Kad kemijski institut univerziteta u Rimu u kostima žrtve pronađe toksične supstance kadmija, kroma, olova i arsena, mislim da se slobodno može zaključiti da je bilo manipulacije nad zatočenim Stepincom u Lepoglavi. U pitanju su supstance koje on nije mogao uzeti kroz hranu i liječenje nego su se našle u njegovu organizmu kao posljedica, vjerujem, jedne zlouporebine moći, rekao bih čak i mržnje koja je išla preko groba – priča monsinjor Batelja.

Podvrgnut zračenjima

Nakon izdržavanja dijela kazne od ukupno 16 godina strogog zatvora, teško bolesni Stepinac rješenjem o uvjetnom otpustu iz Lepoglave 5. prosinca 1951. pušten je da umre u kućnom pritvoru u Krašiću.

– Kardinal je trpio nesnosne bolove, a ministarstvo unutarnjih poslova Jugoslavije nije mu dopustilo liječenje i kontrolu u Zagrebu, i to je činjenica. Liječnici su bili pod neprekidnim nadzorom tajne policije koja je čak i

manipulirala boćicama lijekova. Nadbiskup je lječen od jedne bolesti, a zapravo bolovao od druge. U korespondenciji koja je sačuvana na relaciji dr. Lorenc u Los Angelesu, dr. Bogičević u Zagrebu i dr. Ružić u Chicagu, može se iščitati da doista nije na čast službi jedne države da manipulira lječničkim izvješćima. Profesor Lorenc jasno je ustvrdio da „ovo nisu pravi dokumenti i ne mogu se odnositi na mojega pacijenta“ - rekao je monsinjor Batelja koji tvrdi da je sudska medicina u Rimu ustanovila kako je Stepinac bio podvrgnut čak i zračenjima koja nisu imala terapeutsku svrhu.

Ma kakav kemijski institut univerziteta u Rimu! Mi trebamo vjerovati našem istaknutom znanstveniku iz područja kemijskih znanosti dr. sc. Ivi Goldsteinu. Pa taj Batelja sâm kaže da je sve bilo pod stalnim prismotrom Udbe. Pored njih tako nešto se sigurno ne bi moglo dogoditi, zar ne? Uostalom, sve se to lako može i provjeriti u Povijesti SKJ!

4) Naravno Goldstein u razgovoru daje podršku Novom nacrtu Zakona o HRT-u. Doista, na HRT-u se događaju nedopustive stvari. O tome na HRVijetu otvoreno pišu 16. travnja 2012.:

Goldstein je u raspravi sa Slavenom Leticom i Ivom Bancem o Bleiburgu ispaо polupismeni šovinist, a Šime Lučin je u srazu o pravima homoseksualaca s predsjednikom udruge Blaženi Alojzije Stepinac djelevoao u najmanju ruku nedoraslo. Kada cijeloj ovoj situaciji pridodamo televizijske nastupe Dujmovića i Šole koji mogu parirati bilo kojem lijevom intelektualcu, dobijemo zabrinjavajuću sliku za vladajuću političku garnituru.

Iz HHO-a još i tvrde: izmjene Zakona o HRT-u komesarski su model partiskske televizije. Sigurno Banac, Čičak, Silobrčić i dr. imaju nešto protiv Goldsteina. Valjda zato i stric Ivin nije ostao na čelu te organizacije.

5) Dirljiva je Goldsteinova briga o Hloverki Novak Srzić:

Nisam ni za kakav progon vještica, ali minimalna moralnost iziskuje da se privremeno povuče, sve dok se ne obrani od optužbi. Osim toga, čini mi se da emisije poput onih koje ona vodi iziskuju sasvim drugi pristup problemu voditelja.

Uvjeren sam da je nesebični Goldstein objašnjavao Hloverki kako treba obavljati svoj posao, ali ova nezahvalnica ga sigurno nije poslušala. A neka se ugleda na njega i po tome što je odmah čim je čuo za sumnje nekih kolega kako nestručno radi svoj posao prestao držati predavanja na Filozofskom fakultetu, dok se ne utvrdi je li to istina!

A o Goldsteinovom dirljivom odnosu prema Ijudima s HTV-a pisao je Miroslav Mikuljan (intervju na Portalu HKV-a) kada o svom razrješenju s mjesta urednika Dokumentarnog programa HTV-a kaže:

Kao što točno kažete, 5. rujna 2002. godine sam dobio po prstima zbog emisije o tragičnoj sudbini sela Španovica, odnosno zbog emisije koja je govorila i o partizanskim zločinima i protjerivanju hrvatskog stanovništva s

tog područja za vrijeme 2. svjetskog rata. U toj je emisiji iznesena i tvrdnja da je ustaški logor Jasenovac i nakon završetka 2. svjetskog rata nastavio funkcionirati kao logor sve do 1947. godine. Protiveći se toj tvrdnji član Vijeća HRT, dr. Ivo Goldstein je javno uvjetovao svoj ostanak u Vijeću ukoliko ja ostanem na mjestu urednika Dokumentarnog programa. Rekao je doslovce: – Ili ja ili on! To nije zvučalo ni dobranamjerno ni intelektualno. Bio sam u šoku i nisam mogao vjerovati da će takav oblik diktata biti proveden i da će cijela upravna struktura HRT kapitulirati i kadrovski se prilagoditi ovom neobičnom profesoru povijesti kojega previše često ne zanimaju činjenice, ali ga čini se zanima moć kao činjenica.

- 6) I ne samo prema ljudima s HTV-a. O tom dirljivom odnosu pisao je i njegov kolega dr. sc. Vladimir Geiger kada je ovaj objavio članak *Osvrt na knjigu Hrvatska 1918–2008 Ive Goldsteina: Niz otvorenih pitanja*, Vjenac, 397, 21. 05. 2009. (*Goldsteineov kompendij neznanja*, Hrvatsko slovo, 4. lipnja 2010.).

Nakon što sam napisao osvrт na njegovu knjigu Hrvatska 1918 - 2008. (Vjenac, časopis za suvremenu povijest, Review of Croatian History), Goldstein mi je u lice izrekao pregršt izabranih gadosti i psovki, kako vjerojatno i nalaže njegov strukovni i društveni položaj, i ponajprije kućni odgoj. Koliko mi je poznato, nisam osamljen. Goldstein se nimalo ne libi pozivati na svoja mnogobrojna poznanstva i medijske i političke veze, a i hvaliti se svojom nezaobilaznošću i svekolikim „utjecajem“. Jednostavno rečeno, svi oni bezobraznici koji ne misle kao Goldstein ili, pak, iznose stajališta koja mu se ne sviđaju ili, još gore upozoravaju na njegove pogrješke i kritički se izjašnjavaju o njegovom radu – imat će problema. U svojoj uljuđenosti Goldstein ne bira riječi različitim, više nego li slikovitim, pogrda i prijetnji koje upućuje svima onima koji ne djeluju i misle kao on. Pitam se je li za navedeno nekoga kod nas uopće i briga?

Naravno, nama je jasno kako je Goldstein na lijep način pokušao objasniti kolegi kako nije u pravu, a ovaj – nezahvalnik – piše ovako nešto.

Nezahvalnik jedan, on piše tako a uopće nije pokrenuta cijela hajka na njega kao u slučaju kada je slično o Goldsteinovom radu pisao dr. sc. Jure Krišto.

- 7) Krišto!? A što da je prošao kao Thompson (taj će još vidjeti!)?
Vjerojatno Geiger i ne zna kako je to izgledalo s Igorom Zidićem, predsjednikom Matice hrvatske. O toj hajci sam pisao u tekstu *Montiranje slučaja Matice hrvatske, „Hrvatsko slovo“* od 14. veljače 2003.:

Počeo ju je Ivo Goldstein još prije pojave knjige *Holokaust u Zagrebu*, nastavljena je u samoj knjizi i tako – sve do danas. Pogledajmo kako to izgleda u interpretaciji Slavka Goldsteina u Nacionalu 21. siječnja 2003. (Željka Godeč: „Matica hrvatska ne želi osuditi antižidovstvo svog čelnika u NDH“), gdje je dano njegovo pismo bivšem predsjedniku Matice Josipu Bratuliću i sadašnjem Igoru Zidiću, u kojem, među ostalim piše: „Zar je moguće da se dosadašnje i sadašnje vodstvo MH ne žele distancirati od postupaka Filipa Lukasa koji je u ljetu 1941. godine besramno zahtijevao pljačku imovine svojih

sugrađana Židova u ime Matice hrvatske kojoj je tada bio predsjednik? U knjizi Ive Goldsteina „Holokaust u Zagrebu“, kojoj sam urednik i suautor, objavili smo na str. 193.-194. pismo Matice hrvatske. U njemu se konstatira da „sada postoji mogućnost da se pribave prikladne zgrade na mjestu, koje odgovara Matici hrvatskoj, a to je mjesto u središtu Zagreba, na Jelačićevom trgu br. 15, kojemu pripada dvokatnica prema trgu sa dvorišnim zgradama, vlasništvo Židova Sternberga“, pa iako „ove nekretnine još nisu vlasništvo Nezavisne Države Hrvatske“ potpisnici pisma mole Državno ravnateljstvo da „izvoli držati na umu prikazane potrebe Matice Hrvatske, kad spomenute nekretnine prijeđu u vlasništvo Nezavisne Države Hrvatske“. (...) Iz pisma se ne vidi je li se i jedan od potpisnika barem zapitao što će biti sa „Židovom Sternbergom“ i njegovom obitelji čija bi imovina „savršeno odgovarala našim (tj. Matičinim) potrebama“ i kakva će biti sudbina još desetak obitelji koje su u to vrijeme bile stanari u traženim zgradama, pa ih treba izbaciti iz njihovih stanova, jer Maticu „u novo doba čekaju nove, veće i mnogobrojnije zadaće“.

(...)

Pismo MH pisano je 8. kolovoza 1941. Vidimo kako se Goldsteini pitaju jesu li se potpisnici Matičina pisma barem zapitali za sudbinu Sternbergovih i odmah zatim spominje izbacivanje iz stanova. Pa jesu li doista Sternbergovi izbačeni iz svoje kuće? Odgovor potražimo kod tih istih Goldsteina koji čitateljima Nacionala sugeriraju ovako nešto. Na str. 190. „Holokausta u Zagrebu“ piše: „Industrijalac Manfred Sternberg (1892) prvih je dana travnja 1941. sa suprugom i dvoje djece napustio Zagreb. Putovali su preko Madarske i Austrije i, u dramatičnim okolnostima, 5. travnja poslijepodne u posljednji čas prešli u Švicarsku. Već sljedećeg jutra, kao putnici s jugoslavenskim pasošima, vjerojatno bi bili zadržani u Austriji, jer je 6. travnja Treći Reich zaratio s Jugoslavijom. Nakon spasonosnog bijega, cijela je obitelj vrlo brzo prešla u SAD.“ Jesu li stigli u SAD prije ili nakon uspostave NDH nije jasno, ali očito ih ustaške vlasti i Matica hrvatska, prema Goldsteinima, želete izbaciti iz njihove kuće 8. kolovoza 1941. godine! Ako je i od Goldsteina, previše je.

Poslije toga moga članka prestala je hajka na Maticu koju su pokrenuli Goldsteini!

Istina, ne znam zašto, jer Zidić je to doista i zasluzio, zar ne?

8) Na kraju doznajemo kako otac i sin Goldstein pripremaju „tsunami knjigu o Titu“. Vjerojatno je dr. Geiger mislio na nju, kada je još u spomenutom tekstu iz Hrvatskog slova rekao:

U nestrpljivom sam iščekivanju novih Goldsteinovih uradaka.

akademik Josip Pečarić

J. Pečarić, Zabranjeni akademik – Prijevarom u HAZU!?, Zagreb, 2012.

GOLDSTEIN NIJE U HAZU-U ZBOG NESTRUČNOSTI, A NE ZBOG ANTISEMITIZMA!

Prije nekoliko tjedana podiglo se podosta medijske prašine oko neizbora dr. Ive Goldsteina u članstvo HAZU-a. Kao argument često se spominjao navodni antisemitizam, iako su se brojni hrvatski znanstvenici otvoreno izjasnili u smislu Goldsteinove znanstvene, ponajprije publicističke nestručnosti. U tom smislu s Goldsteinom je otvoreno polemizirao i akademik Josip Pečarić, s kojim razgovor donosimo u nastavku. (D. Dijanović)

Razgovor s akademikom Josipom Pečarićem

Gospodine Pečariću, na izbornoj skupštini Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU) kazali ste kako postoje ozbiljne primjedbe na historiografski rad dr. Ive Goldsteina, koji na kraju nije dobio dovoljan broj glasova potreban za Akademiju. Na koje ste točno primjedbe mislili?

Profesor Brandt (mentor Ive Goldsteina) u knjizi *Život sa suvremenicima*, Zagreb, 1996., str. 190–191. napisao je sljedeće:

Pokazalo se da temu dubinski uopće ne razumije, ali se veoma mnogo trudio da u časopisima objavljuje sitne priloge, da bi imao (kako bi sam govorio) što više publiciranih naslova. Neke od njih pokazivao mi je unaprijed, a kod jednog od njih ustanovio sam da u bilješkama navodi ne samo pisce i djela koje nije pročitao, nego i pisce koji ne postoje niti su ikada postojali. Na moj prigovor odgovorio je: „Tako to rade svi, pa zašto ne bih i ja!“ To mi je toga čovjeka razotkrilo do kraja kao pripravna na falsificiranje i znanstveno nepoštenje, i ja sam digao ruke od njegova daljega znanstvenog razvitka.

Naš poznati arheolog, povjesničar umjetnosti i etnolog dr. sc. Anton Zakarija u članku *Crkva i politika*, Marulić, br. 4, Zagreb, 2001., str. 708. – 710. za Goldsteinovu prvu knjigu *Bizant na Jadranu* str. 6. – 9. (Zagreb, 1992.) tvrdi da je „iskonstruirana, sklepana i nedozrela“.

Neven Budak u članku *O knjizi Ive Goldsteina „Hrvatski rani srednji vijek“*, Novi Liber, Zagreb, 1995, 511 str., Radovi, Zavod za Hrvatsku povijest, Zagreb. Vol 28 (1995.), na tridesetak stranica govori o faktografskim pogreškama, metodičkim grješkama:

Veliki broj metodičkih grješaka ponovo pokazuje da autor znanstvenom radu pristupa površno i neoprezno. Po znanost je najopasnija njegova navika da tamo gdje nema izvora izmišlja, a onda na temelju takvih fikcija izvodi daljnje zaključke. Neupućenom se čitatelju tako može učiniti da je Goldsteinu uspjelo otvoriti čitav niz dosada neobrađenih tema, pa čak i riješiti niz problema, dok je pri tome, zapravo, riječ o znanstvenoj fantastici.

Profesor Budak dalje piše o krivom zaključivanju itd. Preporučujem pročitati zaključak u kome prof. Budak konstatira kako je knjiga – promašaj!

Jure Krišto, znanstveni savjetnik, u dva članka se osvrće na Goldsteinovu knjigu *Holokaust u Zagrebu*. Naslov prvog sve kaže: „Goldsteinovi ponovno osuđuju Stepinca“. Objavljen je u *Glasu Koncila* 6. 1. 2002.

Drugi članak: *Još jedanput o knjizi Holokaust u Zagrebu*, Časopis za suvremenu povijest, Zagreb, 34/2002, br. 3, str. 961. – 985., završava ovako:

Bilo bi ipak pogrešno zaključiti da je knjiga Goldsteinovih beskorisna. Treba je koristiti kao i mnoge druge koje su bile napisane u vrijeme komunističke dominacije u historiografiji, tj. preuzeti dokumente, a odbaciti interpretaciju.

Dr. sc. Vladimir Geiger, znanstveni savjetnik, napisao je Osvrt na knjigu Ive Goldsteina *Hrvatska 1918 – 2008: Niz otvorenih pitanja*, Vrijenac, 397, 21. 5. 2009.

Zanimljivi su podnaslovi u članku. Npr.: Sumanute tvrdnje i Ideološki zaključci.

Geiger kaže:

Predaleko bi nas odvelo nabranjanje svih činjeničnih pogrešaka i interpretacijskih improvizacija u ovoj Goldsteinovoj knjizi, koju su skloni mu mediji, bez zadrške, nazvali „kapitalnim djelom“. Ukratko, Goldstein je najnoviju sintezu suvremene hrvatske povijesti, barem što se tiče prikaza slučaja Bleiburg i sudbine Folksdobjćera, napisao prema ideološkoj matrici koja mu je bliska s nizom „kapitalnih“ činjeničnih i interpretacijskih grešaka i sve sklepao poprilično površno i na brzinu.

Zanimljiv je i Geigerov tekst *Goldsteineov kompendij neznanja*, objavljen u *Hrvatskom slovu* u brojevima: 789, 4. lipnja 2010.; 790, 11. lipnja 2010. i 791, 18. lipnja 2010. Dat će samo početak:

Prof. dr. sc. Ivo Goldstein, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, godinama se uporno predstavlja, i samozadovoljno drži, stručnjakom za sva pitanja suvremene hrvatske povijesti. Goldstein se do sada predstavio rasponom tema, problema i obradom različitih razdoblja prošlog vremena, kao i količinom objavljenoga, svestranim i upornim istraživačem naše povijesti. Tako se barem čini onima koji ne čitaju ili, pak, ne razumiju ono što čitaju. Pisanje osvrta na Goldsteinove radeove zahtjevan je posao. Naime, Goldsteinovi uradci prepuni pojednostavljivanja i površnosti oduševljavaju „baš me briga“ pristupom. Mnoštvo je primjera upitnih i „zabavnih“ vrijednosti Goldsteinovih uradaka, koji su kompendij svakovrsnog neznanja, nestručnosti i šlamperaja. Ukratko, Goldsteinovi radeovi školski su primjer kako se ne treba i ne smije pisati. Navedimo samo najslikovitije (čitaj: najtragičnije) primjere.

Nakon što dr. Goldstein nije bio izabran u Akademiju, u nekim su se medijima pojavile konstrukcije koje su nastoje implicirati tobožnji antisemitizam u njezinim redovima. Tu prvenstveno mislimo na tekst Miljenka Jergovića. O čemu je točno riječ?

Novinari koji su izvijestili sa Skupštine točno su napisali da sam protestirao zato što su autori izvješća „zaboravili“ dati i ovakve poglede na rad kandidata, kojih smo se dotakli u prethodnom pitanju. To što Jergović ističe da sam ja matematičar, doista vjerojatno i jest razlog tomu. Jergović očito misli da bi takve stvari trebao uraditi povjesničar, s čime se slažem, ali je vjerojatno s Goldsteinom neki drugi, reklo bi se *inherentniji i supstancijalniji problem*.

Zapravo, isti problem koji smo imali s referatima o Goldsteinu u HAZU-u imamo i u Jergovićevom tekstu. On obrazlaže antisemitske napade na Goldsteina na Internetu, ali ne želi spomenuti još gore ponašanje samog Goldsteina, kada je bez ikakvog povoda optuživao druge, pa i kolege, za antisemitizam. Evo nekih primjera:

1) U HTV-ovoj emisiji *Forum* od 15. siječnja 2002. sudjelovali su, među ostalim, Žarko Puhovski i Ivo Goldstein. Očito iziritiran njihovim nastupom, u emisiju se javio hrvatski branitelj Ivan Mustapić optuživši ih da mrze sve hrvatsko i upitao: „Zašto nije u emisiju pozvan neki branitelj, za razliku od ove dvojice rasista?“ Na kraju se branitelj zapitao: „Dokle ćemo biti taoci mržnje Mesića prema pokojnom Predsjedniku Tuđmanu i svemu hrvatskom.“

Nakon stanovitog vremena Puhovski se „snalazi“ tvrdeći da hrvatski branitelj izdvaja njega i Goldsteina zbog toga što su oni Židovi. Međutim, tada se prof. Slaven Letica obratio Puhovskom pitanjem: „Ti si Židov? Koliko ja znam, ti si uvijek bio Jugoslaven!“ Puhovski se samo uhvatio za glavu. Kako je branitelj mogao znati da je on u međuvremenu postao Židov, ako to nije znao prof. Letica?

2) Svojevremeno je mr. sc. Mladen Ivezić optužio dr. sc. Ivu Goldsteina za jugokomunizam, a ovaj mu je uzvratio alarmirajući sve svjetske židovske organizacije tvrdeći da je Ivezić napisao antisemitski tekst. Zašto je antisemitizam ako nekoga optužiš za jugokomunizam, pa makar on bio i Židov, ostalo je nerasvijetljeno, ali Godlstein je čak tražio ostavku glavnog urednika Vjesnika Nenada Ivankovića zato što je objavio Ivezićev „antisemitski“ tekst. Kasnije ih je i tužio sudu. Naravno, spor nije dobio.

3) Prof. dr. sc. Ivo Goldsteinu je, vjerovali ili ne, i stručnjak u pravnim znanostima, posebice u Kaznenom pravu. Tako on u *Slobodnoj Dalmaciji* 13. srpnja 2002. navodi slučajeve u kojima bi novi Kazneni zakon trebao osigurati kazneno gonjenje. To su: Branka Šeparović zbog verbalnog delikta, Petar Vučić zbog navodnog antisemitizma u knjizi Hrvatstvo i židovstvo i ja. Za mene kaže: „Ne znam radi li se o klasičnom antisemitizmu, ali već me duže vrijeme po tisku gadi i vrijeda izvjesni Josip Pečarić, matematičar koji je sebi umislio da zna nešto o povijesti.“ Zanimljivo je da se sve to odigralo pošto je saznao da sam napisao odgovor na njegovu knjigu *Holokaust u Zagrebu*, u kojoj je mene matematičara

svrstao u revisioniste hrvatske povijesti. I dao mi najviše prostora poslije akademika Franje Tuđmana!

Ali, zanimljivije je što Goldstein, na razini malenog djeteta, tvrdi da ako ga „gadiš i vrijeđaš“, tj. ako komentiraš njegove tekstove onda si antisemit i to takav da te treba kazneno goniti. Zanimljiv bi bio taj zakonski članak s takvom definicijom antisemitizma, zar ne? Zato sam sigurno zaslužio kazneno gonjenje kada sam u ironičnom pismu predsjedniku i Predsjedništvu HAZU-a podrugljivo komentirao njegovu tvrdnju kako su se četnici osvećivali Hrvatima zbog ustaškog genocida u NDH, a kao primjer je uzeo četničke zločine u okolini Mostara pet dana nakon proglašenja NDH.

Možda je g. Jergoviću potrebno biti vrhunski povjesničar da bi se netko smio izrugati ovakvoj bedastoći, ali akademici su očito više vjerovali matematičaru, pa je Goldstein zabilježen u povijesti HAZU-a kao najslabiji kandidat o kome se ikada glasovalo na izbornim skupštinama (za je bilo 34 akademika od 105 naznačnih). Ali, ako je vjerovati podnaslovu Jergovićeva teksta, zapravo nije glupost ta tvrdnja o osveti petog dana od uspostave NDH zbog genocida u toj državi i tvrdnje povjesničara kako takvih smiješnih i glupavih interpretacija u Goldsteinovim djelima ima mnogo.

Ali u pravu su u Jutarnjem listu. Takve priglupne tvrdnje u Goldsteinovim djelima ne mogu biti razlog da ga se ne izabere u HAZU. Što ih ima više, tim više zaslužuje biti akademikom, zar ne?

Kažimo otvoreno ono što akademici ne smiju izreći, a iskazat će web komentatori:

Tu se doista radi o antisemitizmu, zar ne?

Prije izborne skupštine ironično ste izrazili zadovoljstvo što će u HAZU napokon ući povjesničar (dr. Ivo Goldstein) koji je postao slavan dokazujući genocidnost hrvatskoga naroda. Gdje je dr. Goldstein iznio tezu o genocidnosti hrvatskog naroda?

Zapravo, kada sam razmišljao o Goldsteinovom „egzaktnom dokazu o genocidnosti hrvatskog naroda“ i o glupavom primjeru koji trebam uzeti iz neke njegove knjige, koja je trebala biti osnova za njegov izbor, razmišljao sam o njegovom dovođenju u vezu „Oluje“ i „genocidnosti hrvatskog naroda“.

Na to je sjajno ukazao prof. Vladimir Mrkoci u istoj Goldsteinovoj knjizi *Croatia: A History*. Dakle, Mrkoci konstatira kako na str. 254. Goldstein tvrdi:

Hrvatska je opet bila ozbiljno kritizirana od međunarodne zajednice, i pokazalo se da su problematične srpske tužbe zbog genocidnosti Hrvata imale temelja.

Prof. Mrkoci to komentira ovako:

Poslije Oluje Krestićeva tvrdnja o genocidnosti Hrvata za Goldsteina više nije „problematična“ već ima „temelje“ i to više nije samo Krestićeva, već Krestić-Goldsteinova teza.

U neposlanom pismu-čestitki predsjedniku i Predsjedništvu HAZU-a to sam komentirao ovako:

Usporedimo ovo s jednim drugim povezivanjem „Oluje“ s pojmom genocida.

Bivši američki vojni ataše u Republici Hrvatskoj i poznati obavještajac Ivan Šarac i član kuće slavnih američkih obavještajaca u intervjuu objavljenom u *Hrvatskom listu* br. 361 od 25. 8. 2011. Kaže:

Općepoznato je da je tri dana poslije general Gotovina bio u zapadnoj Bosni jer se operacija nastavljala dalje s ciljem da se zaštiti Bihać. Srbi su dobili nekoliko brigada pojačanja iz istočnoga dijela BiH i iz Srbije pa je Bihaću prijetila smrtna opasnost, opasnost da ta enklava padne, a onda i genocida takvih proporcija kakav je bio samo u Drugome svjetskom ratu.

I dok naš kandidat sjajno povezuje „Oluju“ s „genocidnošću hrvatskog naroda“, vidite kako je ovom američkom obavještajcu genocid ako netko poslije Srebrenice hoće pobiti još nekih stotinjak tisuća muslimana.

Ali, nas ne treba čuditi takvo neprihvatljivo mišljenje jer je on očito hrvatskog podrijetla.

Zato je mnogo značajnije za nas vidjeti kako je ovo Goldsteinovo povezivanje genocidnosti hrvatskog naroda s „Olujom“ mnogo naprednije nego i kod nekih poznatih Srba. Tako jedan dobro poznati Srbin kaže:

Molim vas, 6 hiljada Hrvata je branilo Vukovar pola godine; napadala je cela Prva armija, vazduhoplovstvo, čudo, sva sila koju je imala JNA, a oni nisu odbranili Knin, kojem se može prići samo iz tri pravca; nisu ga mogli braniti ni 12 sati! Oni ga nisu branili, jer po svim izveštajima koje smo dobili od policajaca, građana i ostalih, čim je prestala artiljerijska priprema u sedam uveče, oni su naredili – bežanju! Prema tome, tu nije bilo nikakvog otpora niti je bilo borbenog dodira sa hrvatskim snagama. (...) – Tamo je palo naređenje da svi izađu iz Krajine istog dana, čak bez stvorenog kontakta sa hrvatskom vojskom na najvećem delu fronta. (...) Pitanje je ko je, zaista, doneo odluku da krajško rukovodstvo napusti Krajinu? Takva odluka, kada su imali sve uslove da se brane, izazvala je egzodus. Sada to treba da bude razlog da Jugoslavija jurne tamo da brani te teritorije, sa kojih su oni utekli kao zečevi?!

Znate li tko je ovo rekao?

Slobodan Milošević na sjednici Vrhovnog savjeta obrane Jugoslavije 14. kolovoza 1995. Vidite koliko je izuzetno dostignuće našeg kandidata koji je uspio povezati genocidnost hrvatskog naroda s „Olujom“, a čak ni Miloševiću to nije palo na pamet!

Nekoliko tjedana nakon izborne skupštine u Slobodnoj je Dalmaciji objavljen razgovor s dr. Goldsteinom, u čijem je uvodu iznesena konstatacija kako je „nedavni neizbor dr. Ive Goldsteina u HAZU, prethodno urešen politikantskim optužbama za 'znanstveno antihrvatstvo' i sumnjama u etičke kriterije pri glasovanju, ostavio je javnosti prilično gorak okus i produbio natražnjački image ove kontroverzne institucije“. Vaš komentar?

Kako sam tijekom izbornog postupka bio i vani, nisam siguran na što misle u Slobodnoj Dalmaciji. Znam jedino kako je u jednoj emisiji na HTV-u poslije Izborne skupštine Goldsteinov neizbor doveden u svezu s golemim doprinosom njegove obitelji u odluci Sabora oko komemoracije u Bleiburgu. Možda misle da se „znanstveno antihrvatstvo“ skriva u činjenici da ste u kratkom izvješću naveli i najnoviju knjigu koju je kandidat (budući veleposlanik) napisao sa svojim ocem (savjetnikom valjda i Predsjednika i Premijera), *Jasenovac i Bleiburg nisu isto*, pa je njegov stric uputio poznati zahtjev Saboru koji je na osnovu toga i donio spomenutu odluku? Zašto bi to bilo antihrvatstvo? Pa zar to nije mnogo bolje od onih vremena kada nismo smjeli ni znati za Bleiburg? Zar nije sjajno što nam, zahvaljujući ovoj obitelji, opet ne žele zabraniti da znamo? Zar to što netko tko nije Hrvat na takav način pomaže našem narodu nije izuzetno velikodušno? Toga su u Razredu za društvene znanosti i sami bili svjesni pa se u sažetku o kandidatu i napisali da se Goldsteina predlaže u HAZU i zbog „općenito javnog rada u Hrvatskoj i inozemstvu“. Dakle, Prvi razred je doista učinio sve da ne dođe do katastrofalnog rezultata na glasovanju kada je Goldstein dobio najmanje glasova u povijesti Akademije (34 od 105, što je manje od jedne trećine) i tako ostao zapisan kao najslabiji kandidat o kome se odlučivalo na izbornim skupštinama (nezasluženo, zar ne?). Zato ne vidim bilo kakav razlog zašto bi se i na Prvi razred odnosilo ono o natražnjačkom imageu ove kontroverzne institucije kakva jest HAZU.

Tim prije, sam rezultat pokazuje kako je i potpuno ispravna sumnja koju navode u Slobodnoj Dalmaciji da se tu radilo i o etičkim kriterijima pri glasovanju, jer ovakva nezahvalnost koje je iskazala ta dvotrećinska većina jest zastrašujuća. Zar oni ne vide koliko je veličanstveno to što nam iz te obitelji pokazuju kakve bi trebale biti naše uspomene, žele nam pisali pravopise, tumače nam povijest od antike do danas, a ti akademici se ponašaju tako.

Ne opravdava ih ni to što nisu sami u tome. Npr. pogledajte samo naslov: Josipa Rimac, gradonačelnica Knina: Gospodine Goldstein, jeste li vi odvjetnik pobunjenih hrvatskih Srba!? (HRSvijet, 31. svibnja 2012.). Ili tekst dr. sc. Damira Pešorde (Hrvatski list, 31. 5. 2012., HRSvijet, 1. lipnja 2012.) u kome kaže:

HDZ bi također mogao puno postići na nedvosmislenoj osudi komunističkih zločina. Ako u međuvremenu Goldsteini i Ivin ne dokažu da takvo što uopće nije postojalo. U tom slučaju ništa, jer ne može uljuđena vlast ići protiv znanosti. U najgorem slučaju može se nešto učiniti protiv Žikina kola u Kumrovcu. Tako da ga se preimenuje u Jožino kolo. Kada se igra u Kumrovcu.

A što reći za Marka Curaća koji u Hrvatskom listu od 31. svibnja 2012. povodom ukidanja Vijeća za normu hrvatskog standardnog jezika objavi tekst s naslovom: „Ministar neznalica ponizio akademike“, pa se još u podnaslovu pita: „Može li Željko Jovanović opstati kao ministar ako ponižava i takve akademike kao što je Radoslav Katičić“.

U tekstu Curać čak navodi i profesoricu hrvatskog jezika na osječkom Filozofskom fakultetu Sandu Ham, koja se usudi reći i sljedeće:

Treba li naglasiti da je ministrov savjetnik za pravopisna pitanja (Slavko Goldstein) osoba koja je izdavač i koja je 2001., nakon ukidanja prvog Vijeća za normu, na tržište izbacila Anić-Silićev pravopis, unitaristički pravopis koji je javnost prepoznala kao preživjeli i odumrli odvjetnik novosadskog pravopisa iz 1960.

Kolike li drskosti, autor se usuđuje usporediti nekakve akademike Katičića („izjavio je u povodu odluke ministra da im nije odgovarao duh hrvatskog jezika koji su zagovarali, bio im je smetnja, pa su nas onda i raspustili.“) i Ježića s jednim gorostasom hrvatske kulture i ministrovim savjetnikom za pravopisna pitanja. I takvi akademici su vjerojatno bili protiv savjetnikova sina, kada su vidjeli da je ovaj „član uredništva i suautor Hrvatskog enciklopedijskog rječnika“. Taj rječnik je tiskan prije deset godina i nevjerljivo je kako su Katičić i Ježić mogli biti predsjednik i potpredsjednik Vijeća, a ne savjetnikov sin!

Doista, ne može biti dvojbe da je većina akademika kontroverzna i natražnjačka.

Davor Dijanović

Portal HKV-a, 5. lipnja 2012.

J. Pečarić, Zabranjeni akademik – Prijevarom u HAZU!?, Zagreb, 2012.

UMJESTO ZAKLJUČKA: „NETOLERANTNI“ REVIZIONISTI

Drugo pismo Razredu za društvene znanosti

Poštovane kolegice akademkinje,
poštovane kolege akademici!

Razlog što se i vama obraćam (samo još jednom) jest moje uvjerenje da možda mislite da baš i nisam bio „ljubazan“ prema vašem razredu. Istina je da je vaš prijedlog izazvao moje ironično pismo predsjedniku i Predsjedništvu Akademije. Pismo, pisano po presedanu u „slučaju“ Radman, pisao sam s uvjerenjem da ono treba ostati „unutar kuće“. Vaš je razred (tj. Predsjedništvo) prvi tražio da na njega odgovara kandidat, i na kraju ste vi odlučili da se oba pisma čitaju na Skupštini.

Mediji su sve to iskoristili za napade na Akademiju i na mene. Odgovarao sam, ali ni jedan moj tekst nije objavljen, pa je o tome objavljen i članak u *Hrvatskom listu* od 14. 6. 2012.: *Kako su zabranili akademika Josipa Pečarića*. Tim prije ču sakupiti sva ta pisma, kao i članke povjesničara koji su pisali o „znanstvenim“ radovima vašeg kandidata. Normalno bi bilo da takvu knjigu objavi Akademija na prijedlog vašeg razreda, ali ...

U svom pismu sam predsjedniku i Predsjedništvu Akademije spomenuo i dvije svoje knjige. Na skupštini se uopće nisam pozivao na njih, nego isključivo na pisanja povjesničara. Svoje knjige sam čak nudio kao poklon svim članovima Predsjedništva. Nitko ih nije tražio, a čak mi je i kolega Strčić poslje priznao da ih nije pročitao.

Čini mi se da se razlog tomu, dobrim dijelom, može naći u rečenici glavnog tajnika Akademije (27. 4. 2012):

Vaše su pismo pročitali članovi Uprave, no siguran sam da i Vi sami smatraste kako je potrebno u ovom, kao i sličnim slučajevima, postupiti prema načelu: AUDIATOR ET ALTERA PARS ponaosob stoga, što se ne radi o znanstvenom predmetu matematike, u kojoj ste vjerujem jedan od najboljih stručnjaka, već o povijesnoj znanosti.

Vjerojatno vam je sada već svima jasno da primjer koji sam dao u pismu nema nikakve veze sa „znanosti“ uopće, pa onda ni s povijesnom znanosti. Ono što meni nije jasno u ponašanju vašeg razreda u cijeloj priči jest što bi trebali znati kako na Filozofskom fakultetu postoji grupa znanstvenika (okupljenih oko prof. dr. sc. Miroslava Tuđmana) koja se bavi poviješću i filozofijom znanosti. Vjerujem da znate da je jedno od najuglednijih imena u toj oblasti Thomas Samuel Kuhn rođen u Cincinnatiju, Ohio, 1922. godine. Po osnovnom obrazovanju on je fizičar, a doktorirao je na Harvardu 1949. iz fizike. Kao docent predavao je povijest

znanosti na Harvardu od 1952. do 1957., kao profesor povijesti znanosti na Berkeley (California) od 1958. do 1964., te na Princetonu od 1964. do 1979. Od 1979. predaje povijest znanosti i filozofiju znanosti na Massachusetts Institute of Technology (MIT). Član je mnogih strukovnih društava. Bio je predsjednikom američkog Društva za povijest znanosti (1968. – 1970.). Primio je niz nagrada i priznanja za svoj znanstveni rad, a tijekom svoje sveučilišne karijere vodio je niz znanstvenih projekata i programa: direktor je projekta *Izvori za povijest kvantne fizike* (1961. – 1964.), voditelj Savjeta za istraživanje društvenih znanosti (1964. – 1967.), voditelj programa za povijest i filozofiju znanosti na Princetonu (1967. – 1972.). Član je uglednih znanstvenih instituta i organizacija.

Uvjeren sam da vam je itekako dobro poznato kako je prof. Tuđman doista pravi znanstvenik. Njega sam i pozvao da mi predstavi knjigu *Brani li Goldstein NDH?*.

Evo kako je on to učinio:

Znanstveni rat „legalista“ i „revizionista“ traljave znanosti¹⁶⁵

Knjiga Brani li Goldstein NDH? donosi članke i polemike akademika Josipa Pečarića tiskanih u hrvatskim dnevnicima i tjednicima od prosinca 2001. do travnja 2002. godine. J. Pečarić polemizira s autorima knjige „Holokaust u Zagrebu“ dr. Ive i Slavka Goldsteina i tvrdi da „iz mnogih njenih dijelova izvire šovinizam prema hrvatskom narodu i to onaj svojstven ljudima jugokomunističkog svjetonazora“ (str. 8). J. Pečarić i strukturira svoju knjigu tako da potkrijepi svoju tezu: Umjesto uvoda, Brani li Goldstein NDH?, Stepinac i Židovi, Goldstein: revizionist, dogmatik ili Jugoslaven?, Jugokomunistička haranga, Jugokomunisti – ljubitelji laži, Prilozi, itd.

Akademik Pečarić jedan je od najbritkijih znanstvenih polemičara. U polemiku s Goldsteinima ulazi s bogatim iskustvom i znanjem o jasenovačkom mitu (o kojem je napisao dvije knjige: „Srpski mit o Jasenovcu, I i II“). Srpski pak mit o Jasenovcu „temelj je velikosrpskom dokazivanju genocidnosti hrvatskog naroda“ (str. 148) i zato se broj žrtava u Jasenovcu u jugoslavenskoj političkoj i znanstvenoj javnosti održavao na 700 000 radi „očuvanja Jugoslavije i 'discipliniranja' Hrvata“ (str. 151).

Jugoslavenska je vlada tražeći reparacije od Njemačke bila prisiljena 1963. smanjiti broj žrtava s prvotnih 1 706 000 na 950 000. Njemačka vlada nije ni to prihvatile pa je 1964. u Jugoslaviji „obavljen popis žrtava rata koji je dao broj od 597 323 žrtve rata“ (str. 149). Prema tom popisu¹⁶⁶ broj žrtava u Jasenovcu je 49 874. Službena historiografija nije se usudila niti objaviti niti

¹⁶⁵ M. Tuđman: Prikaz knjige *Brani li Goldstein NDH?*, A. G. Matoš, Zagreb, 2002., str. 328. Promocija je održana u Zagrebu, hotel **Panorama**, 2. listopada 2002.; Glas Koncila, 20. listopada 2002.; U knjigama: M. Tuđman, *Krivi za zločin samoodređenja?* Zagreb, 2003.109-114.; *Pričazalište znanja*, Zagreb, 2004..; J. Pečarić, *Nepočudne knjige*, Zagreb, 2003. 131-136; M.Pavković, *Razgovori s Josipom Pečarićem*, Koprivnica, 2006, 100-107.

¹⁶⁶ Popisom nisu obuhvaćene žrtve komunističkog režima nakon završetka Drugoga svjetskog rata.

analizirati te podatke osim dr. F. Tuđmana koji je poglavito zbog objavljuvanja tih podataka 1972. završio u zatvoru.

Mit o Jasenovcu i genocidnosti Hrvata, odnosno zatiranje svake ideje i prava Hrvatima na vlastitu državu, osnovna je postavka jugoslavenske, preciznije velikosrpske, političke i historiografske paradigmе. Jugoslavenska politička paradaigmа je srušena kako nestankom komunističkog sustava, tako i raspadom SFRJ-a, odnosno oslobođanjem i stvaranjem Republike Hrvatske. Jugoslavenska politička paradaigmа je prošlost: SFRJ je povijesna tvorba koja nije trajala duže od 70 godina, nestala je u najkrvavijem europskom ratu u drugoj polovici 20. stoljeća, a Hrvatska se izborila za svoju samostalnost i potvrdila je svoju cjelovitost u Domovinskom ratu.

Hrvatska je postala država, međunarodno priznata, unatoč srpskom hegemonizmu i velikosrpskoj agresiji te želji međunarodnih čimbenika za održanjem SFRJ. Znanstvena paradaigmа kojom je službena historiografija tumačila i branila nastanak i opstanak socijalističke Jugoslavije, nije nestala ni prvim demokratskim izborima 1990., niti je nestala u Domovinskom ratu. Znanstvene zajednice i njihove dominantne teorije nastaju i nestaju prema sasvim drugim obrascima i pravilima.

Zato je, po mojem mišljenju, važnost ovih polemika akademika Pečarića upravo u rušenju osnovnih postavki jugoslavenske historiografske paradaigmе ili preciznije hrvatske historiografske paradaigmе u jugoslavenskim okvirima.

Što su znanstvene paradaigmе? Prema Thomasu Kuhnzu znanstvene paradaigmе određuju svjetonazor, dominantne teorije i pravila ponašanja određene znanstvene zajednice. Znanstvena paradaigmа opisuje načine funkciranja normalne znanosti: koji su dopušteni problemi koje neka zajednica znanstvenika može rješavati, a koji su nedopustivi i „neznanstveni“. Znanstvene paradaigmе oblikuju znanje – proizvode ne samo znanstvene „činjenice“, nego i „istinu“ – sukladno vrijednostima, teorijama i ponašanjima što ih dijeli određeni krug znanstvenika¹⁶⁷.

Povjesno znanje je javno znanje jer se i sama znanost definira kao javno znanje (J. Ziman). Pečarićeve polemike pobijaju povijesne „činjenice“ i povijesne „istine“ jedne znanstvene produkcije, koju bismo u nedostatku preciznijih naziva, mogli nazvati „trajava znanost¹⁶⁸“ (Z. Sardar, str. 40).

Metoda s kojom se J. Pečarić obračunava s „činjenicama“, postavkama i vrijednostima „trajave znanosti“ začudjuće je jednostavna. Za svaki vrijednosni sud, ili procjenu iskaza i podataka, o NDH, kardinalu Stepincu, Jasenovcu, progonu Židova itd. Pečarić pita je li općevažeći? Primjenjuje li se isti kriterij podjednako na sve postupke pojedinaca, odnosno naroda, nacija i država?

¹⁶⁷ T. Kuhn je radi toga predstavio normalnu znanost kao 'dogmatski pothvat' (Z. Sardar, str. 30).

¹⁶⁸ Suvremenu znanstvenu praksu Ravetz dijeli na četiri kategorije: trajava znanost, poduzetnička znanost, bezobzirna znanost i prljava znanost (prema Z. Sardar, str. 40).

Hrvati znaju da postoje „tamne strane hrvatske povijesti“ i ne ponose se njima. Ali kako to da američki stručnjaci za holokaust ne priznaju da je „tamna strana američke povijesti“ bombardiranje Hirošime i Nagasakija kada su ubijene stotine tisuća civila: staraca, žena i djece¹⁶⁹?

Postoje li u (Drugom svjetskom) ratu žrtve samo na jednoj strani, a zločini samo na drugoj?

Imaju li mali narodi pravo na slobodu i vlastitu državu? Smiju li biti neovisni po svaku cijenu? Zašto je njihova neovisnost neprihvatljiva, a „držanje porobljenih naroda nešto je najnormalnije“ (str. 120)?

Zašto je tvrdnja dr. F. Tuđmana „NDH nije bila samo fašistička tvorevina, nego i izraz stoljetnih težnji hrvatskog naroda za samostalnom državom“ (str. 13) historiografski revizionizam?

Zašto povjesničari „trajave znanosti“ (Goldstein) poistovjećuju „težnje hrvatskog naroda za samostalnom državom“ s fašizmom i „zločinačkim karakterom NDH“ (str. 13), a potpisnici „Apela srpskom narodu“ (tj. poziva na suradnju s Hitlerom (str. 126), postaju članovi SANU-a (njih 28) i ugledni dužnosnici u SFRJ?

Zašto se zločini nad Židovima u Hrvatskoj pripisuju samo NDH režimu iako su rađeni po diktatu Hitlera? Zar nije djelovanjem Stepinca i NDH režima spašeno više Židova „nego što bi to bilo da je sve bilo pod izravnom njemačkom vlašću“¹⁷⁰?

Pečarićeva metoda vrlo je jednostavna. On naprsto pita je li ono što vrijedi za Hrvatsku i Hrvate, vrijedi i za Židove, Amerikance, Srbe, Nijemce, Engleze, Francuze, tj. i za sve druge. Akademik Pečarić zna faktografiju, poznaje materiju i nije teško pokazati da njegov oponent dr. Ivo Goldstein brani postojeću znanstvenu dogmu jer svaki pokušaj izmjene postavki „trajave znanosti“ Goldstein naziva revizionizmom, a etiketiranje J. Pečarića da je „historiografski revizionist“ tipična je marksistička pozicija i terminologija. J. Pečarić zato s pravom upozorava da je zadaća svake kritičke znanosti, pa tako i historiografije, revizija povijesnih spoznaja od predrasuda, ideoloških postavki, netočnih podataka i neutemeljenih „istina“.

Čitatelji će u ovoj knjizi naći niz novih podataka, činjenica i tvrdnji budući da akademik Pečarić na novi način, otvoreno raspravlja i zagovara teze koje su imale zabranu javnosti do 1990. godine jer je komunistički režim branio da se o tim temama i na taj način raspravlja o hrvatskoj povijesti.

Dugoročno gledano, značenje je ove knjige što dovodi u pitanje temeljne postavke na kojima je počivala socijalistička (službena) historiografija. Ova knjiga najavljuje obračun s dominantnom znanstvenom paradigmom. Bilo bi pogrešno misliti da je ova knjiga samo polemika između akademika Pečarića i dr. Ive Goldsteina. Njih obojicu treba razumjeti kao simbole: prvog kao

¹⁶⁹ Pečarić, str. 23.

¹⁷⁰ J. Pečarić, str. 23

osporavatelja važeće znanstvene dogme, a drugog kao zastupnika stare i osporavatelja nove paradigmе.

Zato je dr. Ivo Goldstein samo jedan od mnogobrojnih legitimista, zagovornika nepromjenjivosti stare znanstvene paradigmе, a akademik Pečarić jedan od manje brojnih predstavnika nove. Znanstveni rat između „legitimista“ i „revizionista“ ne vodi se samo oko znanstvenih „istina“ i „činjenica“. Bijes legitimista proistječe iz spoznaje da se tradicionalni legitimitet povijesne znanosti razara i da se dovodi u pitanje njihova društvena moć i vjerodostojnost.

Povijest nije više ono što tvrde „legitimisti“. Njezine spoznaje su u opasnosti jer je očito da su bremenite odbačenim ideološkim postavkama. Međutim, u opasnosti je i cijeli znanstveni pogon „legitimista“ jer se promjenila politička stvarnost. Time se dovodi u pitanje njihova društvena moć, sredstva financiranja, izbor problema, kriteriji po kojima se donose odluke o odabiru problema i njihovom financiranju, sustav vrijednosti po kojima se reproducira znanstvena zajednica „legitimista“.

Bijes, netolerantnost, mržnja „legitimista“ izbija iz mnoštva napisu po dnevnim tiskovinama. Oni su u panici i strahu kako za svoje intelektualne tako i za društvene i egzistencijalne pozicije. Međutim, „trajava znanost“ nije sposobna istraživati i vrednovati suvremenu hrvatsku političku i društvenu zbilju jer je samostalna i suverena hrvatska država desetljećima bila zabranjena tema i zabranjen problem za tu paradigu. Zato bijes i mržnja „legitimista“, iako su sve učestaliji, sve manje ima učinka i sve manje izaziva pozornost. „Legitimiste“ je naprsto pregazilo vrijeme i oni su postali suvišni i osuđeni na vlastitu samodostatnost.

S druge pak strane „revizionisti“ su još uvijek u poziciji osporavanja vladajuće paradigmе. Nova paradigmа nije artikulirana, na njoj nije formirana znanstvena zajednica, nisu ustaljeni i institucionalizirani mehanizmi znanstvene prezentacije i reprodukcije (instituti, časopisi, simpoziji itd.) „revizionista“. I primjer „revizionista“ hrvatske povijesti ukazuje da je normalna znanost u fazi kada su: „činjenice nesigurne, vrijednosti sporne, ulozi visoki a odluke hitne“ (Ravetz i Funkowitz, prema Z. Sardar, str. 63).

Zato ne iznenađuje da se polemika, tj. znanstveni rat, između „legitimista“ i „revizionista“ vodi u novinama, dnevnicima i tjednicima. I jedni i drugi suočeni su s novom stvarnošću ali i stvaraju novu stvarnost. Kada nepočudne teme nisu našle mjesto i prostor u znanosti, onda su morale naći nove forme prezentacije i vrednovanja u javnosti. Znanstvenici su počeli komunicirati u javnim medijima i time je znanstvena prezentacija izgubila svoju krutu formu znanstvenog rada. Srušena je barijera između znanstvenog rada i sudjelovanja u masovnim medijima. Potvrđuje se ona teza da postnormalna znanost postaje dijalog između znanstvenika, novinara, aktivista i kućanica, bez obzira na njihove formalne kvalifikacije ili povezanost (Z. Sardar, str. 64).

Akademik Pečarić i ova knjiga, koja sadrži polemike objavljene u rasponu manjem od šest mjeseci, višestruko su neugodan protivnik „legitimista“. Prvo,

zato što potkopava osnovne postavke i dovodi u pitanje povijesne „istine“ i „činjenice“ jedne zastarjele dogme; drugo, više je nego kvalificiran sugovornik za jednu novu znanstvenu praksu u kojoj imaju pravo sudjelovati svi bez obzira na svoje formalne kvalifikacije; treće, ova nova vrsta znanstvenog djelovanja nužno vodi ka demokratizaciji znanosti općenito, a posebno povijesne znanosti koja nikada više neće biti izolirano područje bavljenja odabranih i podobnih.

U onoj mjeri u kojoj narod i javnost sudjeluju u kreiranju vlastite povijest, u toj mjeri i povijesna znanost mora biti otvorena javnosti. Zato je konačna poruka ove knjige: hrvatski je narod na demokratski način svojom voljom i žrtvom došao do slobode, samostalnosti i države; znanstvenici imaju pravo odbaciti dogme koje su bile u funkciji sputavanja hrvatske slobode. Zato ono što se zbilo na političkoj sceni i što je postalo hrvatska povijest, mora biti prepoznato i dobiti potvrdu i u hrvatskoj povijesnoj znanosti.

Ovdje posebno treba naglasiti kako je taj tekst tiskan i u Tuđmanovoj knjizi *Prikazalište znanja*, Zagreb, Hrvatska sveučilišna naklada, 2003., str. 129. – 134., koju koriste studenti s Filozofskog fakulteta.

Nažalost, malo – odnosno preciznije – sporo se dogme traljave „znanosti“ mijenjaju.

I bit će tome tako dokle će neki na račun toga moći raditi karijere.

I bit će tome tako kada vi predlažete „legalistu“ koji je povod da se u Tuđmanovoj knjizi na ovaj način studenti Filozofskog fakulteta upoznavaju kakvi su „legalisti traljave znanosti“.

Da sve to bude još smješnije, vaš kandidat je gostovao u emisiji „Duhovni izazovi“ na HTV-u i govoreći o netolerantnosti uzeo revizioniste kao primjer netolerantnih ljudi (i ostao živ). Netolerantnost mu je već samo to što misle drugačije, i još se usuđuju to javno i zastupati.

Nadam se da ne dijelite mišljenje vašeg kandidata i da pod tolerancijom podrazumijevate doista postojanje i onih koji drugačije misle, govore i pišu.

Međutim, morao sam vam napisati i ovo, drugo i posljednje pismo, jer se nadam da činjenicu što ste ipak predlagali onog koji na tako netolerantan način zastupa „traljavu znanost“ mogu možda opravdati vašim nepoznavanjem nekih istraživanja u povijesti znanosti, a i onih činjenica koje sam o njegovom radu naveo u svojim pismima i govoru na Skupštini.

Sve vas lijepo pozdravljam,
akademik Josip Pečarić

P. S. Inače, gornji tekst prof. M. Tuđmana dao sam u knjizi *Nepočudne knjige* koju sam također želio pokloniti svim članovima Predsjedništva HAZU-a (vidjeti

moje pismo predsjedniku i Predsjedništvu HAZU-a). Šteta što to nisu iskoristili, posebno akademik Raukar koji je i sam pisao o pobjedi Neretvana 887. godine. Naime, na str. 168. – 171. te knjige može se naći moj komentar, dakle komentar jednog nepovjesničara, o „znanstvenim“ tvrdnjama vašeg kandidata o tom događaju. Moj tekst je objavljen u *Hrvatskom slovu* 31. siječnja 2003. Koliko je meni poznato, o tome je od povjesničara prvi pisao dr. sc. Frano Glavina, prvo kratko u tekstu „Tko je u Saboru nogom udario bana Khuena, Erazmo Barčić, kako tvrdi prof. Goldstein, ili Josip Gržanić“, a potom veoma detaljno u radu: NAJNOVIJE „ZNANSTVENO“ OTKRIĆE PROF. GOLDSTEINA: SRBE NERETVANE 887. GODINE PORAZILI SU MLEČANI. SLAVI LI NAŠA MORNARICA „BLESAVI“ DATUM 18. RUJNA 887.? Makarsko primorje 7., Makarska, 205., str. 307-334.

One koji ne znaju za to Goldsteinovo „znanstveno“ otkriće, može zbuniti spominjanje Srba Neretvana. Radi se o tome da se Goldstein, u svezi s tom bitkom, poziva na Porfirogeneta koji „tvrdi da Neretljani potječu od nekrštenih Srba. Stoga se u ovom slučaju ne može tvrditi da je nedvojbeno riječ *o hrvatskoj pobjedi*“.

Samo jedna rečenica iz teksta dr. Glavine:

Pitanje se samo po sebi nameće: Ili prof. Goldstein još nije upoznat s mišljenjem hrvatske kritičke historiografije o Porfirogenetovom djelu ili je dosljedan stavovima na kojima srpska historiografija ustraje?!

Povjesničar umjetnosti i arheolog, danas ravnatelj Gradskog muzeja u Makarskoj, Marinko Tomasović, u svom radu *Arheoloske sugestije za ubikaciju gradova iz 36. Poglavlja Porfirogenetova De administrando imperia*, Starohrvatska prosvjeta, III. s., 36, Split 2009., str. 293. – 313, daje svojevrsno upozorenje o neznanstvenom pristupu I. Goldsteina, osobito u svezi s nepoznavanjem literature i nedostatno zadovoljavajućeg metodološkog pristupa. Doda li se ovome, što očito slijedi iz Tomasovićeva rada, i nepoznavanje terena o kojemu Goldstein piše postaje jasno kako se u njegovom promašaju sljubiše nekoliko negativnih čimbenika. Goldstein se uistinu ne snalazi među literaturom, ne poznaje je i bez osjećaja je za procjene nečega što već posjeduje u tuđim objavama.

Još prije izborne skupštine napisao sam vam kako je dr. sc. Zlatko Begonja komentirao moje ironično pismo:

U cijelosti se slažem s onim što navodite. Dodao bih kako ima i zasluge za to da se i danas u Republici Hrvatskoj obilježava četnička (uz zanemarivo mali broj komunista) oružana pobuna iz Srbija od 27. srpnja 1941. godine.

Zato sam vam poslao i njegov znanstveni rad o toj pobuni. Međutim, dr. sc. Mario Jareb, viši znanstveni suradnik, izravno je pisao o Goldsteinovim tvrdnjama u tekstovima:

*Ivo Goldstein oživljava komunističke mitove koji raspiruju mržnju i podjele,
blog Zvonimira Despota,
<http://blog.vecernji.hr/zvonimir-despot/2010/08/page/5/>, 3. kolovoza 2010.*

---

*Prilog raspravi o karakteru ustanka od 27. srpnja 1941. godine, Časopis za
svremenu povijest, br. 3., 751 – 771, Zagreb, 2011.*

J. Pečarić, Zabranjeni akademik – Prijevarom u HAZU!?, Zagreb, 2012.

Naslov:Pismo akademkinjama i akademicima: GOLDSTEIN VAM JE
PORUČIO DA STE GLUPI

Datum: Thu, 16 Nov 2017 08:47:12 +0100

Šalje: Josip Pecaric <pecaric@element.hr>

Prima: Kabinet Predsjednika <kabpred@hazu.hr>, HAZU <info@hazu.hr>,
hina@hina.hr <hina@hina.hr>

Pismo akademkinjama i akademicima:

GOLDSTEIN VAM JE PORUČIO DA STE GLUPI

Poštovane kolegice akademkinje,
Poštovane kolege akademici

Očekivao sam da će netko od vas reagirati na nedavni intervju nekadašnjeg kandidata za redovitog člana HAZU. Naime bivši veleposlanik je zapravo posredno poručio onim akademicima koji ga nisu izabrali 2012. godine u HAZU da su glupi.

Evo cijelog dijela tog intervjuja koji se odnosi na HAZU:

Je li među njima i ulazak u HAZU? Na posljednjim izborima niste dobili dovoljan broj glasova.

- To je bila moja želja, koja me nije minula. U ovom trenutku postoje snažni otpori mojoj kandidaturi. Bila bi mi čast.

Bila bi vam čast, a otpori su dovoljni da vas odbace sa 35 glasova... ne razumijem, dovraga.

- Sama pozicija HAZU je da u nju ulaze najznačajniji znanstvenici, umjetnici... mislim da mi je prirodno mjesto u Akademiji.

Je, ali HAZU ima svoje mišljenje. Niste uspjeli.

- Ako nisam uspio, nisam uspio.

To je vaša greška ili njihova?

- Ne bih to nazivao greškom. Bilo je protiv mene harangi od jednog akademika s kojim ne želim polemizirati. A ono što mi je stavljao na teret čiste su gluposti.

<http://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/poznati-hrvatski-povjesnicar-i-intelektualac-bivsi-hrvatski-veleposlanik-u-parizu-pedeset-i-nesto-godina-biosam-optimist-vise-nisam/6714501/>

Jasno je da Goldstein misli na mene. Ja sam taj koji je više od 2/3 akademika glupostima „harangom“ uvjerio da Goldstein „jedan od najznačajnijih znanstvenika“ ne uđe u HAZU. Drugim riječima te 2/3 vas akademika ste glupi kada vas netko „čistim glupostima“ može navesti da tako značajnog povjesničara ne izaberete u Akademiju. Ištine radi očito se govori o izborima iz 2002. kao o „posljednjim izborima“, mada je Goldstein bezuspješno pokušao i 2004., a koliko mi je poznato na izborima iz 2006. ga nije bilo.

Podsjetit ću vas na dio moga pisma koje je tada pročitano na Izbornoj skupštini:

„Moram pohvaliti Hrvatsku Akademiju Znanosti i Umjetnosti jer konačno u svoje redove prima najboljeg hrvatskog povjesničara. Ako ništa drugo već samom činjenicom da je prof. dr. sc. Ivo Goldstein egzaktno dokazao genocidnost hrvatskog naroda dovoljno je da ga se izabere za redovitog člana HAZU.

A dokaz je zaista nešto izuzetno u povijesnoj znanosti, a široj javnosti je poznat zahvaljujući prof. Vladimиру Mrkociju koji u *Fokusu*, 6. prosinca 2002. navodi tvrdnju Ive Goldsteina iz njegove knjige *Croatia, A History*, Hurst & Co. London 1999.:

Četnici se osvećuju Hrvatima i muslimanima za genocid u NDH, kao na primjer 15. IV. 1941., kada je četnička jedinica koja se povlačila pred ustašama u Mostaru i okolicu ubila više tuceta hrvatskih civila i popalila veliki broj kuća.

Dakle, 10. IV. 1941. proglašena je NDH, a već u prvih 3-4 dana hrvatski narod je napravio genocid pa se četnici 15. IV. 1941. osvećuju za taj genocid. Takva genocidnost jednog naroda doista nije zabilježena u povijesti, pa se radi o izuzetnom otkriću kolege Goldsteina.

Pri tome treba uzeti u obzir da Pavelić još nije ni stigao u Zagreb, pa se za taj genocid očito treba okriviti cijeli narod.

Zahvaljujući kolegi Goldsteinu ne mogu se Hrvati više izvlačiti na zločine ustaša.“
<http://www.hrvsijet.net/index.php/137-arhiva-starci-hrvsijet-net-1/21596-pismo-akademika-pearia-hazu-ivo-goldstein-egzaktno-dokazao-genocidnost-hrvatskog-naroda>

Cijelo pismo i niz drugih u kojima se nalaze moje „čiste gluposti“ koje nije razumjelo toliko mnogo akademika možete naći u knjizi:

J. Pečarić, *Zabranjeni akademik – Prijevarom u HAZU!?*, Zagreb, 2012.

Na samoj Izbornoj skupštini citirao sam ono što o povjesničaru Ivi Goldsteinu misle doista hrvatski povjesničari. Ti njihovi radovi dani su u spomenutoj knjizi na str 141.-439. kao:

Prilozi: POVJESNIČARI O „ZNANSTVENOM“ RADU IVE GOLDSTEINA. Spomenimo ih: dr. sc. Jure Krišto, znanstveni savjetnik; dr. sc. Vladimir Geiger, znanstveni savjetnik; dr. sc. Mario Jareb, viši znanstveni suradnik; prof. Vladimir Mrkoci; dr. sc. Frano Glavina; Marinko Tomasović, povjesničar umjetnosti i arheolog; dr. sc. Stjepan Razum.

Da, dr. Goldsteinu je „prirodno mjesto u Akademiji“,

Nije samo ovaj intervju dr. Goldsteina pokazao kolika mu je „nepravda“ učinjena njegovim neizborom u Akademiju. To pokazuje i svojim drugim istupima.

Hrvatski književnik Javor Novak mu posvećuje cijelu kolumnu, pa kaže:

Naime, 9. studenog u večernjim satima, na jednoj trojezičnoj televiziji, gost je izrekao sljedeće tvrdnje, a što voditelj nije pokušao ni propitivati niti pobijati: „Tito je u temeljima hrvatske države“ i na pitanju Bleiburga (po sjećanju): Mnogi od tih ljudi bili bi suđeni i osuđeni na smrt, ali ne znamo koliko njih. Gore nije bilo žena i djece...

Kad se javno iznose ovakve sirove laži bilo bi logično da ih voditelj tv-emisije dodatnim pitanjima obradi i provjeri koliko su te tvrdnje dr. Ive Goldsteina potkrijepljene i koliko one stoje. Ne želim ovdje ulaziti u svojevremenu kandidaturu I. Goldsteina za ulazak u HAZU koja mu je sramno propala.

Akademik J. Pečarić i drugi iznijeli su tada dokumente kojima su doveli u pitanje ne samo doktorat spomenute osobe već i njegovu ukupnu stručnost.

<https://www.hkv.hr/izdvojeno/komentari/j-novak/27989-j-novak-pioniri-ideoloske-mrznje.html>

<https://kamenjar.com/pioniri-ideoloske-mrznje/>

Meni je posebno zanimljivo mišljenje „vrhunskog pravnika“ i „sudca“ dr. Goldsteina koji zna da bi od pobijenih stotine tisuća Hrvata: *Mnogi od tih ljudi bili bi suđeni i osuđeni na smrt.*

Zašto?

Pa svoj „izuzetni“ pogled na pravnu znanost pokazao je dr. Goldstein još 13. srpnja 2002. kada je on konstatirao da kada ga netko „gadi i vrijeda“ onda su takvi antisemiti i treba ih kazneno goniti.

Zato će i završiti ovo pismo citirajući samog Goldsteina:

Sama pozicija HAZU je da u nju ulaze najznačajniji znanstvenici, umjetnici... mislim da mi je prirodno mjesto u Akademiji.

S poštovanjem,
akademik Josip Pečarić
Zagreb, 16. 11. 2017.

<http://www.pokret-zajedno.hr/novosti/item/421-goldstein-vam-je-porucio-da-ste-glupi>

NAPOMENA. Nastup dr. Iva Goldsteina je i bit će zanimljiv mnogima. Vidjeli ste i iz gornjeg pisma da njegove tvrdnje obično nisu inteligentne.

Pogledate:

<https://kamenjar.com/marko-juric-ivo-goldstein-kronicni-manjak-cinjenica-i-argumenata-nadoknaduje-mastom/>

<https://kamenjar.com/sto-zapravo-smeta-goldsteinu/>

J. Pečarić, S. Razum, Razotkrivena Jasenovačka laž, Društvo za istraživanje trostrukog logora Jasenovac, Zagreb 2018.

STALNI NAPADI NA STEPINCA

Razgovor

Igor Vukić, novinar istraživač i publicist

VRIJEME JE ZA ISTINU O LOGORU JASENOVAC

Razgovarao Andrija Tunjić

Nije bilo nikakva istrebljenja ili genocida Srba u NDH / Sadašnji popis u jasenovačkom muzeju nema stvarne veze s događajima u Jasenovcu / Jasenovac je bio radni logor za aktivne protivnike NDH, pretežno komuniste te skupinu Židova koja je bila izuzeta iz deportacije u Njemačku / Nema uopće dokaza da je u Jasenovcu bilo masovnih ubojstava do 1945; nema posmrtnih ostataka, o tome ne govore ni dokumenti ni preživjeli zatočenici / U logoru je bilo nekoliko strijeljanja radi održavanja discipline / Grga Gamulin izbacio je poglavlja o logorskom orkestru s tvrdnjom kako bi, iako je sve istina, bilo malo nezgodno napisati da je u ustaškom logoru bilo tako / Preuveličavanje događaja u Jasenovcu počelo je 1942, kada Tito u jednoj depeši partizanima, piše da „izvide mogućnost napada na logor u kojem je stradalo 10.000 naših drugova“ Jasenovački logor i broj ubijenih u logoru od Drugoga svjetskog rata ne prestaju intrigirati povjesničare, a osobito Srbe i Hrvate. Bez obzira na sve dokaze, mnogi srpski povjesničari i političari tvrde da je u Jasenovcu ubijeno 700.000 Srba, a tu brojku nedavno je kao istinu ponudio i parlament Republike Srpske te je razaslaо po svijetu. Bio je to povod za razgovor s Igrom Vukićem, jednim od suautora istraživačke knjige Jasenovački logori, koju je objavilo Društvo za istraživanje trostrukoga logora Jasenovac.

Gospodine Vukiću, je li vas iznenadio zaključak parlamenta Republike Srpske o sedamsto tisuća ubijenih Srba u logoru Jasenovac?

Bilo mi je neobično čuti tako što nakon svega što je dosad objavljen o Jasenovcu. Iz dosad objavljenih tekstova i lako dostupnih podataka svatko razuman može vidjeti kako je nemoguće da je u logoru Jasenovcu ubijeno toliko ljudi.

Zašto je nemoguće?

Prvo, logor je postojao oko 1330 dana, što bi značilo da je svakoga dana trebalo likvidirati oko 520 žrtava. Drugo, ne postoje posmrtni ostaci žrtava. Oko logora su šezdesetih godina prošlog stoljeća rađena opsežna istraživanja i pronađeno je oko 400 posmrtnih ostataka.

Neki tvrde da su leševi bacani u Savu.

To je također neodrživa konstrukcija. Tijela bačena u Savu isplivala bi, a veći broj zakrio bi tok rijeke, Sava tamo nije jako široka. Da je bilo leševa u Savi, vjerojatno bi ih netko fotografirao, ali toga tamo naprosto nije bilo. Sve vrijeme rata Savom se odvijao vrlo živ riječni promet brodovima i šleperima. Zato su u svibnju 1942. partizani s desne strane Save izveli jedan gusarski napad na šleper koji je vozio robu iz Jasenovca u Staru Gradišku i pobili posadu. Sigurno i neke zatočenike koji su radili na šleperu. Šleper su zatim prevezli na desnu stranu i popisali sve što je na njemu bilo; lance, sijeno, benzin, namirnice, građevni materijal...

Je li točan podatak o 10.700 ubijenih u 1941. godini?

Ja sam s ocem, jasenovačkim logorašem, išao u muzej i kustosa pitao kako je moguće da na sadašnjem jasenovačkom popisu – gdje je popisano 83.000 navodnih žrtava – za 1941. stoji 10.700 imena ubijenih, kada dvadesetak tadašnjih zatočenika tvrde da u logoru nije bilo više od 1200 ljudi? A logor nije bio i na desnoj obali Save, gdje je živjela moja rodbina.

I što je kustos odgovorio?

Rekao je da su vjerojatno bačeni u Savu. Čuvši to moj otac je rekao da je Sava te zime bila zaledena pa se nekim danima moglo kolima prelaziti. Tada je kustos rekao da onda jednostavno nema odgovora. Hrvatska država te kustose plaća da istražuju logor i posjetiteljima daju točne, istražene i argumentirane činjenice, a ne komunističke konstrukcije koje smo slušali desetljećima.

Vaš otac i baka prošli su logor. Kako su ga preživjeli?

Oni su živjeli u selu Donja Gradina točno naspram logora, na desnoj obali Save, sve do prosinca 1941., kada je u selo došla skupina partizana i pucala na logor. Dva, tri dana trajalo je puškaranje, a onda su ustaše i domobrani prikupili jače snage i od Dubice napali partizane. U selo je netko javio za napad pa su se partizani sa stanovnicima povukli na jug, prema Kozari. Ondje je moj djed poginuo kao zapovjednik jedne partizanske desetine, a ostatak je sela zarobljen i u dugoj koloni zajedno s drugim zarobljenicima s Kozare doveden u logor Jasenovac.

Je li bilo ubijanja?

U logoru nije bilo. Zarobljenici su razdvajani na dvije velike skupine, jedna je išla na rad u Njemačku, uglavnom odrasli muškarci i žene, a druga, u kojoj su bili stariji ljudi, žene i djeca, preko Lipika i Pakrac razmještena je po tamošnjim

slavonskim selima. Oko 16.000 pravoslavnih žitelja Kozare i Potkozarja bilo je razmješteno po tim selima, da ne bi i dalje podupirali partizanske skupine raspršene nakon bitke na Kozari. Moja obitelj, sve pravoslavci, znači moj otac, baka, prabaka, očeva tetka i još neki, dovedena je u Pakračku Poljanu i tu su živjeli do kraja rata, ukupno oko 300 osoba iz tog zbjega. Neki su i prije kraja rata obilazili svoja sela.

A što je bilo s ostalima?

Ostali su, kako sam rekao, odvedeni na rad u Njemačku. Brodovima su prevoženi Savom na istok do Zemuna, a onda Dunavom na sjever u Njemačku i sve do Norveške. Nekih devet tisuća muškaraca odvedeno je na rad u Njemačku.

Jesu li ti ljudi upisani kao ubijeni?

Neki su od njih na popisima ubijenih u Jasenovcu, iako su kroz njega samo prošli. Najčešće je riječ o djeci. U Beogradu postoji organizacija Jasenovac Memorial koja se bavi prikupljanjem izjava tih izbjeglica. Jedan od njih bio je smješten u selu Rajić u pravoslavnoj obitelji koja je tamo živjela, i on je rekao da su se njegov brat i bratić razboljeli i umrli. Ti su dječaci također stavljeni na popis kao da su ubijeni u Jasenovcu.

Jedan od vaših rođaka umro je u Norveškoj, a upisan je među žrtvama logora Jasenovac?

Jedan od pradjedova vodi se na popisu jasenovačkih žrtava, a našao sam njegovo ime na popisu odvedenih u Norvešku. Recimo Muhamed Pilav, jedan od zatočenika logora – čovjek koji je bio s Pavelićem u emigraciji, haesesovac i hrvatski nacionalist – zbog kritiziranja ustaške vlasti i Pavelića te sumnje da surađuje s partizanima osuđen je i poslan u Jasenovac, a odatle preko Stare Gradiške i Zemuna upućen u njemačke radne logore. On nabraja tko je sve s njim u njemačkom logoru i kuda se upućuju, a sva ta imena koja spominje nalaze se na popisu ubijenih u Jasenovcu.

Sve češće javljaju se ljudi čiju su rodbinu ubili četnici i partizani, a nalazi se na popisu jasenovačkih žrtava.

U židovskom muzeju u Washingtonu nalazi se popis sa šesto tisuća imena, među kojima su i žrtve savezničkih bombardiranja diljem Hrvatske. Sve je to pripisano Jasenovcu. Sadašnji popis u jasenovačkom muzeju koji država financira ipak je uži, ali prema našem istraživanju, nema stvarne veze s događajima u Jasenovcu. Nastojali smo rekonstruirati što se iz dana u dan događalo u logoru. Koristili smo arhivske dokumente, razgovarali s još živim zatočenicima, analizirali sve što je do sada objavljeno o Jasenovcu. Do 1990. objavljeno je nekoliko knjiga bivših logoraša koje o logoru govore, praktično, isto što i mi.

A to je?

Jasenovac je bio radni logor za aktivne protivnike NDH-a, pretežno komuniste te skupinu Židova koja je bila izuzeta iz deportacije u Njemačku. Neki su Židovi vjerojatno sačuvali život jer su ostali u Jasenovcu, a ne završili u Auschwitzu, Treblinki, Birkenauu...

Meni je redatelj i prevoditelj Vladimir Gerić pričao kako je kao dijete pakirao pakete s tadašnjim zagrebačkim nadrabinom Freibergerom, koji je poslije stradao u logoru...

Da, u Auschwitzu. Imaće su židovske bogoslovne općine iz Zagreba i Osijeka bile zadužene za opskrbu logora, slali su pakete u Jasenovac, a novac i robu dobivali su od međunarodnih židovskih organizacija i židovske imovine.

O tome postoje dokazi?

Mogu se pronaći u arhivima Zemaljske komisije za istraživanje ratnih zločina i drugim fondovima iz NDH u Hrvatskom državnom arhivu. U dokumentima piše da je poslano više od pedeset tisuća paketa, svaki mjesec po dva za svakoga židovskog logoraša, što znači da je židovskih zatočenika bilo između 700 i 800 sve vrijeme trajanja logora.

Slavko Goldstein tvrdi da je ubijeno 12.000 Židova s područja NDH.

Ali prvo treba podastrijeti uvjerljive dokaze, koje on ne pokazuje. Upravo obrnuto, nema dokaza za velika masovna ubojstva. Nema uopće dokaza da je u Jasenovcu bilo masovnih ubojstava do 1945; nema posmrtnih ostataka, o tome ne govore ni dokumenti ni preživjeli zatočenici.

Je li se uopće moglo likvidirati toliko ljudi?

Ne. Krenimo redom, židovska skupina doista je u početku u Jasenovcu bila u većini. Prvo su bili smješteni na otoku Pagu s idejom da rade u solanama, a onda zbog ustanka u Lici i dalmatinskom zaleđu Italija je reokupirala taj demilitarizirani pojaz i ti su zatočenici prebačeni, muškarci u Jasenovac, a žene u Loborgrad.

Ne na Rab?

To je bilo poslijе. U 1941. godini 1200 do 1400 zatočenika Jasenovca uglavnom su Židovi, dvjestotinjak je možda Srba, tridesetak Hrvata i nešto ostalih. U 1942. godini Židovi iz Zagreba, Osijeka itd. deportirani su u kolovozu u Njemačku, Poljsku, Auschwitz... dio prolazi kroz Staru Gradišku i Jasenovac i također odlazi tamo. U Jasenovcu ostaje skupina Židova, njih 700 do 900, i taj broj ostaje u sljedeće tri godine. Po popisima koji se mogu pronaći vidi se da su oni tu živjeli 1942/43/44. godine. Oni predstavljaju i glavni dio unutarnje uprave logora. Predstavnik, predsjednik zatočenika, zvao se logornik, njemu podčinjeni bili su grupnici, i oni su organizirali funkcioniranje logora. Ustaše su davali vanjsku stražu i pratnju kada se išlo izvan logora na radove i kad je bilo potrebe za disciplinskim mjerama.

Kao što je strijeljanje?

U logoru je bilo strijeljanja radi održavanja discipline. Zatočenicima je rečeno da se ne smije bježati iz logora i ako netko pobjegne bit će strijeljano njegovih deset i više kolega iz radne ili zavičajne skupine. Također je bilo kažnjavanja i zbog krađe pa su jednom zajedno strijeljani ustaše i zatočenici koji su se povezali i zajednički švercali izvan logora, npr. oduzeto zlato, novac, odjevne predmete sašivene u logoru i slično. Među strijeljanim bio je i Ljubo Matković, brat zapovjednika logora Ivica Matkovića. Čak ni za njega nije bilo milosti. A strijeljano je i deset ustaša jer su pljačkali po okolnim selima.

Što bi se dogodilo ako bi pri bijegu stradao neki ustaša?

Tada su kazne bile drastičnije. Tada bi za odmazdu bio strijeljan veći broj zatočenika. A bilo je i slučajeva kada su ljudi kažnjavani po zapovijedi iz Zagreba. Zapovjednik logora Ivica Brkljačić rekao je u istrazi kada su ga partizani zarobili

1945, da je on 1943. dao strijeljati pet zatočenika po zapovijedi iz Zagreba. Tvrđio je da je to bilo jedino strijeljanje provedeno 1943.

Ni to se ne slaže po popisu u muzeju Jasenovac?

Po popisu u muzeju te je godine navodno ubijeno 3600 zatočenika. No i bivši zatočenici slažu se da je 1943. bila mirna i da je bilo samo to jedno strijeljanje. Brkljačić, inače bivši student bogoslovije, u želji da zatočenicima olakša izdržavanje kazne u logoru, uveo je slobodno vrijeme pa je 1943. igran turnir u nogometu između radnih skupina. Djelovala je kazališna i glazbena skupina, koje su redovito izvodile kazališne predstave za zatočenike. Muzikolog i predratni istraživač židovske glazbene baštine Erih Samlaić pjevao je ariju iz Male Floramye. Nije točno da je izvođena cijela opereta, nego je samo pjevana jedna arija. Ali je točno da su zatočenici napisali libreto i glazbu za vlastitu operetu Raj na oceanu, autor glazbe bio je Jozef Kende, austrijski Židov koji je skladao u prostoriji gdje je imao pijanino.

To sve negdje piše?

O tome piše zatočenik Milko Riffer u knjizi Jasenovac 1943, koja je objavljena 1946, odmah poslije rata, ali je pri izlasku bila cenzurirana od također zatočenika Grge Gamulina, poslije poznatoga povjesničara umjetnosti i sveučilišnog profesora i književnika.

Sigurni ste da je to bio Grgo Gamulin?

To piše. Gamulin je izbacio poglavlja o logorskom orkestru s tvrdnjom kako bi, iako je sve istina, bilo malo nezgodno napisati da je u ustaškom logoru bilo tako. Godine 2011. objavljen je reprint te knjige, a pronađeno je i uvršteno i to izbačeno poglavlje. Na suđenju Dinku Šakiću bivši su zatočenici također potvrdili da su se te 1943. održavale predstave. Inače orkestar je osnovan 1942, osnovao ga je i vodio Natko Devčić, poslije poznati skladatelj i profesor na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, koji je umro 1990-ih godina, a da nikada nije htio govoriti o logoru.

Znači li sve to da logor nije bio masovno stratište?

Od 1941. do 1945. nigrdje ne postoje dokazi o masovnim ubojstvima. Jasenovac je bio zatvor, mjesto internacije, radni logor. Tu su najvećim dijelom bili internirani ljudi za koje je Ustaška nadzorna služba procijenila ili otkrila da su opasni za NDH. Dobrim dijelom to su bili članovi komunističke partije: članovi mjesnih komiteta Zagreba, Bjelovara, Osijeka itd., zatim ljudi koji bi prikupljali pomoći i slali je partizanima. Spomenuti Riffer dospio je u logor zato što je jednom partizanskom kuriru, koji je s Papuka došao u Zagreb, dao pisaći stroj i trake za pisanje, što je tretirano kao aktivno pomaganje u rušenju države. Nije bio kriv da ga se kazni smrću, nego je poslan u logor kako ne bi dalje pravio probleme. Bilo je slučajeva da se nekomu na prijekom судu nije mogla dokazati krivnja, ali nije pušten kući, nego je upućen u logor. U studenom 1941. donesen je zakon po kojem je regulirano slanje tako nepočudnih osoba u logor. Kazne su bile od tri mjeseca do tri godine. Dakle, kad bi nekoga predložili za logor, tada su ustaške službe u Zagrebu ispisivale odluku i o svemu se vodila precizna kartoteka.

I kartoteka postoji?

Postoјi djelomično. Dijelovi su uništeni ili odneseni na neka druga mjesta, u arhive koji negdje vjerojatno postoje. Ali bez obzira na nedostatak dijela dokumenata

može se rekonstruirati sve što se događalo. U arhivima u Beogradu vjerojatno postoje brojni dokumenti, ali i na temelju onoga što postoji u Hrvatskoj: u Zagrebu, Bjelovaru, Novoj Gradiški, Sisku itd., može se rekonstruirati što se i kako radilo. Recimo kad je donesena odluka da netko ide na neko vrijeme u logor, odluka bi se slala na nekoliko adresa; njegovoj zavičajnoj općini, njemu da zna zašto je i na koliko dugo interniran itd. Nakon isteka kazne ti logoraši bi odlazili kući.

Nisu slani u neki drugi logor?

Ne. Bilo je slučajeva da su nekomu nakon isteka kazne predložili da ostane raditi u logoru za plaću, ako je nedostajala njegova struka. Tako je student arhitekture Tibor Lovrenčić iz Zagreba nakon izdržane kazne ostao raditi kao građevni stručnjak.

Je li nakon rata nastradao?

On je, kao i većina drugih, šutio o tome kako mu je bilo. Nitko od njih o tome nije govorio kako ne bi bio proglašen ustaškim suradnikom ili onim tko je radom pomagao NDH. Zato su svi šutjeli.

Šutnja i strah omogućili su da se Jasenovac proglaši logorom masovnih zločina?

Preuvjetovanje događaja u Jasenovcu počelo je 1942. Tito u jednoj depeši slavonskim partizanima, piše da „izvide mogućnost napada na logor u kojem je stradal 10.000 naših drugova“. Ispod te brojke nije se smjelo ići, nego je dodavano i danas još neki dodaju. Već 1945. brojka je narasla na šesto, sedamsto tisuća zbog ratne odštete. Tko je mogao provjeriti stvarnu brojku jer su, prema tvrdnjama komunista i partizana, ustaše bili primitivna rulja koja nije vodila evidenciju. No to nije točno, NDH je bila uređena država, od Austro-Ugarske naslijedila je administraciju koja je i u doba Kraljevine Jugoslavije bila dobro organizirana. Zato se u fizičkom obliku mogu pronaći materijalni dokazi, dokumenti, o poslanima u logor.

Jeste li našli dokaze u kojima Kardelj piše da su partizani napadali srpska sela odjeveni u ustaške uniforme kako bi pridobili Srbe u svoje redove?

To nije izravno vezano uz Jasenovac, no vrlo je vjerojatno bilo takvih slučajeva. Ali zna se, kada su partizani napali Nijemce, da su se Nijemci iskalili na prvom selu na koje bi naišli i tako stanovnike tog sela otjerali u partizane. U posljednje vrijeme često nailazim na dokaze nekih Srba koji su poslije rata otišli iz Bosne u SAD – gdje su živjeli izvan jugokomunističke propagande – koji govore da je bilo pogrešno napadati kolone Nijemaca i endehaške ustanove jer time nije postignut nikakav vojnički cilj, nego samo izazvana represija. Trebalo je, kao što su radili u Srbiji, misle oni, čuvati ljude i tako se spasiti. Tako su Nedić i Draža Mihailović spasili Srbiju.

Nedić je i prvi Hitleru poslao dopis da je Srbija Judenfrei Land, da je riješila židovsko pitanje.

Ne znam koliko je tamo Židova likvidirano, a koliko deportirano u Njemačku, jer je slanje Židova u njemačke logore provodeno gotovo svuda gdje je Njemačka imala utjecaj ili vlast. No odnos prema Židovima u NDH nije bio jednoznačan. Iako su doneseni tzv. rasni zakoni (koje je sam Pavelić ukinuo u svibnju 1945), istodobno se mnogim Židovima potajice pomagalo da dobiju propusnice i odu u

talijanski dio Hrvatske, odakle nisu deportirani u njemačke logore. Tako je došlo do logora, odnosno konfinacija u Crikvenici, Novom Vinodolskom, Korčuli, Kuparima kod Dubrovnika, na Rabu. Tamo su bili pod nadzorom Talijana, fašista, ali nisu bili životno ugroženi.

Jesu li se naši povjesničari očitovali glede vaših istraživanja?

Izbjegavaju razgovor o tome. Zato smo osnovali Društvo i objavili knjigu u kojoj iznosimo dokaze o ovome što govorim. Bilo bi vrijeme da netko od njih sjedne s nama i da argumentirano o tome raspravimo.

Je li reagirao Slavko Goldstein, stručnjak za Jasenovac?

U posljednje vrijeme potihno govoriti kako bi nam se trebalo snažnije suprotstaviti, nagovara ravnateljicu muzeja Jasenovac da ona to pokrene.

Što da pokrene?

Ne znam što bi to trebalo značiti, valjda misli na administrativno-pravne zabrane. Zaboravlja da živimo u demokratskom društvu, da je vrijeme da demokratsko društvo napiše povijest o nedavnoj prošlosti i mirno raspravi činjenice. To je u interesu svih hrvatskih građana, stradalih i njihovih obitelji, a najviše u interesu istine.

Jednom ste mi rekli da ste sa Slavkom Goldsteinom razgovarali o svojim istraživanjima.

Da, napisao sam feljton. Budući da sam svojedobno radio u Jutarnjem listu, ponudio sam ga tom dnevniku za objavljuvanje. Neki od urednika odmah su ga prihvatali, ali i rekli da o tome razgovaram sa Slavkom Goldsteinom, da on pregleda materijal. On je u razgovoru bio sklon prihvati neke od argumenata, kao to da nije bilo industrijskog ubijanja, kojega u Jasenovcu nije moglo ni biti jer je Jasenovac imao šest baraka i u svaku je moglo stati po 200 ljudi. Znači 1200 ljudi na jednom mjestu te još nekoliko stotina onih koji su stanovali u radnim pogonima, u lančari, pilani, električnoj centrali i drugdje. Sami zatočenici iz logora 1944. partizanima pišu da ih ima oko 1500 do dvije tisuće, a novi se ne dovode. Goldstein međutim vjeru poklanja tom poimeničnom popisu, koji je vrlo upitne vjerodostojnosti. Feljtona zato nije bilo u Jutarnjem, ali je objavljen u Glasu Koncila 2013., gdje su o toj temi imali više znanja i hrabrosti.

Vi tvrdite da Srbi nisu dovodenici u logor Jasenovac da ih se ubija?

Tako je. Srpska je skupina s Kozare došla i otišla, od njih gotovo nitko nije ostao u logoru. Osim Židova i male skupine Roma koja se spominje u ljeto 1942., u logoru je među protivnicima države u početku, kako sam već rekao, 200 Srba, nešto Hrvata i muslimana. Ni kasnije, sudeći po prezimenima na autentičnim popisima, nije u logoru bilo više od nekoliko stotina Srba.

Zar nije bilo više Srba?

Međusobno ratovanje Srba i NDH uglavnom je završilo 1941. Nakon toga status se Srba i pravoslavnih popravlja; osniva se Hrvatska pravoslavna crkva, u Vladu se imenuje predstavnik pravoslavnih, Savo Besarović iz Sarajeva, s četničkim skupinama po Bosni potpisuje se sporazum o nenapadanju i pokreće zajednička borba protiv partizana. U sporazumima precizno piše, ako neki četnik pogine u borbi protiv partizana, da njegova udovica ima pravo na penziju od NDH. Ili ako je ranjen, da se ima pravo liječiti u bolnicama.

Dakle, nema potrebe dovoditi Srbe u Jasenovac kada s njima imate sporazum o nenapadanju i priznavanju NDH. Od tada nema informacija o nekim hrvatsko-srpskim sukobima na području NDH. Srpski se mladići ne regrutiraju u naoružane hrvatske postrojbe jer im je uvažavan prigovor savjesti, oni idu u logističke jedinice kako ne bi morali ratovati sa svojima koji su otišli u partizane. Ali neki su sudjelovali i s oružjem u vojski NDH. Već od 1941. imate Srbe generale, pukovnike, brojne zapovjednike...

Načelnik stožera Pavelićeve vojske general Grujić bio je Srbin.

I mnogi drugi. Jedan od junaka obrane Ozlja od partizana bio je satnik Pantelija Ratković, koji je bio, što bi sada rekli, specijalac, alpinac, jedan od vrhunski obučenih vojnika. Mnogi od Srba stavili su se na raspolaganje već od prvih dana NDH. Ne zaboravite da je NDH bila mirna dva mjeseca sve do napada Njemačke na SSSR, onda je bio Lipanjski ustank u Hercegovini, koji je smiren i tek prava pobuna Srba kreće u srpnju i kolovozu 1941. Godine 1942. odnosi se normaliziraju. Nema ni masovnog iseljavanja pravoslavnih iz NDH. Jedan takav pokušaj 1941. inicirali su Nijemci kako bi napravili mjesto Slovencima koje su protjerali. U toj kampanji iseljeno je oko 13.000 pravoslavnih i ona prestaje u jesen.

Iz kojega dijela NDH su iseljavani?

Uglavnom iz Slavonije, djelomično iz Podravine i Moslavine i nešto malo oko Bihaća. Trinaest tisuća od dva milijuna koliko ih je bilo u NDH.

Zašto se ne dopušta revizija povijesti o Jasenovcu?

Vjerojatno zato što bi to za sobom povuklo reviziju i svega ostalog o NDH, što bi dovelo do drukčijeg definiranja njezina mjesta u povijesti. Ali to treba napraviti. Priča o „strašnom logoru“ pomaže i onima koji svoj svjetonazor naslanjaju na one koji su se borili protiv „zločinačke države i njezina režima“. Ali ako je logor Jasenovac bio ono što naša istraživanja potvrđuju i ako je to bila relativno uređena država u tim ratnim okolnostima, onda se može postaviti pitanje je li je trebalo napadati. Nisu li to bili zapravo teroristički napadi, kojima cilj nije bilo spašavanje života, već borba za komunističku ideologiju i Jugoslaviju.

Ta nametnuta „istina“ o Jasenovcu na neki način uvjetovala je i nedavni rat između Srbija i Hrvata?

To je poslužilo kao motivirajući faktor, gorivo za mržnju, a prije je koristilo za držanje Jugoslavije u pokornosti. Čim bi se pojavila želja za samostalnosti hrvatskog naroda odmah bi se pustila priča o Jasenovcu i klanju, što je značilo: mi moramo vladati. Zato je važno znati i da je od 10. travnja 1944. do 10. travnja 1945. iz logora kućama pušteno 1600 zatočenika.

Nisu pobegli u probodu, kao što se govorilo i pisalo?

Ovi nisu pobegli, nego su pušteni. Popisi postoje u arhivima. Mnogi su bili amnestirani i puštani kućama, primjerice, na datum 10. travnja, onda za Pavelićev imendan Antunovo, pa 14. srpnja, za njegov rođendan, za Božić... Samo, ti ljudi o tome nikada nisu govorili. Njihove izjave bile su bunkerirane i tek sada može se doći do njih i čitati ih.

Ima li među njima živilih svjedoka?

Ima. I ne tvrde što su nas učili u školama. Jedna od najgorih komunističkih laži

jest tvrdnja da je u Jasenovcu ubijeno 20.000 djece, njihova imena su na popisu ubijenih u muzeju. Ali to je velika laž. Nitko od stotina i stotina bivših zatočenika ne govori o velikim skupinama djece u logoru. Ta djeca, među kojima je bio i moj otac, u ljeto 1942. prošli su kroz logor i odatle su odvedeni u prihvatilišta, gdje ih je zbrinula NDH, njezini organi vlasti.

Ipak ima dokaza da je u logoru Jasenovac bilo djece.

Bilo je dječaka koji su tamo išli u školu. U logoru je postojala škola za obrte u koju su bili upućivani dječaci iz hrvatskih obitelji izvan logora. Među njima je bio i Ilija Ivanović, Srbin, koji je s kozaračkim zbjegom došao i ostao u školi. On je prije godinu ili dvije na komemoraciji u Jasenovcu rekao pred svima gotovo kao da se žali što je morao ići u školu. Učio je za brijača, kao što je Zvonko Pajur iz Jasenovca učio za električara. S Pajurom smo nedavno objavili razgovor u novinama u kojem se čudio kako se o tome dosad nije pisalo jer svi u Jasenovcu i oko Jasenovca znaju za tu školu.

Pajur je ispričao da ga je Ozna obradivala i nagovarala da kaže kako je u jasenovačkom logoru vidio tisuće ubijenih. Umjesto potvrde o ubijenima oznašima je rekao: „Nek mi nebo padne na glavu ali ja neću reći ono što nisam video!“ Od dalnjeg maltretiranja spasio ga je Srbin, njegov majstor na zanatu, koji je nakon logora poslije rata radio u policiji. Ljudi su uglavnom šutjeli o istini jer bi došli bi pod udar komunističke policije, koja je od njih tražila da lažu.

Je li u Jastrebarskom bio logor za djece, kako piše u povijesnim knjigama?

Nije! Iz Jasenovca su djeца, koja su ostala bez roditelja ili čiji su roditelji poslani na rad u Njemačku, razmještana po dječjim prihvatilištima u Jastrebarskom, Sisku, Gornjoj Rijeci kod Križevaca, u Zagrebu, u sadašnjem Centru Slava Raškaj u Illici, koji se tada zvao Gluhonijemi zavod, i na mnogim drugim adresama.

Organizaciju smještaja vodilo je tadašnje ministarstvo socijalne skrbi, koje se zvalo Ministarstvo udružbe, u kojem je Kamilo Bresler bio glavni organizator. On je organizirao crkvene redove, posebno sestre milosrdnice Sv. Vinka Paulskog, koje su u Jastrebarskom vodile dječji dom i prihvaćale tu djece. Pomagale su im djevojke iz škole za medicinske sestre iz Ruda, koju je vodila Tatjana Marinić i koje su premještene tamo. Bilo je i nekoliko liječnika, među kojima i Židov kojega su časne sestre tu sklonile da ne bude deportiran u Njemačku. One su pomagale djeци da ozdrave, jer su mnoga bila zaražena zaraznim bolestima i od tih bolesti umrla. Kako odmiče vrijeme, po izvještajima se vidi da smrtnost brzo opada i raste broj ozdravljenih djece.

Nije li istina da su partizani u jesen 1942. napali dom i oslobodili djece?

U knjigama piše da su djece oslobodili, a ne i da su ih vratili natrag jer su vidjeli da ih ne mogu hraniti. Mali broj ostao je s partizanima, a većina je vraćena i raspoređena po hrvatskim obiteljima. Novine u NDH objavljivale su oglase u kojima su pozivali stanovništvo da prihvati tu djece, da im pomognu. U knjigama ne piše ni da su partizani bombardirali dom pri čemu su poginuli svećenik i dvije časne sestre. To je bio još jedan od zločina, koji su partizani počinili prema dobročiniteljima te djece.

I koji se prema djeći nisu odnosili neprijateljski?

Nimalo. Zatočeni liječnik u Jasenovcu, Jozef Konforti, poslan je na službeni put

u Gornju Rijeku da liječi takvu djecu. Njega i medicinara pratio je jedan ustaša. Konforti je 1972. u knjizi Sećanja Jevreja na logor Jasenovac, objavljenoj u Novom Sadu, na trideset stranica opisao kako mu je bilo u Jasenovcu. Napisao je i kako je išao u borbe protiv partizana zajedno s ustašama kao njihov sanitetlija. Rekli bi mu: sutra idemo u akciju i vi idete s nama. Iz Jasenovca je poslan u Kupinec da liječi Mačekovu obitelj, gdje je boravio godinu i odakle je pobjegao u partizane. On je opisao i kako je suzbio epidemiju tifusa koja je 1942. izbila u logoru.

Možete li zamisliti da su mnogi jasenovački logoraši, komunisti, čamcem išli na partijske sastanke u Staru Gradišku, gdje su dogovarali akcije i kako će pobjeći. Recimo iz logora su poslali pismo, čestitku AVNOJ-u. Partijska grupa imala je i svoj radio, napravili su ga od dijelova i slušali. Novine se nisu smjele donositi, a ipak su stizale, čak i Vjesnik koji su partizani pokrenuli i tiskali u šumi. Čak bi i njega prokrijumčarili i čitali.

Spomenuli ste Tatjanu Marinić, je li to bila djevojka A. B. Šimića?

Jest.

Ona je poslije otišla u partizane.

Da. Ona je nakon djelovanja u dječjem domu u Jastrebarskom otišla u partizane i 1945. Zemaljskoj komisiji za istraživanje zločina daje potpuno lažne, preuveličane, perfidne izjave i podatke protiv časnih sestara koje su se brinule o djeci. Zvali su i liječnike da to potvrde, ali oni su imali dovoljno morala, za razliku od nje, i njezine navode opovrgnuli pa protiv časnih nisu poduzete drastične mјere.

Je li Stepinac pridonio istrebljenju Srba?

Nije bilo nikakva istrebljenja ili genocida Srba u NDH, a Stepinac ni na koji način nije pridonio pogoršanju njihova statusa. Stepinac je bio velika osoba, uvijek odan temeljnim, moralnim zasadama vjere, čovječnosti i humanizma. To se vidi po njegovim izjavama još 1930-ih godina, a onda i za vrijeme rata. Njegov odnos prema Jasenovcu svakomu tko drži do činjenica posve je jasan. Već u jesen 1941. od jednoga pobjeglog židovskog logoraša, kojega su mu doveli članovi židovske općine, bio je informiran o logoru u Jasenovcu i tada je od Pavelića tražio da uvjeti u logoru budu što humaniji, ako već zbog ratnih okolnosti netko mora biti interniran.

Te 1941. logoraši su uglavnom bili Židovi, a među njima i oni koji su prešli na katoličanstvo ili su bili vjenčani s Hrvatima, tražio je da ih se pusti iz logora. Isto je tražio i za one koji su bili vjenčani s pravoslavcima, što se vidi u molbama za puštanje. Stepinac je još tražio da se omogući prakticiranje vjere. I doista 1942. dolazi franjevac Zvonimir Brekalo, koji je logorski svećenik sve do 1944, kada se zarazio tifusom i umro.

Što je sa svećenikom Majstorovićem za kojega piše da je ubijao maljem?

To nitko ne može dokazima potvrditi. To je propaganda kakvih ima u svakom ratu. Priča o ogrlicama od dječjih prstića, o košarama očiju, to se provlači od Burskih ratova, a i ranije. U Jasenovac je dvaput mjesečno dolazio i Tahir Vojniković, hodža rodom iz Kozarca, koji je petkom za muslimane održavao muslimanske obrede.

Stepinac je tražio to jer se „po vjeri razlikujemo od bezbožnih boljševika“. Svoje

je stavove iznosio u propovijedima, pisao je pisma Paveliću i drugim dužnosnicima, zauzimao se za svakoga i predlagao blaže kazne. Osuđivao je rasizam, izlažući se nacističkim prijekorima. Za njega je, naravno, bilo neprihvatljivo da se netko internira u logor samo zato što je Židov.

Je li mogao više učiniti za Srbe, što mu Srbi prigovaraju?

Odnos prema Srbima u NDH bio je bitno drukčiji od onoga što je plasirano kao istina. U tome ima previše praznina, konstrukcija, ideologije, svega što se ponavlja dok je bilo Jugoslavije, a što se ponavlja i sada kao istina iako je očita laž. A trebalo bi već jednom točne činjenice staviti u povijesni kontekst. U razgovoru sam dosta rekao o mjestu pravoslavnih, srpskih žitelja u NDH. Na temelju dokaza mogu reći da nitko od njih nije u logor Jasenovac doveden, niti ubijen samo zato što je pravoslavac ili Srbin. Odnos prema njima ovisio je o njihovu odnosu prema državi.

Otac vam je još živ i sjeća se svega?

Živ je. Ima status hrvatskoga branitelja iz Domovinskog rata.

Kada s političarima razgovarate o Jasenovcu, osjećate li kod njih strah?

O da! Jasenovac je još tabu-tema. Neki koji su napisali radove i knjige o logoru ne usuđuju se potpuno posvetiti toj temi. Kada ih pitam zašto, vidim strah i kalkulacije, misle da bi im to moglo usporiti napredovanje u karijeri ili bi mogli izgubiti novac za kakav projekt itd.

U nas mnogi još ne žele priznati da je zločin komunizma identičan zločinu nacifašizma. Je li razlog i laž o Jasenovcu?

Naša udruga proučava i taj dio, jer je logor Jasenovac sa Starom Gradiškom nastavio djelovati kao logor za zarobljene ustaše, domobrane, hrvatske domoljube, za sve prave ili potencijalne protivnike partizansko-komunističke vlasti.

I do kada je radio?

Po nekim dokazima i indicijama do 1951, a po nekima čak do 1953. godine.

Postoje li podaci o likvidacijama u tom razdoblju?

Bilo je likvidacija pojedinih skupina s Križnog puta, ali poslije tog prvog vala to je bio radni logor; logoraši su popravljali pruge, mostove na Savi, raščišćavali ruševine. U logoru su bili zatočeni mnogi umjetnici koji su djelovali u NDH, među njima Lovro Matačić, Viki Glowatzky i drugi. Glowatzky je pet godina bio u logoru zato što je pjevao na radiju u nekoj emisiji za vojnike. Od tada je za sebe znao reći da je gradiščanski Hrvat.

Jeste li o svojim dokazima razgovarali s kojim srpskim udruženjem?

Pokušavali smo, ali dosad nismo uspjeli.

A s predstavnicima Srpske pravoslavne crkve?

S njima namjeravamo razgovarati jer među njima postoje suvremenija strujanja. Recimo pakrački episkop Jovan rekao je da ne bi trebalo pristati na komunističku istinu o Stepinцу i „valjda ćemo mi sami to istražiti i sa svime se upoznati“. I ja to mislim. Pa nećemo valjda sada, 2015. godine, o Jasenovcu razgovarati po propagandnom modelu koji je 1945. stvorila komunistička partija. Koji se ponavlja pedeset godina, a živi dobrim dijelom i danas. No dijalogom i komunikacijom moguće ga je prevladati.

Vijenac, broj 566, 12. studenoga 2015.

<http://www.matica.hr/vijenac/566/Vrijeme%20je%20za%20istinu%20o%20logoru%20Jasenovac/>

J. Pečarić, Oba su pala, Zagreb, 2016., str.392.

PISMO RAVNATELJU NJEMAČKE TELEVIZIJE U POVODU KLEVETNIČKOGA PRILOGA ‘HRVATSKA: ŽIDOVSKO STANOVNITVO U STRAHU’

Dr. Josip Stjepandić pismom se obratio Tomu Buhowu, ravnatelju Zapadnonjemačke RTV WDR, u povodu njihova priloga “Hrvatska: židovsko stanovništvo u strahu” od 12.6.2016 u emisiji Europamagazin.

Podsjetimo, na prvom programu njemačke televizije prikazan je prilog “Hrvatska: Židovi u strahu”.

“Sloboda medija, sloboda izražavanja, oporba? Nova desna vlada u Hrvatskoj ne drži puno do toga. Najmlada članica EU preslaguje državu na način kako se već dogodilo u Mađarskoj i Poljskoj. Također, vlastita prošlost piše se pritom iznova. To vladi predbacuje prije svega židovska zajednica u Hrvatskoj. Zločini fašističkog ustaškog režima u Drugom svjetskom ratu sustavno se niječu ili ublažavaju”, ističe se na početku priloga. Više možete pročitati ovdje:

<http://narod.hr/eu/njemacka-televizija-zidovi-su-u-hrvatskoj-u-strahu>

Pismo donosimo u cijelosti:

Štovani gospodine Buhrow,
To zbilja nije trivijalna zadaća, tako veliku količinu besmislica smjestiti u televizijski prilog kraći od 6 minuta. Vašem uredničkom timu koji sprema Europski magazin to je unatoč svemu uspjelo. Srdačna čestitka s moje strane za taj zbilja izvanredni učinak! Unatoč tome uvjeren sam da taj uradak trebate pomno analizirati, te Vaše izvore u Hrvatskoj uzeti pod strogu kontrolu. Ta klevetnička priča temelji se pretežito na iskazu Slavka Goldsteina, „poznatoga povjesničara židovskog podrijetla, koji je veći dio svoje rodbine izgubio u logoru Jasenovac“. Taj prikaz pak ne odgovara istini. U godinama kad se obično završava školu vrtlog Drugoga svjetskoga rata zahvatio je Goldstein, tako da nije jasno, da li je uopće uspio položiti malu maturu. Unatoč tomu, taj se „poznati povjesničar“ 65 godina kasnije predstavlja kao „dr.sc.“ (doktor znanosti) i to prema Sveučilištu u Zagrebu odnosno Ustavnomu sudu Republike Hrvatske. Budući da svakodnevno imam posla s doktorima znanosti, ne mogu se prisjetiti, da bih ikada bio susreo takvog mutikašu, kao što se dogodilo Vašim suradnicima. Kako još uvijek nisam skroz siguran, da li mogu vjerovati svojim očima, ovome mailu priložio sam za svaki slučaj odgovarajuće dokumente o „dr. sc. Slavku Goldsteinu“, koje su preuzete s mrežnih stranica ovih institucija.

Kao „mutikaš i krivotvoritelj na području povijesti“ Slavko Goldstein je kao i njegov sin poznat još iz komunističkih vremena, kad je vodio izdavačku kuću za lektiru Komunističke partije. O njihovim krivotvorinama u Hrvatskoj su napisane knjige. Vaši suradnici bili su očigledno tako slabo pripremljeni, da su podrugljiva dobacivanja od strane prolaznika („povjesničar koji je studirao na dva fakulteta“) potpuno krivo razumjeli kao prijetnje Goldsteinu. Da su se malo bolje informirali,

onda „poznatome povjesničaru“ ne bi poklonili svoje povjerenje, nego podsmijeh i porugu, pa im se ne bi dogodio hrvatski slučaj „Hitlerovih dnevnika“.

Goldsteinove tvrdnje o Jasenovcu kao stratištu njegove rodbine također zasljužuju makar provjeru. O žrtvama Holocaust-a postoje različite baze podataka (npr. Yad Vashem), koje su međusobno usporedili i analizirali hrvatski znanstvenici Dr. Nikola Banić und Dr. Mladen Koić uz pomoć posebnog softvera. Sigurno predmijevate da pritom hrvatske baze podataka, u stvaranju kojih je sudjelovao Goldstein, izgledaju nevjerodstojno tj. očigledno su manipulirane. U svome izvješću (<http://narod.hr/kultura/m-koic-istina-se-mora-znati>) Dr. Koić dolazi do zaključka da su mnogi Goldsteini doista bili žrtve Holocausta, ali pretežito u Srbiji i Ausschwitz-u!

Isto tako Dr. Ognjen Kraus, drugi židovski sugrađanin, koji je govorio u prilogu, ima osobne razloge da ometa rasčišćavanje prošlosti. Njegov otac Božidar Ivo Kraus bio je državni odvjetnik nakon Drugog svjetskog rata, te je sudjelovao u komunističkim montiranim procesima. Među njegovim žrtvama nalazi se blaženi kardinal Stepinac, za kojeg se uskoro očekuje proglašenje svecem. Zašto se sve to događa? Vijeće Europe donijelo je godine 2006. Rezoluciju 1481 o osudi totalitarističkih režima, koja nije provedena u samo dvije članice Europske unije: Sloveniji i Hrvatskoj.

„Crveno plemstvo“ koje se sastoji od djece i unuka negdašnje komunističke nomenklature, drži Hrvatsku čvrsto u svojim rukama: državnu upravu, gospodarstvo, medije. Među njih spadaju i Vaši sugovornici, koji naprsto imaju STRAH PRED ISTINOM. Oni se sada nazivaju „antifašistima“, te moraju kontinuirano proizvoditi „faštiste“ da imaju koga progoniti i tako se držati na vlasti. Tako su Vaši suradnici uletjeli u klopku.

Kroz Hrvatsku, zemlju s 4 milijuna stanovnika, lani je prošlo blizu 700 tisuća migranata, što bi bila idealna lovina za ksenofobe svih boja. Unatoč tomu, nije zabilježen nijedan incident s protumigrantskom pozadinom. Nisu li se Vaši autori pitali, gdje su se pusti „desni radikali“ skrivali sve te mjesece?

Unatrag gledajući Vaš urednik Krause dobro bi postupio da je malo poslušao upute „hrvatskih ekstremista“, koji su od njega tražili da prilog ne emitira. Da je to učinio, sačuvao bi sebe ali i Zapadno njemačku RTV (WDR) od ove neopisive blamaže.

Kako prevladati ovu situaciju?

Pored isprike, koja mora uslijediti u pravoj prigodi i trenutku, najtoplje Vam savjetujem da napravite dokumentarni film pod naslovom „Fašizacija Hrvatske: kako preostali komunisti uništavaju vlastitu zemlju da bi ostali na vlasti“, u kojem biste osvijetlili pozadinu ove kampanje. Za tu prigodu rado ću Vam preporučiti mnoge izvore informacija s pravim, a ne izmišljenim „dr. sc.“, koji svoju vjerodostojnost dokazuju odgovarajućim publikacijama.

Sa štovanjem
Dr. Josip Stjepandić
19. lipnja 2016.

Hrvatskonebo.com, 20.6.2016

Narod.hr, 22.6.2016.

Kamenjar.com, 22.6.2016.

Hazud.ch, 8.7.2016

J.Pečarić, J. Stjepandić, Ništa se još promijenilo nije, Zagreb, 2017. str. 346.

IGOR VUKIĆ: HRVATSKI GRAĐANI SIGURNO SU ZRELI ZA PUNU ISTINU O LOGORU JASENOVAC

Razgovor s novinarom i publicistom Igorom Vukićem

Nedavno je predstavljena Vaša nova knjiga „Radni logor Jasenovac“. Do sada se u javnosti predstavljao narativ o Jasenovcu kao logoru smrti. Zaštoo naslov o radnome logoru?

Dostupni izvorni dokumenti, izjave bivših zatočenika te objavljena literatura o logoru pokazuju da je to bio zatvor, radni logor, u kojem su uglavnom internirani aktivni protivnici Nezavisne Države Hrvatske. Uz njih bila je tu skupina Židova, izuzetih iz deportacija kojima je bila zahvaćena hrvatska židovska zajednica iz sjevernog dijela države koji je bio pod njemačkim utjecajem.

Iz tog dijela NDH dopremani su u logor i Romi, dok iz bosanskog dijela države nisu bili dirani. Logor je trebao nastati u veliko naselje za sve Židove iz NDH koji bi ondje radili i živjeli do kraja rata. O tome je Židovska bogoštovna općina iz Zagreba, na traženje ustaških vlasti, napravila i poseban elaborat koji se nalazi u Hrvatskome državnom arhivu. No nacistički predstavnici s tim se nisu složili i inzistirali su na deportaciji u njemačke logore.

Najveći dio jasenovačkih zatvorenika iz kategorije protivnika države, bili su Hrvati i uz njih manja skupina Muslimana i Srba. Prema zakonu, kazne za njih mogle su trajati od 3 mjeseca do tri godine. Rad u logoru bio je obvezan, a zalaganje je moglo dovesti i do skraćivanja roka kazne, odnosno, pomilovanja. Ako logor smrti definiramo kao mjesto gdje su ljudi dovođeni radi toga da bi bili ubijani, Jasenovac definitivno nije bio takav logor.

O knjizi je bilo riječi i u emisiji HRT-a „Dobar dan, Hrvatska“. No, nakon emisije uslijedili su napadi iz različitih strana, a urednica Karolina Vidović Krišto maknuta je iz spomenute emisije. Kako komentirate sve to?

Obveza javne televizije je uz ostalo omogućiti raspravu o relevantnim društvenim pitanjima. Naše Društvo za istraživanje trostrukog logora Jasenovac, kojem sam tajnik, proteklih je nekoliko godina objavilo niz zanemarenih i manje poznatih dokumenata koji sami po sebi otkrivaju drukčiji karakter jasenovačkog logora od onog kako se službeno predstavlja u hrvatskoj javnosti.

Nakon izlaska nove knjige, urednici emisija Dobar dan, Hrvatska reagirali su profesionalno. Uz mene su u studio pozvali i povjesničara Hrvoja Klasića, ali on se na kraju nije pojavio. U emisiji je bio samo autor knjige, slično kao u brojnim drugim emisijama na HTV-u. Zbog toga nije trebalo sazivati hitnu sjednicu Programskega vijeća. Upravo suprotno, Programsko vijeće trebalo je prekoriti vodstvo javne televizije što već do tada nisu organizirali emisije o našim rezultatima rada.

U emisiji uz nas mogu sudjelovati i naši neistomišljenici jer mi se ne bojimo dijaloga. Međutim, očito je da članovi Programskega vijeća nisu dorasli ulozi koju im je društvo namijenilo. Nadam se da će ipak razum prevladati i da će kolegica

Karolina Vidović-Krišto biti uz ispriku ponovo vraćena na svoje ranije uredničke poslove.

Milorad Pupovac pozvao je na Vaš kazneni progon. Što reći o tome?

Njegov prijedlog ide na njegovu sramotu. Siguran sam da će i on za neko vrijeme toga postati svjestan. Tražiti od DORH-a kazneni progon za arhivski istraživački rad kojim se bavim i prezentiranje rezultata toga rada u knjigama i člancima, zaista je sramota za čovjeka koji je završio fakultet društvenoga smjera. To podsjeća na najgora vremena komunističkog doba, ali istovremeno otkriva i veliku slabost. Kad ne mogu pokazati protuargumente, neki ljudi traže zaštitu moćnih prijatelja. Pupovac tako želi iskoristiti moć koju mu daje članstvo u trenutnoj vladajućoj poziciji. Nada se da će zaognut plaštom vladajuće koalicije potaknuti državne odvjetnike da krenu u moj progon. Tužno. Intelektualac takvim zalaganjem potire svoj intelekt i unaprijed potpisuje svoj poraz.

U emisiji Nedjeljom u 2 nedavno je gostovao dr. Ivo Goldstein, koji je tom prilikom spominjao „đubretare“ i „smrdljivce“ u kontekstu revizije jugoslavensko-komunističkih mitova. Je li to razina sveučilišnog profesora?

Ne samo da nije profesorska razina, nego čak nije ni razina HTV-a. Kad bi se sadržaji emisija tretirali ravnopravno, onda bi se i zbog ove emisije moralo sastati Programsko vijeće. Djelomično zbog neprimjerenih riječi, ali još više zbog neprovjerjenih i skandaloznih Goldsteinovih tvrdnji, npr. da je u Jasenovac u travnju 1945. dovezena iz Njemačke nekakva drobilica za kosti kojom su navodno uništavani tragovi zločina. Slabo informirani voditelj emisije nije se zainteresirao i pitao za neki dokaz tog čuda, koje osim Goldsteina do sada nitko nikad nije spomenuo – ni povjesničari, ni bivši zatočenici, ni partizani, ni ustaše...

Začudo, napali su Vas i neki povjesničari i novinari koje se smatra tzv. desničarima i nacionalistima?

Nitko nije imun na lijenos. Pristojni ljudi prvo pročitaju nečiju knjigu a zatim ju ocjenjuju. Čini mi se da dosta ocjena proizlazi iz jednostavne činjenice da kritičari knjigu nisu ni imali u rukama. Nadam da će ju napokon kupiti i barem prolistati. Knjigu nije teško pročitati, nastojao sam ju pisati pitkim publicističkim stilom, ali sve su tvrdnje, podatci i citati potkrijepljeni izvorima u više od 500 bilješki (fusnota).

Možete li nam otkriti koje novosti donosite u novoj knjizi? Koji biste dokument izdvojili?

Fotografija nogometne utakmice iz logora u Staroj Gradiški, iz srpnja 1944. godine do sada, koliko znam, nikad nije objavljena. Dobio sam ju od sina jednog dužnosnika iz vrha redarstvene vlasti NDH. Takvo igralište postojalo je i u logoru u Jasenovcu gdje su se, prema izjavama bivših zatočenika, igrale utakmice za prvenstvo logora. Momčadi su predstavljale pojedine radne skupine, a sudjelovala je i ekipa ustaških stražara. U Jasenovcu se, usput, igrala i odbojka.

Zatim, u knjizi je objavljen dokument o strijeljanju desetorice ustaša iz prosinca 1941., jer su, uz ostalo, pljačkali zatočenike. Tu je i popis plaća zaposlenih u logorskoj upravi. Uz ustaše, na popisu su i zatočenici koji su dobili određeni status u logorskoj hijerarhiji i primali plaću za rad. Objavljen je i obrazac izvještaja o vladanju kojim je uprava redovito ocjenjivala svakog logoraša i upisivala njegovo ponašanje u logoru, na radu, njegovo zdravstveno stanje te mnogi drugi novi podatci.

Na temelju tih izvještaja o vladanju, iz logora je prije isteka kazne pušteno u pomilovanjima više od 1700 zatočenika. Puštani su za prigodne datume: 10. travnja, 13. lipnja (blagdan Antunova), za Uskrs, za 14. srpnja (rođendan poglavnika Pavelića) te za Božić.

U logoru su se zatvorenici liječili, a primali su i pakete s hranom?

U logoru je postojala zatočenička ambulanta, a u mjestu Jasenovcu bolnica. Postojala je zubarska ordinacija, rendgenski uređaj, a bolnički laboratorij raspolagao je mikroskopom koji je kupljen u Osijeku 1942. godine. U arhivu smo pronašli račun kad je kupljen – stajao je 6000 kuna.

Logor je posjetio i Crveni križ?

Predstavnik Međunarodnog odbora Crvenog križa Julius Schmidlin posjetio je logore u Jasenovcu i Staroj Gradiški u srpnju 1944. godine. Podnjo je opširno izvješće o uočenom, koje se lako može pronaći na internetu. Prilikom posjeta Staroj Gradiški, uz gledanje nogometne utakmice, bio je i na glazbeno-scenskoj priredbi kakve su se redovito odvijale i u Jasenovcu.

U Staroj Gradiški Schmidlin je odgledao Nušićevu „Gospodu ministarku“. MOCK je inače također sudjelovao u organiziranju dopreme paketa s hranom i lijekovima u jasenovački logor. Više podataka zainteresirani čitatelji mogu pronaći u knjizi Marija Keve „Veze Međunarodnog odbora Crvenog križa i NDH“, iz 2009. godine.

Vi tvrdite da u Jasenovcu za sada nema dokaza o masovnom ubijanju zatvorenika?

Nema materijalnih dokaza, odnosno posmrtnih ostataka koji bi potvrđivali da je u logoru bio veliki broj žrtava. Ne potvrđuju to ni dokumenti, a ni većina izjava stotina i stotina bivših zatočenika koje se mogu pronaći u arhivima ili objavljenim knjigama. Nekoliko izjava u kojima se navode masovna ubojstva, nisu prošla test provjeravanja iz drugih nezavisnih izvora.

U logoru se život mogao izgubiti u odmazdama zbog bjegova kada bi bilo strijeljano deset ili dvadeset pripadnika bjegunčeve radne skupine. Bilo je pojedinačnih slučajeva smrtnih kazni prema presudama donesenima izvan logora ili za vrijeme dolaska Pokretnog prijekog suda. Moglo se stradati i u zračnom bombardiranju kojem je logor bio izložen osobito u proljeće 1945.

U nekoliko valova zrakoplovi zapadnih saveznika napali su logor na Veliki petak, 30. ožujka 1945., i porušili znatan broj logorskih građevina. Poginuo je i jedan broj zatočenika. Unatoč, za ratne zatvorske uvjete, dobrim zdravstvenim uvjetima,

u logoru se umiralo zbog bolesti, osobito u prvim mjesecima postojanja logora. No logorski su liječnici u dogovoru s upravom nastojali suzbiti epidemije.

Travnički liječnik dr. Josef Konforti opisao je naširoko i detaljno, u knjizi objavljenoj u Beogradu 1972. godine, dakle u dubokom socijalizmu, kako je suzbio epidemiju tifusa u proljeće 1942. Uveo je u dogovoru s logorskog upravom i tadašnjim zapovjednikom Ljubom Milošem, dezinfekciju odjeće, redovito šišanje i brijanje, pranje rublja i odjeće.

Instalirani su tuševi s topлом vodom u kojima su se zatočenici redovito kupali. Iako je knjiga objavljena još tada, nije izazvala veću pozornost javnosti. Nitko se u to vrijeme nije previše ni usuđivao o tome pisati. No ipak, Konforti – koji je iz logora poslan u Kupinec liječiti obitelj Vladka Mačeka pa je odande pobjegao u partizane – nije proglašen revizionistom.

Poslije rata krenula su iskapanja u logoru, kojima se mogao utvrditi približan broj ubijenih u logoru. Što su iskapanja pokazala i zašto su zaustavljena?

Bušenje terena i otkapanje nekoliko grobnica počelo je 1964. godine. Na području sela Gradine na desnoj strani Save, nasuprot jasenovačkom logoru, posebnom sondom bušeno je na stotinjak mjesta ali nije pronađen velik broj leševa. Na nekoliko poznatih mjesta pronađeno je ukupno 497 posmrtnih ostataka (kad se zbroji nalaz i s lijeve i s desne obale Save).

Daljna istraživanja prekinuta su vjerojatno zato što je pronađen relativno mali broj leševa. Brojne bušotine na velikom prostoru Gradine pokazale su da ondje osim čiste zemlje nema – ničega. Strah da bi se u javnost, koliko god ona bila nadzirana u to vrijeme, moglo probiti informacije o malom broju pronađenih posmrtnih ostataka, sigurno je pridonio odluci o obustavi daljnog rada. Ne zaboravite da je onda bio službeni broj od 700.000 navodnih žrtava logora.

Bl. Alozije Stepinac, međutim, Jasenovac je nazvao Ijagom za hrvatsku državu?

Točno, to je napisao u jednom privatnom pismu poglavniku Anti Paveliću, početkom 1943. godine. Bio je to odjek slučaja privodenja u logor sedmorice slovenskih svećenika tijekom 1942. godine, osumnjičenih da ne poštuju NDH i surađuju s partizanima. Stepinac je za njih intervenirao i tražio da se puste iz logora.

U logor je poslano i povjerenstvo na čelu s vladinim dužnosnikom Aleksandrom Seitzom koji je zatekao jednog svećenika na životu – Antona Rantašu i koji je potom pušten. Ostali su izgubili život. Neki zbog bolesti, a neki su izgleda, u još nerazjašnjenim okolnostima, odvedeni iz bolnice, u kojoj su radili kao bolničari te vjerojatno ubijeni. Osim zbog sudbine svećenika, nadbiskup Stepinac prosvjedovao je i zbog internacije Židova i Roma, ne prihvatajući obrazloženja da je to nužno zbog zahtjeva njemačkog saveznika koji je jamac postojanja hrvatske države.

No zbog svega što sada saznajemo o događajima u logoru te zbog propagandnog značenja koje je jasenovački logor dobio poslije rata, možda se može reći da je Jasenovac veća ljaga na Titovoj Jugoslaviji, nego na Pavelićevoj Hrvatskoj.

Za istraživanja ste imali i osobne razloge?

Moj otac i drugi članovi njegove obitelji živjeli su u selu Gradina sve do prosinca 1941. godine. Bili su Srbi, pravoslavci. U prosincu su u Gradinu došli „odmetnici“, partizani, i pucali na logor. Prije toga su ubili seoskog trgovca Vasu Rokića koji je trgovao s logorom i prodavao mu povrće i druge namirnice. Gradinjani su se potom povukli u zbjeg na Kozaru. Tu su se u srpnju 1942. predali hrvatskim vojnicima i bili su provedeni u Jasenovac. Odатle su vlakom upućeni u Slavoniju kao i tisuće drugih kozaračkih izbjeglica. A tisuće izbjeglica bilo je poslano i na rad u Njemačku.

Djeca koja su odvojena od roditelja odvedenih u Njemačku, upućena su u prihvatališta u Sisak, Zagreb, Jastrebarsko, također u organizaciji hrvatske države. Već iz sudbine tog dijela moje obitelji znao sam neke podatke o jasenovačkom logoru koji su odudarali od službene verzije koju smo u to vrijeme morali učiti u školi (ja sam rođen 1966.) Stoga me je oduvijek zanimala ta priča. A intenzivno, gotovo svakodnevno, istražujem ju posljednjih deset godina.

Je li hrvatsko društvo zrelo za punu istinu o Jasenovcu ili smo i dalje zatočenici mentalnog komunizma i straha od istine?

Hrvatski građani sigurno su zreli za punu istinu. Jedan dio javnosti to izbjegava zbog različitih razloga – zbog interesa, zlih namjera, ljubomore, emotivnih razloga, navike i mentalne lijenososti koju sam već spominjao. Rekao bih da se djelovanjem našeg društva, objavljivanjem knjiga, članaka, sudjelovanjem naših članova na tribinama, realna slika o Jasenovcu nepovratno probija u širu javnost. Uvjeren sam da će ta slika pokvariti račune onima koji bi još uvijek htjeli da to bude gorivo za mržnju. Pa makar to izgledalo utopijski, vjerujem da će s vremenom naš rad biti element koji će doprinijeti građanskom pomirenju u Hrvatskoj, a onda i u zemljama u njezinu susjedstvu.

Davor Dijanović / HKV

<https://www.hkv.hr/razgovori/29727-razgovor-s-igorom-vukicem-hrvatski-gradani-sigurno-su-zreli-za-punu-istinu-o-logoru-jasenovac.html>

<https://kamenjar.com/igor-vukic-hrvatski-gradani-sigurno-su-zreli-za-punu-istinu-o-logoru-jasenovac/>

<http://hrvatskonebo.com/hrvatskonebo/2018/06/28/razgovor-s-igorom-vukicem-hrvatski-gradani-sigurno-su-zreli-za-punu-istinu-o-logoru-jasenovac/>

<http://www.7dnevno.hr/izdvajanja/top-2/igor-vukic-hrvatski-gradani-sigurno-su-zreli-za-punu-istinu-o-logoru-jasenovac/>

J. Pečarić, S. Razum, Razotkrivena Jasenovačka laž, Društvo za istraživanje trostrukog logora Jasenovac, Zagreb 2018.

PISMO PROF. MARUŠIĆU

Dragi Matko,

Kako svi i očekujemo od Tebe sjajan Ti je tekst o dr. Ester Gitman i njenom značaju za hrvatsku povijest. Zapravo za RH!

Tri glavne točke na kojima se i danas ruši hrvatska država su Stepinac, Jasenovac i Domovinski rat.

1. Stepinac. Još u intervjuu Slobodnoj Dalmaciji povodom izlaska moje knjige „Brani li Goldstein NDH“ rekao sam:

Svi koji promiču tezu o genocidnosti hrvatskog naroda, po definiciji napadaju našeg blaženika (Stepinca, op. J.P.). Po tome ćete ih prepoznati.

Zapravo ta moja knjiga je trebala biti odgovor na knjigu Goldsteinovih „Holokaust u Zagrebu“. Već sam bio napisao (i objavio kao feljton) odgovor na njihove napade na Stepinca, kada sam doznao da je pokrenuta velika hajka na povjesnika dr. sc. Juru Krišta koji je napisao negativnu kritiku dijela knjige o Stepincu. Zato je nastavak moje knjige sastavljen dobrim dijelom od mojih odgovora na napade na njega. Znalo ih je biti i 5 tjedno u raznim novinama.

Sigurno je velika stvar to što za istinu o Stepinцу čini dr. Gitman. Koliko to može utjecati na one kojima su laži o Stepincu u njihovim planovima za napade na Hrvatsku – vidjet ćemo. Sigurno im je teško nekoga tko je učinio toliko dobra stalno optuživati. Je li u toj igri i Papa Franjo, ne znam. Ali da im koristi – koristi im. S druge strane problem im je i što među vladajućima u RH ne mogu lako naći onoga tko bi podržao te napade jer bi to u Hrvatskoj značilo političku smrt. Vidimo da je i Predsjednica dodijelila odličje dr. Gitman. Ali to im je pokazao puk u Zagrebačkoj katedrali kada je s ovacijama propratio spominjanje imena biskupa Košića.

2. Jasenovac. Zapravo ovaj Tvoj tekst doživljavam i kao nastavak na naše Pismo HAZU iz 2015. koje je potpisao čitav niz hrvatskih uglednika (nadbiskupa, biskupa, akademika, sveučilišnih nastavnika, književnika,...) A povod je bio tadašnji napad na knjigu o Jasenovcu autora B. Matković, V. Horvata, S. Pilića i I. Vukića. I nedavno si reagirao na sličan napad na moju i dr. Razumovu knjigu sa sjajnim Otvorenim pismom Efraimu Zuroffu. Na ta istraživanja upozoravaš i u ovome tekstu kada kažeš: *Zato od toga dana u javnost trebaju, s trubama i bubenjevima, izaći i djela, argumenti i dokazi B. Matković, S. Loze, V. Horvata, N. Banića, R. Leljaka, M. Koića, S. Pilića, I. Vukića, S. Razuma, J. Jurčevića, M. Ivezića i drugih hrvatskih povjesničara koji su raskrinkali sve glavne krivotvorine hrvatskih neprijatelja. Oni koji izobličuju hrvatsku povijest, poput S. Koren, I. Goldsteina, H. Klasića, T. Jakovine i njima sličnih, neka se tim hrvatskim povjesničarima suprotstave znanstvenim argumentima, u javnosti, da svi možemo vidjeti tko je u pravu!*

Kao da i u tom dijelu ukazuješ na našu knjigu „Raskrinkana Jasenovačka laž“ jer je jedno poglavje posvećeno napadima na Igora Vukića i njegovu knjigu „Radni logor Jasenovac“ i posebno na HTV emisiju kada se Klasić prepao i nije se

suprotstaviti Vukiću. Jasno je da bi takvi kao Klasić ispali smiješni u takovim suprotstavljanjima.

Milošević je srpske vojнике poslje njihove „bežanije“ u Oluji podrugljivo usporedio sa zečevima. A znate li što se dogodilo kada se Klasić ponašao kao zec? Odgovorni na HTV-u su za to optužili urednicu Karolinu Vidović Krišto. Vjerovali ili ne! Valjda je trebala i očekivati da onaj koji kao povjesničar zastupa prosrpske interese mora pobjeći od onoga koji govori istinu. Da pravo pitanje je: *Tko i kada će se ispričati Karolini Vidović Krišto?*

Naravno u knjizi „Razotkrivena jasenovačka laž“ jedno poglavlje je i posvećeno njoj!

Međutim, laži o Jasenovcu su toliko puta korištene tako da ima puno ljudi i u RH koji vjeruju u njih, a da ne spominjemo one vani. Pa pogledaj samo što glavni urednik Hrvatskog tjednika Ivica Marijačić za Predsjednicu kaže kako sudjeluje u širenju takvih neistina tj. kako je u Jasenovcu govorila morbidne laži na račun Hrvatske (prepričala sudbinu djevojke stradalnice logora za koju se odmah utvrdilo da uopće nije stradala i da nije bila u Jasenovcu). Tome treba dodati i onu epizodu kada je na neshvatljiv način pozvala Vučića u Zagreb. Je li i tu bio Jasenovac u igri, tj. je li svjetskim moćnicima poslje reagiranja u RH na velikosrpsku izložbu laži o Jasenovcu postalo jasno da im i Jasenovac zahvaljujući radu povjesničara koje Ti spominješ sve manje koristi u borbi protiv RH, pa otud i tog posjeta?

3. Domovinski rat. Teško je i pobrojati sve načine na koje je napadan Domovinski rat. Spomenut ću napad na pozdrav Za Dom spremni s kojim je branjena Hrvatska od fašističke srpske agresije uz rehabilitaciju znakovlja agresora. Traje u kontinuitetu od 2000.-e. Počelo je napadima na Thompsona, HOS-ovce i sve to traje do današnjih dana. U tu kampanju se uključio Predsjednik Vlade pa je na zahtjev agresora ili onih koji su ih podržavali skidao i spomen-ploče poginulim braniteljima (Jasenovac), Međutim i pored velikih kampanja većina ljudi u RH su i dalje uz branitelje i njihov pozdrav s kojim su ginuli boreći se protiv fašističkog agresora. Pa se nedavno u to uključila i Predsjednica, a ubrzo joj je u pomoć priskočio američki veleposlanik. Suočena sa reagiranjem naših ljudi morala je ustuknuti. Ljudi traže da netko uputi zahtjev Predsjedniku SAD-a da iz RH povuče takvog veleposlanika.

Da nisam spomenuo Sud u Haagu koji je dugo bio glavni instrument u rukama onih koji su rušili Hrvatsku, a uz pomoć svih vlada u RH. Uspjeli smo ih onemogućiti u slučaju naših generala Gotovine i Markača. Ostali su im osuđeni Hrvati iz BiH. Međutim strašan udarac zadao im je general Praljak svojim sebedarjem za istinu i za svoj narod. Vlast nije ni došla na komemoraciju velikom generalu, Predsjednica je tada pobegla iz Zagreba, a u Sunju izbacila njegovo ime iz svog govora, kao što je u Sisku izbacila ime Đure Brodarca.

dr. Medimorec i ja uskoro predstavljamo knjigu *General Praljak IV.* (u Hrvatskom slovu 21. 3. 2019., a predstaviti će je uz nas autore general i saborski zastupnik dr. sc. Miroslav Tuđman, i naši sjajni kolumnisti i publicisti Mato Kovačević i Marko Ljubić). Pri tome treba posebno naglasiti podnaslov ove knjige, koji je itekako u skladu sa svime do sada rečenim: *S prijezicom odbacujemo vaše podaništvo.*

PRILOG:**MATKO MARUŠIĆ:****DR. ESTHER GITMAN I MI: VELIKI DAN HRVATSKE POVIJESTI**

19/02/2019

Svu hrvatsku povijest treba ponovno napisati, od mogućega Irana o kojemu se ni danas ne smije govoriti, preko Goldsteinova nijekanja krunjenja kralja Tomislava na Duvanjskom polju, tajenja veličanstvenog okupljanja hrvatskoga naroda oko Hrvatske seljačke stranke i njezinoga uništenja od komunista, strašnih preuveličavanja zločina ustaškog režima i o partizanskom „antifašizmu“, sve do Udbe koja radi i danas i „civilnih“ udruga koje su komunističke lože..

Dana 13. veljače 2019. predstavljena je na Hrvatskom katoličkom sveučilištu u Zagrebu knjiga dr. Esther Gitman „Alojzije Stepinac – Pillar of Human Rights“.

Taj dan je prekretnica povijesti hrvatske povijesti – jer je u njemu **hrvatska povijest prestala biti laž i postala istinita, i to na međunarodnoj razini!** Savršeno neutralna osoba, američka Židovka, iznijela je **nepobitne istine o Blaženom Alojziju Stepincu.**

Činjenice o njemu bile iskrivljene, strašne izmišljotine ubačene, vrline, postignuća i pobjede zatajene – laž na laž, sustav laži, sustav istrebljenja i sramoćenja Hrvata! A istina je bila upravo suprotna: on je bio **stup ljudskih prava.**

Svu hrvatsku povijest treba ponovno napisati, od mogućega Irana o kojemu se ni danas ne smije govoriti, preko Goldsteinova nijekanja krunjenja kralja Tomislava na Duvanjskom polju, tajenja veličanstvenog okupljanja hrvatskoga naroda oko Hrvatske seljačke stranke i njezinoga uništenja od komunista, strašnih preuveličavanja zločina ustaškog režima i o partizanskom „antifašizmu“, sve do Udbe koja radi i danas i „civilnih“ udruga koje su komunističke lože.

Hrvatski su mediji korektno prenijeli i ozračje predstavljanja knjige dr. Gitman (više od 500 posjetitelja) i sadržaj i važnost te njezine druge knjige o Stepinцу pa to ovdje ne ću ponavljati. No moram istaknuti dvije vrlo važne stvari koje sam naučio na tom događaju.

1.Hrvatski crkveni velikodostojnik je međunarodni stup ljudskih prava

Dr. Gitman je kardinala Alojzija Stepinca – u naslovu knjige – nazvala „pillar“, što u prijevodu s engleskoga znači „glavni nosilac, kolona, potporanj, stub, stup, uzdanica“. Dr. Gitman je znanstvenoistraživački dokazala da hrvatski kardinal, osuđen od komunista i pljuvan od bezbrojnih bijednika – nije bio ustaša, zločinac, izdajica, uskogrudni klerik ni kolaborator nego – glavni nosilac, kolona, potporanj, stub, stup, uzdanica – ljudskih prava! Knjigu treba pročitati do

zadnjega detalja jer u njoj ima bezbroj podataka koje nikad nismo čuli (živjeli smo u laži!) a kojima se moramo ponositi.

Dr. Gitman je rekla da se Hrvatima cijeli svijet divi zbog Stepinca, ali ne samo zbog njega – divi se i zbog dobrote hrvatskoga naroda u tim strašnim danima: navela je da postoji 20.000 potpisa hrvatskih ljudi koji su od režima NDH tražili da pusti uzapćene Židove – njihove susjede i poznanike, dobre i nevine ljudi. Hrvati su to potpisivali po cijenu opasnosti po život, neki čak samo otiskom prsta jer su bili nepismeni! Priznajte da to niste znali. (Nisam ni ja i sada ne znam kud će od sreće i ponosa!)

Ima li i jedna država na svijetu, i jedan narod, koji može pokazati potpise 20.000 ljudi koji su se po cijenu vlastitoga opstanka, u II. Svjetskom ratu, pod nacističkom okupacijom, otvoreno založili za Židove? Nema! Neka kaže Yad Vashem, ima li? Ponosimo se sada i zauvijek time, braćo i sestre Hrvati!

Na predstavljanju sam čuo još jedan detalj koji me je fascinirao i želim ga podijeliti s vama. U hrvatskoj Katoličkoj crkvi bilo je Židova i Židovki koji su prije II. Svjetskoga rata prešli na katoličku vjeru i koji su se onda zaredili za katoličke svećenike i časne sestre. Režim NDH donio je odluku da oni, iako Židovi po narodnosti, ne moraju u javnosti nositi židovsku žutu zvijezdu, kao što su to morali svi drugi Židovi. A onda je njihov poglavatar, kardinal Alojzije Stepinac, od njih zatražio da i oni nose žutu zvijezdu, sve dok je moraju nositi i drugi Židovi!

Postoji li u povijesti borbe za ljudska prava ljepša i plemenitija gesta od te? Ne postoji! Braćo i sestre Hrvati, ne dajmo da nama, koji to imamo u svojoj povijesti, danas o ljudskim pravima drže lekcije ljudi koji nas mrze i koji žele da nestane naša država!

Ovdje pitam Ministricu Divjak hoće li se ta prevažna povjesna činjenica pojavit u novom kurikulu povijesti???

2. Hrvatsku povijest mora se iznova napisati

Hrvatsku povijest mora se iznova napisati! Ono s čime je dr. Gitman izašla u odnosu na kardinala Stepinca dovoljno je veliko i neupitno da se mora izaći i s drugim hrvatskim istinama, protiv laži koje su nas učili i uče, protiv zabrana, izobličenja i zatajivanja koja još uvijek ne popuštaju.

Laži o Stepincu bile su zastrašujuće velike, negativne i strašne, a nakon nalaza neutralne, školovanje i poštene Židovke dr. Gitman, pokazalo se ne samo da nisu bile istina nego da je istina upravo suprotna! Zato od toga dana u javnost trebaju, s trubama i bubnjevima, izaći i djela, argumenti i dokazi B. Matković, S. Loze, V. Horvata, N. Banića, R. Leljaka, M. Koića, S. Pilića, I. Vukića, S. Razuma, J. Jurčevića, M. Ivezića i drugih hrvatskih povjesničara koji su raskrinkali sve glavne krivotvorine hrvatskih neprijatelja.

Oni koji **izobličuju hrvatsku povijest, poput S. Koren, I. Goldsteina, H. Klasića, T. Jakovine** i njima sličnih, neka se tim hrvatskim povjesničarima suprotstave znanstvenim argumentima, u javnosti, da svi možemo vidjeti tko je u pravu!

Dr. Gitman je pozvala na sučeljavanje argumenata židovske ocrnjivače Hrvata **E. Zuroffa i G. Greifa**, a hrvatski povjesničari pozvali su one koji se drže starih laži na javno sučeljavanje (npr. g. Igor Vukić).

I to se mora dogoditi! Hrvatska javnost ne smije prestati tražiti da se ocrnjivači Hrvata iz Hrvatske javno suoče s (gore navedenim) hrvatskim povjesničarima koji su otkrili njihove laži, laži njihovih učitelja i njihovih srbokomunističkih naredbodavaca! Suprotstavljanja argumenata mogu biti u svakom mediju i obliku, od HTV-a do HAZU-a. Bez vrijedanja i etiketiranja! S knjigama dr. Esther Gitman prošlo je vrijeme etiketiranja i vrijedanja (suđenja, smaknuća) onih koji dokazuju drukčije!

Hoćemo istinitu hrvatsku povijest!

Istinu hoćemo u povijesnoj znanosti, u javnosti, ustanovama, pravosuđu, školama i udžbenicima.

Dragi čitatelji, to više nikada ne smijete zaboraviti i nikada ne smijete popustiti u svojim nacionalnim i ljudskim pravima! Uostalom, kroz svojega kardinala Blaženoga Alojzija Stepinca i vaše pretke koji su, iako po cijenu vlastitih života, masovno branili i čuvali svoje sugrađane Židove pod nacističkom okupacijom u II. Svjetskom ratu, i vi ste glavni nosilac, kolona, potporan, stub, stup i uzdanica ljudskih prava! Tko vam onda smije oduzeti, uskratiti ili umanjiti vaša ljudska prava? Nitko! Došlo je novo vrijeme; Hrvati su sada pravednici među narodima.

Naša povijest je plemenita i sjajna i to trebamo zauvijek spoznati i svima i svuda otvoreno govoriti. Prof. dr. sc. Matko Marušić/narod.hr

<https://kamenjar.com/prof-dr-sc-matko-marusic-svu-hrvatsku-povijest-treba-ponovno-napisati/>

Tekst možete naći i na engleskom:

<https://inavukic.com/2019/02/23/dr-esther-gitman-and-us-great-day-for-history-of-croatian-history/>

<https://kamenjar.com/tri-glavne-tocke-na-kojima-se-i-danas-rusi-hrvatska-drzava-su-stepinac-jasenovac-i-domovinski-rat/>

J. Pečarić, Revizionisti u HAZU, Zagreb, 2020.

'SRPSKI SVET' I HRVATSKA

PORFIRIJEVA DALEKOVIDNICA

Doista nevjerojatno! Hrvatska radio televizija na novome poklonstvu u Beogradu, evocirala je uspomene na 1918. god. i proglašenje države SHS, ovaj put "spontano", u "šali" iz usta srpskoga pravoslavnog regenta novopečenog patrijarha Porfirija. Ili možda nismo upoznati je li patrijarhovo gostovanje na HRT- u uzvrat gostovanja predsjednika Hrvatske biskupske konferencije na praznik Sv. Save na RTS, srbijanskoj javnoj televiziji. Isto tako nismo upoznati je li tom prilikom Predsjednik HBK imao osporavajućih primjedbi na proglašenje svetim Dositeju Vasiću, mitropolitu zagrebačkog?

Na Josipovo, 19. ožujka 2021. u dnevniku HTV, u najgledanijem terminu na 333. obljetnicu odluke hrvatskoga Sabora o proglašenju sv. Josipa zaštitnikom hrvatskoga naroda, HRT je objavila intervju s patrijarhom SPC. Dakle, novinara Dragana Nikolića zaputili su u Beograd da napravi ekskluzivni razgovor s čovjekom, koji nam je, iskoristivši takav poklon HRT-a, između ostalog, u "šali" priopćio "ambiciju" da bude ne samo srpski patrijarh, već i patrijarh Srba, Hrvata i Slovenaca! U svakoj šali, kako se kaže, pola je istine, pa ako je tome tako, ako je i od Porfirija Perića, previše je i šale i njegove istine! Bilo bi lijepo da se šali u okvirima i granicama Republike Srbije, a da ostalo prepusti hrvatskim i slovenskim vicmaherima! I Slovenci, a pogotovo mi Hrvati imamo i previše svojih šaljivdžija, koji se šale i igraju s teško stečenom slobodom i državnom samostalnošću.

Međutim, nije problem u Porfiriju! Ovaj "spektakl" bi mogao imati više razloga i verzija. Kao pravi hrvatski naivci podimo od manje vjerljivatna scenarija! On je nogometnim rječnikom rečeno iskoristio svaku loptu, svako pitanje hrvatskoga novinara i zadao - zahvaljujući njegovoj gluposti, naivnosti, potkapacitiranosti, kompleksu manje vrijednosti - našoj prorijeđenoj i slaboj obrani nekoliko golova i postao pobjednikom smiješne i žalosne utakmice odigrane u sjedištu SPC-a.

Ipak, daleko je vjerojatnije da je pomno odabran trenutak i blagdan sv. Josipa za snishodljiva, podanička, izdajnička pitanja, koja su sugerirala željene Porfirijeve odgovore. Ovako mu se ne bi ulizivao ni jedan srpski novinar RTS-a. Blago Porfiriju, ima on hrvatsko- srpsku dalekovidnicu.

Nikolić je samo izvršio svoju jadnu zadaću. I jasno, pri tome, kako drugačije, samoinicijativno, ničim izazvan potegnuo je pitanje Jasenovca s formulacijom koja potvrđuje srpsku mitomaniju i laži o milijun ljudi, ponajviše Srba, ubijenih u tome logoru. Umjesto da ga je pitao hoće li se kao patrijarh zauzeti da se prestane s velikosrpskim lažima i pretjerivanjima kojima se blati i tereti hrvatski narod. Zašto ga nije pitao hoće li se zauzimati da se oformi međunarodno multidisciplinarno tijelo za istraživanje svega onoga što se događalo u Jasenovcu od 1941. do 1945. i potom od 1945. do 1950.? Zašto ga nije pitao o desecima tisuća likvidiranih Židova u Nedićevoj Srbiji i zna li išta o specijalnim vozilima – plinskim komorama – koja su kružila po Beogradu i u kojima su ”izletnički” ubijali ljude, pretežito židovske narodnosti? Zašto nije iskoristio priliku pa ga pitao o srpskim, srbijanskim logorima u kojima su patili i umirali hrvatski ljudi u godinama minulog rata i agresije na Hrvatsku? O neznanim jamama i grobištima, našim nestalima koje već desetljećima tražimo, ne bi li ih dostoјno sahranili u hrvatskoj zemlji i ne bi li njihovi roditelji i rodbina pronašli kakav-takav mir.

Umjesto takvih pitanja, Nikolić pita Porfirija hoće li se i kada dogoditi klečanje u Jasenovcu. Trebao bi kleknuti on, njegovi episkopi i naši biskupi i na taj način priznati krivnju i pokajati se i tako potaknuti novo hrvatsko-srpsko bratstvo! Što bi to trebali naši biskupi učiniti? Prznati da su krivi što su živi i ispričavati se što zastupaju baš kao i blaženi Stepinac dostojanstvo svake osobe, svake obitelji i svakoga naroda, ispričavati se da su na liniji nadbiskupa zagrebačkoga Alojzija Stepinca, koji je u vihoru rata, jedini u Europi, hrabro govorio protiv nacizma, fašizma, komunizma, rasne diskriminacije, progona Židova, Roma... Ispričavati se što zastupaju da Alojzije Stepinac bude što prije proglašen svetim!

Naš je novinar zatim postavio pitanje o Stepincu. Mogao ga je i ne postaviti. Nije moguće da nije znao kakav će odgovor uslijediti. Patrijarh nam „saopćava“, na Josipovo u dnevniku HTV-a, da je u ”posedu“ Stepinčevih pisama koja su problematična... Izgovorio je to hladno, ne trepnuvši. Nije moguće da ne zna što Hrvatima znači Stepinac, kojega čak i mali dio nevjerujućih Hrvata smatra moralnom veličinom i vertikalom, bez kojega je teško zamislivo sagledavanje hrvatske povijesti i duhovnosti hrvatskih katolika. Našem blaženiku svetoga sjaja sudili su komunisti u Zagrebu! Nisu uspjeli, o tome je sudu i komunističkoj presudi, zahvaljujući njegovu svetom i mučeničkom životu, povijest rekla pravorijek. Unatoč svemu tomu danas mu i blaženome ponovo sude! I to u SPC-u, u Beogradu! Možda im sv. Sava prosvijetli pamet! Ta on je, kažu oni, najveći njihov svetitelj! Mi to ne osporavamo niti se u to petljamo! Neka pišu svoju hagiografiju i svoju ”istoriju“. Potpuno ih razumijemo, njima je historija ili povijest neprihvatljiva. Pogotovu povijest, nju su ”ustaše“ izmislili. Jasno, kažu ”istoričari“ uz veliku i izdašnu pomoć Vatikana, o kojem lažu i sustavno ga kleveću, pa im se i tamo, što je izvan svake pameti, pričinjaju ustaše. Takva im stajališta ne smetaju da uspostavljaju odnose pod krinkom ekumenizma koristeći

svaku prigodu ne bi li spriječili proglašenje svetim katoličkoga i hrvatskog blaženika Alojzija Stepinca.

Hrvatski narode, neka ti je sretno ovo teško korizmeno Josipovo, opterećeno COVID-om, potresima i životnim, gospodarskim i demografskim nevoljama. Neka ti je sretan i blagoslovjen nadolazeći Uskrs! Potreban nam je više no ikad zagovor našega nebeskog zaštitnika. Da nas uskrsnuli Krist zaštiti od svih zala, nezaposlenosti, iseljavanja, korupcije, lopovluka, društvene nepravde, od posrnula i loša pravosuđa, laži, obmana... Da nas zaštiti i od ovakvih intervjuja i emisija na Hrvatskoj radio televiziji, koju preplatnici ne plaćaju da proizvodi loš i štetan program! Uvjereni smo da većina preplatnika i gledatelja očekuje ispriku i odgovornost, pa i smjene i ostavke na HRT-u.

HRT je javna televizija, pa u tom smislu ona je od državnoga i nacionalnoga značenja i uređivačke pogreške i propusti, koji ulaze u sferu nacionalnoga dostojanstva, pa i u određenom smislu nacionalne sigurnosti, ne mogu i ne smiju prolaziti ispod radara Hrvatskoga sabora, pa i izvršne vlasti, koja je dužna sprječavati ovakve pojave, pazeći pri tome da se ne narušava sve ono što se podrazumijeva pod slobodom medija.

U Zagrebu dne 21. ožujka 2021.

general bojnik Ivan Tolj

general bojnik Ivan Kapular

admiral Davor Domazet Lošo

prof. dr. sc. Andrija Hebrang, pričuvni general

prof. dr. sc. Slobodan Prosperov Novak

akademik Josip Pečarić

ZAHTEV ZA KADROVSKIM SMJENAMA NA HTV-u (tekst peticije)

Već ionako prepunu času prelilo je dovođenje srbijanskog patrijarha Porfirija u udarni Dnevnik HTV-a 19. ožujka, na katolički blagdan svetog Josipa, zaštitnika Hrvatske, da bi beogradski gost bez ijednog argumenta osporavao kanonizaciju bl. Alojzija Stepinca i bio prikazan kao vrhovni moralni i povijesni arbitar.

Zatim je času našega strpljenja još jednom prelilo, očito sinkronizirano, dovođenje prof. dr. Ive Goldsteina 21. ožujka u emisiju NU2 HTV-a, da bi i on govorio protiv zagrebačkog nadbiskupa, žrtve komunističkog totalitarizma, katoličkog kardinala i hrvatskog mučenika i blaženika Alojzija Stepinca.

Osim toga, gost je omalovažavao prvog predsjednika i utemeljitelja suvremene hrvatske države Franju Tuđmana te iznosio svoja poznata naklapanja o novoj povijesti i sadašnjem stanju, uključujući zahtjev za političkom detuđmanizacijom. Na što su izostale službene reakcije, isto kao što izostaju kada je riječ o valu očitog mentalnog i propagandnog vraćanja na stanje unutarjugoslavenskih odnosa i obnove "bratstva-jedinstva".

Ti događaji potvrdili su još jednom u nepreglednom nizu takvih uredničkih postupaka da Hrvatska radiotelevizija kao javna ustanova ne služi temeljnemu nacionalnom dobru ni objektivnom informiranju i tumačenju događaja, kao svrsi svoga postojanja, nego služi stranim, pristranim, partikularnim, manjinskim i manipulativnim interesima.

Osim toga, voditelj emisije NU2 monopolizirao je i praktički privatizirao taj udarni termin i tu emisiju, koju uređuje s neskriveno ljevičarskim i općenito neobjektivnih i dubioznih pozicija. On izborom pozvanih omogućuje to da se vrlo često mogu čuti uvrjedljive izjave na račun onoga što velik dio hrvatskog naroda smatra i osjeća vrijednim opću zaštite i poštovanja u hrvatskoj državi.

Javni medijski servis u svim je demokracijama usklađen s temeljnim nacionalnim vrijednostima i organiziran tako da razmjerno zastupa spektar većinskih i manjinskih skupina. Kod HRT-a je stanje više nego obrnuto. Dakle, tražimo da nacionalna javna tv zastupa one vrijednosti koje dijeli većina našega naroda. U protivnom, zahtijevat će se pokretanje zakonodavnog postupka rasformiranja takve središnje javne medijske ustanove, koja se k tomu u izboru vijesti i sadržaja pokazuje i potvrđuje ne kao nacionalna, nego kao uvelike antinacionalna, i kao nenarodna. Ona ne valorizira objektivno političke i svjetonazorske različitosti hrvatskoga društva ni biračkog tijela (kojega znatan dio živi izvan granica Hrvatske) niti odražava objektivne razmjere među svima onima koji ju plaćaju. Utoliko je riječ o aktivističkom mediju u službi točno određenih političkih opcija i svjetonazora.

Zbog svega toga zahtijevamo sljedeće:

- 1) Suspendiranje novinara Dragana Nikolića, smjenjivanje urednika Dnevnika HTV-a od 19. ožujka i svih odgovornih po vertikali za taj i takav i za druge uredničke promašaje na HRT-u.
- 2) Razrješenje urednika emisije NU2 Aleksandra Stankovića i postavljanje na njegovo mjesto čovjeka koji je blizak većinskim pogledima i naziranjima gledatelja i ukupne biračke i nebiračke populacije. Ako je Stanković mogao puna dva desetljeća, od godine trećejanuarskog političkog preokreta, voditi tu emisiju kao nedodirljiva veličina, krajnje je vrijeme da tu emisiju vodi nepristranija i objektivnija osoba.

- 3) Ostale kadrovske i organizacijske promjene kako bi se Hrvatsku televiziju uskladilo s očekivanjima demokratske većine hrvatskoga političkog naroda i s njezinim ustavnim, zakonskim i statutarnim zadaćama.

U Zagrebu, prikupljanje potpisa dovršeno 27. ožujka 2021.

U ime svih potpisnika peticije, za autentičnost njezina sadržaja jamče:

general bojnik u miru **Ivan Tolj**
general bojnik u miru **Ivan Kapular**
admiral u miru **Davor Domazet Lošo**
prof. dr. sc. **Andrija Hebrang**, pričuvni general
prof. dr. sc. **Slobodan Prosperov Novak**
akademik **Josip Pečarić**

POTPISNICI:

1. dr. Miroslav Aberle
2. prof. dr. sc. Neda Aberle
3. Duško Abramović, Mississauga, Ont. Canada
4. Nevena Abramović, Mississauga, Ont. Canada
5. Kata Andrijević
6. Anton Antolović, Zagreb
7. Dragica Antolović, Zagreb
8. Helena Antolović, Zadar
9. Lovro Antolović, Zadar
10. Martina Antolović, Zagreb
11. prof. emeritus. dr. sc. Pero Aračić, Đakovo
12. akademik Ivan Aralica
13. dr. sc. Mato Artuković, povjesničar, Slavonski Brod
14. don Miljenko Babaić
15. Ante Babić, dipl. ecc.

16. Damir Babić, Borovo Naselje
17. Iva Babić, dipl. teolog
18. Ivana Babić, prof.
19. Marijan Babić, dipl. ecc.
20. Marijana Babić, prof. hrvatskog jezika i povijesti,
21. Mila Babić, mr. iur.
22. Nevenka Babić
23. Ilija Bagarić, dr. med.
24. Ante Bajlović, Zagreb
25. Josip Bajlović, Zagreb
26. Magdalena Bajlović, Zagreb
27. Marcelino Bajlović, Zagreb
28. Mario Bajlović, Zagreb
29. Martin /Ivo/ Baković
30. Zrinka /Marijan/ Baković
31. Ivan Banožić, Vinkovci
32. Marko Baotic, Work Preparation Manager
33. mag. iur. Ante Baraba
34. Josip Barbetti, dipl. ing., Milton, Canada
35. Tomislav Baričević, župnik
36. Ivan Barić
37. Ana Barišić, V. Gorica
38. Ankica Barišić, Poljska
39. Ante Barišić, Poljska
40. Ivica Barišić, Poljska
41. Mateja Barišić, Poljska
42. Miro Bartulica, Zagreb
43. Mira Tecilazić Bašić, sutkinja Županijskog suda u mirovini
44. Đurdica Bastjančić, prof.
45. Iva Bastjančić, nastavnica
46. Ivan Bastjančić, dipl. ing.
47. Darko Daran Bašić hrvatski branitelj, glavni urednik portala Hrvatsko nebo
48. Nikola Bašić pisac, Vis
49. prof. Tomislav Batinić, Sarajevo.
50. dr. sc. Zlatko Begonja, povjesničar
51. Lili Benčik, kolumnist, hrvatskepraviceblog.com
52. Joan Beram, St Ives, NSW Australia
53. Tomislav Beram, Sydney, Australia
54. Davor Bergam, Dubrovnik
55. Pasko Bete, Dubrovnik
56. Mate Bilić, Zagreb
57. Josip Bilić Prcić, odvjetnik
58. Stjepan (Vladimir) Biondić, mag. prava
59. dr. sc. Ante Birin, povjesničar
60. Anica Bobetić, Zagreb

61. Tomislav Bolanča, Zadar
62. Damir Borovčak, dipl. ing., Zagreb
63. Dragan Bosanac, Borovo Naselje
64. Marin Bošković, dipl. ing. elektrotehnike
65. Tea Bošković, učiteljica razredne nastave
66. Ivan Bradvica, dipl. ing., književnik
67. Tomislav Brekalo, umirovljeni narednik HV i predsjednik HIKO (Hrvatska iseljenička kulturna organizacija) Essen, NRW, Njemačka
68. Emilija Britčević, Split
69. Mladen Britčević, Split
70. general dr Kornelije Brkić
71. Ana Bulaja
72. Ante Bulaja, Sv. Nedjelja
73. Josipa Bulaja
74. Jure Bulaja, Sv. Nedjelja
75. Luka Bulaja, Sv. Nedjelja
76. Mara Bulaja
77. Marko Bulaja
78. Mateja Bulaja, Sv. Nedjelja
79. Matija Bulaja
80. Mihaela Bulaja, Sv. Nedjelja
81. Ruža Bulaja, Sv. Nedjelja
82. Vjeko Bulaja, Sv. Nedjelja
83. dr. sc. Miljenko Buljac
84. Adolf Buntić, Zagreb
85. Ana-Marija Buntić, Zagreb
86. Dubravka Buntić, Zagreb
87. Matej Buntić, Zagreb
88. Nika Buntić, Zagreb
89. Jadranka Burazin, prof., Split
90. Jozo Burazin, kap. duge plovidbe, Split
91. dr. Jure Burić, bivši župan i saborski zastupnik
92. Andelko Burilo, Zagreb
93. Valentin Burilo, Vukovar
94. Mario Butigan, Nuštar
95. brigadir, Eduard Butijer, Dugo Selo
96. Juraj Cigler, dipl. inž. grad., Čakovec
97. Milan Ciliga, dipl. ing. el.
98. Petar Cvitanušić, Zagreb
99. general Ljubo Ćesić Rojs
100. izv. prof. dr. sc. Alojz Ćubelić, Katolički bogoslovni fakultet
101. Jozo Ćuk, dugogodišnji predstavnik Hrvata u Australiji
102. general Mile Ćuk
103. Iljko Ćurić, Zagreb
104. Ivo Ćurić, Zagreb

105. Ana Ćurković, Zagreb
106. Ante Ćurković, Zagreb
107. Danijela Ćurković, Zagreb
108. Dijana Ćurković, Zagreb
109. Ivan Ćurković, Zagreb
110. Ivana Ćurković, Zagreb
111. Marko Ćurković, Zagreb
112. Petar Ćurković, Zagreb
113. Tihomir Ćurković, Zagreb
114. Jelena Ćurković Zagreb
115. Tomislav Ćurković, Zagreb
116. izv. prof. dr. sc. Ivica Čatić
117. Brane Čavar, Zagreb
118. Jozo Čavar, Vinkovci
119. Marinko Čayka, Knin
120. prim Jasna Čepin Bogović, dr. med.
121. don Lazar Čibarić
122. prof. dr. sc. Marin Čikeš, redoviti profesor u miru Sveučilišta u Zagrebu
123. Ante Čirko, Unna
124. prof. dr. sc. Alojzije Čondić, Katolički bogoslovni fakultet, Split
125. Željko Čorak, Borovo Naselje
126. Florijan Čulina, Zagreb
127. Ante Čulo, Sv. Nedjelja
128. Božo Čulo, Sv. Nedjelja
129. Fran Čulo, Sv. Nedjelja
130. Franjka Čulo, Sv. Nedjelja
131. Ivan Čulo, Sv. Nedjelja
132. Josip Čulo, Sv. Nedjelja
133. Luka Čulo, Sv. Nedjelja
134. Marija Čulo, Sv. Nedjelja
135. Mate Čulo, Sv. Nedjelja
136. Melita Čulo, Sv. Nedjelja
137. Petra Čulo, Sv. Nedjelja
138. Prof. dr. sc. Vera Čuljak
139. Srećko Čuljak
140. dr. sc. Ante Čuvalo, Ždrelac (Pašman)-Chicago
141. Ivica Daničić, Borovo naselje
142. mr. sc. Mladen Deletis
143. Diana Delonga
144. Franko Delonga
145. Ivo Delonga
146. Jadranka Delonga
147. Marina Delonga
148. Marko Delonga
149. Alen Distler, Borovo Naselje

150. Dragica Distler, Borovo Naselje
151. Ivan Distler, Borovo Naselje
152. Tihomir Distler, Borovo Naselje
153. Mario Divić, Imotski
154. Željko Dokonal, Borovo Naselje
155. admiral Davor Domazet Lošo
156. Zvonimir R. Došen, Kanada
157. dr. sc. Miro Dorešić
158. Zdenka Dorinko, Melbourne
159. Tomislav Držić, novinar i urednik Hrvatskog tjednika
160. Marija Dubravac, hrvatska pjesninja, Brisbane
161. Tomislav Dudić, Vukovar
162. Malkica Dugeč, književnica
163. Stipe Ćipa Dukić, katolički svećenik
164. Viktor Dukić
165. Drago Duvnjak, dipl. ing. grad.
166. Jela Dužnović
167. Andelko Đerek, pukovnik, Zagreb
168. Ljubomir Đukić, Vinkovci
169. prof. dr. sc. Neven Elezović
170. prof. dr. Damir Eljuga, predsjednik Hrvatske lige protiv raka, Karlobag
171. Ljerka Eljuga, dr. primarius, Karlobag
172. Adrijana Franjkić, Knin
173. Tomás Frkovic, Argentina
174. Stjepan Furdek, Sydney, Australia
175. Helena Galjer, Dubrovnik
176. Mladen Galić, dragovoljac Domovinskog rata, Split
177. Željko Galinović, Vinkovci
178. Zdravko Gavran, književnik
179. Gordana Gavranović, Borovo Naselje
180. Josip Gavranović, Borovo Naselje
181. Petar Gelo, Melbourne
182. Ivica Gilić, Borovo Naselje
183. Danica Glavaš
184. Vlado Glavaš
185. Krunoslav Gliha, umirovljenik, V.Gorica
186. Mladen Glowatzky, dipl. ing. grad.
187. Branko Govedarica, Dubrovnik
188. Violeta Grdić, Vukovar
189. Berislav Gregorić, predsjednik udruge policije branitelja Jastrebarsko
190. Zorica Gregurić, predsjednica Udruge zagrebački dragovoljci branitelji Vukovara
191. Matija Grgat
192. Ivica Grgić, Osijek
193. Vinko Grgić, prof.

194. Nikša Grljević, Dubrovnik
195. Ruža Grozdanić, Zagreb
196. mr.sc. Marko Grubišić , predsjednik Hrvatskog društva političkih zatvorenika,
197. professor emeritus Vinko Grubišić, dopisni član HAZU
198. Andželka Gverić, Zadar
199. Mile Gverić, Zadar
200. Ivica Hapan, Dubrovnik
201. Mirko Hasenay, Buenos Aires, Argentina
202. Branko Haubrich
203. prof. dr. sc. Andrija Hebrang, pričuvni general
204. Davor Hitri, Borovo Naselje
205. Stjepan Hodak, Sesvete
206. Željko Hodak, Borovo Naselje
207. Dragana Horg, Borovo Naselje
208. Vesna Horg, Borovo Naselje
209. Štef Horvat, Borovo Naselje
210. Krunoslav /Marijan/ Horvatić
211. Marija /Mato/ Horvatić
212. Marijan / Ivan/ Horvatić
213. Albin Horvatiček, književnik
214. Ivan Hovanjec, Vinkovci
215. Branko Hrkač, sam. umjetnik
216. Josip Hrkač, Borovo Naselje
217. Ivan Hrvoić, Kanada
218. Brigadir, Werner Ilic, Zagreb
219. Krešimir Ivanček, akad. slikar-grafičar
220. Jure Ivančić
221. Dubravko Ivanković, Vukovar
222. msc Želimir Ivanović, dipl. ing. el. tehn., dragovoljac, istočna Slavonija, Sunja 91-92.
223. Mile Ivezic, Chicago
224. Zlata Ivezic, Chicago
225. Melita Obeid Ivezic, Chicago
226. David Ivić
227. Alen Jakumetović, Borovo Naselje
228. general Ante Jelavić
229. Tomislav Jelić, novinar, suradnik Hrvatskog tjednika, Zagreb
230. Ivana Jerčinović, dipl. ing. fizike
231. dr. sc. Marko Jerčinović
232. Marko Jovanović, Dubrovnik
233. Snježana Jukić, Zagreb
234. mr. sc. Neven Jurica, veleposlanik u miru
235. Barbara Jurić
236. Filip Jurić

237. Luka Jurić
238. Željko Jurić
239. Ante Jurilj, Borovo naselje
240. Janja Jurišić, Frankfurt
241. don Andelko Kaćunko
242. Zaviša Kačić, prof.
243. Robert Kajfeš, Nova Gradiška
244. Branko Kalebić, Zagreb
245. Zlatko Kamen, Borovo Naselje
246. general Ivan Kapular, Zagreb
247. Edvina Maras Karačić, dr. med.
248. Mirko Karačić, dr. med.
249. prof. dr. sc. Ivan Karlić, KBF Sveučilišta u Zagrebu
250. akademik Andrija Kaštelan
251. Ivo Kedi, Virovitica
252. Ana Kirchmayer-Wonnemann, Njemačka
253. Marko Kljajić, umirovljenik, Vetovo
254. Nikola Knez, filmski redatelj
255. Mile Kokan, Split
256. Ante Kokotović, Penrith, Australia
257. Stipe Kokotović, Penrith, Australia
258. pukovnik Miljenko Kolobarić, predsjednik HVIDRA-Osijek
259. Zvonimir Kološnjaj, Borovo Naselje
260. Nikša Koncani, dipl. ing., Vodice
261. prof. dr. sc. Ivan Kordić
262. mons. dr. sc. Vlado Košić, biskup sisački
263. Ljudevit Kotnik, dipl. ing. str. u miru
264. Ante Kovač, Split
265. Davor Kovačević, Tomislavgrad
266. Pero Kovačević, pravnik, bivši zastupnik u Hrvatskom saboru
267. Mile Kožul, Zagreb
268. akademik Kuzma Kovačić
269. Mate Krajina, novinar
270. Zdenko Kraljević, Zagreb
271. Marija Krasnec Oršolić, Munchen
272. Zlatko Krasnec, Vukovar
273. Marijana Križan, Zagreb
274. Mirjana Kutle
275. general Marinko Krešić
276. Luka Krilić, povratnik iz iseljeništva
277. Vjekoslav Krsnik, publicist, neovisni komentator
278. fra Ante Kukavica
279. brigadir, Stjepan Kulić, Vinkovci
280. Milan Kurilj, Rijeka
281. prof. dr. sc. Stipe Kutleša

282. prof. dr. sc. Ilij Kuzman
283. Boris Kuzmanovic, Greendale, WI SAD
284. Ivanka Kuzmanovic, Greendale, WI SAD
285. pukovnik Ivan Kvesić
286. Silvija Lažeta, dipl. iur., Zagreb
287. Jerko Lebo, voditelj građevinskih radova
288. Dragica Ledenko, Rijeka
289. Šime Letina
290. Josip Lovasić, Sv. Nedjelja
291. Ive Livljanić, veleposlanik u miru
292. Ilija Lončar, Glavni tajnik IO HSK-a za Benelux, Nizozemska
293. Antonio Lovasić, Sv. Nedjelja
294. Djurdja Lovasić, Sv. Nedjelja
295. Josip Lovasić, Sv. Nedjelja
296. Kristian Lovasić, Sv. Nedjelja
297. Slavko Lovasić, Sv. Nedjelja
298. Stjepan Lovasić, Sv. Nedjelja
299. Tomislav Lovasić, Sv. Nedjelja
300. Helena Lovrić
301. Ivana Lovrić
302. Marija Lovrić
303. Petar Lovrić
304. Zdravko Lozar, Berlin
305. Anda Luburic
306. Zvonimir Luburić, Oakville Ont. Canada
307. Ilija Lukanović, teolog i diplomat
308. Marija Lukić, Velika Kopanica
309. Josip Lulić, Nova Gradiška
310. Božo Ljubić, Karlobag
311. Mira Magaš, umirovljenica
312. doc. art. Marko Magdalenić, KBF Sveučilišta u Zagrebu
313. Blažena Magdić, umirovljenica
314. Ivan Magdić, časnik HV-a u mirovini
315. Diana Majhen
316. Marijan Majić
317. mr. Hrvoje Majhen
318. Veselko Malekinušić, Borovo Naselje
319. Vesna Maletić
320. Mijo Maljković, inovator, Požega
321. mr.sc. Ivan Mance, Zagreb
322. Ankica Mandarić, dipl. ecc. u mirovini, Mostar
323. Jasna Mandić, Zagreb
324. Krešimir Mandić, Zagreb
325. Zdravko Mandić, Zagreb
326. Radoslav Marić, MD

327. Zvonimir Marić, sveučilišni profesor u miru
328. Hrvoje Markasović, Vinkovci
329. Verica Marković, Vukovar
330. general Mladen Markač, Zagreb
331. brigadir, Ivan Markešić
332. Marija Markić, CTC
333. Marinko Markić, Toronto
334. Slobodan Markić, P. Eng
335. Josip Maršić
336. Tonko Martinis
337. Goran Marunček, Vinkovci
338. Verica Marunček, Vinkovci
339. Zoran Marunček, Vinkovci
340. Pater Vinko Maslać, Dubrovnik
341. Maro Masle, Dubrovnik
342. Mario Matančević, Borovo Naselje
343. Hrvoje Mateša
344. Josip Mateša, Vodice
345. Vedran Matić, Borovo Naselje
346. Ante Matić, Borovo Naselje
347. Ante Matijević, Split
348. Franjo Matošević, Zagreb
349. Cecilija Matuško
350. Goran Mazić, Dubrovnik
351. Berislav Medić, Vinkovci
352. mr. sc. Božo Medić
353. general dr. sc. Miroslav Međimorec
354. Blaž Mešin, dipl. ing., Zagreb
355. Mike Ivan Mikec
356. general Mladen Mikolčević, Nova Gradiška
357. prof. dr. Luka Milas, znanstvenik i sveučilišni profesor u miru
358. Ljerka Milas, prof.
359. Zvonko Milas, Zagreb
360. Drago Miota, Virovitica
361. Marija Miota, Virovitica
362. Ljiljana Mišljenac, Bijelo Brdo
363. Marija Modrić, Zagreb
364. Marica Morić, Split
365. Anda Mrđen, Borovo Naselje
366. Gorostas Mrđen, Borovo Naselje
367. Marin Mrđen, Borovo Naselje
368. Igor Naletilić, Borovo Naselje
369. Stjepan Njergeš, Borovo Naselje
370. Danka Nemarić
371. prof. dr. sc. Milan Nosić

372. Javor Novak, hrvatski književnik i publicist, član Upravnog odbora HKV-a
373. Alfred Obranić, dipl. ing. u miru
374. Darko Omrčen, dipl. ing. elektrotehnike
375. Oreč Željko, Zagreb
376. Ivica Orešković, Zagreb
377. Josip Osrečki, Vinkovci
378. Mario Marcos Ostojić
379. Ivan Ozanic, Oakville, Kanada
380. Snježana Patko, Vukovar
381. dr. Ing. Marijan Papić, Vancouver, B.C., Canada
382. Miroslav Papić, dipl. ing. stroj., član HNES-a, Zagreb
383. Milan Pavich Vukina, Lukovčak
384. mr. Alojz Pavlović, dipl. ing., književnik
385. Ljiljana Pavlović, Borovo Naselje
386. Mladen Pavković, novinar i publicist
387. Vladimir Pavletić, Generalski Stol
388. prof. dr. sc. Davor Pavuna
389. Ankica Pečarić, prof.
390. akademik Josip Pečarić
391. Dragutin Peček, Zagreb
392. Ivan Penava, gradonačelnik Vukovara
393. Miroslav Penava, Požega
394. Željko Penava, Molvice
395. Stipan Perić, dipl. oec., Tomislavgrad
396. Anto Periša
397. Franjo Miroslav Perkovic, dipl. arh., Zagreb
398. dr. sc. Damir Pešorda, književnik
399. Alojzije Petracic, umirovljenik
400. Mr. sc. Andrija Petrović, projekt manager, Zagreb
401. Ivan Petrović, Borovo Naselje
402. Marinko Pezer, Zagreb
403. Stipo Pilić, prof.
404. Silvio Pinter, Vinkovci
405. Tomislav Pipunić, Melbourne, Australia
406. Nenad Piskač, književnik
407. Mile Pletikosa, P. Eng.
408. Katica Plišić, Bern
409. Miljenko Plišić, Bern
410. Ivo Poljak
411. Tomislav Poljičanin, Borovo Naselje
412. Siniša Posarić, književnik
413. general Ivica Primorac
414. Vera Primorac, književnica
415. Mladen Prkačin, HRVI, Solin

416. prof. dr. sc. Slobodan Prosperov Novak
417. general Željko Prpić, dipl. ing. str. u mirovini
418. Silvija Pršlja, Zagreb
419. mr. sc. Sonja Radionov, dipl. ing.
420. Ivo Radman, Velika Gorica
421. pukovnik, Damir Radnić, Zagreb
422. Marko Radoš, Zagreb
423. Ante Rakić
424. prim. Miljenko Raos, dr. med.
425. brigadir, Ivan Rašić, Zagreb
426. Ante Rašić, Osijek
427. Pero Rašić, Borovo Naselje
428. dr. sc. Stjepan Razum, povjestničar i arhivist
429. Antonio Rebić-Čulo, Sv. Nedjelja
430. Božidar Rebić-Čulo, Sv. Nedjelja
431. Petra Rebić-Čulo, Sv. Nedjelja
432. Ruža Rebić-Čulo, Sv. Nedjelja
433. Danijel Rehak, predsjednik društva logoraša
434. Branko Reić, dipl. ing. grad.
435. Danijel Rimac, Borovo Naselje
436. Antun Rom, Gлина
437. Josip Romić, Nova Gradiška
438. general Renato Romić, Virovitica
439. Neda Rosandic Saric - veleposlanica u miru
440. Herve Rousseau, Francuz iz Zagreba
441. Božidar Ručević, dipl. inž. u miru iz Zagreba
442. Zorica Rukavina, prof., Zagreb
443. prof. emerit. Zvonko Rumboldt, Split
444. Ivica Rupčić, Vinkovci
445. Iva Sablić, Borovo Naselje
446. Zoran Sablić, Borovo Naselje
447. dr. rer.soc.oec., Blaženko Segmanović
448. Marija Senjić, Sesvete
449. Niko Senjić, Sesvete
450. Velimir Slavić, Vinkovci
451. dr.sc Goran Slipac, Zagreb
452. Marija Skender, Sydney, Australia
453. Josip Skender, Sydney, Australia
454. Jakov Skočibušić, prof., umirovljeni veleposlanik, Split
455. Masa Skondro Vrzina, Sydney, Australia
456. mr. sc. Marina Skrobica
457. Dubravka Smiljan
458. Ivica Smiljan

459. Davorin Smokrović
460. Renato Smokrović, Starigrad-Paklenica
461. Željko Soldo inž. el., Zagreb
462. prof. emeritus dr. sc. Ivo Soljačić
463. Stefan Sosa, Bad Liebenzel, Germany
464. Damir Stahor, Dubrovnik
465. Mirko Strabic
466. Dominik Stamać, dipl. ing. u mirovini
467. dr. sc. Josip Stjepandić, predsjednik HAZUD-a
468. Edvin Strgačić LLB Pravni fakultet Zagreb, owner of Can Cro Accounting business Toronto
469. Vera Strgačić, dipl. ing., Farmaceutski Fakultet Zagreb, University of Toronto, Faculty of Education
470. Zoran Strmota, Vinkovci
471. Ante Šare, dipl. ing. elektotehnike
472. Stanko Šarić, dipl. ing., glazbenik
473. Jagoda Šećer, Split
474. Stjepan Šešelj, književnik
475. Ilija Šikić, pjesnik
476. general Željko Šiljeg, Zagreb
477. Dobroslav Šimović, dipl. iur.
478. Mario Škegro, Ivankovo
479. Dipl. ing. Ivica Škiljo
480. Ivan Šmit, Borovo Naselje
481. mr. sc. Niko Šoljak, predsjednik Hrvatskog svjetskog sabora
482. Stjepan Šooš, Bad Liebenzel, Germany
483. Zoran Šorli, Vinkovci
484. Nikola Štedul
485. st. brigadir, Marinko Štrbac, Novoselac
486. Ante Nadomir Tadić Šutra, prof., Knin
487. Krešimir Tičić, dipl. ing. arh., arhitekt i pisac
488. Đuro Tikvica, pijanist, red. prof. Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu
489. Kap. Eduard Tkalcic, Hong Kong
490. dr. sc. Marko Tokić, Mostar
491. Benjamin Tolić, filozof i publicist
492. general Žarko Tole, Split
493. general Ivan Tolj, književnik
494. Josip Tolj, mag. iur, odvjetnički vježbenik
495. Jozo Mario Tolj, katolički svećenik u miru
496. Mato Toman, Bjelovar
497. Alen Tomašević, Dubrovnik
498. Rudi Tomić
499. Danijel Tordinac, Borovo Naselje

500. Goran Trdin, Osijek
501. Damir Tučkar, dipl. inž.
502. Stjepan Tuđman, dipl. ecc.
503. Zvonimir Josip Tumbri, dipl. ing. grad.
504. mr. sci. Gordana Turić, bivša zastupnica u Hrvatskom državnom saboru
505. Vera Uglešić, prof.
506. Ivan Valek, arhitekt
507. Zvonimir Veselje, Borovo Naselje
508. prof. emer. dr. sc. Ivica Veža
509. Đuro Vidmarović, prof.
510. Paula Viher, Križevci
511. brigadir Ilija Vincetic, Zadar
512. Zdravko Vlaić, dipl. ing., Zagreb
513. Margarita Vrbanović, prof.
514. Stjepan Vrbanović
515. Domagoj Vrčak, Zagreb
516. Krešo Vujević
517. Antonio Vukan, Borovo Naselje
518. Danijel Vukasović, Dubrovnik
519. Ivan Vukić
520. Krešimir Vukić
521. Marija Vukić
522. Tomislav Vuković, novinar
523. Ante Vukušić, Dubrovnik
524. Darko Vukušić, Dubrovnik
525. Mirjana Vrsalović, mag. farm.
526. Miljenko Zadro, Borovo Naselje
527. Zlatko Zaoborni, Borovo Naselje
528. Ana Zeko, Baška Voda
529. brigadir Marinko Zelenika, Zagreb
530. Darko Zlodi, Zagreb
531. brigadir Drago Zrinušić, Zadar
532. Vlasta Zubčić, dizajner, Zagreb
533. Zlatko Zubković, Vinkovci
534. mr. Miljenko Žagar, veleposlanik u miru
535. Ana Žanić, Vinkovci
536. Nikša Žarak, Dubrovnik
537. Kata Žarko, S. Kraljevec
538. Marko Žarko, S. Kraljevec
539. Nediljko Žarko, S. Kraljevec

MEMORANDUM 2 („SRPSKI SVET“) NA DJELU (*Razlozi peticije HRT-u*)

Peticija „Zahtjev za kadrovskim smjenama na HTV-u“ (koja je u privitku ove obavijesti, a u privitku je i popis njezinih potpisnika do danas u 12 h) sročena je i potpisi su prikupljeni nakon što se i zato što se Hrvatska televizija oglušila o izjavu pod naslovom „Porfirijeva dalekovidnica“, a potpisalo ju je šestero potpisnika i poslalo HRT-u, a i drugim medijima. Pismo javnosti prenijelo je više od 50, uglavnom elektroničkih, medija, na prostoru Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

U toj izjavi potpisnici su argumentirali zbog čega smatraju da je davanje prostora patrijarhu SPC-a u središnjem Dnevniku HTV-a 19. ožujka krupan novinarski i urednički propust, a vjerojatno i smišljen čin, kojim se na nedopustiv način u udarnom vremenu tretira pitanje kanonizacije bl. Alojzija Stepinca i falsifikatorski pristupa drugim bitnim temama novije povijesti. U pismu je izražen i zaziv sv. Josipu, zaštitniku Hrvatske, „da nas zaštiti i od ovakvih intervjeta i emisija na Hrvatskoj radio televiziji, koju pretplatnici ne plaćaju da proizvodi loš i štetan program!“ Potpisnici su dodali kako su uvjereni „da većina pretplatnika i gledatelja očekuje ispriku i odgovornost, pa i smjene i ostavke na HRT-u“.

Na tu izjavu vodstvo HRT-a posve se oglušilo. Dapače, postupilo je neprofesionalno, neobjektivno i arogantno time što je u svojim televizijskim i radijskim informativnim emisijama i na teletekstu prešućivalo tu izjavu i ignoriralo sve kritičke glasove.

I druga središnja javna medijska ustanova, Hrvatska izvještajna novinska agencija (Hina), prešutjela je tu izjavu, odnosno nije javnost informirala o njoj, čime je pokušala onemogućiti mnoštvu svojih pretplatnika i korisnika da za nju uopće doznaju.

Obje te medijske javne kuće takvu su uredivačku politiku nastavile i nakon što su izjavu „Porfirijeva dalekovidnica“ prenijeli mnogi mediji u Hrvatskoj i izvan nje, pri čemu je izjava prenošena u cijelosti ili u velikim dijelovima u nekima od najčitanijih srbjanskih medija. One su ignorirale i negodovanja brojnih drugih građana, a isto tako i kritičke izjave i komentare koji su se pojavili u javnosti.

Na izjave patrijarha Porfirija reagirao je vrlo kritički postulator kauze za proglašenje bl. Alojzija svetcem Katoličke crkve, mons. dr. Juraj Batelja:

<https://ika.hkm.hr/novosti/mons-batelja-o-pismima-bl-alojzija-stepinca-papi-piju-xii/>

Kritički komentari objavljeni su na nekim uglednim portalima, kao što su primjerice ovi:

<https://projektvelebit.com/skandalozan-cetnicki-diverzantski-ispad-htv-a-i-patrijarha-porfirija/>

<https://direktно.hr/kolumnе/evo-sto-je-solo-pjevac-s-dinare-za-hrt-porucio-iz-beograda-o-stepincu-227163/>

<https://hrvatskonebo.org/2021/03/22/siljo-kako-nam-svijest-oblikuju-prosrpski-hrvatski-medijii/>

Na sve to HRT se sustavno oglušivao i reakcije prešućivao. Zbog te ogluhe vodstva HRT-a na našu izjavu, na druge argumentirane kritike i na jako veliko i rašireno nezadovoljstvo među mnogim Hrvaticama i Hrvatima, a osobito katolkinjama i katolicima, u domovini i inozemstvu, potpisnici izjave „Porfirijeva dalekovidnica“ sročili su građansku peticiju i organizirali prikupljanje potpisa. U njoj su postavili točno određene i konkretizirane zahtjeve. Ona je drugi korak u borbi protiv tvrdokornih medijsko-političkih manipulacija HRT-a, koji je javna ustanova u ingerenciji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske, i za koju se u Hrvatskoj plaća zakonski obvezna pretplata.

U spomenutom teškom uređivačkom propustu, koji se može razumjeti i kao svojevrsna provokacija, ali i u brojnim drugim pristupima i sadržajima programa HRT-a prepoznajemo već jako dugo s jedne strane elemente i metode nekadašnje komunističke propagande protiv zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Stepinca odnosno protiv Katoličke crkve među Hrvatima, a s druge strane potporu monstruoznu kolektivnom okrivljivanju svega hrvatskoga („magnum crimen“), pa i samog bl. Alojzija, kao duhovne i moralne vertikale hrvatskog naroda u doba najgorih totalitarizama, nacizma, fašizma i komunizma. Istodobno, ne vidimo da se na bilo koji način razotkriva odgovornost Srpske pravoslavne crkve za onaku vrstu zlodjela za kakvu se sustavno okrivljuje subjekte na hrvatskoj strani. Niti da se ta i druga protuhrvatska postupanja kritički sagledavaju.

U uređivačkoj politici HRT-a prepoznaje se dakle promicanje interesa Srbije, a ne Hrvatske, Srpske pravoslavne crkve, a na Katoličke crkve među Hrvatima. Prepoznajemo vrlo česte priloge koji služe održavanju velikosrbijanskih mitova, laži i prešućivanja odgovornosti srpsko-pravoslavne i općenito srbijansko-srpske strane za zbivanja iz razdoblja 1918.-1941., 1941.-1945., 1945.-1990., 1991.-1995., kao i od 1995. do danas. Slikovito rečeno, ni Porfirijevi i drugih pravoslavnih svećenika pjevanje pjesama u pohvalu notornom četnikom zločincu Momčilu Đujiću ne nailazi ni na kakav kritički tretman na HRT-u niti se od episkopa SPC-a traži da se odrede prema bilo verbalnom ili stvarnom zločinaštvu činjenom u ime ideje velike Srbije, bilo prema izvršenim 'etničkim čišćenjima' s elementima genocida nad hrvatskim i susjednim narodima. Očito je da se takvom uredničkom politikom danas svjesno i ciljano ide naruku današnjoj službenoj srbjanskoj, svesrpskoj i svetosavskoj ideologiji o „srpskom svetu“ (Memorandum 2), koja implicira političke, gospodarske, medijske i teritorijalne aspiracije i pretenzije.

Svi koji su potpisali peticiju opetuju već izrečeni zahtjev za utvrđivanjem odgovornosti na HRT-u, za smjenama i ostavkama svih odgovornih i za temeljitu promjenu politike, smjera i uređivačke konцепцијe hrvatske nacionalne radiotelevizije, koja je spram vlastite države i njezina matična naroda (p)ostala uvelike anacionalna, a u nekim dimenzijama i opasno protunacionalna.

Peticiju je svojim potpisima poduprlo više od petsto potpisnika, uglavnom iz Hrvatske, ali i iz izvandomovinstva. Peticiju su potpisali predstavnici svih slojeva hrvatskoga društva, među kojima su umirovljeni hrvatski generali i admirali, biskup, akademici, sveučilišni profesori, magistri i doktori znanosti, književnici,

urednici, novinari, branitelji i predstavnici udruga, Hrvati izvan Republike Hrvatske, oni iz Bosne i Hercegovine i drugih europskih i prekoceanskih država. Tekst peticije i popis potpisnika peticije stavljamo na raspolaganje širokoj javnosti, osobito medijima, njihovim urednicima i suradnicima.

U Zagrebu, dne 27. ožujka 2021.

general bojnik u miru **Ivan Tolj**

general bojnik u miru **Ivan Kapular**

admiral u miru **Davor Domazet Lošo**

prof. dr. sc. **Andrija Hebrang**, pričuvni general

prof. dr. sc. **Slobodan Prosperov Novak**

akademik **Josip Pečarić**

književnik **Zdravko Gavran**

<https://hrvatskonebo.org/2021/03/27/peticija-zahtjev-za-kadrovskim-smjenama-na-hrt-u/>

<https://direktno.hr/direkt/ne-odustaju-hrvatski-generali-i-akademici-ponovno-se-oglasili-hrt-se-oglusio-na-nase-pismo-potpisite-peticiju-za-smjenu-nikolica-zbog-porfirija-227827/>

<https://kamenjar.com/preko-pet-stotina-uglednika-zahtjeva-kadrovskе-smjene-na-htv-u/>

<https://www.maxportal.hr/premium-sadrzaj/akademici-i-generalni-ne-odustaju-peticijom-traze-smjene-nikolica-i-stankovica/>

<http://www.brotnjo.info/2021/03/27/zahtjev-za-kadrovskim-smjenama-na-htv-u/>

<https://hrvatska-danas.com/2021/03/28/razlozi-peticije-zahtjev-za-kadrovskim-smjenama-hrt-u-memorandum-2-srpski-svet-na-djelu/>

<https://projektvelebit.com/peticija-zahtjev-za-kadrovskim-smjenama-na-htv-u/>

Naslov:MOGUĆNOST POTPISIVANJA PETICIJE ZA
ODGOVORNOST NA HTVU

Datum: Mon, 29 Mar 2021 08:10:49 +0200

Šalje: Josip Pecaric <pecaric@element.hr>

MOGUĆNOST POTPISIVANJA PETICIJE ZA ODGOVORNOST NA HTVU

29 Ožujak 2021

HTV-u je poslano 539 potpisa.

Poštovani, u prilogu je link za nastavak potpisivanja peticije koju smo Vam maloprije poslali, S poštovanjem general Ivan Tolj.

<https://community.sumofus.org/petition/67e6d627-44c7-440c-bc35-388bb914e88f/?source=mlt>

Do sada imamo novih potpisa :

"655 have signed. Let's get to 1,000!"

Akademik Josip Pečarić

<http://dragovoljac.com/index.php/razno/25588-mogucnost-potpisivanja-peticije-za-odgovornost-na-htvu>

*

Za malo više od jednog dana je dostignuta ta brojka: 1,000. U ovom momentu imamo novi poziv:

1,051 have signed. Let's get to 2,000!

Kad pogledam današnju kolumnu Zvonimira Hodaka uvjeren samda vas i on poziva da potpišete peticiju:

Zanimljivo je spomenuti da je u kratkom vremenu HRT obradovao sve poklonike "bratstva i jedinstva" dovodeći na ekrane Goldsteina i Porfirija. I Šešelj je zanimljiv Filozofskom faksu, ali će HRT s njime valjda još malo pričekati. Zanimljiv je istup Zorana Milanovića ovih dana kad tvrdi da je HRT u stvari Yutel. Što je Yutel bio 1991. ne treba posebno objašnjavati. Pupovac, HRT-Yutel, Macan, Puhovski. Evo švedskog stola u hrvatskom političkom bordelju. Za svakoga ponešto. Osobito za one koji piđu direktno iz boce.

Pupi je nedavno održao "emotivnu" konferenciju za "štampu" u Preradovićevoj 21. U onoj nekretnini koju mu je Milanovićeva vlada "greškom" vratila u denacionalizaciji. Pupi je jecajući zacvilio: "Neka nas Milanović ne uči o Baniji, njegova kuća nije ni Hrvatska ni Banija". Opet rašomon? Što je Pupi time mislio? Jel' to znači da Predsjednik nema ni kuće ni kućnog broja? Dobro je što je popis

stanovništva odgođen za jesen. Tada ćemo valjda doznati gdje se nalazi Milanovićeva kuća. Možda Pupi misli na neke kuće u zapadnom dijelu Zagreba? Lako Pupovcu, kad ga čuva Kajtazi, oficir JNA...

No dobro, kao tipični Hrvatek, prekidam dalje nastaviti s ovom temom. Pupovac je morao hitno nešto javno reći pa se čovjek malo pogubio. U Pupijevom pozivu na press konferenciju stajalo je da je povod "jučerašnji verbalni ispad predsjednika Republike Hrvatske". Hvala Bogu, ispad je bio samo verbalni. Mislim si, ako je Zoki vrhovni zapovjednik vojske, mogao bi ispad biti i drugačiji. No, nema od toga nikakvog straha ni dramatike. Uz Pupovca k'o "stina" stoji Kajtazi, bivši oficir JNA. Nek' si Milanović malo razmisli... Neće on samo tako "destabilizirati vladajuću većinu". I nakon svega, Pupovac nije mogao, a da ipak ne pohvali Zorana: "Socijaldemokrat koji govori jezikom Hrvatskog tjednika, koji uvodi trumpizam u hrvatsku politiku, taj popust kod mene ne može imati". Opa! Koje teške optužbe Predsjednika od strane moćnog koalicijskog partnera vladajuće većine. Usپoredbom s Trumpom samo je pokazao kako ipak cijeni što mu je Zoki poklonio nekretnine u Preradovićevoj. Ali to je u stvari tek zanemariva sitnica u odnosu na nekretnine koje su nakon 1945. njihovi poklanjali sebi, i to ne zabunom!

Zločesti i zavidni ognjištari i svi oni koji se boje da neće dugo živjeti nedavno su na fejsu optužili **Jožu Manolića** da je tek sada u 101. godini otkrio tajnu: "Kad sam bio malo dijete najviše sam se volio igrati s dinosaurima!"

Razveselio me napokon dopisnik s Kaptola naš **Darko Pavićić**. Čitam u Večernjaku izvrsnu kolumnu **Ivana Hrštića** pod intrigantnim naslovom: "Kako je moguće da je prof. Zlata Đurđević pristala 'staviti glavu na panj?' Nakon toga, slučajno naletim na našeg mudrog Darka Pavićića i njegov tekstić. Naslov: "Porfirije bi kao pastir trebao blaženog Stepinca bolje razumjeti". O' Bože, kako će Porfirije razumjeti Stepinca? Čovjek ne mora biti ni aktivni ni pasivni vjernik da bi "razumio" i Porfirija i Stepinca. Stepinac se u mladosti kao dragovoljac pridružio srpskoj vojsci na solunskoj fronti. U doba II. svjetskog rata branio je Katoličku crkvu i spašavao Židove. Porfirija znamo iz 2016. kad je u Chicagu otpjevao domoljubni pjesmuljak u kojem se spominju mitraljesci, granate i kokarda četničkog vojvode Đujića. Prema tome, Porfirije itekako razumije blaženog Stepinca. Međutim, jedno je sigurno, Darko Pavićić ne razumije ni jednog ni drugog. SPC djeluje ne samo vjerski nego i politički. Tako je u Crnoj Gori, Makedoniji, Hrvatskoj... Cilj joj je spriječiti kod ovog Pape proglašenje Stepinca svecem. To im je do sada savršeno uspijevalo zbog Papine istočne politike. Uz svjesnu ili nesvjesnu pomoć Pavićića. Zanimljiva je bizantska lukavost. Kad je izašlo u javnost kako Porfirije pjeva o kokardi četničkom vojvodi, njegova je obrana bila genijalna. Tvrdi da je zašutio kada se pjevalo o "kokardi vojvode Đujića". Samo je otvarao usta, ali nije pjevao. Amen.

Lažna pisma 'pevača' iz Chicaga

Video snimka pak pokazuje da je ipak pjevao. Pavićić vjeruje Porfiriju. Onako, iz srca. Uostalom, zašto i ne bi? Porfirije je bar hrabar i lukav. Međutim, čim katolički biskup Košić otvorí usta, odmah nastaje hysterija kriptokomunista, orjunaša i lijeve medijske falange, ali što je zanimljivo, i dijela visokog katoličkog

crkvenog klera. Svi takvi jedva čekaju da Porfirije iz Beograda pošalje ta "duboko problematična pisma" pa da onda zajedno zapljeskaju Porfiriju i papi Franji na (lažnim) dokazima koje navodno posjeduje "pevač" iz Chicaga. Kaže naš Darko: "Iako blaženik, ni Stepinac sigurno kao čovjek nije bio savršen". Epohalno otkriće. Rijetki su savršeni... Možda samo Pavičić, Porfirije i papa Franjo. Drugim ljudima zaista nije dano da budu savršeni. Ali oni su, kao što su pok. nadbiskup Kuharić, pok. biskup Bogović, biskup Vlado Košić... u očima hrvatskog katoličkog puka savršeniji od Porfirija i pape Franje. To su ljudi, baš kao i Stepinac, koji su bili ili jesu posvećeni svom narodu, njegovoј vjeri i stoljetnoj želji za svojom državom. Stoga su suluđe inicijative zanesenog Dragana Nikolića o zajedničkom klanjanju i pjesmi Porfirija s hrvatskim biskupima u Jasenovcu. Ako netko i započne o kokardi popa Đujića, Porfirije i Pavičić prestat će pjevati. Samo će otvarati usta. K'o u genijalnom filmu *Slobodana Šijana* "Tko to tamo peva" iz 1980. godine.

Oscar Wilde je jednom napisao: "Jedina je razlika između sveca i grešnika u tome što svaki svetac ima - prošlost dok je pred svakim grešnikom - budućnost".

<https://direktno.hr/kolumnne/kako-je-milanovic-zbog-zlate-zrtvovao-pjesaka-micu-pupovca-227902/>

GRAĐANSKA (DRŽAVLJANSKA) INICIJATIVA ZA UTVRĐIVANJE ODGOVORNOSTI NA HRT-U

Nositelji:

Davor Domazet Lošo, admiral u miru

Zdravko Gavran, književnik

Dr. sc. Andrija Hebrang, pričuvni general

Ivan Kapular, general bojnik u miru

prof. dr. sc. **Slobodan Prosperov Novak**

Josip Pečarić, akademik

Ivan Tolj, general bojnik u miru

U Zagrebu, 5. ožujka 2021.

Mi naime od svojih zahtijevanja ne ćemo odustati
(predstavka)

Povjerenik za korisnike usluga HRT-a
n/r **Tomislav Radić**, povjerenik
povjerenik@hrt.hr

Programsko vijeće HRT-a
n/r **Zdravko Kedžo**, predsjednik
hrt@hrt.hr

Nadzorni odbor HRT-a,
n/r mr. sc. **Mladen Čutura**, predsjednik

Poštovani,

Obraćamo se vama ovom predstavkom nakon što su upravne i uredničke razine HRT-a ignorirale naše prethodne predstavke, pritužbe i zahtjeve za utvrđivanje odgovornosti na HRT-u.

Iako bi se na programske sadržaje i njihovu prezentaciju u programima i servisima HRT-a moglo iznijeti vrlo mnogo ozbiljnih prigovora i primjedaba, odlučili smo dignuti glas na primjeru dviju konkretnih emisija, kako bi se lakše mogla ocijeniti i utvrditi i konkretna odgovornost. U tu svrhu najprije smo se šestorica obratili HRT-u javnosti posebnom izjavom, pod naslovom „Porfirijeva dalekovidnica“, i dostavili ju HRT-u. No ona je od svih odgovornih na HRT-u bila ignorirana. Dapače, o njoj nisu izvijestili ni informativni programi HRT-a, dakle postupili su diskriminatorno, izvršili su cenzuru, što smatramo nedemokratskim, neprofesionalnim i za nas osobno uvrjedljivim.

Budući da je visoki upravni i urednički kadar na HRT-u postupio tako, prešli smo na peticiju, koju smo formulirali i dali ju ad hoc na potpisivanje određenom broju ljudi u Hrvatskoj i pratitelja HRT-a izvan Hrvatske. Nakon dva dana, tekst peticije s 539 potpisa, među kojima su i potpisi kompetentnih i uglednih osoba s raznih područja, poslali smo HRT-u i dali na znanje javnosti. Zašto smo se odlučili za peticiju, objasnili smo u posebnoj obavijesti za javnost, pod naslovom „Memorandum 2 (srpski svet)“ na djelu“. Peticiju i obavijest za javnost objavilo je desetak medija, uglavnom portala. No HRT se posve oglušio na tu peticiju, nije nam ništa odgovorio, pa ni to da su nadležne osobe dopis zaprimile, a nije ni informirao svoje gledatelje i slušatelje ni o sadržaju ni o događaju peticije, za koju utemeljeno smatramo da je u javnom interesu o njoj informirati širu javnost. Opet je dakle postupio diskriminаторно i cenzorski.

Nakon takvih za nas neugodnih i, ocjenjujemo, neustavnih, nezakonitih, nestatutarnih i neetičnih postupanja, organizirali smo nastavak prikupljanja potpisa za peticiju. Do ovog trenutka imamo prikupljeno više od 2000 potpisa.

Meritum stvari zbog koje očekujemo primjerno reagiranje vas nadležnih za obavljanje zadaća i usluga sukladno svrhama nacionalne radiotelevizije vidljiv je iz sadržaja dokumenata koje prilažemo ovoj predstavci. Očekujemo da nas izvijestite o tomu što ste poduzeli u tom smislu. U protivnom, morat ćemo svoju apelaciju usmjeriti na više razine odgovornosti po ljestvici superordiniranosti. Poučeni dosadašnjim iskustvima s HRT-om, i ovaj dokument učinit ćemo dostupnim široj javnosti. Mi naime od svojih zahtijevanja ne ćemo odustati.

Za Građansku (državljansku) inicijativu za utvrđivanje odgovornosti na HRT-u:

Ivan Tolj, general bojnik u miru

Prilozi:

- 1) Izjava „Porfirijeva dalekovidnica“
- 2) Obavijest za javnost „Memorandum 2 („srpski svet“) na djelu“ – tekst
- 3) Peticija – popis prvih 539 potpisnika
- 4) Peticija – tekst peticije na internetskoj platformi s brojem potpisnika koji se ažurira:

https://community.sumofus.org/petition/67e6d627-44c7-440c-bc35-388bb914e88f/?source=fb&fbclid=IwAR3n4nUxOKucl9CS-Zni6oB_jWtWSMToUkVvbJLflBZBrk1wg7Er0r_kdgA

<https://hrvatskonebo.org/2021/04/09/predstavka-nadzornim-tijelima-hrvatske-radiotelevizije/>

<https://direktno.hr/direkt/hrt-nastavio-ignorirati-hrvatske-generale-i-ostale-uglednike-oni-mu-porucili-mi-od-svojih-zahtijevanja-necemo-odustati-228976/>

<https://kamenjar.com/inicijativa-za-utvrđivanje-odgovornosti-na-hrt-u-mi-od-svojih-zahtijevanja-necemo-odustati/>

<https://narod.hr/hrvatska/hrt-nastavio-ignorirati-peticiju-hrvatskih-general-a-i-uglednika-oni-uzvratili-necemo-odustati>

<http://www.hrvsijet.net/index.php/magazin/13-tv/59639-predstavka-nadzornim-tijelima-hrvatske-radiotelevizije>

PREDSTAVKA O HRVATSKOJ RADIOTELEVIZIJI I HINI

Građanska (državljanska) inicijativa za utvrđivanje odgovornosti na HRT-u

U Zagrebu, 21. travnja 2021.

Predmet: Predstavka o Hrvatskoj radioteleviziji i Hini

- n/r **Gordan Jandroković**
predsjednik Hrvatskog sabora

- n/r **Natalija Martinčević**
predsjednica saborskog Odbora za informiranje, informatizaciju i medije

- svi saborski klubovi

Poštovani dužnosnici i zastupnici Hrvatskoga sabora,
Obratili smo se dne 5. travnja o. g. Nadzornom odboru, Programskom vijeću i
Povjereniku za korisnike usluga HRT-a s predstavkom „**Mi naime od svojih
zahtijevanja ne ćemo odustati**“. U njoj smo istaknuli kako im se obraćamo

„nakon što su upravne i uredničke razine HRT-a ignorirale naše prethodne predstavke, pritužbe i zahtjeve za utvrđivanje odgovornosti na HRT-u“. Dakle, ignorirali su i peticiju koju je do tog trenutka potpisalo 539 osoba, među njima i niz istaknutih javnih osoba. I ne samo što su ju ignorirali, nego informativni programi HRT-a nisu o njoj ni izvijestili. Isto je postupila druga medijska kuća kojoj je osnivač hrvatska država, Hina. Takvim cenzorskim i diskriminacijskim postupanjem bitno je otežano ili blokirano informiranje znatna dijela zainteresirane hrvatske i strane javnosti. Jedini odgovor koji smo dobili poslao nam je Povjerenik za korisnike usluga HRT-a, no i taj je odgovor samo protokolarne naravi.

Od tada do danas peticiju u kojoj se traži utvrđivanje odgovornosti na HRT-a potpisalo je blizu 3000 osoba. U njoj se prosvjeđuje i traži utvrđivanje odgovornosti povodom dviju televizijskih emisija, čije smo sadržaje ocijenili kao neprimjerene za nacionalnu radioteleviziju. Dapače, u njima smo prepoznali očiglednu subjektivnu, nehrvatsku i prosrpsku orientaciju, a na štetu objektivne povijesne istine. Iz dokumenata koje prilažeemo možete vidjeti čime obrazlažemo naše mišljenje i zašto tražimo smjene i utvrđivanje odgovornosti po uredničkoj i upravnoj vertikali.

Nemamo ambiciju mijesati se u uređivačku politiku HRT-a, osobito Hrvatske televizije, ni Hine, ali smatramo da imamo puno pravo i obvezu javno reagirati kada se na vrlo bitnim političkim temama pokaže da ionako anacionalna orientacija HRT-a prelazi u protunacionalno djelovanje. Razumjeli bismo takvu uređivačku politiku da je riječ o Radioteleviziji Srbije, no takvu orientaciju dijela emisija i programskih sadržaja Hrvatske radiotelevizije ne možemo i ne ćemo nikada ni razumjeti niti se s njome pomiriti.

Budući da nadležne upravne ni uredničke strukture HRT-a nisu ništa poduzele niti bilo kako odgovorile na naše vrlo ozbiljne primjedbe i na naša zahtijevanja, obraćamo se sada nadležnom saborskog odboru i cijelom Hrvatskom saboru, da on kao osnivač i HRT-a i Hine i kao tijelo koje je njihovo djelovanje reguliralo zakonima i koje u ime hrvatskog naroda zakonom predviđenim instrumentima nadzire njihov rad, i koje je odlučilo o pretplati za HRT, razmotri našu peticiju, našu predstavku i naša dopunska obrazloženja.

Očekujemo da Hrvatski sabor kao najviše predstavničko tijelo hrvatske države i vi kao dužnosnici te kao zastupnici skupa sa svojim klubovima poduzmete što je u vašim nadležnostima da se na nadležnom odboru i na plenarnoj sjednici Hrvatskog sabora otvorí u okviru posebne točke dnevnog reda rasprava o nacionalno-političkoj orientaciji vidljivoj u programima HRT-a, osobito u njegovu ukupnom informativnom programu, a napose u pojedinim emisijama Hrvatske televizije. To isto očekujemo i u pogledu Hine.

Očekujemo i to da nam nakon provedenih postupaka odgovorite na ovu predstavku i informirate nas o zaključcima i odlukama koje ste donijeli.

Za ovaku se političku orientaciju HRT-a i Hine nisu borili ni hrvatski branitelji, ni tadašnji zastupnici u Hrvatskome državnom saboru, a ni članovi vlade i dužnosnici u ondašnjim državnim tijelima, ni intelektualci, znanstvenici, književnici, stručnjaci, novinari i urednici! Nasuprot sadašnjemu stanju, s velikim

smo žarom u sudbonosnom i teškom razdoblju naše povijesti stvarali hrvatsku državu i njezine institucije, pa tako i HRT i Hinu, da budu u funkciji hrvatskoga naroda i svih građana Republike Hrvatske!

Nositelji Inicijative:

akademik **Ivan Aralica**,

Davor Domazet Lošo, admiral u miru

Zdravko Gavran, književnik

Prof. dr. sc. **Andrija Hebrang**, pričuvni general

Ivan Kapular, general bojnik u miru

Prof. dr. sc. **Slobodan Prosperov Novak**

akademik **Josip Pečarić**

Ivan Tolj, general bojnik u miru

Prilozi:

1. Izjava „Porfirijeva dalekovidnica“

2. Tekst peticije o HTV-u

3. Potpis prvih 539 potpisnika peticije HRT-u

4. Obavijest za javnost „Memorandum 2 (‘srpski svet’) na djelu“ (Razlozi peticije HRT-u)

5. Predstavka nadzornim tijelima HRT-a

<https://hrvatskonebo.org/2021/04/21/gradanska-drzavljanska-inicijativa-za-utvrdivanje-odgovornosti-na-hrt-u/>

<https://direktno.hr/direkt/hrvatski-generalni-i-uglednici-zbog-ignoriranja-od-strane-hrt-i-hina-e-pisali-jandrovicu-230216/>

<http://dragovoljac.com/index.php/razno/25927-predstavka-o-hrt-u-i-hini>

<https://narod.hr/hrvatska/predstavka-o-protunacionalnom-djelovanju-hrt-a-i-hina-e-upucena-hrvatskom-saboru>

<https://www.dnevnik.ba/vijesti/hrvatski-generalni-i-uglednici-pisali-jandrovicu-hrt-i-hina-protunacionalno-djeluju>

<https://www.hop.com.hr/2021/04/23/hrt-saborska-vecina-stali-uz-procetnicku-spc-nakon-pisma-admirala-general-a-akademika-doktora-protiv-govora-porfirija-na-hrt-u/>

<https://demosmedia.hr/2021/04/22/sto-pise-u-gradanskoj-drzavljanskoj-inicijativi-za-utvrdivanje-odgovornosti-na-hrt-u/>

SMIJEŠNI STANKOVIĆ

Peticija HRT-u je poslana na veliki broj adresa. Vlast ne želi da se o njoj zna u široj javnosti jer je pokazala svoj odnos prema fašističkim agresorima na Hrvatsku pa im je na dan pokrovitelja hrvatskog naroda na HRT-u gost srpski patrijarh a ne hrvatski kardinal. Potom im u emisiji Nedjeljom u dva gostuje Ivo Drobilica (ime dobio po jednoj od njegovih neistina) u kojoj napada obnovitelja naše države HRVATSKOG predsjednika akademika Franju Tuđmana. Očekivano mediji koji sudjeluju u takvoj politici, koja je u skladu s Memorandumom SANU 2., ne prenose Peticiju koju je potpisalo u momentu kada je Peticija poslana HRT-u 539 naših ljudi (napr. 16 generala, 1 admiral, 4 pukovnika, 9 brigadira, 4 akademika, jedan dopisni član HAZU, 1 biskup, 17 sveučilišnih profesora, 31 doktora znanosti, 12 književnika itd.). Zato je Peticija stavljena i na Internet i do sada ima još više od 1,260 potpisnika.

Naravno to nas sve obavezuje. Zato smo podsjetili i HINU, ako baš vlast i političari ne služe svom narodu, to moraju činiti i oni:

Naslov: Fwd: PETICIJA HRT-u

Datum: Mon, 29 Mar 2021 17:08:40 +0200

Šalje: Josip Pecaric <pecaric@element.hr>

Prima: hina@hina.hr <hina@hina.hr>

CC: Ivan Tolj ivan kapular

Poštovano uredništvo Hine, Nakon što vaša agencija nije emitirala vijest o našoj peticiji koju smo vam s popratnim materijalima poslali prekjučer, devet uglednih i čitanih portalova objavilo je vrlo opširno ili u cijelosti sve što smo im kao i vama poslali. Riječ je o portalima: direktно, hkv, kamenjar, Hrvatska danas, Hrvatsko nebo, hrsvijet, Brotnjo, miportal i maxportal. Dakle devet urednika neovisno je ocijenilo da je riječ o relevantnoj informaciji. Stoga vas u ime potpisnika pozivam da preispitate svoju odluku te da i vi kao javna medijska ustanova plasirate u javnost informaciju koja je naišla na toliko zanimanje u nezanemarivom dijelu javnosti.

general bojnik u miru Ivan Tolj

general bojnik u miru Ivan Kapular

admiral u miru Davor Domazet Lošo

prof. dr. sc. Andrija Hebrang, pričuvni general

prof. dr. sc. Slobodan Prosperov Novak

akademik Josip Pečarić

književnik Zdravko Gavran

CC. U privitku vam ponovo šaljemo:

1) Obavijest za javnost o peticiji HRT-u

- 2) *Peticija HRT-u - tekst*
- 3) *Potpisnici peticije HRT-u*
- 4) "Porfirijeva dalekovidnica" - obraćanje HRT-u i javnosti od 21. ožujka 2021.

Ali kada već vlast i glavni mediji kriju od naroda svoju ulogu u borbi za 'srpski svet', pomaže nam neočekivano sam voditelj emisije s HTV-a. Iz njegovog teksta je očito da nam je svojim reagiranjem pomogao jer su njegov tekst objavili mediji koji nisu objavili Peticiju HRT-u pa tako i veći broj ljudi je doznao za nju. Ali ne čudi zašto je to Stanković uradio kada vidimo da je jadničku brojanje preko broja prstiju na rukama viša matematika pa je uspio izbrojiti samo 3 generala, a za akademike i ne zna što su pa ih broji ne koristeći prste na ruci:

Sada je objavio novi status na toj društvenoj mreži u kojem je otkrio kako su na adresu njegovog šefa stizale molbe da ga se smijeni, ili da otkaz na HTV-u. "Tri generala, admirал, biskup, metar akademika i neki Vrkljan pisali su mojim šefovima da me smijene, ili mi barem daju otkaz na HTV-u. Razlozi su anacionalnost, protunacionalnost, uređivanje emisije s neskriveno ljevičarskih pozicija, nepristojnost, ali naravno, našlo se tu i zlu ne trebalo nešto Račana, Šumadije i Srbije. Živi Yutel, što bi se reklo ovih dana!".

<https://www.vecernji.hr/showbiz/stankovic-otkrio-tko-mu-zeli-otkaz-na-hrt-u-pisali-su-mojim-sefovima-da-me-smijene-1480226>

<https://www.24sata.hr/show/stankovic-na-facebooku-otkrio-tko-mu-zeli-otkaz-na-hrt-u-753639>

S druge strane postoje ljudi koji bi željeli potpisati Peticiju HRT-u. Jedan od takvih je i bivši ravnatelj (i ministar) veliki hrvatski književnik Hrvoje Hitrec koji piše:

Spomenuo sam Porfirija koji se u Beogradu osloboudio zagrebačkih hemunga i dao intervju naklonom reporteru HTV-a Dragana Nikoliću, a Hrvatska televizija ga objavila i rasrdila hrvatski narod, štoviše, prikupljaju se potpisi kojima bih se rado pridružio, ali ne znam kako jer sam tehnološki idiot, no ovim putem prosim da me potpišu oni koji znaju. Porfirija je inače u medicini poznat pojam, neka bolestina čini se dosta teška, nema veze s Porfirijem, spominjem tek tako, usput. Za one koji ne znaju o čemu je riječ: srpski je patrijarh našao neka dubiozna pisma nadbiskupa Stepinca papi, do sada nepoznata, ali inkriminirajuća svakako. Zašto su tek sada isplivala i tko tu laže? Naš postulator za njih ne zna ili ih je video, ali nije mogao pročitati jer su pisana na cirilici, pismu koje je Stepinac rabio u korespondenciji s Vatikanom.

<https://www.hkv.hr/izdvojeno/komentari/hhitrec/36264-h-hitrec-11.html>

PRILOG

ŠOLA: NE PIŠE NAM SE DOBRO S NOVIM
VELIKOSRPSKIM – ‘PROJEKTOM PORFIRIJE’

Ivica Šola

30. ožujka 2021.

To što radi Porfirije u vezi novih “dokumenata” o Stepincu, nije ništa novo. Tijekom zasjedanja tzv. mješovite komisije u kojoj je bio i Porfirije kao glava sa srpske strane, nisu donijeli nijedan dokument, tek neke papiriće iz Beograda, sve se oslanjalo na dobro poznate teze srpsko-komunističke propagande o Stepincu sadržane u pamfletu Viktora Novaka “Magnum crimen”. Stvar je došla dotle da je sam supervisor iz Vatikana i šef Papina tijela za povijesne znanosti, mons. Ardura, stalno govorio Porfiriju i ekipi kada bi nešto tvrdili: “A dokumenti, gdje su vam dokumenti”, braćo Srbi. No dokumenata nije bilo, piše Ivica Šola u kolumni za Slobodnu Dalmaciju koju djelomice prenosimo.

Lagali su tijekom toga postupka da nisu imali pristup arhivima Pija XII., no sasvim suprotno, dva njihova čovjeka, Milosav Đoković i kupljeni Talijan Tammaso del’ Era, bili su u arhivima, ali su našli – NIŠTA protiv Stepinca! Đoković i dandanas, zahvaljujući srpsko-talijanskim iredentičkim vezama, ima povlašten pristup Vatikanskim arhivima. Tako, budući da su se srpski predstavnici izblamirali tijekom rada mješovite komisije o Stepincu, eto nam najednom navodno novi dokumenti koji kompromitiraju Stepinca.

Milomir Marić laže

Razgovarao sam s ljudima u Vatikanu, arhivistima, i kada sam im pročitao dio “dokumenata” koje je najavio Porfirije a Klasić dijelom objavio, odmah su mi rekli da je u prepisci s Papom mogućnost da je Stepinac rabio riječ “likvidacija” ravna nuli. Ono o čemu Porfirije i Klasić pričaju kao o “dokumentima” koje je pisao Stepinac nije ništa doli ponavljanje Bakarićeve metode na montiranom procesu protiv Stepinca, kada je Bakarić, u nedostatku dokaza, krivotvorio Stepinčeva pisma i doturao sudu kao autentična. Dakle, novo vrijeme – stare metode.

Porfiriju i Klasiću ne možemo vjerovati jer kod njih u Srbiji i historiografija i mediji lažu. Evo jedan primjer iz medija i jedan iz historiografije da zorno prikažem kako se to radi, a tiče se Stepinca i NDH.

(...)

Kao projekt SANU-a, akademik Radovan Samardžić, o tome sam govorio u četvrtak u emisiji kod Dujmovića, poslao je mnoge srpske “istoričare” u Vatikanske arhive, koji su uživali i uživaju danas podršku, financijsku i logističku, Talijana, jer im koriste u zajedničkoj agendi negiranja hrvatskog karaktera Dalmacije, kao i Hrvata kao nepostojeće nacije (pokatoličeni Srbi).

Samardžić je bio inače jedan od autora prvog Memoranduma SANU-a i bliski suradnik Slobe Miloševića. Među inim, u Rim je poslao i Marka Jačova, autora mnogobrojnih knjiga na temelju vatikanske grade, od “Spisi kongregacije za propagandu vere u Rimu o Srbima”, koju je izdao kada je i njegov mentor Samardžić u Beogradu radio na Memorandumu, a izdavač je ista SANU, do knjige koju je izdao sam Vatikan (!) pod naslovom “Le missioni cattoliche nei Balcani durante la guerra di Candia”. Gdje je caka i zašto ovo navodim?

Naime, Jačov doista donosi dokumente iz Vatikanskog arhiva, ali, kako bi memorandumski potvrdio tezu "Srbi svi i svuda", evo kako prevodi iste dokumente. Ne morate znati talijanski da biste vidjeli krivotvorine stvarnih (!) dokumenata.

Samo neki primjeri: Jačov tako "Reverendo padre Giuseppe Calojero" prevodi sa "srpski kaluđer Josif", "due Calojeri" prevodi s "dvojica srpskih kaluđera", "parochae Greacorum" u Crnoj Gori prevodi sa "srpske crkve", "Lingua Illirica" prevodi sa "srpski jezik", a Lingua Illirica volgare" sa "srpski narodni jezik", dočim izraz "53 case di Morlachi" prevodi sa "53 srpske porodice". Toliko o SANU-u i "dokumentima".

Velikosrpski projekt

Srpski mediji i historiografija, kako je priznao sam Dobrica Ćosić, počivaju na laži. U tom smislu i ovo najnovije Porfirijevo i Klasićevu bakarićevsko "otkrice" o Stepincu ne treba uzeti ozbiljno. No, ipak, Srbija nije odustala od stare metodologije laži u novim uvjetima. Hrvatska i Hrvati za njih ne postoje, oni su, kao i Crnogorci, Muslimani... dio "srpskog sveta". **Crnu Goru su već pokorili. SANU i Memorandum 2 su opet strategija koju moraju, kao i devedesete u RH, slijediti i Vučić i Porfirije. Srbi ovih dana kupuju masovno medije u Hrvatskoj, peta kolona im je življa nego ikada, Klasića i Pilsela na svakom koraku, a u Rimu imamo papu kakvog imamo...**

Situacija, od Vatikana preko Zagreba do Beograda, za nas je zabrinjavajuća. No s Plenkovićem i Milanovićem na čelu države ne piše nam se dobro dok smo suočeni s novim velikosrpskim – "Projektom Porfirije", zaključuje Ivica Šola u kolumni za Slobodnu Dalmaciju.

Kolumnu u cijelosti pročitajte na Slobodnoj Dalmaciji.

<https://narod.hr/hrvatska/sola-ne-pise-nam-se-dobro-s-novim-velikosrpskim-projektom-porfirije>

<https://bezcenzure.hr/vlad/smijesni-stankovic/>

<http://dragovoljac.com/index.php/razno/25618-smijesni-stankovic>

Komentar uz tekst na fb: Pokret za hrvatsku budućnost:

Akademik i svjetski istaknut stručnjak na području matematike ima posla s domaćim tipovima, koji grabe, žare, pale i nepočudne prešućuju ili obezvrđuju u politici, medijima i posvuda.... Od jednog do drugog "brijega". Od HRT-a do Hine i kontroliranih medija.

Teško rješiv nacionalni "matematički" problem i za međunarodnog matematičkog genija!

<https://www.facebook.com/101209538507808/posts/170359721592789/>

ZDRAVKO GAVRAN: DESET PITANJA O KATOLIČKIM MEDIJIMA I CRKVI MEĐU HRVATIMA DANAS

7. travnja 2021.

Ako bi bilo tako, nije li se Crkva 75 godina poslije II. vatikanskog sabora pretvorila u klerikalističko-autokratsku ustanovu, u kojoj se k tomu crkvene vlasti bolje razumiju sa svjetovnim silama i drugim vjerskim zajednicama negoli s mnogim vlastitim pripadnicima?

Građanska inicijativa za utvrđivanje odgovornosti na Hrvatskoj radioteleviziji

U tijeku je građanska inicijativa za utvrđivanje odgovornosti na Hrvatskoj radioteleviziji. Povod su joj dva konkretna događaja.

Prvi je događaj gostovanje patrijarha državne Crkve Srbije na tzv. Hrvatskoj televiziji, u udarnom terminu središnjeg Dnevnika 19. ožujka, i to upravo na svetkovinu svetog Josipa, zaštitnika Hrvatske. U tom nastupu novoizabrani patrijarh Porfirije ponovno je posijao sjeme sumnje u svetost odnosno ubacio novi klip u kotač kanonizacije bl. Alojzija Stepinca, mučenika i nevine žrtve bezbožnog prošlostoljetnog totalitarizma. U tom nastupu novinar ga nije pitao ni o čemu što je prijeporno u ponašanju Srpske pravoslavne crkve u novijoj povijesti ili što je problematično u životima njega, drugih episkopa, svećenika, pripadnika i svetaca te autokefalne Crkve. Ne, Porfirije je prikazan kao neupitni autoritet, kao 'hodajući svetac', i kao takav zamoljen je da iznese ocjenu o hrvatskom Blaženiku, na koju, „naravno“, novinar Dragan Nikolić nije iznio nikakvu primjedbu, postavio nikakvo potpitanje o navodnim ili nenavodnim Stepinčevim pismima papi Piju XII. na koja se patrijarh pozvao niti je na srpsko-pravoslavnoj, svetosavskoj, velikosrbijanskoj i nerijetko otvoreno četničkoj strani bilo što problematizirao.

PORFIRIJEVA DALEKOVIDNICA

Drugi je povod gostovanje tobože ozbiljna povjesničara dr. Ive Goldsteina (po koji već put?), u emisiji „Nedjeljom u 2“, koju već dva desetljeća vodi neupitni i nedodirljivi Aleksandar-Aca Stanković, koji je praktički „privatizirao“ taj udarni termin na hrvatskoj dalekovidnici. Goldstein je neupitan autoritet među takozvanim „antifašistima“, zapravo anakronim, retrogradnim, patološki jednostranim likovima koji sve zlo prebacuju na „fašističku“ stranu, a nikakvo zlo ne priznaju kao zlo na svojoj, „antifašističkoj“, dakle komunističko-partizansko-četničko-jugoslavenskoj strani. Među nekim pak kolegama povjesničarima Goldstein slovi kao predmet podsmijeha i prijezira, pak je kao takav i na znanstvenoj razini s pravom izrugan u satiričkom historiografskom osvrtu jednog vrsnog poznavatelja onoga što se događalo sredinom petog desetljeća prošlog stoljeća. Ali, „naravno“, voditelj Stanković nije činio ono što inače selektivno čini

prema gostima s „protivničke“ strane: nije suočio gosta s takvim neugodnim činjenicama. Naprotiv, otvorio mu je prostor da i on ospori svetost blaženom Alojziju, a pritom i da pozove aktualnog predsjednika Vlade na nastavak detuđmanizacije i da povrh toga oblati prvog hrvatskog predsjednika i „oca“ današnje hrvatske države.

To su dakle dva konkretna, čini se i sinkronizirana događaja koji su bili povod šestorici uglednika (umirovljenih bivših visokih dužnosnika, generala i admirala u mirovini, profesora-eruditu i književnika, te jednog akademika s velikim međunarodnim ugledom u matematičkim znanostima) da se najprije obrate javnosti izjavom „Porfirijeva dalekovidnica“. A kada su vidjeli da je na tu kritičku izjavu izostala svaka službena reakcija i reakcija HRT-a, odlučili su pokazati da nisu usamljeni, nego da ima mnogo više takvih kojima smeta to isto što smeta i njima. Zato su upravi i urednicima javne (ne-privatne, nacionalne, ’državne’) radiotelevizije poslali peticiju s 539 potpisa, u kojoj su opetovali traženje iz prve izjave: da se utvrди odgovornost za spomenute teške novinarsko-uredničke propuste na HTV-u, i to po cijeloj vertikali: od Nikolića i Stankovića naviše. Razloge za peticiju objasnili su u posebnoj obavijesti za javnost, u dokumentu koji su naslovili: „Memorandum 2 (’srpski svet’) na djelu“. Kao sedmi, potpisnicima tog dokumenta i nositeljima te građanske inicijative tada se pridružio i autor ovih redaka.

Tko se sve na peticiju i popratno objašnjenje oglušio, a tko nije!

POTPIŠITE PETICIJU ZAHTJEV ZA KADROVSKIM SMJENAMA NA HRT-U

Kada je sadržaj te građanske inicijative s imenima 539 potpisnika i uza nj spomenuta popratna obavijest, sročena kao objašnjenje toga što se zapravo u hrvatskom medijskom i javnom prostoru događa, odaslan, svi su potpisnici s nestrpljenjem očekivali kako će Hrt reagirati i koji će mediji prenijeti informaciju o zahtijevanjima u peticiji, kako bi što veći krug ljudi za njih doznao. U međuvremenu je aktivirana i platforma na internetu koja omogućuje svakomu da potpiše peticiju na mreži – ali to ne može učiniti ako ne dozna da peticija i mogućnost njezina digitalnog potpisivanja uopće postoji!

Ukratko, Hrt se posve oglušio, niti je reagirao, niti je o peticiji izvijestio javnost. Oglušila se je i Hrvatska izvještajna novinska agencija (Hina), još jedna javna ustanova, koju je kao i Hrvatsku radioteleviziju utemeljio i posebnim zakonom regulirao Hrvatski sabor. Oglušili su se i svi neslužbeni-službeni elektronički mediji (privatne televizije i radiji), dnevni listovi, k tomu, kao po dogovoru, i ljevičarski i desničarski tjednici. Ipak, poslane materijale objavilo je desetak portala, među kojima su i neki s velikom čitanošću, što se u danim okolnostima informativnog ‘zaključavanja’ moglo smatrati velikim postignućem i dokazom da za informaciju o peticiji i za njezina zahtijevanja postoji razmjerno velik interes javnosti.

U okolnostima tako snažna informativnog embarga, osobito od svih televizija, nositelji inicijative s osobitom su pozornošću i strepnjom iščekivali da informaciju o građanskoj peticiji u obranu blaženika Katoličke crkve i u obranu prava na

objektivno informiranje u javnoj domeni prenesu službeni i poluslužbeni crkveni te privatni mediji koji se diče prokatoličkom i prostepinčevskom orijentacijom. No dogodilo se je to da nijedan od takvih medija nije o svemu skupa ni izvijestio svoje čitatelje odnosno gledatelje ili slušatelje svojih audiovizualnih programa! O masovnom izostanku komentara o tako aktualnu pitanju da se i ne govorи.

Pisamca Hrvatskoj katoličkoj mreži, Informativnoj katoličkoj agenciji i tjedniku Glas Koncila

Svjestan da bi se takvo što moglo dogoditi, da bi se i službeni crkveni mediji mogli pridružiti šutnji kontroliranih javno-svetovnih i privatno-svetovnih moćnih medija, autor ovih redaka poslao je preventivno ljubazna pisamca uredništвima dvaju odnosno triju službenih katoličkih medija u Hrvatskoj. Budуći da nije riječ o privatnoj korespondenciji, ovdje ћe se navesti adresa te i citirati sadržaj tih pisamaca.

Prvo je poslano Informativnoj katoličkoj agenciji (IKA-i) te Hrvatskoj katoličkoj mreži (HKM), u sklopu koje djeluje i ta jedina izvještajna agencija na prostoru Crkve među Hrvatima, dok HKM ima svoj informativni portal i ujedno kontrolira program Hrvatskoga katoličkog radija. To pismo, poslano *sub 27. ožu 2021. u 17:06*, glasilo je ovako:

Poštovani, proslijedjujem vam peticiju koju sam potpisao s ostalih 538 osoba, među kojima je i biskup Košić i više katoličkih svećenika, a i jako mnogo katoličkih laika, te obavijest o razlozima peticije HRT-u "Memorandum 2 ('srpski svet') na djelu", kojoj sam supotpisnik s još šestoricom. Ishodište je svega skupa tretiranje bl. Alojzija na HTV-u odnosno HRT-u i širi kontekst s time u svezi.

Dakle, i u spomenutim dimenzijama smatram da sve to zasluguje cjelovitu informaciju koju bi vaša i naša katolička mreža i agencija stavila na raspolaganje svojim korisnicima i široj katoličkoj i ostaloj javnosti koja prati vaše informacije i emisije.

Zdravko Gavran, književnik, publicist i hrvatski diplomat koji još nije umirovljen

Drugo pismo poslano je jedinom katoličkom tjedniku (Glas Koncila) hrvatskoga jezika koji je, unatoč sada niskoj nakladi, ipak jedini informativni tjednik koji dopire do svih biskupija i misija Crkve hrvatskog jezika. Ono je poslano *sub, 27. ožujka 2021. u 22:07* i glasilo je ovako:

Poštovani, proslijedjujem vam peticiju koju sam potpisao s ostalih 538 osoba, među kojima je i biskup Košić i više katoličkih svećenika, a i jako mnogo katoličkih laika, te obavijest o razlozima peticije HRT-u "Memorandum 2 ('srpski svet') na djelu", kojoj sam supotpisnik s još šestoricom. Ishodište je svega skupa tretiranje bl. Alojzija na HTV-u odnosno HRT-u i širi kontekst s time u svezi.

Dakle, i u spomenutim dimenzijama smatram da sve to zaslužuje cjelovitu informaciju koju bi vaš i naš katolički tjednik stavi(o) na raspolaganje svojim čitateljima.

Zdravko Gavran, književnik, publicist, hrvatski diplomat koji još nije umirovljen i bivši član uredništva tjednika *Glas Koncila*

No, unatoč i tim ljubaznim i dobrohotnim pismima, nikakva informacija o peticiji nije „procurila“ kroz filtre dotičnih crkveno-katoličkih medijskih kuća. Iza prve stoji i financira ju (proračunskim novcem) Hrvatska biskupska konferencija, a iza druge stoji Nadbiskupija zagrebačka, koja joj je i formalni osnivač, time i vlasnik i nadzornik. Oba ta medija, a isto tako i Radio Marija i neki drugi, pridružili su se tako „službenom“ embargu koji su prema peticiji i njezinim potpisnicima primijenili dominantni svjetovni (*mainstream*) mediji.

Nije možda potrebno ni napomenuti da pošiljatelj tih dvaju pisama nije ni od jednog katoličkog medija, pa ni od onoga u kojem je pet godina (1985.-1990.) bio zaposlen kao lektor i u kojem je bio član uredništva, a s kojim i danas surađuje u velikom nakladničkom projektu nacionalno-katoličkog značaja, dobio ni kurtoazni odgovor, pa ni onaj tehnički: „Hvala na javljanju.“ Što samo zorno svjedoči i o razini (ne)kulture, (ne)ljubaznosti i (ne)uljudnosti onih o čijoj se šutnji ovdje i govori.

Pitanja, pitanja... za sada

Sve ovo izneseno je da bi se postavila neka važna i krupna pitanja, od onih koja se odnose na konkretnе povode pa do onih uvelike širih, dubljih i općenitijih. Ta pitanja mogla bi se sažeti te bi se s njima ovaj pokušaj javne rasprave mogao za sada zaključiti. Pitanja glase:

1) Zašto su službeni katoličko-crkveni mediji bojkotirali informaciju za javnost o inicijativi odnosno građanskoj peticiji kojom se ustaje u obranu medijskog tretiranja hrvatskog blaženika i bivšeg zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca na Hrvatskoj radioteleviziji – središnjoj informativnoj ustanovi svih hrvatskih državljana i onoj za koju se plaća obvezna mjesecna pretplata?

2) Zašto su ti isti mediji bojkotirali informaciju za javnost o peticiji unatoč činjenici da ju je potpisao jedan aktivni katolički biskup, više katoličkih svećenika, više svećenika sveučilišnih profesora odnosno predavača na katoličkim učilištima, mnoštvo svjetovnjaka (laika) koji su poznati po svom javnom angažmanu kao katolički vjernici te mnoštvo drugih katoličkih laika i uglednika, među kojima su osim običnih građana i ljudi raznih struka i djelatnosti, a osobito se ističu ratni generali, brigadiri i ostali branitelji hrvatskoga naroda, države i same Crkve od velikosrbijanske i jugoslavensko-komunističke agresije u razdoblju 1991.-1998.?

3) Tko u tim katoličkim medijima zapravo odlučuje i tko cenzurira informacije? Čine li to biskupi osobno ili putem svojih izaslanika, obraćaju li im se mjerodavni urednici za savjet ili sami urednici čine to što čine posve autonomno, po svojoj procjeni i na svoju ruku?

4) Kako razumjeti to da su se u toj stvari poklopile uredničke procjene kontroliranih državno-svjetovnih i službenih crkveno-duhovnih medija? Kako

protumačiti to da su jednaku uredničku procjenu imali i HRT i HKM? (Iako to ne mora ništa značiti, ne može se ne primijetiti da je glavni ravnatelj Hrvatske katoličke mreže upravo čovjek koji je prije nekoliko godina bio v. d. glavnoga ravnatelja Hrvatske radiotelevizije!)

5) Čiji su uopće crkveno-katolički mediji? Jesu li oni u službi isključivo potreba hijerarhije (biskupa i prelata) i većinskoga klerikata? Jesu li oni produžena ruka papinsko-vatikanske diplomacije, Svetе Stolice i Države Vatikanskoga Grada? Jesu li oni monopol kadrova postavljenih na određena mjesta?

6) Ne bi i katolički laici i poneki disonantni biskup i hrabri slobodnomisleći svećenik trebao u crkvenim medijima imati pravo na vlastiti glas, pa i onda kada je taj glas (ne u pitanjima, naučavanja vjere i morala, nego upravo u obrani katoličkih vrijednosti, kao što je sada riječ o obrani bl. Alojzija i Crkve među Hrvatima od velikosrbijanskih i „antifašističkih“ kleveta i perfidnosti) u disonanciji s aktualnom biskupskim i vatikanskim diplomatsko-ekumenskim kursom i tko zna kojim i čijim sve (skrivenim, tajnim, urotnim...) interesima i ciljevima?

7) Vrijede li za crkveno-katoličke medije uobičajena profesionalna pravila koja bi trebala vrijediti i za svjetovne medije, ili se njih razumijeva kao puka sredstva jednosmjerne promidžbe, u kojoj stoga i ovakve informativne blokade, embarga, cenzure i diskriminacije i samih vjernika nisu nikakvi ekscesi, nego sastavni dio nečega što bi se u tom slučaju nazvalo 'pragmatičko-katoličkom informacijskom etikom' sukladnom načelima monološke i monopolne kulture, a ne načelima intelektualnog pluralizma i prava na izražavanje vlastitog mišljenja?

8) Ako se u katoličkim medijima ostvaruje ne dijaloška, nego monološka kultura, ako dakle nije dopušten ni dijalog ni polilog unutar katoličkih redova, nego se forsira službeno jednoumlje, kako na takvim pretpostavkama uopće pomišljati na ekumenski ili na među-religijski dijalog? Kako je moguće ostvarivati ikakvo razumijevanje s drugima, drukčijima, vjerski gledano 'problematičnima' ili 'krivotvornima' odnosno 'šizmaticima', ako nije moguće ostvariti ni minimalno razumijevanje sa subraćom koja dijele istu vjeru, nauk i disciplinu. I je li dopustivo da crkvene vlasti ne priznaju legitimna bratska prava i dostojanstvo „sinova i kćeri Božjih“ koja im i po naravnom i po kanonskom pravu, po božanskoj Objavi i po temeljnim dokumentima Katoličke crkve nedvojbeno pripadaju?

9) Ponašaju li se crkvene institucije kao bastioni, kao zaključane utvrde u koje obični smrtnici ne mogu ni pristupiti niti ih se smatra dostoјnjima komunikacije? Koje se ne samo *in concreto*, nego ni *in abstracto* ne smatra dostoјnjima da se i njima (a ne samo bradatim episkopima) otvorи prostor u crkvenim medijima i u prijepornim crkvenim i svjetovnim pitanjima ili da dobiju bilo kakav odgovor na svoj dopis ili prigovor? Ili crkveni mediji jednostavno ne smiju problematizirati ni tzv. patrijarha Porfirija ni Srpsku pravoslavnu crkvu ni osporavatelje povijesne istine o bl. Alojziju i držanju Katoličke crkve u novijoj povijesti? U ime nekoga fluidnog i hinjenog „ekumenizma“?

10) Jesu li „Kaptol“ i „Vatikan“, tj. je li Hrvatska biskupska konferencija posve odustala na informativnom planu od duha proklamirane razvidnosti

(transparentnosti), otvorenosti, uključivosti (inkluzivnosti) i modela Crkve kao „naroda Božjeg“ ili makar kao „malog stada“ (demokratičnosti)? Ako bi bilo tako, nije li se Crkva 75 godina poslije II. vatikanskog sabora pretvorila u klerikalističko-autokratsku ustanovu, koja se istodobno bolje razumije sa svjetovnim silama i drugim vjerskim zajednicama negoli s mnogim vlastitim pripadnicima?

Zdravko Gavran/Hrvatsko nebo

<https://hrvatskonebo.org/2021/04/07/zdravko-gavran-deset-pitanja-o-katolickim-medijima-i-crkvi-medju-hrvatima-danas/>
<https://kamenjar.com/deset-pitanja-o-katolickim-medijima-i-crkvi-medju-hrvatima-danas/>

EKSKLUZIVNO: ESTHER GITMAN TRAŽI ODGOVOR OD PATRIJARHA PORFIRIJA: ZAŠTO VAM JE JEDAN OD PRVIH ZADATAKA BIO NAPAD NA BLAŽENOGL STEPINCA

ESTHER GITMAN

Samo nekoliko dana nakon što je novi srpski biskup Porfirije Perić izabran za nasljednika patrijarha Irineja suočeni smo s jednim od najgorih napada na blaženog Stepinca. Kako bi svoju nazočnost učinio poznatom, utjecajnom i prepoznatom kao istinskog srpskog vjerskog vođu, odlučio je, kao i njegovi prethodnici, napasti sjećanje na dr. Alojzija Viktora Stepinca, bivšeg nadbiskupa i zagrebačkog kardinala koji je preminuo u Krasiću, u mjestu njegovog rođenja, u kućnom pritvoru, 10. veljače 1960, prije 61 godinu.

Pitanje koje se može postaviti: Zašto je Porfirije, ubrzo nakon što je unaprijeden za nasljednika patrijarha Irineja, kao jedan od svojih prvih zadataka izabrao napad na sjećanje na Alojzija Stepinca, s nadom da poništi uzdizanje Stepinca do svetosti. Pitanje Stepinčeve kanonizacije pokrenuto je kada je dr. Darko Tanasković, jedan od sudionika, na zajedničkom sastanku u Vatikanu, između Srba i Hrvata, ponovio Stepinčevu ponašanje tijekom ratnih godina. Dr. Darko Tanasković, jedan od srpskih sudionika, izvjestio je za Sputnik – vijest da se Stepinčeve šanse da bude uzdignut u svetost smanjuju! Tanasković tvrdi da papa Franjo neće donijeti rezoluciju u korist hrvatske strane koja bi još više rascijepila kršćanski svijet.

Tanasković, a pretpostavljam i drugi Srbi, tvrdi da je apsolutno jasno da je Stepinac podržavao ustaše. Tanasković dalje tvrdi da je Stepinac bio problematična ličnost i stoga ni pod kojim okolnostima i ni pod kojim kriterijima ne može postati svetac! Objasnjava da je za srpsku stranu bilo važno to dokazati! Dalje izjavljuje da još nije jasno u kojoj je mjeri Stepinac bio zločinac i da je morao biti svjestan svih zločina počinjenih nad Srbima, Romima i Židovima, i premda je u nekim slučajevima bio od pomoći, nikada nije pokrenuo pitanje čišćenja Srba putem prelaska na katoličanstvo.

Nakon rata, Stepinac je optužen prema zakonima o zločinima protiv naroda i države, a optužnice su bile odobrene 15. kolovoza 1945. i izmijenjene i dopunjene 9. srpnja 1946. Ti su zakoni u cijelosti bili plod nove narodne demokracije u procesu formiranja Jugoslavije. Oni su predstavljali potpuni prekid s tradicionalnom prošlošću i izravno su odbacili uobičajene postupke i jamstva sadržana u prethodnom zakonodavstvu. Štoviše, novi zakoni, zamišljeni po strogo političkim i komunističkim linijama, izrađeni su i stupili na snagu nakon navodnih zločina za koje je nadbiskup optužen da je počinio. Na taj je način prelat uhićen i suđeno mu je *ex post facto*, za kaznena djela koja u zakonu nisu postojala u vrijeme njihovog navodnog počinjenja.

Cilj je ovog mog odgovora pobiti optužbe koje se protiv nadbiskupa Stepinca iznose više od sedam desetljeća. I ove su optužbe dostigle krešendo usponom na vlast biskupa Porfirija Perića. Dakle, započet će s tri nezaboravna citata koja je Stepinac izgovorio za vrijeme suđenja. Izjavio je:

“Optužujete me da sam neprijatelj vlade i naroda Jugoslavije. Molim vas recite mi koja je bila moja vlada 1941. godine? Je li to bio poticatelj Simović u Beogradu – izdajnik, kako ga vi zovete – onaj u Londonu, ili Vi u šumama ili onaj u Zagrebu? ... Nismo mogli ignorirati vladu ovdje, čak iako je to bio ustaški režim. Tek od 8. svibnja 1945. imate pravo ispitivati me i smatrati me odgovornim. Ukratko, izjavio je ... Moja je savjest čista i neću više o tome reći ništa. Možete donijeti tisuću dokaza, ali nikada nećete moći dokazati niti jedan zločin protiv mene! Njegov moto bio je:

„Samo jedna rasa stvarno postoji, a to je Božanska rasa. Njegov rodni list nalazi se u knjizi Postanka. Svi oni bez jedne iznimke, bilo da pripadaju rasu Cigana ili nekoj drugoj, bilo da su Crnci ili civilizirani Europljani, bilo da su prezirani Židovi ili ponosni Arijevci, imaju isto pravo reći ‘Oče naš koji jesi na nebesima’.”

Drugi citat: Stotinu puta tijekom suđenja nazivan sam „optuženikom Stepincom.“ Nema nikoga toliko naivnog da ne zna da s optuženikom Stepincom ovdje na klupi sjedi zagrebački nadbiskup, metropolit i sv. poglavatar Katoličke crkve u Jugoslaviji.

Završni citat: nisam bio persona grata ni Nijemcima ni Ustašama; Nisam bio Ustaša niti sam položio njihovu zakletvu kao neki službenici ovog suda koje ovdje vidim.

Postavljeno je pitanje jedne od najdelikatnijih i najozbiljnijih priroda, povezanih ne samo sa suvremenim ratovanjem, već i sa cijelim problemom poslijeratne Europe. Kolaboracionizam je korišten kao izraz reprobacije s nevjerojatnom ogromnošću. U većini zapadnoeuropskih zemalja koje su znale tragediju okupacije nacističke Njemačke i njihovih suradnika, stotine građana optuženo je, optuženo i ponekad zatvoreno zbog suradnje, čija su se djela vrlo razlikovala od djela potpunih suradnika ili sudionika vlada koje su nametnuli osvajači. Ono što zaista predstavlja suradnju u slučaju običnih stanovnika nije uvijek lako dokazati. Mnogi poslijeratni odvjetnici, uključujući Ivu Politea, Stepinčev poslijeratni odvjetnik, tvrdili su da ga jednostavno zato što nije bio heroj otpora ne čini *ipso facto* izdajnikom.

U ovom završnom dijelu, nipošto sveobuhvatnom, ukratko će razmotriti pravila i propise nametnute Alojziju Stepincu dok je služio kao zagrebački nadbiskup tijekom Drugog svjetskog rata. Neka od tih pravila nametnule su mu Rimokatolička crkva i odluke Europske lige naroda. Razumijevanjem onoga što se od Stepinca tražilo tijekom rata, morat će se preispitati i mnoge optužbe protiv njega.

Tijekom rata zagrebački nadbiskup bio je vezan crkvenim ustavom „Solicitude Ecclesiarum; kojeg je izdao papa Grgur XVI. godine 1831. Ovaj dokument bio je u skladu s odredbama Haške konvencije iz 1907. i Ženevske konvencije iz 1929., koje su potvrđivale da:

“Za vrijeme ratnog stanja sva zakonska moć prelazi u ruke okupatora koji je ovlašten i dužan održavati javni red i javni život zahtijevajući pokornost stanovnika, uz određene iznimke.”

Crkveni je Ustav uputio najvišu vjersku vlast da uđe u raspravu s okupatorima kojima je zapovjedio da, kako bi osigurali duhovnu dobrobit i prava svojih župljana, predstavnici crkve trebaju stupiti u odnos i razgovor s osobama koje stvarno vrše vlast, drugim riječima s okupatorima. Ti su predstavnici, poput nadbiskupa Stepinca, također imali dužnost braniti prava Rimokatoličke crkve kakva su postojala prije okupacije. U skladu s tim obvezama, Stepinac je postupio prema svojim zavjetima i Vatikan je to od njega i očekivao. Grdio je režim zbog svakodnevnih kršenja crkvenih uredbi, poput prisilnih preobraćenja Srba koji su već bili kršteni, iako je odobravao dobrovoljna obraćenja koja su izvršena kako bi se spasili ljudski životi. Stepinac je također podigao glas protiv kršenja ljudskih prava i inzistirao na očuvanju ljudskog dostojanstva.

Povjesničari koji su dovodili u pitanje njegove posjete Slavku Kvaterniku i Anti Paveliću i zapravo ga optuživali za izdaju, činili su to ili iz neznanja o tome koje su njegove dužnosti bile prema okupatorima ili su ga zlonamjerno željeli optužiti za suradnju s neprijateljem. Ali, zapravo, nisu razmotrili ograničenja pod kojima je Stepinac bio obvezan djelovati u svojoj službenoj ulozi nadbiskupa. Stepinac se uvijek držao zakona Crkve koji su se poklapali s njegovom vlastitom savješću. Vatikan je uputio Stepinca da pazi na njegove riječi i ponašanje, u interesu spašavanja života. Također je podigao glas protiv kršenja ljudskih prava i zatražio ponašanje koje bi očuvalo ljudsko dostojanstvo. Povjesničari poput Ive Goldsteina i mnogi drugi srpski povjesničari i političari dovodili su u pitanje njegove posjete Kvaterniku i Paveliću optužujući ga za pomaganje neprijatelju, dok je u biti djelovao točno onako kako je trebao djelovati kako bi se održao zakon i red i spasio živi. obavljajući ono što se tražilo od njega da djeluje u svojoj službenoj ulozi nadbiskupa.

Štoviše, Vatikan je uputio Stepinca na to da pazi na svoje riječi i ponašanje u interesu spašavanja života. To je bilo osobito bitno nakon energičnih napora da obrani Židove od strane katoličke hijerarhije u Nizozemskoj, kada su 1942. godine nacisti uhitili sve Židove, čak i dugotrajne obraćenike, uključujući svećenike i časne sestre, i okončali im život. Nizozemski biskupi pokazali su veliku hrabrost, ali 79 posto židova u zemlji, 110 000 pojedinaca, ubijeno je. Nacisti su bili odlučni spriječiti slične pokušaje pobune protiv njih i pokušaje spašavanja Židova negdje drugdje.

I hrvatski i njemački dužnosnici Stepinca su smatrali Judenfreundlichom / naklonjenim Židovima. Stepinac je priznao da će ustaše godinama biti odgovorni za humanitarno tkivo hrvatskog društva i podjednako je mrzio naciste, ustaše i komuniste. Stepinac je naglasio kršćanska načela pravde i slobode pojedinca i naroda ...

S velikom je tugom napisao: Hrvatska vlada morala bi snositi punu odgovornost za rast komunističkog partizanskog pokreta. Zbog oštrih i nezakonitih mjeru koje su primijenjene protiv pravoslavnih Srba, Židova i Cigana u oponašanju njemačkih metoda!

Jednostavno ne mogu zamisliti da će papa Franjo zanemariti sve dobrote koje je nadbiskup Stepinac učinio tijekom ratnih godina! Jučer je bio Dan sjećanja na sve Židove koji su poginuli od ruke nacističke Njemačke i njihovih europskih suradnika. U nekom trenutku tijekom spomen obilježja, moje misli su krenule prema nadbiskupu Stepincu koji je 1942. spriječio veliku katastrofu kad je čuo da je guverner talijanskih okupacijskih zona Giuseppe Bastianini htio poslati sve Židove, oko 6000, natrag u NDH. Stepinac je, zajedno s opatom Marconeom, uz pomoć Vatikana dobio dozvolu da svi Židovi ostanu pod zaštitom talijanske Druge armate. Moja majka i ja bili smo među tisućama drugih Židova koji su preživjeli. Zahvalnost i priznanje dugujem nadbiskupu Stepincu i Vatikanu! Dokumenti i svjedočenja preživjelih pokazuju njegovu nezaustavljivu bitku protiv zabludnih planova počinitelja. Stepinčeva velikodušnost i dobrota prema svima koji su tražili njegovu pomoć i dobili je bez obzira na vjeru, etničku pripadnost ili političku pripadnost dokumentirani su u činjeničnoj povijesti!

S engleskog prevela Ina Vukić

<https://hrvatskonebo.org/2021/04/24/ekskluzivno-esther-gitman-trazi-odgovor-od-patrijarha-porfirija-zasto-vam-je-jedan-od-prvih-zadataka-bio-napad-na-blazenog-stepinca/>

<https://teleskop.hr/kolumnne/https-teleskop-hr-wp-admin-post-phppost63068actionedit/>

LILI BENČIK:

SRAMOTNO! ZAR NAM STRANCI MORAJU BRANITI ISTINU O BL. KARDINALU ALOJZIU STEPINCU? ŠTO RADI VRH KATOLIČKE CRKVE? ŠTO RADE HRVATSKI AKADEMICI? ŠTO RADE HRVATSKI POVJESNIČARI?

<https://bezcenzure.hr/toptema/sramotno-zar-nam-stranci-moraju-braniti-istinu-o-bl-kardinalu-alojziju-stepincu-sto-radi-vrh-katolicke-crkve-sto-rade-hrvatski-akademici-sto-rade-hrvatski-povjesnicari/>

<https://creativ.net/sramotno-zar-nam-stranci-moraju-braniti-istinu-o-bl-kardinalu-alojziju-stepincu-sto-radi-vrh-katolicke-crkve-sto-rade-hrvatski-akademici-sto-rade-hrvatski-povjesnicari-20476/>

Napomena: Potpisnice Peticije HRT-u su i I Ina Vukić i Lili Benčik

MARKO LJUBIĆ: KO KOGA I DANAS ‘KOLJE’ U JASENOVCU?

„Bio Plenković izravno odgovoran ili ne, a politički i s aspekta nužne regulacije minimuma društvenih procesa, koji utječu na sveukupne potencijale naroda i zemlje, je odgovoran za ukupno djelovanje HRT-a ili Spomen područja Jasenovac, ne može izbjegći utemeljena pitanja zbog radikalnog provociranja nacije upravo s tih pozicija... Jer, baš nitko tko drži do znanja, znanosti, razuma i

uma ne bi nikada i nigdje smio zaboraviti znanstveni rad dr. Banića i prof. Elezovića , koji su urbi et orbi, dokazali da je popis jasenovačkih žrtava u golemoj većini lažan. Krivotvorina!

Da Husak ne bio ostao usamljen, potudio se u istom izvještaju, usprkos znanstvenim dokazima, ali i nasuprot minimumu poštovanja prema žrtvama o čijem spomenu profesionalno brine, ravnatelj Spomen područja Jasenovac Pejaković izjavom o osamdeset i nekoliko tisuća žrtava s naglaskom "da to nije konačan broj"! Što nam slijedi?"

<https://kamenjar.com/marko-ljubic-ko-koga-i-danas-kolje-u-jasenovcu/>

Napomena: Pejaković je samo objasnio što su mislili članovi Upravnog vijeća JUSP Jasenovac kada su ga ponovno izabrali za ravnatelja i dali mu prednost nad Igorom Vukićem i prof. dr. sc. Josipom Jurčevićem. Naime, Upravno vijeće ga je JEDNOGLASNO izabralo i "utvrdilo da je u kandidaturi predstavio konkretne prijedloge i da ima za razliku od ostalih kandidata, bolja razumijevanja raznih izazova".

BANIĆ I KOIĆ: ODJEDNOM BROJEVI U JASENOVCU VIŠE NISU VAŽNI

<https://narod.hr/hrvatska/banic-i-koic-odjednom-brojevi-u-jasenovcu-vise-nisu-vazni>

Napomena: Dr. Banić je s prof. Elezovićem objavio spomenuti znanstveni rad, a ovdje se daje komentar „intervjua“ s ravnateljem beogradskog Muzeja genocida. Pitanje je bi li se nešto promijenilo da dva ravnatelja zamjene svoje ustanove?

STEPINAC: “PRAVI MUŽEVI NE SAGIBLJU KOLJENA PRED LAŽNIM DUHOM VREMENA.”

U tekstu *Ono što se ne usudi hrvatska vlast usudi se Ester Gitman* nisam spomenuo više objavljenih tekstova koje bi tu itekako mogli spomenuti. Na primjer i današnji komentar Zvonimira Hodaka, ili sjajnu propovijed dominikanca i katoličkog svećenika fr. Dominika Gerbica, na misi koju je prenosila Hrvatska televizija:
<https://www.youtube.com/watch?v=x0I3jQpJ8IY>

Propovijed je itekako povezana s tim tekstrom jer nam i ona govori o našem blaženom tj. svetom Alojziju Stepincu. To nam govori i naslov ovog teksta Propovijed je doista izvrsno oslikala one koji vladaju Hrvatskom, pa ne čudi što sam odmah dobio niz komentara u svezi s napadima na fr. Gerbicu:

MEDIJSKA HAJKA U SRBIJI I HRVATSKOJ: EVO ŠTO JE PATER GERBIC STVARNO REKAO NA HRT-U

https://narod.hr/kultura/medijska-hajka-u-srbiji-i-hrvatskoj-evo-sto-je-pater-gerbic-stvarno-rekao-na-hrt-u?utm_source=Midas&utm_medium=Widget&utm_campaign=InPortal%2bexchange

MEDIJSKA HAJKA NA P. GERBICA, GRAĐANI BIJESNI: ‘ZAŠTO SE OGRAĐIVATI OD ISTINE?’

https://narod.hr/kultura/medijska-hajka-u-srbiji-i-hrvatskoj-evo-sto-je-pater-gerbic-stvarno-rekao-na-hrt-u?utm_source=Midas&utm_medium=Widget&utm_campaign=InPortal%2bexchange

PATER U PROPOVIJEDI KOJU JE PRENOSIO HRT OŠTRO KRITIZIRAO KORONA MJERE PA PORUČIO: SVAKO NAŠE 'DA' ZA HDZ, I SDP, I MOŽEMO I SVIM LIJEVIMA, JE 'NE' ZA HRVATSKU

<https://direktно.hr/domovina/pater-u-propovijedi-koju-je-prenosio-hrt-ostro-kritizirao-korona-mjere-pa-porucio-svakonase-da-za-hdz-i-sdp-i-mozemo-i-svim-ljevima-je-ne-za-230612/>

UZ BLAGDAN SVETOG MARKA PROPOVIJED KOJU SU POPLJUVALI REŽIMSKI MEDIJI! HTV SE ŽURNO OGRADIO!

<https://creativ.net/uz-blagdan-svetog-marka-propovijed-koju-su-popljuvali-rezimski-mediji-htv-se-zurno-ogradio-20493/>

DR. SC. PETERNEL: ‘JAVNA TELEVIZIJA SE OGRAĐUJE OD SVEĆENIKA KOJI JE SAMO REKAO ISTINU’

<https://narod.hr/hrvatska/dr-sc-peternel-javna-televizija-se-ograduje-od-svecenika-koji-je-samo-rekao-istinu>

Hrvatska pjesnikinja Marija Dubravac je poslala i pjesmu:

Poštovani profesore Pečariću,

iskrena čestitka pravednoj duši, dr. Ester Gitman, a također i junačkom patru Dominiku za njegovu neustrašivu propovijed. Čovjek vrijedan divljenja! "Današnja sveta Misa iz Prozorja kraj Dugog Sela, koju je prenosila javna televizija na svojem prvom programu, izazvala je žurnu reakciju HTV-a koji se ogradio od riječi patera Dominika Gerbica koji je, između ostalog, rekao i da je "da" za HDZ, SDP, Možemo i sve lijeve, ujedno i 'ne' za Hrvatsku", da su se 'neki tamo bradati sveštenici opasnih namjera (usudili) govoriti nama tko su naši sveci, tko su naše svetinje, tko su naši velikani' te da su svećenici 'jedan sabor koji je veći i jači od državnoga".

ČASNOM PATRU DOMINIKU

*Slugo Božji, pater Dominiče,
Živa sliko Stepinca – junaka.
Hrvatski ti narod gromko kliće:
'Zlatna zvijezdo usred crnog mraka.'
Svjetлом žarkim razbio si tminu -
Počast dao precima u grobu.
Snagom riječi kroz svetu Istinu,
Ponizio bradatu rugobu.
Nije Hrvat bogalj ni kopile
Niti treba srbskog 'savetnika'.
Prastare su hrasta njeg'vog žile,
Knjige pune svetih odličnika.
Umuknite, bradonje – prek' Drine,
Naš Stepinac hrvatsko je cvijeće.
On ostaje ukras Domovine,
Vaša mržnja pobijediti neće.
Prste k sebi, bando prokletnička,
Mrvu kruha od vas ne trebam.
Neka živi vjera katolička -
Na Stepinca huliti ne damo.
Kriste, čuvaj patra Dominika,
Daj mu snagu prot' vraka, u boju.
Pastir svaki narodu je dika,
Ak' za Pravdu diže šaku svoju.*

<https://hrvatskonebo.org/2021/04/26/marija-dubravac-casnom-patru-dominiku/>

Daran Bašić je poslao i spoznaje i zaključke Poticajne skupine Pokreta za hrvatsku budućnost:

PHB – ‘PROTIV POLITIČKO-IDEOLOŠKOG I MEDIJSKOG SRPSKO-HRVATSKOG JEDNOUMLJA!’

26/04/2021

Povodom medijske uzbune i kampanje s elementima javnog linča, do kojih je u nedjelju 25. travnja došlo nakon propovijedi dominikanca i katoličkog svećenika fr. Dominika Gerbica, na misi koju je prenosila Hrvatska televizija, Poticajna skupina Pokreta za hrvatsku budućnost osjeća obvezu iznijeti pred šиру javnost nekoliko svojih spoznaja i zaključaka:

1.) Hrvatska radiotelevizija (HRT) emitirala je po završetku mise obavijest u kojoj se ističe da stavovi patera Dominika Gerbica dijelom vezani za politički govor u propovijedi nisu stavovi Hrvatske radiotelevizije te se od njih „ogradi“. Takvo ponašanje smatramo nedopustivim, utoliko više što se Hrvatska radiotelevizija ne ograđuje ni od drugih poruka koje prenosi. Po toj reakciji dalo bi se zaključiti da je uprava HRT-a arbitar nad istinom, da je kontrolor i ocjenitelj ispravnosti mišljenja i da si time uzima pravo biti zaštitnikom službenih istina. A službenih istina u pluralnom demokratskom društvu nema niti može biti, osim kada je riječ o temeljnim ustavnim i nacionalnim vrijednostima.

2.) Hrvatska radiotelevizija nije se ogradi od patrijarha Porfirija kada je u ožujku u središnjem Dnevniku HTV-a problematizirao svetost bl. Alojzija Stepinca. Nije se ogradi ni od izvješća svoga novinara iz Jasenovca u kojem je u središnjem Dnevniku izrečena monstruozna laž o 20.000 tisuća srpske djece pobijene u logoru Jasenovac. HRT se ni inače ne ograđuje od svakojakih drugih materijalnih neistina ni od prijepornih ili krajnje problematičnih sadržaja i stajališta koja se u njezinim programima iznose praktički o svemu.

3.) Peticiju koju je HRT-u povodom spomenutog nastupa patrijarha Porfirija i netočnih i subjektivnih izjava na račun bl. Alozija i Franje Tuđmana dva dana poslije toga izrečenih od prof. dr. Ive Goldsteina u emisiji Nu2 poslala, potkrijepljenu potpisima više stotina potpisnika, među kojima su i akademici i sveučilišni profesori i svećenici i ljudi drugih struka i zanimanja, HRT je ignorirao i nije o njoj ni izvijestio javnost. Cenzurirao ju je dakle na način da ju je arogantno i diskriminatorski „bunkerirao“, kao u olovnim godinama jugoslavenskog totalitarnog komunizma.

4.) HRT je medij koji u svojim informativnim programima ne poznaje institut „ograđivanja“ od implicitnih ili eksplicitnih protuhrvatskih i protukatoličkih poruka. No za tim je institutom posegnula kada je u programu neke svoje ocjene iznio u crkvi hrvatski katolički svećenik, koji je u homiliji tumačio evanđelje od toga dana (Nedjelja Dobrog Pastira) i spoznaje na temelju poruke evanđelja primijenio na neka sadašnja stanja i iskustva. Zbog takvih dvostrukih mjerila, zbog svoje političke i ideološke i profesionalne orientacije i prakse, u HRT kao nacionalnu javnu kuću hrvatski narod više uopće nema niti može imati povjerenja. Stoga se očekuje od zastupnika u Hrvatskom saboru, koji su prošli tjedan dobili predstavku osam istaknutih hrvatskih intelektualaca, da problematiziraju stanje na HRT-u i da Sabor doneše odgovarajuće zaključke i odluke. One po mišljenju nas iz PHB-a mogu biti pravedne samo u dvama slučajevima: ili ako Sabor smijeni sve vršne upravne i uredničke garniture na HRT-u, ili ako ukine obveznu pretplatu za HRT, ili ako raspusti HRT i formira novu nacionalnu radioteleviziju, koja bi postupala bitno drugčije od ove sadašnje. Sve drugo bilo bi novo bacanje prašine u oči hrvatskom narodu.

5.) Uzbuna koju je propovijed fr. Dominika Gerbica izazvala u srpsko-hrvatskom medijskom prostoru pokazuje kako se dogodilo nepredviđeno „iskakanje“ iz „službenoga“ srpsko-hrvatskog jednoumlja, u kojem nisu niti smiju biti upitni, kritizirani ni problematizirani ni četnici, ni jugoslaveni, ni komunisti, ni jugosrbijanski agresori na Hrvatsku, ni unutarnji velikosrbijanski agresori, ni akademici SANU-a, a ponajmanje svećenici i episkopi SPC-a, autekfalne Crkve čije je sjedište u drugoj državi i koja je u dubokoj sprezi s tom državom. Ta medijska uzbuna pokazuje do koje se mjere totalitaristički sprječava ili ozloglašuje konzumiranje prava na autentičnu ljudsku, liberalnu, hrvatsku i katoličku riječ u kojoj bi se išta kritički ili negativno reklo na račun „bradatih sveštenika opasnih namjera“ ili u kojoj bi se odlučno branilo blaženog Alojzija od takvih protivnika proglašenja blaženog Alojzija Stepinca svetcem čitave Katoličke crkve.

6.) Neupitnim smatramo pravo svakoga katoličkog svećenika da u propovijedima i homilijama unutar katoličke liturgije može i smije slobodno iznijeti, na temelju ili u duhu evanđelja i katoličkog nauka i discipline, sve što želi reći o temama koje smatra važnima za ljude, za Crkvu, za narod Božji. Ne može se papi Franji opravdavati pravo da iznosi kritička ili afirmativna stajališta o koronavirusu, o cijepljenju, o migracijama, o međunarodnim odnosima, o drugim religijama ili o slobodi, o razoružanju, o nepravednoj rasподjeli globalnog bogatstva, o zloporabama vlasti i političke moći, a istodobno oduzimati pravo bilo kojem

katoličkom svećeniku da iznosi svoja mišljenja o pitanjima koja on u svojoj sredini ili na širem planu smatra važnim i aktualnim. Fr. Dominik postupio je po uzoru na svoga božanskog Učitelja, Isusa Krista, koji je suvremenicima govorio i ono što im je bilo neugodno čuti, ali išto je bilo istinito i pravedno. Oduzimati mu to pravo značilo bi izjednačivati se s onima koji su i samoga Krista optužili i osudili zato što nije bilo po volji svjetovnog i religijskog establishmenta. Oduzimati katoličkom svećeniku pravo da slobodno tumači evanđelje značilo bi zatirati jednu od temeljnih ljudskih sloboda – slobodu isповijedanja i naviještanja vjere, vjerskog nauka i morala.

7.) Neupitnim smatramo pravo hrvatskih ljudi da čuju i propovijedi u kojima se s katoličkog stajališta kritički govori o današnjim strankama, politikama i pojavnama. Zašto katolički svećenik ne bi smio reći ništa kritički o HDZ-u, o SDP-u, o Možemo, o bilo kojoj drugoj stranci ili o bilo komu ili čemu drugom u čemu vidi realni problem, dvoličnost, licemjerje, perfidnost ili otvoreno neprijateljstvo. Haranga srpsko-hrvatskog medijskog establishmenta protiv svećenika koji je pred drugim vjernicima slobodno iznio što misli, sukladno ustavnom jamstvu slobode mišljenja i slobode izražavanja mišljenja, nije ništa drugo nego još jedna potvrda da prevladava totalitarizam, kojega smo i dalje taoci i žrtve.

8.) Svima je razvidno da nije prvi ni glavni problem u samim medijima, nego u političkim snagama i centrima od većine naroda otuđene moći koji kontroliraju i medije i javni prostor u Hrvatskoj i koji svim sredstvima pokušavaju spriječiti iznošenje slobodne ljudske misli, osobito slobodne političke misli, u javni prostor. Takvo stanje smatramo nedopustivim.

9.) Pozivamo, stoga, sve odgovorne subjekte na građansko i političko aktiviranje i organiziranje radi suprotstavljanja današnjem protuustavnom jednoumlju i protuljudskom i protukršćanskom totalitarizmu. Jedna od njegovih značajki jest i arbitriranje nad mišljenjem te diskriminacijama prema onima koji misle i govore drukčije nego što to predviđa ili propisuje totalitarni ideološko-politički „kanon“. Svjesni smo da imamo posla sa strankama, tijelima, institucijama i drugim snagama koje agresivno žele sebi podvrgnuti ne samo tijela, nego i duše i svijest hrvatskih ljudi. A to im nipošto ne smijemo dopustiti, priopćila je PHB – Poticajna skupina.

U Zagrebu, 26. travnja 2021.

<https://hrvatskonebo.org/2021/04/26/phb-poticajna-skupina-protiv-politicko-ideoloskog-i-medijskog-srpsko-hrvatskog-jednoumlja/>

<https://kamenjar.com/phb-protiv-politicko-ideoloskog-i-medijskog-srpsko-hrvatskog-jednoumlja/>

Ne dovode samo oni napade na fr. Dominika Gerbica i naša pisma javnosti u svezi s HRT-om, zaključno s ovim nedavnim upuć enom Hrvatskom saboru o *nehrvatskoj i prosrpskoj orientaciji HRT-a*.

O tome piše u još jednom tekstu portal narod.hr:

ZAŠTO SE HRT OGRAĐUJE OD PROPOVIJEDI KATOLIČKOG SVEĆENIKA, ALI NE I OD POGLAVARA SPC-A?

26. travnja 2021.

Foto: Fah/Snimka zaslona (Fotomontaža: Narod.hr)

U nedjelju je **pater Dominik Gerbic** služeći svetu misu iz Prozorja kod Dugog Sela koju je prenosiо HRT na prvom programu, izjavio kako je "svako naše DA i HDZ-u i SDP-u i Možemo i svim lijevima, NE za Hrvatsku". HRT je promptno ocijenio da je svećenikova propovijed – dijelom politički govor – te se požurio ograditi i ispričati. Ipak, hrvatski javni servis nije se ispričao nakon kontroverznog razgovora s **poglavarom Srpske pravoslavne crkve, patrijarhom Porfirijem**, zbog čega su reagirali i hrvatski generali i akademici upozoravajući na **subjektivnu, nehrvatsku i prosrpsku orijentaciju, a na štetu objektivne povijesne istine**.

> **HRT nastavio ignorirati peticiju hrvatskih generala i uglednika, oni uzvratili: 'Nećemo odustati'**

> **Predstavka o protunacionalnom djelovanju HRT-a i HINA-e upućena Hrvatskom saboru**

Što je Porfirije izjavio?

Prije mjesec dana, na Josipovo, 19. ožujka 2021. u Dnevniku HTV, u najgledanijem terminu na 333. obljetnicu odluke hrvatskoga Sabora o proglašenju sv. Josipa zaštитnikom hrvatskoga naroda, HRT je odlučio objaviti kontroverzni razgovor s patrijarhom Srpske pravoslavne crkve. Pri tome je poglavar SPC-a, patrijarh Porfirije izrekao nekoliko duboko problematičnih tvrdnjih, ali i iskoristio priliku za napad na bl. Alojzija Stepinca pa su pretplatnici javne televizije ponovno gledali kako se o bl. Stepincu laže u programu koji plaćaju.

Upitan o patrijarhu **Irineju** i njegovim stajalištima oko kanonizacije kardinala **Alojzija Stepinca**, kojeg je opisao kao “ustaškog vikara”, Porfirije je rekao da je Irinej samo izrazio nedoumice u vezi s kanonizacijom Stepinca te da je potom formirana komisija, ne samo kao izraz odluke pape **Franje**, nego kao produkt dogovora između Irineja i pape Franje. Ustvrdio je kako u rukama ima pisma koja je Stepinac upućivao papi **Piju XII.** i u kojima se zaista mogu naći mesta koja su “duboko problematična”.

Premda se radi o pismima o kojima je hrvatska javnost upoznata još od vremena rada mješovite katoličko-pravoslavne komisije, pa i ranije prilikom beatifikacije Alojzija Stepinca od strane pape Ivana Pavla II., novoustoličeni patrijarh SPC-a Porfirije, koji do nedavno živio u Zagrebu, pokušao je senzacionalistički objaviti da se radi o nečemu novom i nepoznatom.

“To ne znači da on nije živio u teškom vremenu i da se može sagledavati u crnobijeloj tehniци, ali bilo kako bilo, rad te komisije je bio veoma plodotvoran. Mi smo razgovarali o nekoj temi u ovom trenutku koja je važna za Katoličku crkvu, a koja je problem za nas, vrlo otvoreno, vrlo bratski, bez povišenih tonova, i imam dojam da je svatko bolje upoznao razloge one druge strane”, rekao je Porfirije.

Porfirije, koji je obnašao dužnost mitropolita zagrebačko-ljubljanskog, rekao je da je s izvjesnom tugom doživio odlazak iz Hrvatske te napomenuo da će do daljnog, dok se ne odredi novi mitropolit, pokrivati i Zagreb i Ljubljani.

“Tako da u šali kažem da sam **patrijarh Beograda, Zagreba i Ljubljane, Srba, Hrvata i Slovenaca**”, dodao je.

Zbog spornog intervjua pokrenuta je i peticija za kadrovskim smjenama na HRT-u koja se i dalje može potpisati na sljedećoj poveznici:

<https://community.sumofus.org/petition/67e6d627-44c7-440c-bc35-388bb914e88f/?source=mlt>

Nositelji Gradanske (državljanske) inicijative za utvrđivanje odgovornosti na HRT-u, general bojnik u miru **Ivan Tolj**, general bojnik u miru **Ivan Kapular**, admirал u miru **Davor Domazet Lošo**, pričuvni general **Andrija Hebrang**, povjesničar **Slobodan Prosperov Novak**, akademik **Josip Pečarić** i književnik **Zdravko Gavran** slali su Nadzornom odboru, Programskom vijeću i povjereniku za korisnike HRT-a pritužbu i zahtjev koji je HRT ignorirao.

“Dakle, novinara **Dragana Nikolića** zaputili su u Beograd da napravi ekskluzivni razgovor s čovjekom, koji nam je, iskoristivši takav poklon HRT-a, između ostaloga, u ‘šali’ priopćio ‘ambiciju’ da bude ne samo srpski patrijarh, već i patrijarh Srba, Hrvata i Slovenaca! U svakoj šali, kako se kaže, pola je istine, pa ako je tome tako, ako je i od Porfirija Perića, previše je i šale i njegove istine! Bilo bi lijepo da se šali u okvirima i granicama Republike Srbije, a da ostalo prepusti hrvatskim i slovenskim vicmaherima! I Slovenci, a pogotovo mi Hrvati imamo i previše svojih šaljivdžija, koji se šale i igraju s teško stečenom slobodom i državnom samostalnošću. (...)HRT je javna televizija, pa u tom smislu ona je od državnoga i nacionalnoga značenja i uređivačke pogreške i propusti, koji ulaze u sferu nacionalnoga dostojanstva, pa i u određenom smislu nacionalne sigurnosti, ne mogu i ne smiju prolaziti ispod radara Hrvatskoga sabora, pa i izvršne vlasti, koja je dužna sprječavati ovakve pojave, pazeći pri tome da se ne narušava sve

ono što se podrazumijeva pod slobodom medija”, naveli su u priopćenju objavljenom 21. ožujka postavljajući pitanje zašto novinar HRT-a nije pitao Porfirija hoće li se kao patrijarh zauzeti da se prestane s **velikosrpskim lažima i pretjerivanjima kojima se blati i tereti hrvatski narod.**

Od njegovih se riječi, unatoč zahtjevima hrvatskih generala, akademika i hrvatskih građana – HRT nije ogradio.

Što je izjavio svećenik od kojeg se HRT ogradio?

Ipak, HRT se promptno ogradio od riječi našeg dominikanca, patera Dominika Kristijana Gerbica tijekom prijenosa mise.

“Poštovani gledatelji i slušatelji, na kraju samo jedna napomena. Stavovi svećenika patera Dominika Gerbica vezani uz, dijelom politički govor, u propovijedi nisu stavovi Hrvatske radio televizije. Ograđujemo se od toga.”, poručio je spiker prije kraja prijenosa.

Govoreći na početku propovijedi o pastirima kojima je “**duhovna dobrobit njihova stada važnija od fizičke dobrobiti samoga pastira**”, pater Gerbic prisjetio se, kako je rekao, “blaženog, a svetog, Alojzija Stepinca, koji je **položio svoj život i dao svoju krv štiteći svoje stado od komunističke nemani**”.

Nastavio je zatim razmatrati na koju riječ ili izjavu bi se usredotočio kad bi jednom postao biskup te izdvojio sljedeće Stepinčeve riječi: “**Pravi muževi ne sagiblju koljena pred lažnim duhom vremena.**”

“Ovo se tiče pastira i svakog katolika”.

Nastavio je pojašnjavajući dva pojma: **simulakrum i biopolitika**. Simulakrum je, kaže, filozofski pojam i vezan je uz francuskog filozofa **Jeana Baudrillarda**, koji označava utvaru ili privid, tj. sve ono što prikriva odsutnost istine.

“Privid, prijevara. Takvu smo stvarnost živjeli i prije nego je nastala ova, nazovimo je tako, ‘pandemiska kriza.’”

“Vodeći se ‘tiranijom zdravog razuma’, našli smo se u situaciji da smo **zaključavali crkve i gotovo ukinuli sakramente**. Isus je govorio da je on kruh s neba preko kojega ćemo živjeti. ‘Nisam ja onaj kruh kojeg su jeli vaši oci u pustinji pa su pomrli.’ A naš zdrav razum je rekao: ‘Ajde u dućan, kupi kruha i umri. A kruh nebeski – batali ga kroz neko vrijeme’.

“Toliko je istine u ovom filozofu – koji je ateist – ali čitajući ga, toliko istine pronađete kad opisuje društvo u kojem živimo, i naše stavove, i naše pogledе. Tu se vidi taj privid vjere – jer nismo uopće imali vjere. **Korona kao kriza koja je nastala izvan crkve, potresla je crkvu do temelja i nismo se tu snašli.** Izašlo je na vidjelo koliko zapravo i ne vjerujemo”, rekao je.

“Drugi pojam je **biopolitika** i znači **organiziranu moć političke strukture da intervenira represijom uređujući život svakog pojedinca**. Državni aparat ima moć, ovlast, izravno ući u život pojedinaca i regulirati ga. Pa zar to ne živimo svaki dan? Politički aparat je toliko ušao u svaki segment individualnog i zajedničkog života, neprestano smo bombardirani različitim mjerama koje od nas očekuju da ih provodimo. A one su jedna s drugom toliko kontradiktorne. A ipak se od nas očekuje da sve te kontradiktorne mjere živimo, kazao je pater Gerbic.

“Nećemo se, braćo i sestre, izvući iz ovoga stanja ako ne uzmemo blaženog Alojzija za svoj primjer. Jer ne radi se samo o ovoj krizi u kojoj mi živimo, tu je

puno segmenata krize. Svjesni ste toga: od tužilaštva, od toga da mladi odlaze, od ekonomije, od obezvrijedivanja ili odbacivanja i branitelja i Domovinskoga rata...”

“Toliko je zločinaca još uvijek među nama, a nisu procesuirani. **I onda u jednom trenutku nađu se još i neki tamo bradati sveštenici opasnih namjera govoriti nama tko su naši sveci**, tko su naše svetinje, tko su naši velikani. Pa vrijeme je, hrvatski narode, da se probudiš! Ti nisi ni nesposoban narod, nisi ni glup narod, ti si jedan veliki narod koji je toliko toga dao povijesti. Ti si jedan narod obećanja. Obećanja da ćeš braniti kršćanstvo, a sad je vrijeme da ustaneš i da braniš to kršćanstvo. Ti si narod koji je obranio zapadne granice Bizantskoga carstva i od tada pa do danas, tvoga je snaga vidljiva. Ali u čemu se sastoji ta snaga? **Upravo u obrani onih istinskih vrijednosti. Zbog toga je nužno napokon reći ‘ne’ nekim stvarima u društvu.**”

“Trebate znati da se to događa na različitim nivoima gdje se može pokazati to ‘ne’.”

“Po uzoru na našega pastira trebaju biti ne samo svećenici nego i političari. Jer većina njih kažu da su katolici. Za njih vrijede ista pravila kao što vrijede i za mene i za vas. A što se događa? Svako naše ‘da’, pa reći ču to, i za HDZ, i SDP, i Možemo! i svim lijevima je ‘ne’ za Hrvatsku! I tu se mora jednom podvući crta. Mi moramo izaći tog simulakruma, iz privida vjere, i ući u stvarnost onoga što se zove Isusom, dobrom pastirom. Oko nekoga se moramo okupiti. A tko bi to bio? Isusova moć traje i danas i ona je **uprisutnjena u osobi kardinala Bozanića.**

Oko njega se trebamo okupiti i duhovno i molitveno.”

“Kad smo bili na Veliki četvrtak kod kardinala Bozanića, bilo je tu mnoštvo svećenika, i na početku propovijedi kardinal Bozanić kaže otrilike ovako: ‘Mi smo ovdje okupljeni oko Isusa Krista. **Mi smo jedan sabor, ali koji je veći i jači od državnoga.**’ I to je istina! Ne trebaju oni nama davati neka prava da mi slavimo bogoslužje, pa nam ta prava ukinu, pa nam onda prava ograniče ovim ili onim mjerama. Mi smo to pravo dobili po krštenju od dobrog pastira, a ne od njih. Kako je s tim tako je i sa svim drugim stvarima.”

Ponovio je riječi bl. Alojzija Stepinca: **“Pravi muževi ne sagiblju koljena pred lažnim duhom vremena.”** Propovijed je zaključio riječima:

“Predivno je biti svećenik. Lijepo je biti Hrvat, ljubiti Boga, bližnjeg svoga, tu živjeti i tu umrijeti. Amen”.

Dobar dio medija odmah se nakon završetka mise uključio u hajku, a ono što je zanimljivo – gotovo istovremeno počela je medijska hajka na ovog katoličkog svećenika u Srbiji. Nejasno je zašto se HRT odmah ogradio i kakve veze ima uredništvo HRT-a sa vjerskim programom i propovijedi?

Što je javna televizija i zašto se plaća pristojba?

Javni RTV servisi su danas u Europi potrebnije više nego ikada kao jamci slobodnog formiranja javnog mišljenja u svim važnim dijelovima društva, jer ne moraju voditi brigu o interesima dioničara, već pružiti uslugu svima u društvu. Sve vlade i države moraju imati dovoljno povjerenja same u sebe, kao i u zrelost svojih demokracija, kako bi izgradili samostalan javni RTV servis u službi svojih

građana, koji ima mehanizme kontrole i ispravljanja pogrešaka, ali i slobodu i odgovornost kako bi radio objektivno, korektno i nepristrano.

HRT kao javni servis ima obvezu "ispunjavati jasan i točan zahtjev: biti **televizija ili radio za sve, odnosno za svakog građanina zemlje u kojoj djeluju**. Svojim programima obraćaju se svim građanima bez obzira na godine, obrazovanje ili kupovnu moć. Za razliku od komercijalnih radijskih i televizijskih postaja, koje legitimno moraju živjeti od komercijalnih prihoda i prema tome program prilagođavaju određenom dijelu publike koji zanima oglašivače, javni radiotelevizijski servis namijenjen je svekolikoj javnosti, koja je i financira i kontrolira", što je naznačeno i na službenim stranicama HRT-a.

Prema Zakonu o HRT-u:

čl. 5, čl. 6, čl. 7, javni mediji dužni su medijski izvještavati o svim relevantnim događajima u Hrvatskoj:

čl. 5: "HRT u svojim programima mora zadovoljiti interes javnosti na državnoj (...) razini."

čl. 6, (1): "U ostvarivanju programa, HRT je dužan: – promicati nacionalne interese, pridonositi poštivanju i promicanju temeljnih ljudskih prava i sloboda, domoljublju"

čl. 7, (1): "HRT je dužan: – trajno, istinito, cjelovito, nepristrano i pravodobno informirati javnost o činjenicama, događajima i pojавama u zemlji i inozemstvu od javnog interesa"

<https://narod.hr/hrvatska/zasto-se-hrt-ograduje-od-propovijedi-katolickog-svecenika-ali-ne-i-od-poglavar-a-spc-a>

Tekst nisam posao prije „Bujice“ vjerujući da će u njoj biti gost pater Dominik Gerbic. I bio je!

Josip Pečarić

AKADEMIK JOSIP PEČARIĆ – ŽIVOTOPIS

Akademik Josip Pečarić rođen je 2. rujna 1948. godine u Kotoru. Tamo je završio osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje, a 1972. diplomirao na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu s radom iz područja nuklearne fizike. Na istom fakultetu je i magistrirao 1975. godine, a 1982. obranio doktorsku disertaciju iz područja matematike s naslovom Jensenove i srodne nejednakosti. Nakon završenog studija radio je u Geomagnetskom institutu u Grocki te od 1977. kao asistent fizike na Građevinskom fakultetu u Beogradu. Godine 1987. se s obitelji preselio u Zagreb te zaposlio na Tekstilno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu kao izvanredni profesor matematike. Od 1990. radi kao redoviti profesor na istom fakultetu, od 1996. kao redoviti profesor u trajnom zvanju. Umirovljen je 2018. Danas je istraživač Matematičkog instituta Sveučilišta RUDN u Moskvi (Rusija).

Od 2000. godine je redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, od 2016. inostrani je član Dukljanske akademije nauka i umjetnosti.

Za doprinos u znanosti je 1996. godine dobio Državnu nagradu za znanost (prirodne znanosti), te je 1999. odlikovan ordenom Reda Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića.

Akademik Josip Pečarić je jedan od vodećih svjetskih stručnjaka u području matematičkih nejednakosti. Jedan je od najproduktivnijih svjetskih matematičara s više od 1250 objavljenih ili prihvaćenih za tisak radova u matematičkim časopisima. Također je i najcitaniji hrvatski matematičar, a ima preko 220 suradnika iz zemlje i svijeta (na svjetskim bazama ima: Google Scholar: citata: 11561, H-index: 39; MathSciNet: publikacija: 1294, citata: 5851, H-index: 24; Scopus: publikacija: 754, citata: 5806, H-index: 33; WoS: publikacija: 764, citata: 5450, H-index: 30).

Prema istraživanjima sa Sveučilišta Stanford u Kaliforniji (SAD) Pečarić je po broju objavljenih radova na 2537. mjestu njihove liste od 160,000 svjetskih znanstvenika, a prvi iz RH je 7146.

Osim velikog broja članaka u međunarodnim matematičkim časopisima, autor je ili koautor 40 monografija. O jednoj monografiji je u poznatom časopisu Amer. Math. Monthly, July-August 1991, poznati matematičar D. Pedoe objavio cijeli članak, a izdavačka kuća Element pokrenula je seriju „Monographs in inequalities“ u kojoj je do sada tiskano 19 monografija.

Osnivač je seminara Matematičke nejednakosti i primjene na Matematičkom odjelu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, Sveučilišta u Zagrebu, i s tog je seminara do sada izašlo preko četrdeset doktora matematičkih znanosti. Danas ovaj seminar također ima i svoj dio na Sveučilištu u Splitu. Niz godina gostovao je na Abdus Salam school of mathematical sciences in Lahore pa i u Pakistanu ima niz svojih učenika koji rade po tamošnjim sveučilištima. Akademik Pečarić ima preko 230 suradnika iz cijelog svijeta.

Godine 1998. pokrenuo je međunarodni znanstveni časopis „Mathematical Inequalities and Applications“ (izdavač Element, Zagreb), koji je već nakon dvije godine izlaženja uvršten na Scientific Citation Index Expanded (SCIE). Taj časopis je postao prvi hrvatski časopis na SCIE listi i danas je Q1 časopis. Kasnije je pokrenuo još dva časopisa – „Journal of Mathematical Inequalities“ (dan je također Q1 časopis) i „Operators and Matrices“ – koji su i na CC listi i na SCIE listi. Na listi najboljih hrvatskih znanstvenih časopisa (prema bazi Scopus) sva tri časopisa su visoke plasirane (ova dva Q1 su prvi i treći).

Osim toga, osnivač je još jednog međunarodnog časopisa i član uredništava ili recenzent brojnih međunarodnih časopisa. Kao pozvani ili plenarni predavač akademik Josip Pečarić je održao mnoga predavanja na međunarodnim konferencijama, a povodom njegovog 60-og rođendana je 2008. godine u Trogiru održana međunarodna konferencija „Mathematical Inequalities and Applications 2008“. Tu konferenciju su slijedile:

- 1) Mathematical Inequalities and Applications 2010, Lahore, Pakistan, March 7-13, 2010., Pakistan
- 2) Mathematical inequalities and nonlinear functional analysis with applications, July 25-29, 2012, Jinju, South Korea.
- 3) U lipnju 2014. godine (22.-26. lipnja) u Trogiru se pod pokroviteljstvom Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU održala konferencija pod nazivom „Mathematical Inequalities and Applications 2014 – One thousand papers conference“ u čast akademika Josipa

Pečarića povodom objavljivanja više od 1000 znanstvenih matematičkih radova,

- 4) Slijedeće godine je održana konferencija Mathematical Inequalities and Applications 2015, 11-15 November, Mostar, BiH
- 5) Tri godine kasnije je u Zagrebu održana međunarodna konferencija MIA 2018 povodom njegovog 70-og rođendana..

Zbog njegovih zasluga u matematici, akademiku Pečariću je posvećen jedan broj časopisa „Banach Journal of Mathematical Analysis“, Vol. 2, No.2 (2008). Riječ je o međunarodnom znanstvenom časopisu koji je na SCIE i CC listi, a u tom posebnom broju članke su objavili i posvetili ih akademiku Pečariću mnogobrojni svjetski matematičari. Intervju koji je tamo objavljen (str. 163-170) objavljen je i na kineskom u časopisu Mathematics 3 (2012), 245-249. Nekim Pečarićevim istraživanjima (inače citiranih i u časopisu “Nature”, a s P.T. Landsbergom objavio je članak u časopisu Phys. Rev., A35 (1987), 4397–4403.) posvećen je i članak "Accentuate the negative", Math. Bohem. 134 (2009), no. 4, 427-446. kojeg je napisao Peter Bullen, profesor emeritus sa Sveučilišta u Vancouveru.

Akademik Pečarić poznat je i po svom publicističkom radu. Objavio je više od 90 publicističkih knjiga.

27/5/2021.